

Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

Inledning

Enligt 12 kap. 1 § regeringsformen ska konstitutionsutskottet granska statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Det åligger utskottet att när skäl föreligger till det, dock minst en gång om året, meddela riksdagen vad utskottet vid sin granskning har funnit förtjäna uppmärksamhet.

I det betänkande som nu läggs fram behandlar utskottet vissa allmänna, administrativt inriktade granskningar angående regeringsarbetet.

Sammanfattning

Utskottet följer i sin granskning *Regeringskansliets utveckling*. I betänkandet noterar utskottet att antalet tjänstgörande i Regeringskansliet har minskat sedan föregående år, detta efter att under en längre tid ha ökat kontinuerligt. I ställningstagandet anför utskottet också att det utgår ifrån att regeringen när den inrättar en tjänst i Regeringskansliet inte gör det på ett sätt som innebär att de arbetsuppgifter tjänsten innefattar ligger utanför Regeringskansliets föreskrivna uppgift.

Utskottet har gjort en genomgång av *regeringsprotokoll* från 2009, bl.a. underprotokollen för Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet och Miljödepartementet. Genomgången ger inte anledning till något uttalande från utskottets sida.

Under rubriken *Vissa förvaltningsärenden* redovisar utskottet en genomgång av vissa överklagandeärenden där beslut fattats av regeringen under 2009 och som handlagts inom Näringsdepartementet. I flera av de granskade ärendena har handläggningstiden varit mycket lång. Det är enligt utskottet inte tillfredsställande med så långa handläggningstider.

I ett följande avsnitt har utskottet granskat samtliga regeringsärenden om *utlämnande av allmänna handlingar* som under 2009 handlagts i Utrikesdepartementet och Försvarsdepartementet. Granskningen visar på för långa handläggningstider i flera av de granskade ärendena. Resultatet av

granskningen talar för att det finns brister i handläggningsrutinerna för denna typ av ärenden, och utskottet anser att det finns anledning att se över dessa rutiner.

Vidare har utskottet granskat Regeringskansliets *upphandling av informationstjänster och rekryteringsstöd*. Granskningen har främst varit inriktad på rutinerna vid avrop från upphandlade ramavtal. Utskottet konstaterar brister i fråga om dokumentation. Exempelvis saknas dokumentation om muntliga kontakter med leverantörer. I ett fall saknas både förfrågningsunderlag och uppgift om att avtal har träffats och i så fall på vilka villkor. Utskottet förutsätter att rutiner i dessa avseenden förbättras. När de nu gällande ramavtalen inom kort upphör att gälla kommer också, noterar utskottet, nya bestämmelser att gälla om bl.a. hur ett avropsförfarande ska gå till.

I ett därpå följande avsnitt har utskottet granskat förekomsten av *villkor i regleringsbrev* som hellre borde ges författningsform. Utskottet har tidigare framhållit att föreskrifter av betydelse för allmänheten bör ges författningsform i så stor utsträckning som möjligt. Årets granskning visar dock att regleringsbrev fortfarande innehåller sådana föreskrifter. Granskningen visar också att regleringsbrev alltså innehåller föreskrifter utan direkt koppling till anslaget ett särskilt budgetår och som upprepas år efter år. Utskottet framhåller att beslut som innebär sådan upprepning bör föregås av en prövning i varje enskilt fall av det lämpliga i att föreskriften tas in i ett regleringsbrev i stället för exempelvis en instruktion, för undvikande av slentrianmässiga upprepningar av en föreskrift som passar bättre i förordningsform.

Vidare har utskottet granskat *ägarförvaltningen av statliga bolag med avseende på rutiner för samordning och ägarrepresentation*. Granskningen ger vid handen att i majoriteten av bolagen är bolagsförvaltaren inom Regeringskansliet också ledamot av bolagsstyrelsen. I Regeringskansliet eftersträvas att en tjänsteman som även är styrelseledamot i ett bolag med statligt ägande inte ska delta i handläggningen av regulatoriska frågor som kan röra bolaget. I de fall det förekommer att samma enhet i Regeringskansliet svarar för både bolagsstyrningen och sakfrågorna är ofta bolagsförvaltaren en annan person än styrelseledamoten för att undvika intressekonflikter. Utskottet anser att det är en godtagbar modell för ägarstyrning, att förvaltare sitter i bolagsstyrelser, men för bolag med särskilda samhällsuppdrag och finansiering via statliga anslag, där samma enhet ansvarar för både bolagsstyrningen och sakfrågorna, kan det finnas skäl att tillämpa en annan ordning för att undvika intressekonflikter. Utskottet anför även att uppgifter om kontakter mellan ägarförvaltningen och bolaget bör föras till och blir kvar i akten i den omfattning som krävs för att i efterhand kunna följa viktigare händelseförlopp, detta även om kontakterna är sådana att de inte direkt kräver ett ställningstagande från ägarens sida.

Utskottet har även gjort en genomgång av *regeringsbeslut om utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet*. I drygt hälften av fallen stod den anslagspost som belastades till regeringens disposition och i knappt hälften av fallen stod anslagsposten till en myndighets disposition. Regeringen strävar efter att medel på anslagsposter som står till regeringens disposition fr.o.m. 2011 ska disponeras av Kammarkollegiet med villkoret att medlen får användas efter beslut av regeringen. I ljuset av denna och tidigare granskningar framstår, enligt utskottet, etableringen av en gemensam och jämförbar ordning för samtliga departement i fråga om när medel som disponeras av myndigheter ska betalas ut efter beslut av regeringen som lämplig.

Slutligen har utskottet granskat *framtagandet av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU*. Utskottet vill framhålla betydelsen av att även arbetet med framtagande av svenska ståndpunkter och instruktioner sker på ett sätt som i möjligaste mån svarar mot det i regeringsformen föreskrivna beredningskravet. Granskningen ger inte anledning till någon annan bedömning än att beredningen av ståndpunkter och instruktioner i dessa delar fungerat väl. Granskningen har även innefattat en genomgång av akternas fullständighet och diarieföringen av handlingar som hör till de granskade ärendena. Utskottet vill i detta sammanhang betona att kraven på diarieföring och dokumentation är viktiga för offentlighetsprincipens upprätthållande, och de torde därtill även kunna bidra till en effektiv intern beredning av dessa ärenden i Regeringskansliet. Vidare noterar utskottet vissa svårighet att hålla de tidsfrister Regeringskansliet självt har satt upp i arbetet med att ta fram ståndpunkter och instruktioner. Utskottet vill här framföra att de riktlinjer som Regeringskansliet upprättar i cirkulär för arbetsmetoder i EU-frågor bör ha en utformning som svarar mot de krav som ställs och som är möjliga att efterleva. Granskningen visar också att det ibland inte upprättas instruktioner. I dessa fall har dock ståndpunktspromemorior e.d. upprättats. Enligt utskottet bör det förekomma endast undantagsvis att instruktioner inte upprättas i frågor som är föremål för förhandling i EU. Ett minimikrav är enligt utskottet att den svenska ståndpunkten alltid dokumenteras skriftligen i någon form.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Sammanfattning	1
Utskottets anmälan	6
1 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation	7
Ärendet	7
Regeringens sammansättning	7
Regeringsarbetets organisation	7
Utskottets ställningstagande	11
2 Regeringsprotokollen	13
Ärendet	13
Statistik över regeringsärenden	13
Formell granskning av regeringsprotokoll	14
Utskottets ställningstagande	15
3 Vissa förvaltningsärenden	16
Ärendet	16
Utredning i ärendet	16
Utskottets ställningstagande	20
4 Utlämnande av allmänna handlingar	21
Ärendet	21
Utredning i ärendet	21
Utskottets ställningstagande	31
5 Upphandling av informationstjänster och rekryteringsstöd	32
Ärendet	32
Utredning i ärendet	32
Utskottets ställningstagande	39
6 Villkor i regleringsbrev eller författningsreglering	40
Ärendet	40
Utredning i ärendet	40
Utskottets ställningstagande	44
7 Ägarförvaltningen av statliga bolag: samordning, ägarrepresentation	46
Ärendet	46
Utredning i ärendet	46
Utskottets ställningstagande	68
8 Regeringsbeslut om utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet	70
Ärendet	70
Utredning i ärendet	70
Utskottets ställningstagande	74
9 Framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU	76
Ärendet	76
Utredning i ärendet	76
Utskottets ställningstagande	97
Utredningsmaterial	99
Bilaga 1.1	99
Bilaga 1.2	168

Bilaga 1.3	175
Bilaga 1.4	178
Bilaga 2.1	181
Bilaga 2.2	184
Bilaga 3.1	187
Bilaga 3.2	191
Bilaga 4.1	195
Bilaga 4.2	197
Bilaga 4.3	207
Bilaga 4.4	210
Bilaga 5.1	213
Bilaga 6.1	221
Bilaga 8.1	227
Bilaga 8.2	241
Bilaga 9.1	251
Bilaga 9.2	277
Bilaga 9.3	279
Bilaga 9.4	291
Sakregister 2000/01–2009/10	294

Tabeller

Tabell 1.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet 1990–2010	8
Tabell 1.2 Tjänstgörande per departement 2003–2010	9
Tabell 1.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2000– 2010	10
Tabell 2.1 Ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden	14

Utskottets anmälan

Konstitutionsutskottet anmäler härmed enligt 12 kap. 2 § regeringsformen för riksdagen resultatet av den i detta betänkande redovisade granskningen.

Stockholm den 16 december 2010

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Peter Hultqvist (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Kajsa Lunderquist (M), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD) och Mia Sydow Mölleby (V).

1 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Ärendet

Som ett led i den granskning som konstitutionsutskottet enligt 12 kap. 1 § regeringsformen har till uppgift att genomföra följer utskottet hur regeringens och Regeringskansliets organisation utvecklar sig.

Vad gäller regeringens sammansättning redovisas uppgifter om statsrådsförordnanden och förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen för perioden fr.o.m. den 1 november 2009 t.o.m. utgången av oktober månad 2010. Vad gäller regeringsarbetets organisation redovisas statistiska uppgifter om antalet tjänstgörande i Regeringskansliet i september 2010. Utvecklingen över tid redovisas också. Vidare uppmärksammas även en viss statssekreterarbefattning.

Ett underlag för granskningen, däribland fyra inom Statsrådsberedningen upprättade promemorior, har inhämtats från Regeringskansliet, *bilaga 1.1–4*.

Regeringens sammansättning

Regeringen består enligt 6 kap. 1 § regeringsformen av statsministern och övriga statsråd. Statsministern utser de övriga statsråden och bland dem, enligt 7 kap. 1 §, chefer för departementen. Enligt 7 kap. 5 § kan statsministern också förordna att ett ärende eller en grupp ärenden som hör till ett visst departement ska föredras av ett annat statsråd än departementschefen.

Under den granskade perioden har statsministern entledigat och förordnat följande statsråd (*bilaga 1.1*). Den 22 januari 2010 entledigades Cecilia Malmström. Den 2 februari 2010 förordnades Birgitta Ohlsson. Den 7 juli 2010 entledigades Sven Otto Littorin. Den 5 oktober 2010 entledigades Tobias Krantz, Cristina Husmark Pehrsson, Mats Odell och Åsa Torstensson. Samma dag förordnades Catharina Elmsäter-Svärd, Ulf Kristersson, Anna-Karin Hatt, Hillevi Engström, Erik Ullenhag, Peter Norman och Stefan Attefall.

Statsministern har även fattat ett antal beslut om bl.a. förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen (se vidare *bilaga 1.1*).

Regeringsarbetets organisation

Antalet tjänstgörande m.m.

I september 2010 fanns i Regeringskansliet totalt 4 486 tjänstgörande, se tabell 1.1. Siffran inkluderar anställda vid utlandsmyndigheterna och kommittéanställda. Undantas dessa uppgick antalet till 3 723.

Tabell 1.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet 1990–2010

År	Totalt	Exkl. anställda vid utlandsmyndig- heterna och kommittéanställda	
		inkl. UD	exkl. UD
1990	–	–	1 786
1991	–	–	1 803
1992	–	–	1 720
1993	–	–	1 849
1994	–	–	1 846
1995	–	–	i.u.
1996	–	–	2 157
1997	–	–	2 233
1998	–	–	i.u.
1999	–	–	2 307
2000	–	–	2 435
2001	–	–	2 550
2002	–	–	2 558
2003	–	3 550	2 659
2004	4 621	3 642	2 734
2005	4 598	3 615	2 766
2006	4 567	3 608	2 829
2007	4 571	3 590	2 842
2008	4 796	3 854	3 109
2009	4 885	4 068	3 322
2010	4 486	3 723	2 995

Källor: Statsrådsberedningens promemorior av den 4 och 22 november 2010 (se bilaga 1.1–2), bet. 2009/10: KU10 s. 9.

Kommentar: För en sammanställning över antalet tjänstgörande före 1990 hänvisas till betänkande 2003/04: KU10 s. 15.

Tabellen visar även utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet över tid. Som framgår har antalet ökat under flera år. Mellan 2009 och 2010 skedde dock en minskning. Ser man till hela Regeringskansliet är antalet nu det lägsta under hela den i tabellen redovisade perioden (2004–2010). Undantas anställda vid utlandsmyndigheterna och kommittéanställda är antalet tjänstgörande det lägsta sedan 2007.

I Statsrådsberedningens promemoria av den 4 november 2010 anføres att den främsta orsaken till minskningen av antalet tjänstgörande är avvecklingen av ordförandeskapsresurser efter Sveriges ordförandeskap i EU (bilaga 1.1). Det inkluderar både sekretariatet för kommunikation EU 2009 (inom Statsrådsberedningen) och sekretariatet för EU-möten i Sverige 2009 (under förvaltningschefen) samt övriga förstärkningar på departementen.

Av tabell 1.2 nedan framgår antalet tjänstgörande per departement samt Statsrådsberedningen och Förvaltningsavdelningen. Den klart största minskningen sedan september 2009 har ägt rum på Förvaltningsavdelningen, där

antalet tjänstgörande uppgick till 644, vilket är 125 färre än året dessförinnan. På Statsrådsberedningen, Näringsdepartementet, Justitiedepartementet och Socialdepartementet har antalet minskat med över 30.

Tabell 1.2 Tjänstgörande per departement 2003–2010

Dep.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	09–10
SB	63	61	87	100	119	171	198	163	–35
Ju	280	288	288	293	285	321	354	323	–31
UD	891	908	849	779	748	745	746	728	–18
Fö	133	142	137	142	143	152	170	164	–6
S	208	211	206	210	214	243	243	212	–31
Fi	442	419	413	418	402	414	453	429	–24
U*	185	190	251	258	163	194	188	176	–12
Ku*	68	74	–	–	72	84	82	83	+1
Jo	134	147	141	141	136	147	150	149	–1
M	157	163	209	203	163	169	180	164	–16
N	401	412	394	379	279	306	326	292	–34
IJ	–	–	–	–	105	116	120	107	–13
A	–	–	–	–	86	86	89	89	0
FA**	588	627	640	685	675	706	769	644	–125
Totalt	3 550	3 642	3 615	3 608	3 590	3 854	4 068	3 723	–345

Källor: Statsrådsberedningens promemoria av den 4 november 2010 (se bilaga 1.1), bet. 2009/10:KU10 s. 10. Kommentar: Tabellen visar antalet tjänstgörande i Regeringskansliet exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna i september månad uppdelat per departement. För uppgifter om antalet tjänstgörande per departement före 2003, se bet. 2001/02:KU10 s. 8 och 2008/09:KU10 s. 9.

* Den 1 januari 2005 bildades Utbildnings- och Kulturdepartementet genom en sammanslagning av Utbildningsdepartementet och Kulturdepartementet. Det nya departementet förkortas på samma sätt som det tidigare Utbildningsdepartementet (U). Uppgifterna för 2005 och 2006 avser det sammanslagna departementet. Den 1 januari 2007 bildades på nytt två olika departement, Utbildningsdepartementet och Kulturdepartementet.

** Under FA redovisas även tjänstgörande i det särskilt uppsatta sekretariatet för EU-möten i Sverige 2009. Vid sekretariatet uppgick i september 2009 antalet tjänstgörande till 91 (bet. 2009/10:KU10 s. 10).

Inte på något departement har antalet tjänstgörande ökat nämnvärt.

Politiskt tillsatta tjänstemän

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses

- politiskt sakkunniga i Regeringskansliet, såsom planeringschefer, presssekreterare, politiskt sakkunniga, inklusive politiskt sakkunniga assistenter, vilka omfattas av *Avtal om anställningsvillkor för politiskt sakkunniga samt politiskt timanställda brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet*,
- statssekreterare som omfattas av *Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner m.m. för vissa högre anställningar m.fl.*; även kabinetssekreteraren räknas till denna grupp.

Därtill kommer statsministern och statsråden. Dessa är inte tjänstemän i traditionell mening och ingår därför inte i definitionen politiskt tillsatta tjänstemän.

I september 2010 var antalet politiskt tillsatta tjänstemän 176, vilket framgår av tabell 1.3. Av dessa var 34 statssekreterare.

Tabell 1.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2000–2010

År	Politiskt tillsatta tjänstemän	varav statssekreterare	Statsråd inkl. statsministern
2000	136	24	17
2001	146	25	20
2002	145	25	20
2003	172	27	22
2004	167	27	23
2005	181	30	22
2006	190	28	22
2007	161	33	22
2008	173	34	22
2009	177	34	22
2010	176	34	21

Källor: Statsrådsberedningens promemoria av den 4 november 2010 (se bilaga 1.1), bet. 2009/10:KU10 s. 11. Kommentar: Tabellen visar antalet politiskt tillsatta tjänstemän och statsråd i september månad. För motsvarande uppgifter för tiden före 2000 hänvisas till betänkande 2001/02:KU10 s. 9.

Av tabellen framgår även utvecklingen av antalet politiskt tillsatta tjänstemän sedan 2000. Jämfört med 2009 är antalet 2010 i stort sett oförändrat.

En viss statssekreterarbefattning

Den 7 oktober 2010 utsåg regeringen Per Schlingmann till statssekreterare i Statsrådsberedningen med ansvar för kommunikation. Enligt ett pressmeddelande publicerat samma dag på regeringens webbplats kommer Schlingmann att ansvara för statsministerns och regeringens samlade kommunikationsstrategi. Arbetet omfattar budskap och former för kommunikation av regeringens beslut och reformer. I uppdraget ingår hur kommunikationen kan präglas av ett framtidsperspektiv samt hur regeringen i ännu högre grad kan vara delaktig i samhällsdebatten och öka dialogen med allmänheten.

Utskottet ställde genom en skrivelse den 14 oktober 2010 vissa frågor med anledning av den nämnda statssekreterartjänsten. I Statsrådsberedningens promemoria av den 4 november 2010 anförts som svar att statssekreterarna är chefstjänstemän i departementen (bilaga 1.1). Deras huvudsakliga uppgift är att närmast under departementschefen och övriga statsråd i departementet leda arbetet i departementet, se 23 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Några ytterligare generella tjänstebeskrivningar för statssekreterarna finns inte i instruktionen eller arbetsordningen för Regeringskansliet. Den här aktuella statssekreteraren skiljer på denna punkt sig inte från övriga statssekreterare. Endast i vissa fall har det närmare reglerats vilka arbetsuppgifter en viss statssekreterare har, t.ex. när det gäller den statssekreterare som benämns statsministerns statssekreterare.

Vidare framhålls i promemorian statsministerns och regeringens vidsträckta möjlighet att bestämma regeringens sammansättning och formerna för fördelningen av uppgifterna inom regeringskretsen. Ett viktigt skäl för detta har ansetts vara behovet av att kunna anpassa regeringens arbetsformer efter vad som är lämpligt för olika typer av regeringar (jfr t.ex. bet. 1996/97:KU1 s. 15 f.). I promemorian anför även bl.a. att Regeringskansliet enligt 1 § förordningen med instruktion för Regeringskansliet har till uppgift att bereda regeringsärenden och att i övrigt biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet. Vad gäller Statsrådsberedningens ansvarsområde anför att förvaltningsärenden som rör Regeringskansliet hör till detta.

Genom en skrivelse den 11 november 2010 begärde utskottet svar på vissa kompletterande frågor. Som svar på dessa anför i Statsrådsberedningens promemoria av den 25 november 2010 att det i chefstjänstemännens i Statsrådsberedningens arbetsuppgifter ingår att stödja statsministern i alla statsministerns roller, inklusive rollen som myndighetschef (bilaga 1.3). Detta gäller även för den aktuella statssekreteraren. De uppgifter som utförs av denne skiljer sig således inte från de uppgifter som andra statssekreterare i Statsrådsberedningen utför. I ansvaret ingår bl.a. att samordna det arbete som bedrivs av departementens press- och informationsfunktioner.

Den 2 december 2010 begärde utskottet svar på ytterligare kompletterande frågor om den aktuella statssekreterartjänsten. Som svar på dessa anför i Statsrådsberedningens promemoria av den 9 december 2010 bl.a. att Statsrådsberedningen leder och samordnar arbetet i Regeringskansliet (bilaga 1.4). Den samordning som faller under den aktuella statssekreterarens ansvarsområde är bara en av flera samordnande funktioner som finns inom Statsrådsberedningen. Statsrådsberedningens samordningsansvar innebär inte att tjänstemän i Statsrådsberedningen generellt har en överordnad beslutanderätt i förhållande till andra departement.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare noterat att Regeringskansliet ökat sin personalstyrka. Ökningen har varit mer eller mindre kontinuerlig. Likaså har kostnaderna för Regeringskansliet ökat kontinuerligt. Inför ordförandeskapet i EU 2009 gjordes särskilda förstärkningar av personalstyrkan, vilket innebar att antalet tjänstgörande i Regeringskansliet då var det största hittills. Under det senaste året har dock antalet minskat och det är nu mindre än vid tiden före ordförandeskapet. Utskottet uttalade i förra årets granskning att en successiv minskning av antalet tjänstgörande borde kunna förväntas under 2010, när arbetet med ordförandeskapet avvecklas (bet. 2009/10:KU10 s. 13). Utskottet kan nu konstatera att så skett.

Utskottet vill i sammanhanget också framhålla den betydelse ett väl fungerande regeringskansli har för regeringens möjlighet att utöva regeringsmakten. I grunden består Regeringskansliets uppgift i att bereda regeringsärenden och i övrigt biträda regeringen och statsråden i deras verk-

samhet, vilket fr.o.m. 2011 även fastslås i regeringsformen (bet. 2010/11: KU4, rskr. 2010/11:21–22). Regeringen har getts stor frihet att själv organisera Regeringskansliets verksamhet. Utskottet utgår ifrån att regeringen när den inrättar en tjänst i Regeringskansliet inte utnyttjar denna frihet på ett sätt som innebär att de arbetsuppgifter tjänsten innefattar ligger utanför Regeringskansliets föreskrivna uppgift. När det gäller den ovan nämnda statssekreterartjänsten anser utskottet att det än så länge har gått för kort tid för att kunna bedöma innehållet i de arbetsuppgifter som tjänsten innefattar.

2 Regeringsprotokollen

Ärendet

Under granskningen har en översiktlig genomgång gjorts av huvudprotokollen över regeringssammanträdena, konseljprotokoll och statsministerns protokoll under perioden januari–december 2009. Vidare har underprotokoll (serie A och B) för Försvarsdepartementet och Utrikesdepartementet samt underprotokoll (serie A) för Miljödepartementet gått igenom för samma period.

Genomgången av huvudprotokollen, B-protokollen, konseljprotokollen och statsministerns protokoll har inte visat några formella brister. Vid granskningen av regeringens underprotokoll (serie A) för Utrikesdepartementet har en formell brist uppmärksamats. Under rubriken Formell granskning av regeringsprotokollen behandlas frågan om justering av protokoll.

Härutöver redovisas statistik över antalet regeringsärenden. Underlaget för denna utgörs av en sammanställning, som översänts från Statsrådsberedningen, av antalet ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden under 2009, *bilaga 2.1*.

Inom ramen för protokollsgranskningen har utskottet även uppmärksammat regeringsbeslut om utbetalning av skadestånds- och ersättningsbelopp efter dom av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter (Europadomstolen). Till grund för granskningen i denna del har legat bl.a. en promemoria från Utrikesdepartementet, *bilaga 2.2*.

Statistik över regeringsärenden

Antalet ärenden som avgjordes vid regeringssammanträden uppgick 2009 till 6 395. Det innebär en minskning med 577 ärenden jämfört med året dessförinnan, då antalet var 6 972. Den största minskningen jämfört med 2008 avsåg anställningsärenden, som minskade med 293 från 1 579 till 1 286. Antalet dispensärenden och övriga partsärenden minskade med 143 från 1 446 till 1 303, vilket är en fortsatt minskning jämfört med perioden 2007–2008. Ärenden om propositioner ökade mest, 19 fler jämfört med 2008.

Utvecklingen för samtliga ärendegrupper under 2009 och fördelningen på departement m.m. framgår av bilaga 2.1. Den sammantagna utvecklingen sedan 1988 framgår av nedanstående tabell.

Tabell 2.1 Ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden

År	Antal
1988	20 279
1989	19 293
1990	20 650
1991	21 394
1992	13 990
1993	13 992
1994	12 981
1995	11 691
1996	10 241
1997	9 373
1998	9 946
1999	9 007
2000	8 272
2001	10 521
2002	9 548
2003	7 934
2004	7 615
2005	7 529
2006	7 900
2007	6 952
2008	6 972
2009	6 395

Formell granskning av regeringsprotokoll

Justering av protokoll

För ett underprotokoll (serie A) från Utrikesdepartementet saknas en underskrift av statsråd. Vid regeringssammanträdet den 17 juni 2009 fattade regeringen beslut i två ärenden om att Sverige skulle ansöka om intervention i mål vid Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt. Föredragande statsråd i dessa ärenden var Cecilia Malmström. Hennes underskrift saknas på underprotokollet.

Gällande regler

Enligt 7 kap. 6 § regeringsformen förs vid regeringssammanträde protokoll. Närmare bestämmelser om protokollföring finns i förordningen (2007:725) om beslut och protokoll hos regeringen. Protokoll vid regeringssammanträde förs som huvudprotokoll och underprotokoll (10 §). Huvudprotokoll ska innehålla uppgifter om närvarande statsråd, om ordförande och om protokollförare samt en förteckning över de ärenden som handläggs vid sammanträdet med uppgift om föredragande statsråd (11 §).

Underprotokollen förs för varje departement och i två serier, A och B. Den senare omfattar beslut i ärenden där handlingarnas innehåll helt eller delvis omfattas respektive kan omfattas av sekretess (10 § andra stycket).

Varje föredragande justerar underprotokoll, och i vissa närmare angivna fall huvudprotokoll, för de ärenden som han eller hon föredragit (16 §).

Regeringsbeslut om utbetalning av skadestånds- och ersättningsbelopp efter dom av Europadomstolen.

Som svar på frågor från utskottet har den 4 november 2010 översänts en promemoria upprättad inom Utrikesdepartementet (bilaga 2.2). Av promemorian framgår bl.a. att praxis och föreskrifter för omvandling av utdömt skadestånds- och ersättningsbelopp till svenska kronor följer av Europadomstolens domar. Av domarna har framgått att betalning ska ske inom tre månader från den dag då domen vinner laga kraft, vilket också har skett. Vidare anges i promemorian att Europarådets ministerkommitté övervakar att betalning skett i enlighet med domen och att regeringen informerar ministerkommittén om datum för utbetalning och vilket belopp som betalas ut i svenska kronor.

Utskottets ställningstagande

Granskningen av här genomgångna regeringsprotokoll har inte gett anledning till något uttalande av utskottet.

3 Vissa förvaltningsärenden

Ärendet

Som ett led i utskottets granskning går utskottet varje riksmöte igenom någon eller några grupper av förvaltningsärenden. Årets genomgång har avsett vissa överklagandeärenden där beslut fattats av regeringen under 2009 och som handlagts inom Näringsdepartementet.

Fråga är om totalt 22 förvaltningsärenden av skilda och mer sällan förekommande slag. Siffrorna inom parentes avser antal ärenden. Överklagandena gäller Bergmästarens beslut om bearbetningskoncession (4), en länsstyrelses beslut om återkallelse av en bearbetningskoncession (2) och om godkännande av en efterbehandlingsplan för energitorvtäkt (1).

Några ärenden gäller överklagande av en länsstyrelses beslut om trafikreglering av en anslutningsväg från en fastighet (1) och om avspärrning av en enskild vägs anslutning till allmän väg (2). Vidare gäller ett antal ärenden överklagande av en länsstyrelses beslut angående framställan om en busshållsplats (1), uppsättning av flaggstänger utmed en väg (1) och om uppsättning av en informationstavla (1).

Ett antal ärenden gäller överklagande av olika beslut av Vägverket: beslut om framställning om förändring till allmän väg av en enskild väg (2) och indragning från allmänt underhåll av väg (5). Ett ärende gäller överklagande av Vägverkets beslut om att ändra en färjas stationeringsort och ett annat gäller Vägverkets beslut om framställning av förändring av en kommunal båtled.

I flertalet fall har regeringen avslagit överklagandet eller inte funnit anledning att ta upp ärendet till prövning. I tre ärenden upphävde regeringen Vägverkets beslut, och i ett ärende upphävde regeringen – med ändring av länsstyrelsens beslut – väghållningsmyndighetens beslut.

Till grund för granskningen har legat akterna i de granskade ärendena och en promemoria upprättad inom Näringsdepartementet, *bilaga 3.1*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

Regeringen är inte en förvaltningsmyndighet i förvaltningslagens mening. Trots detta har det ansetts viktigt att även regeringen i regeringsärenden följer de principer som förvaltningslagen ger uttryck för (se Gula boken, Handläggningen av ärenden i Regeringskansliet, Ds 1998:39 s. 14). Viktiga sådana principer är objektivitetsprincipen, offentlighetsprincipen och kommunikationsprincipen. Konstitutionsutskottet prövar årligen i sin granskning att förvaltningsärenden hos regeringen handläggs i enlighet med gällande förvaltningsrättsliga principer.

Vissa allmänna krav på handläggningen av ärenden kommer till uttryck i 7 § förvaltningslagen (1986:223). Ett allmänt krav som uppställs i 7 § är att handläggningen av varje ärende där någon enskild är part ska vara så

enkel, snabb och billig som möjlig utan att säkerheten eftersätts. Vid handläggningen ska myndigheten beakta möjligheten att själv hämta in upplysningar och yttranden från andra myndigheter, om sådana behövs. Myndigheten ska sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt och även på andra sätt underlätta för den enskilde att ha med den att göra.

I 16 § förvaltningslagen fastslås principen om en parts rätt att få ta del av det utredningsmaterial som finns i ett ärende. Enligt bestämmelsen har en sökande, klagande eller annan part rätt att få ta del av det som har tillförts ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Den s.k. kommunikationsprincipen kommer till uttryck i 17 § förvaltningslagen. Enligt denna bestämmelse får ett ärende inte avgöras utan att den som är sökande, klagande eller annan part har underrättats om en uppgift som tillförts ärendet genom någon annan än honom eller henne själv och han eller hon har fått tillfälle att yttra sig över den, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Myndigheten får dock avgöra ärendet utan att så har skett, bl.a. om avgörandet inte går parten emot, om uppgiften saknar betydelse eller om åtgärderna av någon annan anledning är uppenbart obehövliga. Vidare kan en myndighet även avstå från att kommunicera med en part om det kan befaras att det annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet i ärendet eller om ärendet inte kan uppskjutas. Myndigheten bestämmer om underrättelsen ska ske muntligt, genom vanligt brev, genom delgivning eller på något annat sätt.

Enligt 15 § förvaltningslagen ska uppgifter som myndigheter får på något annat sätt än genom en handling och som kan ha betydelse för utgången i ärendet antecknas av myndigheten, om ärendet avser myndighetsutövning mot en enskild. I 20 § förvaltningslagen finns bestämmelser om motivering av beslut. Ett beslut varigenom myndigheten avgör ett ärende ska innehålla de skäl som har bestämt utgången, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Skälen får dock utelämnas helt eller delvis bl.a. om beslutet inte går någon part emot eller om det av någon annan anledning är uppenbart obehövt att upplysa om skälen eller om ärendet är så brådskande att det inte finns tid att utforma skälen. Om skälen har utelämnats bör myndigheten på begäran av en part om möjligt upplysa honom eller henne om dem i efterhand.

Vid granskningen av regeringens handläggning av överklagandeärenden har prövats om dessa ärenden handlagts i enlighet med de förvaltningsrättsliga principerna.

Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen

Vid genomgången av ärendena har följande iakttagelser gjorts. I 4 av de 22 ärendena har den totala handläggningstiden varit mycket lång. En översikt över de olika ärendenas handläggning och totala handläggningstider återfinns i *bilaga 3.2*.

I detta sammanhang kan särskilt noteras två ärenden där beslut har meddelats först efter åtta år (N2001/11811/TR och N2001/11812/TR). Båda dessa ärenden gäller överklagande av Vägverkets beslut om indragning från allmänt underhåll av en väg i Tjörns kommun. Vidare kan ett ärende där beslut meddelats efter fem år nämnas (N2004/10118/TR). Detta ärende gäller överklagande av Vägverkets beslut om framställning av förändring av en kommunal båtled i Tjörns kommun.

I ett annat ärende, som gäller överklagande av Vägverkets beslut om framställning om förändring till allmän väg av en enskild väg, meddelades beslut först efter drygt fyra år (N2005/8173/IR). I ytterligare två ärenden är handläggningstiden närmare två och ett halvt år. Det ena ärendet gäller överklagande av ett beslut fattat av länsstyrelsen om återkallelse av en bearbetningskoncession av torv (N2007/139/E). Det andra ärendet gäller överklagande av ett beslut av länsstyrelsen om trafikreglering av en anslutningsväg från en fastighet (N2007/4793/IR). I tre ärenden är handläggningstiden omkring två år (N2007/1137/IR, N2007/4164/TR och N2007/4992/TR). Dessa ärenden gäller i tur och ordning överklaganden av beslut av länsstyrelsen om framställan om en busshållsplats, beslut av Vägverket om framställning om förändring till allmän väg av en enskild väg respektive beslut om indragning från allmänt underhåll av väg.

Vid genomgången har även noterats att vissa handlingar verkar saknas i akten i ett ärende (N2008/4536/IR). Det gäller ett yttrande från länsstyrelsen och en skrivelse från Vägverket. Ärendet gäller överklagande av ett beslut av länsstyrelsen om avspärrning av en enskild vägs anslutning till allmän väg.

Promemoria

Utskottet har genom en skrivelse till Regeringskansliet begärt svar på följande frågor:

- Vad är skälet till att handläggningstiden för vissa ärenden, enligt vad som redogjorts för ovan, har varit så lång?
- Finns det något mål för hur lång den genomsnittliga handläggningstiden bör vara för denna typ av ärenden?
- Vilka kommentarer i övrigt föranleder de i promemorian och bilagan gjorda iakttagelserna?

Som svar har den 23 november 2010 översänts en inom Näringsdepartementet upprättad promemoria (bilaga 3.1). I svaret framhålls att tre av ärendena (N2001/11811/TR, N2001/11812/TR och N2004/10118/TR) har nära koppling till varandra och därför avgjordes samtidigt. När två av dessa ärenden om indragning av allmän väg kom in till Regeringskansliet pågick beredningen av en sedan länge efterfrågad översyn av frågan om gränsdragningen för väghållningsansvaret med den s.k. Brevutredningens betänkande Enskild eller allmän väg (SOU 2001:67) som grund. Kommunikationen mellan öar och fastlandet behandlades i betänkandet, och utred-

ningens förslag gick i riktning mot ett ökat statligt engagemang. I svaret anförs att eftersom en indragning av allmänna vägar skulle påverka bedömningen av förbindelserna mot fastlandet i en för öborna negativ riktning gjordes bedömningen att det fanns anledning att avvakta beredningen av utredningens förslag innan de aktuella ärendena avgjordes.

Det tredje av dessa ärenden, i vilket Tjörns kommun överklagat Vägverkets beslut att avslå kommunens framställan om att förändra Tjörns kommunala båtleder till allmänna, kom in i december 2004. Av svaret framgår bl.a. att regeringen redovisade sin syn på principiella frågeställningar kring enskilda färjor i en proposition 2005/06. Vidare framgår att regeringen i januari 2006 hade utsett förre talmannen Thage G Peterson till förhandlingsman och kontaktperson i bl.a. frågor om överföring av huvudmannaskap för vissa färjeleder. Uppdraget bedömdes ha inverkan på beredningen av bl.a. de nu aktuella indragnings- och förändringsärendena, och därför avvaktades redovisningen av detta uppdrag. Uppdraget redovisades i mars 2007, men redovisningen gav inte någon ledning i fråga om det nu aktuella ärendet om båtleder. Näringsdepartementet begärde då en komplettering av Vägverket i form av ett uppdaterat faktaunderlag och en översikt av samtliga förbindelser till öar längs västkusten. Efter att Tjörns kommun yttrat sig över kompletteringen bereddes de tre ärendena slutligt i Regeringskansliet.

När det gäller fyra ärenden om överklagande av Vägverkets beslut i fråga om förändring till allmän väg av en enskild väg och om ansökan att förändra en enskild väg till allmän, om överklagande av länsstyrelsens beslut om anslutning av en utfart till en allmän väg och överklagande av Vägverkets beslut om indragning av allmänt underhåll av en väg (N2005/8173/IR, N2007/4164/TR, N2007/4793/IR och N2007/4992/TR) anförs att situationen på de enheter som beredde ärendena under en period var sådan att beredningen drog ut på tiden. I syfte att råda bot på detta tillfördes enheterna tillfälliga handläggarresurser under 2009. I svaret framhålls också att i ärenden där Vägverket har beslutat att dra in en väg från allmänt underhåll står det allmänna för underhållet till dess att frågan slutligt prövas av regeringen.

Enligt svaret tog ärendet om överklagandet av länsstyrelsens beslut om återkallelse av en bearbetningskoncession av torv (N2007/139/E) längre tid än normalt på grund av skifte av handläggare, att sakfrågan var komplicerad och att regeringen aldrig tidigare behövt ta ställning till någon liknande fråga.

I ärendet om överklagande av länsstyrelsens beslut om framställan av en busshållplats (N2007/1137/IR) framhålls att den processuella frågan, men även sakfrågan, var relativt komplicerad. Handläggningen innefattade förutom sedvanlig kommunikation med klaganden, även en remiss till Vägverket. Med hänsyn härtill och med anledning av att regeringen sällan haft anledning att ta ställning till någon liknande fråga tog handläggningen längre tid än normalt.

Slutligen anføres i svaret att Näringsdepartementets ambition är att handläggningen ska bli så kort som möjlig, men något mera exakt mål för hur lång handläggningen bör vara finns inte.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att handläggningstiden i flera av de granskade ärendena har varit mycket lång. Det är inte tillfredsställande med så långa handläggningstider i överklagandeärenden. I flera av ärendena synes lång tid ha gått utan att några handläggningsåtgärder över huvud taget vidtagits. Utskottet noterar att vissa åtgärder för att förkorta handläggningstiderna har vidtagits, men att dessa åtgärder möjligen borde ha satts in tidigare.

4 Utlämnande av allmänna handlingar

Ärendet

I ärendet granskas handläggning av regeringsärenden i vilka regeringen har tagit ställning till framställningar om utfående av allmänna handlingar. De akter som granskas avser ärenden där framställning gjorts till Utrikesdepartementet (UD) och Försvarsdepartementet, i vilka regeringsbeslut fattats under 2009. (Framställningar som avgjorts på tjänstemannanivå ingår inte i granskningen.)

Utredning i ärendet

Gällande regler m.m.

Allmänna handlingar

Rätt att ta del av allmänna handlingar

Till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning ska varje svensk medborgare, enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF), ha rätt att ta del av allmänna handlingar.

Med allmän handling förstås, enligt 2 kap. 3 § första stycket TF, framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. Handling är allmän om den förvaras hos myndighet och enligt 6 eller 7 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndighet.

Enligt 2 kap. 3 § andra stycket TF anses en upptagning som avses i första stycket förvarad hos myndighet, om upptagningen är tillgänglig för myndigheten med tekniskt hjälpmedel som myndigheten själv utnyttjar för överföring i sådan form att den kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas. En sammanställning av uppgifter ur en upptagning för automatiserad behandling anses dock förvarad hos myndigheten endast om myndigheten kan göra sammanställningen tillgänglig med rutinbetonade åtgärder.

En sammanställning av uppgifter ur en upptagning för automatiserad behandling anses dock, enligt tredje stycket, inte förvarad hos myndigheten om sammanställningen innehåller personuppgifter och myndigheten enligt lag eller förordning saknar befogenhet att göra sammanställningen tillgänglig. Med personuppgift avses all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person.

Inkommen till en myndighet anses en handling, enligt 2 kap. 6 § TF, vara när den har anlänt till myndigheten eller kommit behörig befattningshavare till handa.

Enligt 2 kap. 7 § första stycket TF anses en handling upprättad hos myndighet, när den har expedierats. En handling som inte har expedierats anses upprättad när det ärende till vilket den hänför sig har slutbehandlats hos myndigheten eller, om handlingen inte hänför sig till visst ärende, när den har justerats av myndigheten eller på annat sätt färdigställts.

Om det rör sig om ett register eller annan förteckning som förs fortlöpande anses handlingen enligt andra stycket upprättad när den har färdigställts för anteckning eller införing.

Rätten att ta del av allmänna handlingar får, enligt 2 kap. 2 § TF, begränsas endast om det är påkallat med hänsyn till

- rikets säkerhet eller dess förhållande till annan stat eller mellanfolklig organisation
- rikets centrala finanspolitik, penningpolitik eller valutapolitik
- myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn
- intresset att förebygga eller beivra brott
- det allmännas ekonomiska intresse
- skyddet för enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden
- intresset att bevara djur- eller växtart.

Utlämnande av allmänna handlingar

Allmän handling som får lämnas ut ska på begäran genast eller så snart det är möjligt på stället utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av handlingen, så att den kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas. Handling får även skrivas av, avbildas eller tas i anspråk för ljudöverföring. Om en handling inte kan tillhandahållas utan att en sådan del av handlingen som inte får lämnas ut röjs, ska den i övriga delar göras tillgänglig för sökanden i avskrift eller kopia. Det sagda framgår av 2 kap. 12 § TF.

Av 12 kap. 13 § framgår bl.a. att den som önskar ta del av en allmän handling även har rätt att mot fastställd avgift få avskrift eller kopia av handlingen till den del den får lämnas ut. En begäran att få avskrift eller kopia av allmän handling ska behandlas skyndsamt.

Begäran att få ta del av en allmän handling ska, enligt 2 kap. 14 § TF, göras hos den myndighet som förvarar handlingen. Enligt andra stycket prövas en fråga om utlämnande av en allmän handling av den myndighet som förvarar handlingen, om det inte är särskilt föreskrivet att prövningen ska göras av en annan myndighet.

Om en anställd vid en myndighet, enligt arbetsordningen eller på grund av särskilt beslut, har ansvar för vården av en handling, är det i första hand han eller hon som ska pröva om handlingen ska lämnas ut. I tveksamma fall ska den anställde låta myndigheten göra prövningen, om det kan ske utan onödigt dröjsmål. Myndigheten ska pröva om handlingen ska lämnas ut om den anställde vägrar att lämna ut handlingen eller lämnar ut den med förbehåll som inskränker en enskilds rätt att röja innehållet eller annars förfoga över handlingen och den enskilde begär det. Den enskilde ska informeras om möjligheten att begära myndighetens prövning m.m. Detta stadgas i 6 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Frågor om att lämna ut allmänna handlingar som förvaras i Regeringskansliet prövas, enligt 18 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet, inom det departement som förvarar handlingarna, om något annat inte är särskilt föreskrivet. I tveksamma fall eller om sökanden begär det, ska en sådan fråga prövas av ett statsråd i departementet eller – när det gäller handlingar hos Regeringskansliets förvaltningsavdelning – av ett statsråd i Statsrådsberedningen. Frågan får också överlämnas till regeringens prövning.

Talan mot beslut av ett statsråd ska föras hos regeringen. Det framgår av 2 kap. 15 § första stycket TF. Beslut av regeringen får, enligt 6 kap. 7 § tredje stycket OSL, inte överklagas.

Några JO-uttalanden om handläggning av ärenden om utlämnande av allmänna handlingar

Riksdagens ombudsmän, eller Justiteombudsmännen (JO), prövar årligen flera ärenden som gäller hantering av framställningar om att få ut allmänna handlingar.

I ett flertal beslut har JO uttalat att besked i en utlämnande fråga normalt bör lämnas redan samma dag som begäran har gjorts. Någon eller några dagars fördröjning kan dock godtas om en sådan fördröjning är nödvändig för att myndigheten ska kunna ta ställning till om den efterfrågade handlingen är allmän och offentlig. Härtill kommer att ett visst dröjsmål är ofrånkomligt om framställningen avser eller fordrar genomgång av ett omfattande material.

En del av JO:s beslut om hantering av framställningar om att få ut allmänna handlingar har gällt hantering av framställningar som gjorts hos Regeringskansliet. Eftersom regeringen inte står under JO:s tillsyn gäller JO:s prövning handläggningen innan ett ärende överlämnats till statsråds eller regeringens prövning (se JO:s beslut 2009-02-04, dnr 611-2008, 2009-03-27, dnr 342-2008 och 3415-2008).

I fråga om fall där ett visst dröjsmål är ofrånkomligt därför att framställningen avser eller fordrar genomgång av ett omfattande material kan det enligt JO många gånger vara lämpligt att, allteftersom sekretessprövningen är klar, lämna besked i utlämnande frågan samt i förekommande fall expediera de prövade handlingarna till beställaren. I ett sådant ärende har Försvarsdepartementet uppgett att skadebedömningen måste ske med utgångspunkt i att information kan utvinnas genom s.k. pusselläggning. JO fann inte skäl att ifrågasätta att ett sådant synsätt varit motiverat i det ärendet (beslut 2010-05-28, dnr 1261-2010). Vidare fann JO att ett visst dröjsmål hade kunnat godtas mot bakgrund av att det rörde sig om ett omfattande material som enligt den bedömning som Försvarsmakten gjort, vilken det inte ankom på JO att överpröva, bestod av handlingar som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet. En handläggningstid om drygt nio månader ansåg JO emellertid vara fullständigt oacceptabel.

I ett annat ärende (beslut 2009-02-04, dnr 611-2008) framgick det att man, avseende en inte ringa del av de handlingar som begärdes ut, gjorde bedömningen att handlingarna inte förvarades hos Regeringskansliet. Bedömningen i denna del torde, anför JO i beslutet, ha varit relativt okomplicerad och torde i utredningshänseende endast ha påkallat en kontroll om några av dessa handlingar inkommit till departementet. Om begäran endast hade avsett dessa handlingar borde besked därför ha lämnats i nära anslutning till att begäran kom in till departementet. Det hade varit lämpligt om den person som begärt ut handlingarna hade fått besked i denna del redan när departementet gjort sin bedömning och inte vid den avsevärt senare tidpunkt som blivit fallet. Utöver detta kunde JO konstatera att begäran om utfående av handlingar varit omfattande och att delar av den hade krävt genomgång och sekretessprövning av ett stort material. Även med beaktande av detta hade Regeringskansliet, enligt JO, inte redovisat några omständigheter som motiverade att besked i utlämningsfrågan hade dröjt i mer än fyra månader.

I ett beslut 2010-02-12 (dnr 2226-2009) sade sig JO visserligen ha förståelse för det som departementet anförde i sitt yttrande, nämligen att det i ärenden av det aktuella slaget kan krävas en noggrann och grannlaga sekretessprövning innan ett besked i utlämnandefrågan kan ges. Att så är fallet är likväl inte ett godtagbart skäl för att, såsom hade skett, under drygt fem veckor underlåta att på något vis besvara en förfrågan, anförde JO.

JO:s beslut 2009-03-27 (dnr 342-2008 och 3415-2008) gällde bl.a. Regeringskansliets hantering av en journalists begäran att få ut de s.k. tsunami-banden. Samma dag som den skriftliga begäran som JO utgick ifrån inkom till Regeringskansliets förvaltningsavdelning, den 13 oktober 2006, tillsändes journalisten en skrivelse som undertecknats av chefsjuristen vid Regeringskansliets förvaltningsavdelning i vilken denne uppgav att materialet på banden var omfattande, att Regeringskansliet senare skulle kunna ta ställning till hans begäran under förutsättning att materialet var i läsbart skick samt att detta kunde ta minst ett par veckor. Det dröjde nio månader innan journalisten fick besked i form av regeringens avslagsbeslut. – JO fann att Regeringskansliets förvaltningsavdelning borde ha kunnat pröva journalistens begäran när det var möjligt att ta del av bandens innehåll och hindret beträffande läsbarhet således var undanröjt, senast vid slutet av 2006.

I frånvaro av andra upplysningar utgick JO från att ärendet överlämnades till regeringen i anslutning till att begäran överfördes till Statsrådsberedningen den 5 juni 2007. (Ärendets hantering därefter omfattas inte av JO:s tillsyn.) JO framhåller att avgörande för hans bedömning är inte huruvida sökanden borde ha fått del av några handlingar och i så fall vilka utan att han berövades sin grundlagsenliga rätt att få sin begäran prövad inom den tidsram som TF anger. Oavsett hur man betraktar innehållet på

banden är det nämligen enligt JO uppenbart att Regeringskansliet enligt TF:s regler borde ha tagit ställning till journalistens begäran långt tidigare än som skedde. JO fann att handläggningen därför förtjänade allvarlig kritik.

Samrådsformer i Regeringskansliet

Om ett ärende faller inom flera departements verksamhetsområden ska det, enligt 13 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet, handläggas i det departement dit ärendet huvudsakligen hör. Enligt instruktionens 15 § ska regeringsärenden som faller inom flera departements verksamhetsområden beredas i samråd med övriga berörda statsråd. Detta gäller också inom ett departement när ett ärende berör mer än ett statsråd.

I promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (PM 1997:4, rev. 2002-02-06) framhålls att genom olika former av samråd i Regeringskansliet (gemensam beredning, allmän beredning, lunchberedning och delning) säkerställs att principerna om kollektivt beslutsfattande får ett reellt innehåll och att alla statsråd faktiskt får möjligheter att utöva det inflytande i regeringsärendena som deras ansvar motiverar.

Som huvudregel gäller, enligt PM 1997:4, att den gemensamma beredningen ska inledas så tidigt som det är praktiskt möjligt. I promemorian uttalas vidare bl.a. följande. Den gemensamma beredningen ska alltid äga rum i så god tid före beslutet att de berörda departementen har en reell möjlighet att föra fram sina synpunkter och påverka ärendets handläggning och avgörande. Hur samrådet rent praktiskt ska äga rum – om det ska ske muntligen eller skriftligen, i vilken utsträckning och på vilket sätt träffade överenskomelser ska dokumenteras etc. – får avgöras från fall till fall. Det får inte råda någon oklarhet om vad som har överenskomits. I promemorian utpekas vissa fasta ärendegrupper där gemensam beredning ska ske. En sådan grupp är ärenden som rör offentlighet och sekretess, vilka ska beredas med Justitiedepartementet.

När det gäller meningsskiljaktigheter betonas i PM 1997:4 att den gemensamma beredningen aldrig är avslutad förrän alla parter är överens. Om enighet inte kan uppnås vid kontakter mellan de beredningsansvariga tjänstemännen måste diskussionerna därför föras upp på en politisk nivå. I sista hand får saken avgöras vid allmän beredning.

I Gula boken Handläggningen av ärenden i Regeringskansliet (Ds 1998:39 s. 15–16) framhålls att handläggaren tidigt särskilt bör tänka på vilka kontakter som behöver tas med andra departement innan ett ärende kan avgöras och när sådana kontakter bör tas i beredningsarbetet för att de andra departementen ska kunna medverka i beredningen på bästa sätt.

Tidigare granskningar

Utskottet har tidigare granskat olika aspekter av hanteringen i Regeringskansliet av framställningar om utfående av allmänna handlingar. Nämnas kan att utskottet hösten 1998 genomförde en granskning som gällde reger-

ingens och Regeringskansliets hantering av allmänna handlingar som berör Sveriges förhållande till EU. Utskottet uttalade där bl.a. att Regeringskansliet då syntes lämna ut fler handlingar än tidigare (bet. 1998/99:KU10 s. 37).

När det gäller tidsaspekten uttalade sig utskottet våren 2003, i samband med sin granskning av statsrådets och chefen för Näringsdepartementets handläggning av vissa frågor rörande statens ägande i SJ AB m.m., om huruvida regeringen enligt bestämmelserna om handlingsoffentlighet i 2 kap. TF varit tillräckligt skyndsam vid utlämnande av allmänna handlingar i två ärenden. Utskottet uttalade följande (bet. 2003/04:KU20 s. 134 f.).

I fråga om SJ AB har regeringen den 6 februari 2003 fattat ett beslut om att inte lämna ut vissa handlingar, där begäran om utlämnande av handlingar kom in den 12 december 2002. De dokument som var offentliga skickades till den som begärt dem den 14 januari 2003. Näringsdepartementet har dock uppgett att offentliga handlingar fanns tillgängliga hos Regeringskansliet redan före jul. När det gäller det sistnämnda har utskottet inte tagit del av den aktuella begäran om att få ta del av allmänna handlingar. Om begäran rörde att få ta del av handlingar genom kopia, borde de mot bakgrund av kravet på skyndsamhet ha tillhandahållits den som begärde att få ut dem redan i december 2002, då de konstaterades vara offentliga, och inte först i januari 2003.

Vad gäller att regeringen inte förrän den 6 februari 2003 beslutade att övriga handlingar i ärendet om SJ AB inte skulle lämnas ut, har från Näringsdepartementets sida uppgetts att detta material var mycket omfattande och innehöll affärsekonomiskt känsliga uppgifter som krävde en noggrann beredning av vad som skulle kunna lämnas ut. Utskottet vill härvid framhålla att kravet på skyndsamhet i 2 kap. 13 § TF innebär att en begäran om kopior av allmänna handlingar skall behandlas med förtur. Inga obehöriga dröjsmål får således förekomma. Granskningen föranleder i denna del inget ytterligare uttalande från utskottets sida.

Vad gäller tidsåtgång för att lämna ut allmänna handlingar i ärendet rörande Teracom AB framgår av Näringsdepartementets redovisning att det har varit fråga om ett fåtal dagar i de flesta fall, men i några fall närmare två veckor. Utskottet vill härvid hänvisa till vad som anförts ovan om innebörden av kravet på skyndsamhet. Granskningen föranleder i denna del inget ytterligare uttalande från utskottets sida.

Vidare uttalade utskottet hösten 2010 följande när det gäller tidsaspekten (bet. 2009/10:KU10 s. 18).

Rätten att ta del av allmänna handlingar är av central betydelse för opinionsbildning, debatt och granskning, och för att denna rätt ska kunna upprätthållas ska prövningen av en begäran att få ta del av en allmän handling enligt tryckfrihetsförordningens bestämmelser göras genast eller så snart det är möjligt (2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen). Det kan visserligen i det enskilda fallet vara nödvändigt med ett visst dröjsmål för att exempelvis utreda huruvida det finns någon sekretessgrund. En tidsutdräkt om sju veckor är emellertid för lång. Att det kollektiva beslutsfattandet i regeringen förutsätter gemensam beredning mellan olika departement förändrar inte detta förhållande.

Genomgång av ärenden i Utrikes- och Försvarsdepartementen

I ärendet har en genomgång gjorts av akter från Utrikesdepartementet (UD) och Försvarsdepartementet som avser de regeringsbeslut vilka fattats under 2009 och som gäller utlämnande av allmän handling. Genomgången har i första hand inriktats på tidsåtgång, handläggningens gång och orsaker till tidsåtgång.

Tabeller med redovisning finns i *bilaga 4.1* i fråga om UD och *bilaga 4.2* i fråga om Försvarsdepartementet. Redovisningen av tidsåtgång utgår från vidhållande i UD:s ärenden, sedan framställningen helt eller delvis avslagits på tjänstemannanivå. I framställningarna till Försvarsdepartementet har sökanden i regel redan i den ursprungliga framställningen begärt prövning av utlämnande även av hemligstämplade uppgifter i den handling eller de handlingar som begärts ut, varför tidsåtgången i dessa ärenden räknas från inkomsttidpunkten.

I de nedan följande avsnitten redovisas vissa iakttagelser som gjorts vid genomgången av akterna.

Framställningar till Utrikesdepartementet

Av akterna framgår när beredning ägt rum med föredragande statsråd, men i övrigt går inte att utläsa när och i vilken ordning olika beredningsåtgärder har vidtagits.

Vid regeringssammanträdet den 19 februari 2009 behandlades ärenden i vilka vidhållande skett den 1 september 2008 respektive den 16 november 2008.

Vid regeringssammanträdet den 13 maj 2009 behandlades ärenden i vilka vidhållande skett den 27 oktober 2008, den 19 januari 2009, den 3 mars 2009 och den 6 april 2009. På aktkappan till det ärende där vidhållande skett den 6 april, finns en anteckning som tyder på att det kan ha funnits en avsikt att anmäla ärendet till regeringssammanträdet den 7 maj 2009.

Vid regeringssammanträdet den 26 november 2009 behandlades ärenden i vilka vidhållande skett den 16 respektive den 21 september 2009. På aktkapporna till ärendena finns anteckningar som tyder på att det kan ha funnits en avsikt att anmäla ärendena till regeringssammanträdet den 15 oktober 2009.

Vid regeringssammanträdet den 17 december 2009 behandlades ärenden i vilka vidhållande skett den 21 juli 2009, den 12 och den 18 augusti 2009 samt den 17 november 2009.

Den genomsnittliga handläggningstiden för en begäran om utfående av allmän handling uppgick till 12,9 veckor från det att sökanden vidhållit sin begäran sedan den avslagits på tjänstemannanivå. Mediantiden var 11,5 veckor. Den framställning som avgjordes på kortast tid tog 2 veckor, och den som avgjordes på längst tid tog 28 veckor från sökandens vidhållande.

Framställningar till Försvarsdepartementet

Av akterna från Försvarsdepartementet framgår i större utsträckning än i akterna från UD handläggningens gång i ärendena. Hemligstämplade handlingar i akterna har dock inte omfattats av genomgången; uppgifterna i denna promemoria bör därför inte uppfattas ge en fullständig bild av handläggningen. Vissa drag kan dock urskiljas.

I de ärenden där remiss sänds till Försvarsmakten, Säkerhetspolisen eller någon annan myndighet, tar det ofta omkring en vecka innan remissen sänds (se t.ex. Fö2009/772/RS, Fö2009/992/RS och Fö/2009/2265/RS), ibland omkring två veckor (Fö2009/2144/RS, Fö2009/1884/RS) även om det i vissa fall gått på en eller två dagar (se t.ex. Fö/2008/3599/RS och Fö2008/3622/RS). Det finns även fall där det tagit betydligt längre tid (tre veckor i Fö2008/3146/RS, fyra månader och tre veckor i Fö2008/1530/RS och Fö2008/1529/RS samt sex veckor i Fö2009/392/RS).

När ett ärende gått på remiss till en myndighet ger akterna intryck av att myndighetens svar ofta inväntas innan någon vidare beredningsåtgärd vidtas (se t.ex. Fö2008/3146/RS, Fö2008/3599/RS, Fö2008/3622/RS, Fö2008/3240/RS, Fö2008/3693/RS, Fö2009/53/RS, Fö2009/1529/RS). När myndighetens svar inkommit går det ofta flera dagar innan nästa åtgärd finns antecknad i akten (se t.ex. Fö2009/544/RS, Fö2008/3642/RS, Fö2009/706/RS, Fö2009/741/RS, Fö2009/392/RS). Denna nästa åtgärd innebär ofta att handlingar sänds till UD för granskning. Handläggningen inom UD synes ibland kunna ta flera veckor i anspråk (se t.ex. Fö2008/3146/RS, Fö2008/3240/RS, Fö2008/3693/RS, Fö2008/3642/RS). Därefter följer gemensam beredning med Justitiedepartementet.

Det finns även exempel på att handläggningen inom varje departement tar lång tid. I ärendet Fö2009/1734/RS sändes inte remiss till någon myndighet. Initialt förekom flera kontakter främst inom Försvarsdepartementet om vilka handlingar som fanns och hur man där såg på frågan om sekretess. Den 28 september 2009, vilket var en månad efter att begäran inkommit, antecknades att slutligt besked lämnats från SI- och MIL-enheterna om samtliga handlingar (om vilka delar de anser bör sekretesskyddas). Samma dag överlämnades handlingarna till UD. Efter ett flertal kontakter, där det i Försvarsdepartementets akt bl.a. vid några tillfällen antecknats att UD/SSSB ännu inte fått besked från samtliga UD-enheter, lämnades den 28 oktober 2009 besked om UD:s bedömning. Gemensam beredning med UD ägde rum genom e-postväxling den 2 november. Därefter kontaktade en tjänsteman på UD Försvarsdepartementet den 3 november och förklarade att UD även ville utrikessekretessbelägga vissa närmare angivna uppgifter i en handling. (Beslut fattades vid regeringssammanträdet den 12 november 2009, elva veckor efter det att framställningen inkommit.)

Ofta går det mer än en vecka från det att den gemensamma beredningen synes ha avslutats till dess att regeringen fattar beslut (se t.ex. Fö2008/2996/RS, Fö2008/3665/RS, Fö2009/53/RS).

I några ärenden ger akten – utan att någon granskning gjorts av de aktuella dokumenten – intryck av att ärendet i någon eller några delar skulle ha kunnat avgöras genom delbeslut före det regeringsbeslut som fattades (Fö2009/1734/RS, Fö2009/1340/RS).

Den genomsnittliga handläggningstiden från det att en begäran om utfående av allmän handling kom in till Försvarsdepartementet uppgick till 8,44 veckor. Mediantiden var 6 veckor. (Sökandena har i regel förutsatt att handlingen eller handlingarna som begärs kan innehålla hemligstämplade uppgifter, och begäran om utfående även av dessa uppgifter framförs i regel i den ursprungliga framställningen.) Den framställning som avgjordes på kortast tid tog 1 vecka att avgöra (den kom in när ett annat ärende om utfående av samma handling var färdigberett) och de som avgjordes på näst kortast tid tog 3 veckor. De framställningar som tog längst tid i anspråk tog 40 veckor från att begäran kom in.

Promemorior från Regeringskansliet

Genom skrivelser som sänts till Regeringskansliet har utskottet begärt vissa uppgifter med anledning av de gjorda iakttagelserna. Som svar har den 4 och den 25 november 2010 översänts promemorior upprättade inom Statsrådsberedningen, som delvis bygger på underlag från UD och Försvarsdepartementet (*bilaga 4.3–4*). Av promemoriorna framgår i huvudsak följande.

Föreskrifter eller andra instruktioner för hantering av framställningar om utfående av allmänna handlingar inom Regeringskansliet, utöver TF och instruktionen för Regeringskansliet

Utöver TF och instruktionen för Regeringskansliet gäller, enligt promemorian den 4 november 2010, inte några generella bestämmelser för handläggning inom Regeringskansliet av framställningar om utfående av allmänna handlingar. Nyanställda medarbetare i Regeringskansliet genomgår utbildning om arbetet i Regeringskansliet. I utbildningen finns avsnitt som rör regelverket kring offentlighet och sekretess, däribland bl.a. hur framställningar om att få ta del av allmänna handlingar eller uppgifter ur sådana handlingar bör handläggas.

Det finns inte några särskilda föreskrifter eller andra instruktioner för hur samrådet mellan berörda enheter eller departement ska ske, med hänsyn till tryckfrihetsförordningens bestämmelser om skyndsamhet m.m. (2 kap. 12–13 §§) när en framställning om utfående av allmän handling berör flera enheter inom samma departement eller flera departement. Allmänt gäller dock att det departement som enligt 13 § instruktionen för Regeringskansliet har att hantera en framställning om att få ta del av en allmän handling enligt bestämmelserna om gemensam beredning i 15 § instruktionen för Regeringskansliet ska samråda med övriga berörda statsråd. Samråd ska enligt PM 1997:4 inledas så tidigt som det är praktiskt möjligt. Detta framgår av promemorian den 4 november 2010.

Beslut i ärenden om utlämnande av allmänna handlingar

Enligt promemorian den 4 november 2010 är utgångspunkten alltid att ärenden om att få ta del av allmänna handlingar, så snart handläggningen är avslutad, ska tas upp vid nästa ordinarie regeringssammanträde. Det kan emellertid förekomma att sekretessbedömningar av ett antal handlingar som begärts ut bör göras i ett sammanhang och inte var för sig, eftersom bedömningen av en handling kan bero på vilka överväganden som görs beträffande en annan, anförs det i promemorian.

Moment i handläggningen av ärenden om utlämnande av allmänna handlingar

I promemorian den 4 november 2010 framhålls att framställningarna inte sällan avser ett mycket omfattande material som det tar tid att få fram och sammanställa. Till detta kommer att det ofta är fråga om komplicerade sekretessbedömningar.

I promemorian den 25 november 2010 framhålls att eventuella synpunkter från en annan myndighet eller enhet eller ett annat departement ofta är av betydelse för den fortsatta beredningen eller för den som ombeds yttra sig, varför det ligger i sakens natur att synpunkter inte alltid lämpar sig att inhämta parallellt.

Ärenden om utlämnande av allmänna handlingar behandlas, enligt promemorian den 25 november 2010, med förtur vid prioriteringen av arbetet inom departementen. Flera av de ärenden som omfattas av granskningen utgörs av ett omfattande material där sekretessprövningen ofrånkomligen medför en tidsutdräkt.

Ärenden om utlämnanden av allmänna handlingar som handläggs inom UD innehåller i huvudsak frågor rörande tillämpningen av utrikessekretessen enligt 15 kap. 1 § OSL. Beredningen av dessa ärenden förutsätter en noggrann och inte sällan grannlaga prövning av uppgifterna i de aktuella handlingarna. En felaktig bedömning kan leda till allvarliga störningar av förbindelserna med staten i fråga, framhålls det i promemorian den 25 november 2010.

Den typ av sekretess som vanligtvis är aktuell i handlingar som förvaras i Försvarsdepartementet är försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § OSL. Även andra sekretessgrunder kan emellertid förekomma. Särskilt frågor om försvarssekretess kan ofta vara av mycket komplicerad natur och kräva noggranna överväganden. Det kan t.ex. röra sig om händelser eller förhållanden som ligger långt tillbaka i tiden (viss försvarssekretess gäller i upp till 150 år, 4 § offentlighets- och sekretessförordningen [2009:641]), forskningsfrågor eller handlingar som är avfattade på främmande språk. Prövningen kan kräva särskild kompetens i olika avseenden. En felaktig bedömning i den s.k. skadeprovningen kan få mycket stora konsekvenser för den verksamhet som OSL avser att skydda. Vid en bedömning av hur lång tid handläggningen av ett visst ärende bör ta måste denna aspekt sär-

skilt beaktas när det gäller handlingar som innehåller uppgifter som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet, enligt promemorian den 25 november 2010.

När bedömningen leder fram till att framställningen avser material som delvis innehåller uppgifter som omfattas av sekretess kan arbetet med att dölja dessa sekretessbelagda uppgifter (s.k. maskning) vara mycket tidskrävande, enligt promemorian den 4 november 2010. Enligt promemorian den 25 november 2010 är det inte alltid så att arbetet med att dölja sekretessbelagda uppgifter är genomfört vid tidpunkten för tjänstemannabeskedet. Tjänstemannen kan ibland i ett tidigt skede meddela sökanden att vissa uppgifter omfattas av sekretess, t.ex. för att det finns tidigare regeringsbeslut i liknande ärenden rörande andra dokument. Om sökanden då begär myndighetens beslut i frågan kan arbetet med att dölja de sekretessbelagda uppgifterna påverka handläggningstiden fram till regeringsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Rätten att ta del av allmänna handlingar är av central betydelse för opinionsbildning, debatt och granskning. För att denna rätt ska kunna upprätthållas ska prövningen av en begäran att få ta del av en allmän handling eller en kopia av en allmän handling enligt tryckfrihetsförordningens bestämmelser göras genast eller så snart det är möjligt respektive skyndsamt (2 kap. 12–13 §§ tryckfrihetsförordningen). Det kan i enskilda fall vara nödvändigt med ett visst dröjsmål t.ex. därför att framställningen avser eller fordrar genomgång av ett omfattande material.

Utskottet har tidigare uttalat att kravet på skyndsamhet i 2 kap. 13 § tryckfrihetsförordningen innebär att en begäran om kopior av allmänna handlingar ska behandlas med förtur (bet. 2002/03:KU20 s. 134) och att en tidsutdräkt om sju veckor är för lång i ett ärende om utfående av en allmän handling (bet. 2009/10:KU10 s. 18).

I årets granskning visar de långa mediantiderna (drygt elva respektive sex veckor) och genomsnittliga tiderna (drygt tolv respektive drygt åtta veckor) på för långa handläggningstider i flera av de granskade ärendena. Dessa avser samtliga regeringsärenden om utfående av allmänna handlingar som handlagts i UD och Försvarsdepartementet under 2009. Det sagda talar enligt utskottets mening för att det finns brister i handläggningsrutinerna. Utskottet anser att det finns anledning för Regeringskansliet att se över sina rutiner för handläggning av denna typ av ärenden.

5 Upphandling av informationstjänster och rekryteringsstöd

Ärendet

Utskottet har gått igenom dels de ramavtal som tecknats av Regeringskansliet inom områdena *informations- och kommunikationstjänster* samt *rekryteringsstöd*, dels ett urval av de beställningar (avrop) som har gjorts från dessa ramavtal under 2009 på Näringsdepartementet, Jordbruksdepartementet och Kulturdepartementet. Avsikten med genomgången har främst varit att granska ramavtalens utformning och villkor, om ramavtalens villkor har följts vid avrop samt hur avropsförfarandet har genomförts. Härutöver har en allmän administrativ granskning genomförts av dokumentationen, diarieföringen m.m. i ärendena.

Utredning i ärendet

Gällande regler

Offentlig upphandling

Med offentlig upphandling avses de åtgärder som vidtas av en upphandlande myndighet för att ingå ett kontrakt eller ett ramavtal som avser exempelvis varor eller tjänster. Det grundläggande syftet med upphandlingsreglerna är att de upphandlande myndigheterna ska använda offentliga medel på bästa sätt genom att uppsöka och dra nytta av konkurrensen på marknaden samt att alla leverantörer ska ha möjlighet att konkurrera på samma villkor.

Upphandlingslagstiftningen ställer bl.a. krav på att upphandlingar ska ske i konkurrens och att denna konkurrens ska vara transparent i den meningen att valet av leverantör ska ske i enlighet med i förväg fastställda kriterier och på ett sätt som ska kunna verifieras av utomstående. I lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU, finns bestämmelser bl.a. om vilka typer av kontrakt som ska föregås av ett upphandlingsförfarande, hur ett upphandlingsförfarande ska gå till och enligt vilka kriterier den upphandlande myndigheten får göra sitt urval av leverantörer.

I korthet kan reglerna kring offentlig upphandling enligt LOU beskrivas på följande sätt. När statliga och kommunala myndigheter, liksom exempelvis beslutande församlingar i kommuner och landsting och flertalet kommunala och en del statliga bolag, ska ingå ett kontrakt om t.ex. leverans av varor eller tjänster måste alla leverantörer av den aktuella varan eller tjänsten ges möjlighet att konkurrera om kontraktet. I princip all offentlig upphandling ska annonseras, vilket innebär att intresserade leverantörer av varan eller tjänsten i fråga ska ges möjlighet att lämna ett anbud där det anges under vilka förhållanden och till vilket pris varan eller tjänsten kan erbjudas. Den upphandlande myndigheten ska därefter tilldela kontraktet till den eller de leverantörer som erbjuder det mest ekonomiskt fördelak-

tiga anbudet eller det lägsta priset. Vid bedömningen av vilket anbud som är det mest ekonomiskt fördelaktiga ska hänsyn tas till omständigheter som pris, leveranstid, miljöegenskaper, kostnadseffektivitet, estetik m.m. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Upphandlingar ska genomföras öppet och med kommunikation, information och dokumentation. Principer om ömsesidigt erkännande och proportionalitet ska iakttas. Särskilda upphandlingsregler gäller om det aktuella kontraktsvärdet är lågt.

Ramavtal och avrop

En myndighet kan upphandla och ingå ramavtal, vilket innebär att myndigheten sluter avtal med en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt inom en viss tidsperiod. En upphandlande myndighet får sedan göra avrop (beställningar) från ramavtalet och får då bara tilldela kontrakt till en leverantör som är en ursprunglig part till ramavtalet. Önskar myndigheten gå utöver ramavtalet exempelvis genom att beställa en annan vara eller tjänst, måste den först göra en ny upphandling.

Om ett ramavtal har ingåtts med flera leverantörer, ett s.k. parallellt ramavtal, ska kontrakt som grundar sig på ramavtalet tilldelas antingen genom tillämpning av villkoren i ramavtalet som exempelvis rangordnar leverantörerna och därmed anger i vilken ordning de ska tillfrågas om intresset för ett enskilt kontrakt, eller, om sådana villkor inte är fastställda i ramavtalet, efter en s.k. förnyad konkurrensutsättning. Det senare innebär att de leverantörer som omfattas av ramavtalet bjuds in att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Beställaren väljer sedan den leverantör som erbjuder det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet. I ramavtalet eller förfrågningsunderlaget till upphandlingen av ramavtalet ska anges vilken grund för tilldelning av kontrakt som kommer att tillämpas vid avrop.

Äldre rätt

I äldre lagstiftning, lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, och äldre EG-direktiv från 1992 och 1993 reglerades inte ramavtal och avrop särskilt, vilket troligen berodde på att upphandling av ramavtal betraktades som sedvanlig upphandling och hanterades i enlighet med det (prop. 2006/07:128 s. 166 f.). Först i och med de nya EG-direktiven¹ som kom 2004 infördes gemenskapsrättsliga bestämmelser om ramavtal och avrop. Direktiven införlivades i svensk rätt genom den nu gällande upphandlingslagen, som trädde i kraft den 1 januari 2008. Vid tidpunkten för upphand-

¹ Det direktiv som är aktuellt i detta sammanhang är Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG om offentlig upphandling av byggtjänster, varor och tjänster (ofta kallad "det klassiska direktivet").

lingen av de ramavtal som är aktuella i granskningen gällde därmed den äldre svenska lagstiftningen. Direktiven med de nya reglerna om bl.a. ramavtal hade beslutats men ännu inte införlivats i svensk rätt.

Parallella ramavtal där samtliga villkor för avrop inte är fastställda

I ett ramavtal med flera leverantörer kan det som nämnts uttryckligen vara fastställt att köparen vid avrop ska vända sig till samtliga leverantörer som omfattas av ramavtalet med en inbjudan att komma in med en offert för det aktuella uppdrag som ska avropas ("förnyad konkurrensutsättning"). På det sättet skapas ökade förutsättningar för att kontraktet går till den leverantör som vid varje enskilt kontrakt erbjuder det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet eller det lägsta priset. Alternativt kan i ramavtalet i stället slås fast att kontrakt ska tilldelas leverantörerna enligt en i förväg fastställd rangordning. Leverantörerna rangordnas då så att den leverantör som i upphandlingen erbjuder det bästa anbudet alltid ska tillfrågas först; bara om den leverantören inte kan eller vill åta sig uppdraget ska den leverantör som erbjuder det näst bästa anbudet tillfrågas, sedan nummer tre osv.

Det har diskuterats hur man enligt äldre upphandlingslagstiftning skulle se på tillåtligheten eller lämpligheten av ramavtal där villkoren för avrop inte är fastställda men köparen ändå vänder sig direkt till en av leverantörerna för att göra ett avrop från ramavtalet. I den nu gällande LOU är detta uttryckligen förbjudet. I ett granskningsärende i konstitutionsutskottet våren 2004 (bet. 2004/05:KU20 s. 135 f.) gällde denna fråga Näringsdepartementets upphandling av ramavtal för juridiska och ekonomiska konsulttjänster och avrop från dessa. Ramavtalen innehöll varken någon fördelningsnyckel för tilldelning av avrop, såsom en rangordning av leverantörerna, eller någon precisering av uppdragens omfattning, t.ex. uppdragens längd, antalet konsulter eller uppdragets totala värde.

Utskottet begärde in ett yttrande från Nämnden för offentlig upphandling (NOU) som ansåg att ett ramavtal i vilket samtliga villkor för avrop inte är fastställda inte är ett ömsesidigt förpliktande avtal med ekonomiska villkor slutet mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer. Enskilda beställningar kan därmed per definition enligt NOU inte utgöra avrop från ramavtal utan varje beställning innebär en ny tilldelning av ett upphandlingskontrakt, som måste föregås av en upphandling i enlighet med bestämmelserna i LOU. Så hade inte skett beträffande de granskade beställningarna. NOU anförde vidare att ramavtal inte får användas endast som en lista på godkända leverantörer varvid villkoren för kontrakt i praktiken fastställs först vid de aktuella avropen. Detta stred enligt nämnden såväl mot målsättningen att åstadkomma besparingar hos den upphandlande enheten, och därmed med allmänna medel, som mot principerna om att upphandlingen ska ske under öppna och förutsebara former och om att leverantörerna ska behandlas lika och rättvist. NOU:s slutsats var att ramavtal som inte innehåller någon fördelningsnyckel för tilldelning av avropskontrakt, såsom rangordning av leverantörer, och inte någon precisering av

uppdragets omfattning, inte kan sägas fastställa samtliga villkor för avrop såsom föreskrevs av den då gällande lagen. Sådana ramavtal möjliggjorde inte för Regeringskansliet att anskaffa konsulttjänsterna utan att först genomföra ett nytt upphandlingsförfarande. NOU hänvisade, till stöd för denna uppfattning till domstolsavgöranden².

Med anledning av NOU:s yttrande begärde Regeringskansliet i samma ärende ett yttrande även från Statskontoret³. Statskontoret var då ansvarig för samordningen av statens inköpsverksamhet. Statskontoret konstaterade att rättspraxis gav en brokig bild av vad som var tillåtet beträffande användningen av ramavtal där samtliga villkor för avrop inte var fastställda. Det fanns dels avgöranden som menade att det fanns en huvudregel som sa att parallella ramavtal måste rangordnas och leveransvolymen specificeras, dels avgöranden som mer eller mindre entydigt slog fast att det var tillåtet att använda parallella ramavtal utan rangordning av leverantörer och utan att leveransvolymen angavs i förväg.

Sammanfattningsvis konstaterade Statskontoret att rättsläget beträffande möjligheten att använda parallella ramavtal utan rangordning och utan precisering av leveransvolymen föreföll oklart utifrån en tolkning av befintlig praxis, men att det var någorlunda klart att det inte rådde ett absolut förbud. En rangordning av leverantörer i parallella ramavtal kunde dock enligt Statskontoret, alldeles oavsett eventuella legala krav, vara lämpligt på områden där det krävs flera leverantörer för att täcka det totala behovet och på områden där produkterna är relativt standardiserade, statiska eller lätt utbytbara. Däremot kunde en rangordning vara direkt olämplig på områden med en snabb pris- och produktutveckling (t.ex. inom IT) där förhållandena beträffande pris och annat vid upphandlingstillfället endast ger en ögonblicksbild som kan vara inaktuell vid avropstillfället.

I sitt ställningstagande i den då aktuella granskningen (bet. 2004/05: KU20 s. 145) konstaterade utskottet att granskningen hade visat att rättsläget var oklart och att NOU och Statskontoret hade olika uppfattningar. Regeringskansliets bedömningar i fråga om den granskade utformningen av ramavtal och avrop kunde enligt utskottet anses ligga inom det tolkningsutrymme som funnits. Därutöver förutsåg utskottet att osäkerheten skulle komma att undanröjas i samband med den då förestående implementeringen av de nya upphandlingsdirektiven.

Utskottets tidigare granskningar av Regeringskansliets upphandlingar

Konstitutionsutskottet har, utöver vad som redovisas ovan, inom ramen för tidigare granskningar (se bl.a. bet. 1994/95:KU30, 1996/97:KU25, 1999/2000:KU20 och 2001/02:KU10) konstaterat att det inom Regeringskansliet funnits brister i upphandlingsrutinerna, främst när det gäller dokumentation av underlaget till en upphandling (exempelvis genom att skälen

² Kammarrätten i Sundsvall, dom i mål nr 1669-2000, Länsrätten i Södermanlands län, dom i mål nr 2098-03 E och Länsrätten i Uppsala län, dom i mål nr 2015-03 E

³ Statskontorets diarienummer 2004/223-5

till varför ett visst anbud antagits saknades, att inkomna anbud inte hade diarieförts eller att det inte av handlingarna framgick varför anbud hade infordrats endast från en leverantör). Utskottet har också konstaterats att det har förekommit att avtal har ingåtts utan föregående upphandlingsförfarande.

Utskottet har understrukit vikten av dokumentation, inte minst för att det ska gå att avgöra om upphandlingar genomförts i enlighet med gällande regler. Utskottet har också erinrat om att offerter som inkommit till Regeringskansliet och skriftliga bekräftelser till konsulter är allmänna handlingar som bör diarieföras. Vidare har utskottet uttalat att tidsbrist på grund av bristande planering inte utgör ett godtagbart skäl för direktupphandling och att om en leverantör återkommande anlitas av en upphandlande enhet bör ramavtal tecknas i ett tidigare skede (bet. 2001/02:KU10 s. 17).

Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen

Genomgången visar att samtliga ramavtal inom området Informations- och kommunikationstjänster föreskriver att Regeringskansliet vid avrop väljer bland leverantörerna och ställer en förfrågan till ”den eller de leverantörer inom respektive delområde” som anses lämpliga. Enligt vad som framgår av handlingarna har Regeringskansliet dock inte i något fall valt att rikta avropsförfrågan till mer än en leverantör.

Vidare visar genomgången att uppdragen ibland är så knapphändigt formulerade i förfrågningsunderlag och avtal att det dels är svårt att hänföra ett avtal till ett specifikt uppdrag, dels är svårt att avgöra om uppdraget omfattas av ett ramavtal. Leverantörens offert beskriver ibland uppdraget mer detaljerat, men avtalet hänvisar inte alltid till denna handling. I några fall anges endast att avropet gäller exempelvis ”second opinion som ett led i extern chefsrekrytering” utan att det någonstans bland handlingarna går att utläsa vilket rekryteringsärende det gäller.

I ett fall, där Näringsdepartementet tecknat avtal med en leverantör om deltagande som moderator vid en konferens, saknas en skriftlig avropsförfrågan i akten, liksom all dokumentation av att avtal har träffats med leverantören och i så fall på vilka villkor.

Ytterligare en iakttagelse är att det i några fall framstår som oklart om ett beskrivet uppdrag alls ryms inom ramavtalets avtalsområde. Regeringskansliet har tecknat ramavtal med ett företag inom delområdet Strategiska informations- och kommunikationstjänster, vilket enligt ramavtalet omfattar hela det utbud av tjänster som krävs för att kunna planera, utveckla och genomföra en informationsaktivitet. Leverantören ska enligt ramavtalet kunna genomföra förberedande analyser, utarbeta kommunikationsplaner och plattformar, leda och samordna informationsaktiviteter och utvärdera dessa. I ett avtal med denna leverantör gäller dock avtalet enligt avropsunderlaget textbearbetning för och formgivning av informationsfoldrar om Kulturdepartementet, Sveriges ordförandeskap i EU m.m. Regeringskans-

liet har tecknat ramavtal även för delområdena Textproduktion (vilket beskrivs som framtagande av informativa och målgruppsanpassade texter till trycksaker, webb och journalistiska produkter där leverantören ska kunna erbjuda redigering och omarbetning av befintlig text) och Formgivning ("Grafisk formgivning och produktion oavsett media: idéarbete, kreativt koncept, layout, copy, original- och prepressarbete för trycksaker [...] presentation, bildhantering och liknande."). Dessa två ramavtal har dock inte tecknats med den aktuella leverantören.

Utskottet har i granskningen också tagit del av de fakturor som av Regeringskansliet hänförs till respektive avropsavtal. I ett fall saknar fakturorna från ett konsultföretag närmare uppgift om vilket uppdrag som fakturerats, så att det inte låter sig göras att hänföra fakturorna till rätt avropsavtal. Fyra fakturor från ett annat konsultföretag är så knapphändigt formulerade att det inte går att hänföra dem till vare sig ett upphandlat ramavtal eller ett avropsavtal. Vidare anger två ytterligare fakturor från samma konsultföretag att de avser uppdrag som inte går att återfinna bland avropade uppdrag.

Promemorior från Regeringskansliet

Utskottet har som ett led i sin granskning genom en skrivelse som sänts till Regeringskansliet begärt kommentarer på ovanstående iakttagelser samt svar på följande frågor:

- Om avropsförfrågningar inte har skickat ut till fler leverantörer än en, hur har vid de granskade avropen säkerhetsställts att uppdraget getts till den leverantör (av dem med ramavtal) som kunnat erbjuda det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet?
- Hur förhåller sig de granskade ramavtalen till det EG-direktiv som då förelåg men inte implementerats, sett utifrån den lojalitetsplikt som gäller för medlemsstaterna i förhållande till EU-rätten?
- Vad är kommentarerna till lämpligheten i att, som nu har skett (jämför krav på rangordning alternativt förnyad konkurrensutsättning), förlänga ramavtal som inte står i överensstämmelse med den vid förlängningstillfället gällande lagstiftningen?

Som svar på utskottets begäran överlämnade Regeringskansliet den 23 november 2010 promemorior upprättade inom Näringsdepartementet, Jordbruksdepartementet, Kulturdepartementet och Förvaltningsavdelningen (*bilaga 5.1*).

Som kommentar till att aktuella departement till synes inte i något fall har valt att vända sig till fler leverantörer än en har anförts att eftersom varken den då gällande lagstiftningen eller de aktuella ramavtalen krävde att så skulle ske, och mot bakgrund av att man sedan tidigare hade kännedom om de andra leverantörerna, valde departementen i fråga att vända sig endast till den leverantör som bedömdes vara mest lämpad. Kulturdepartementet har dessutom anförts att departementet inför ett avrop ofta har

kontakt med flera leverantörer för att höra hur de arbetar, vilka erfarenheter de har av liknande uppdrag samt vilka möjligheter de har att möta departementets krav på leveranstid.

Beträffande iakttagelsen om att det i ett ärende saknas både avropsförfrågan och avtal i akten uppger Näringsdepartementet följande. Uppdraget gällde att vara moderator vid en konferens. Det granskade ramavtalet gäller enligt departementet inte moderatorstjänster, varför avtalet ingicks genom en direktupphandling. Det är riktigt att det i akten inte finns någon skriftlig avropsförfrågan och inte något som visar att ett avtal har träffats eller på vilka villkor. Departementet vände sig först med en muntlig förfrågan till en tänkbar leverantör, som i ett sent skede meddelade att han inte kunde åta sig uppdraget. Ytterligare en tillfrågad leverantör tackade nej. Den leverantör som till slut åtog sig uppdraget inkom med en första offert, som av förbiseende inte har diarieförts. Efter en andra offert träffades ett muntligt avtal. Något skriftligt avtal upprättades inte.

Beträffande iakttagelsen om knapphändigt formulerade uppdragsbeskrivningar svarar Kulturdepartementet att Regeringskansliets särskilda avropsblankett alltid har använts, att offerten, där en utförligare uppdragsbeskrivning kan lämnas, ofta bifogas men att en utförlig hänvisning till offerten saknas. Departementet påpekar att det i de flesta fall går att hänföra ett avrop till ett uppdrag och avgöra om uppdraget omfattas av ramavtalet.

Iakttagelsen om ett avrop och avtal med ett företag inom delområdet Strategiska informations- och kommunikationstjänster för utformandet av informationsfoldrar kommenteras på följande sätt. Avtalet tillkom efter kontakt med flera leverantörer. Kulturdepartementet hade behov av att en och samma leverantör kunde ta sig an en beställning med olika delar. Sammantaget skulle fyra broschyrer produceras med kort tidsfrist och under semestertid. Men hänvisning till dessa speciella förutsättningar kunde endast två leverantörer åta sig uppdraget. Departementet gjorde bedömningen att den anlitade leverantören var bäst lämpad.

Vad avser iakttagelserna om fakturor med knapphändiga uppgifter har Kulturdepartementet anfört att man, för att kompensera de bristfälligt specificerade fakturorna, har skrivit in en beskrivning av syfte och uppdrag samt ramavtalsnummer i verifikationstexten i ekonomihanteringssystemet (Agresso) och i ett fall även skannat in avropsavtalet tillsammans med fakturan. Näringsdepartementet lämnar vidare uppgifter om vilka rekryteringsärenden de sammanlagt sex fakturorna från ett konsultföretag hänför sig till.

Som svar på utskottets frågor om lojalitetsplikt i förhållande till EU-rätten och lämpligheten i att förlänga ramavtalens giltighetstid trots lagändringen har följande anförts. Det ankom på enskilda medlemsstater att avgöra om bestämmelserna om ramavtal i de nya EU-direktiven skulle genomföras i den nationella lagstiftningen. När de här aktuella ramavtalen upphandlades hade riksdagen ännu inte tagit ställning till förslaget att implementera direktivets regler i svensk lagstiftning. Förlängningen av ramavtalens giltighetstid var i enlighet med villkoren i avtalen, som upphandlats

före lagändringarna. Staten ska i sin verksamhet eftersträva hög effektivitet och iakttä god hushållning. En förlängning av fungerande, upphandlade ramavtal kräver betydligt mindre resurser av staten än att påbörja nya, komplexa upphandlingar. Vid tidpunkten för förlängningen ansågs en förlängning vara bäst för verksamheten.

Utskottets ställningstagande

För att det för en utomstående ska vara möjligt att granska ett upphandlings- eller avropsärende och därigenom bedöma bl.a. om intresset av konkurrens har iakttagits och om förfarandet har skett öppet och med kommunikation, är det av central betydelse att alla händelser av betydelse i ärendet har dokumenterats. Utskottet har vid ett flertal tidigare granskningar av Regeringskansliets rutiner för upphandling konstaterat att det funnits brister främst när det gäller dokumentationen. Även i denna granskning, som främst tagit sikte på rutinerna vid avrop från upphandlade ramavtal, kan dokumentationsbrister konstateras.

Så har exempelvis uppgetts att muntliga kontakter med flera leverantörer ofta tas i ett inledande skede. Inte i något granskat ärende kan detta dock avläsas ur akten. Vidare saknas i ett ärende både förfrågningsunderlag och uppgift om att avtal har träffats och i så fall på vilka villkor. Om de handlingar som faktiskt finns i ärendet inte tillräckligt konkret beskriver vilket uppdrag det rör sig om, är det heller inte möjligt att granska förfarandet eller ens att hänföra avropet till rätt ramavtal. Att härutöver i efterhand i Regeringskansliets interna ekonomihanteringssystem göra anteckningar om till vilket ärende en faktura hänför sig, möjliggör inte heller någon extern granskning och kan enligt utskottets mening inte anses tillräckligt.

Utskottet förutsätter att rutinerna i dessa avseenden förbättras.

Svaret från Regeringskansliet visar att man i två av de granskade fallen har valt att genomföra en direktupphandling i stället för att avropa från gällande ramavtal. Utskottet vill erinra om att detta för att vara tillåtet förutsätter att särskilda förutsättningar är vid handen och att utskottet tidigare har uttalat att bristande planering, med efterföljande tidsbrist, inte utgör ett godtagbart skäl för direktupphandling (se bl.a. bet. 2001/02:KU10 s. 17).

De nu gällande ramavtalen inom de granskade områdena upphör inom kort att gälla och kommer sannolikt att ersättas av nya. Utskottet noterar att nya bestämmelser om bl.a. hur ett avropsförfarande ska gå till i så fall kommer att gälla vid en kommande upphandling. Utskottet förutsätter att detta kommer att återspeglas i de nya ramavtalen.

6 Villkor i regleringsbrev eller författningsreglering

Ärendet

Utskottet har granskat ett urval av regeringens regleringsbrev till myndigheterna för budgetåret 2010. Syftet med granskningen har främst varit att undersöka om det i regleringsbreven förekommer villkor och bemyndiganden som hellre borde ges i förordningsform.

Till grund för granskningen har legat en genomgång av samtliga regleringsbrev (inte ändringsbrev) enligt innehållet i statsliggaren, beslutade i december 2009 för budgetåret 2010 för myndigheter som sorterar under Arbetsmarknadsdepartementet, Kulturdepartementet och Jämsställhets- och integrationsdepartementet. Vidare finns en promemoria från Regeringskansliet med svar på frågor från utskottet, *bilaga 6.1*.

Utredning i ärendet

Gällande regler

Föreskrifter

I 8 kap. regeringsformen regleras normgivningsmakten, dvs. rätten att besluta om rättsregler. Rättsregler är regler som är bindande för myndigheter och enskilda och som gäller generellt. I regeringsformen benämns sådana rättsregler föreskrifter. Kravet på generell tillämplighet innebär att en föreskrift ska avse situationer av ett visst slag eller vissa typer av handlingssätt eller beröra en i allmänna termer bestämd krets av personer (prop. 1973:90 s. 204). Till föreskrifter som omfattas av 8 kap. hänförs dels regler om enskildas rättigheter och skyldigheter, dels sådana generella föreskrifter som reglerar olika beslutande organs och myndigheters organisation och verksamhet.

Rätten att bestämma om statens inkomster och utgifter (finansmakten) regleras i 9 kap. regeringsformen. Av 9 kap. 2 § regeringsformen¹ följer att statens medel inte får användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Riksdagen beslutar om budget för det följande budgetåret och beslutar då om anslag för bestämda ändamål. Regeringen förfogar över statens tillgångar, med den begränsningen att medlen inte får användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Genom regleringsbreven fördelar regeringen de medel som riksdagen har anvisat till de berörda myndigheterna. Regleringsbreven innehåller regeringens specificering av riksdagens anslagsbeslut och är ett av regeringens viktigaste styrdokument i förhållande till myndigheterna.

¹ I den nya lydelse av regeringsformen som träder i kraft den 1 januari 2011 finns motsvarande bestämmelse i 9 kap. 7 §.

Någon egentlig definition av begreppet föreskrift ges inte i regeringsformen. I 8 kap. 1 §, i den lydelse som gäller fr.o.m. 2011, slås fast att föreskrifter meddelas av riksdagen genom lag och av regeringen genom förordning. Föreskrifter kan också, enligt samma lagrum, efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen, meddelas av andra myndigheter än regeringen och av kommuner. Regleringen i 9 kap. regeringsformen har dock ansetts förutsätta att regeringen i stor utsträckning meddelar föreskrifter i annan form än genom förordning, exempelvis genom regleringsbrevet. Regleringsbrevet utgör föreskrifter genom vilka regeringen ställer de anslag som riksdagen har beviljat till olika myndigheters förfogande, ofta med angivna villkor och förenade med uppdrag av olika slag. Föreskrifter i regleringsbrev utgör dock inte generellt tillämpliga rättsregler och är inte föreskrifter i den mening som avses i 8 kap. regeringsformen (Holmberg m.fl., Grundlagarna, 2006, s. 322).

Grundlagsutredningen föreslog i betänkandet En reformerad grundlag (SOU 2008:125) att regeringens föreskrifter alltid ska ha förordningsform. Utredningen konstaterade (a. bet. s. 557) att regeringens regleringsbrev inte torde vara att se som föreskrifter i den mening som avses i 8 kap. regeringsformen och att de därmed inte skulle omfattas av ett generellt förordningskrav. Regeringsrättens ledamöter invände i sitt remissyttrande att den föreslagna regleringen kunde riskera att uppfattas så att regeringens alla föreskrifter ska meddelas genom förordning, dvs. inte bara de som följer av 8 kap. utan även sådana föreskrifter som meddelas med stöd av 9 kap. – i praktiken regleringsbrevet. För att undvika en sådan tolkning föreslogs i remissyttrandet en alternativ lydelse som skulle tydliggöra att endast föreskrifter enligt 8 kap. regeringsformen skulle omfattas av förordningskravet. I propositionen med förslag till den nya lydelsen av regeringsformen anförde regeringen att kravet på förordningsform innebär att det inte längre blir möjligt att föreskrifter tas in i regleringsbrevet. Någon ändrad lydelse i enlighet med remissyttrandets förslag behövdes därför inte (prop. 2009/10:80 En reformerad grundlag s. 220).

Författningar

Ofta används termen ”författning” som ett samlingsnamn för lagar, förordningar och andra föreskrifter. Till begreppet författningar brukar hänföras bestämmelser som reglerar förhållandet mellan enskilda eller mellan enskilda och samhället och som anger vad enskilda och myndigheter ska eller bör iakttä och vad som händer om dessa regler inte följs. Begreppet definieras i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar som lagar, förordningar och andra rättsregler som i 8 kap. regeringsformen betecknas som föreskrifter. Utanför begreppet författning faller därmed sådana föreskrifter om användningen av statens medel som riksdagen meddelar i samband med budgetregleringen och regeringens föreskrifter i regleringsbrevet.

Kungörande

Författningar, alltså bl.a. förordningar, ska enligt 8 kap. 19 § regeringsformen om inte annat följer av lag kungöras så snart det kan ske. Enligt kungörandelagen ska kungörande ske i Svensk författningssamling (SFS) eller exempelvis en central myndighets författningssamling. Syftet med kungörandet är att offentliggöra författningen och därigenom göra det möjligt för medborgarna och myndigheterna att tillämpa den. Regleringsbrevet kungörs inte. De är dock åtkomliga via Internet, bl.a. via den s.k. statsliggaren på Ekonomistyrningsverkets hemsida, www.esv.se.

Något om valet mellan regleringsbrev och förordning med myndighetsinstruktion

Styrtredningen ansåg i betänkandet Att styra staten (SOU 2007:75) att regeringens styrning av myndigheterna i alltför hög grad hade kanaliserats genom regleringsbrevet och att mål och återskrivningskrav i regleringsbrevet ofta återkommer år efter år utan direkt koppling till ett visst budgetår. Myndighetsinstruktioner i förordningsform, som saknar direkt koppling till den årliga budgetprocessen, bör enligt utredningen i stället vara de centrala dokumenten i styrningen för sådana föreskrifter som inte avser ett visst anslag under ett visst budgetår. Regeringen delade i sin förvaltningspolitiska proposition utredningens bedömning men anförde samtidigt att uppgifter som är tidsbegränsade eller som kan förväntas ändras inom en närmare framtid, liksom uppdrag där regeringen ser behov av att vara utförlig i beskrivningen, vanligtvis regleras i ett annat beslut än instruktionen (prop. 2009/10:175 Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt s. 111).

Enligt uppgift från Regeringskansliet/Justitiedepartementet pågår för närvarande ett arbete inom Regeringskansliet om utformningen av regleringsbrev och instruktioner. Utgångspunkten är att regleringsbrev inte ska användas för föreskrifter som kan sägas röra allmänheten. I den interna handledning för utformningen av regleringsbrev som har utarbetats inom Finansdepartementet påpekas vidare att regleringsbrevet är ettåriga beslut till skillnad från instruktionerna som gäller tills vidare och att de villkor m.m. som anges i ett regleringsbrev således ska gälla för det år som regleringsbrevet avser. Uppdrag eller mål som inte har en koppling till den årliga styrningen bör av samma anledning enligt handledningen hanteras i en annan ordning än i regleringsbrev.

Tidigare granskningar

Konstitutionsutskottet har i tidigare granskningar (bl.a. i bet. 1998/99:KU10 och 2003/04:KU10) framhållit vikten av att föreskrifter av betydelse för allmänheten – exempelvis gällande fördelningen av ekonomiskt stöd till organisationer och föreningar med angivande av vilka kriterier som ska gälla vid ansökan och fördelning av medel – ges författ-

ningsform i så stor utsträckning som möjligt. Kravet på författningsreglering för föreskrifter av betydelse för allmänheten fick enligt utskottet heller inte urholkas av den omständigheten att en förordning hänvisar till att ytterligare villkor kan framgå av regleringsbrev och att regleringsbreven gjorts lättillgängliga via Internet. Författningsformen borde enligt utskottet även väljas för föreskrifter som upprepas år för år och inte nödvändigtvis hör samman med anslagsregleringen för ett visst år (bet. 2003/04:KU10 s. 29).

Iakttagelser vid den aktuella granskningen

Vid genomgången av regleringsbreven har gjorts bl.a. följande iakttagelser.

- De omständigheter som, enligt regleringsbrevet till Socialstyrelsen, ska beaktas vid fördelningen av statsbidrag enligt förordningen (1998:1814) om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området för förebyggande och socialt stödjande arbete går delvis utöver de omständigheter som följer av förordningen. Av förordningen framgår att en organisation som anser sig berättigad till statsstöd ska ansöka om det. Föreskriften kan därmed sägas ha betydelse för i vart fall begränsade delar av allmänheten (jfr bet. 1998/99:KU10 s. 51). En motsvarande iakttagelse gäller i fråga om föreskriften om fördelningen av de femton miljoner kronorna till olika frivilligorganisationer i syfte att stärka deras alkohol-, narkotika- och dopningsförebyggande arbete.
- Samma typ av föreskrifter, såsom föreskrifter om tillämplighet av eller undantag från vissa andra regleringar, tas ibland in i regleringsbrev och ibland i myndighetsinstruktioner. Föreskrifter av detta slag tas vidare ofta in i regleringsbrev trots att de upprepas år för år och därmed inte uppenbart hör samman med anslagsregleringen för ett visst år.

Promemoria från Regeringskansliet

Utskottet har, genom en skrivelse som sänts till Regeringskansliet, begärt kommentarer på ovanstående iakttagelser och de eventuella övriga kommentarer som iakttagelserna ger upphov till.

Som svar har den 4 november 2010 överlämnats en promemoria upprättad inom Statsrådsberedningen som bygger på underlag från Socialdepartementet, Finansdepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet, Kulturdepartementet samt Arbetsmarknadsdepartementet (bilaga 6.1).

I promemorian anförts bl.a. att det inom Regeringskansliet för närvarande pågår en översyn av de regleringsbrev som innehåller generella skrivningar av de slag som utskottet hänvisat till. Översynen sker särskilt mot bakgrund av den kommande ändringen av regeringsformen i aktuella avseenden. Vad avser iakttagelsen om att samma typ av föreskrifter ibland tas in i regleringsbrev och ibland i instruktionsförordning och dessutom ofta upprepas år för år anförts följande. Enbart den omständigheten att en föreskrift tagits in i regleringsbrev flera år i rad medför inte nödvändigtvis att föreskriften bör föras över till myndighetens instruktion eller någon

annan förordning. En viss föreskrift kan behöva övervägas inför varje budgetår och detta kan i vissa fall lämpligen ske i samband med att myndighetens regleringsbrev bereds. En föreskrift kan vidare, enligt promemorian, vara alltför detaljerad för att kunna anges i instruktionen eller vara nära förknippad med finansieringen av myndighetens verksamhet. Andra förutsättningar kan gälla för andra föreskrifter, som då i stället tas in i instruktionen. Även här hänvisas till de översyner som genomförts de senaste åren av både instruktioner och regleringsbrev, där den generella inriktningen sägs vara att reglera återkommande uppdrag eller undantag i instruktionen och där regleringsbreven renodlats för att undvika en dubbelreglering i förhållande till instruktionen. Ett led i detta arbete är också att när så är lämpligt reglera användningen av statens medel genom föreskrifter i särskild förordning.

Integrations- och jämställdhetsdepartementet har härutöver angett att förändringar av såväl instruktioner som regleringsbrev i hög grad har skett för att anpassa myndigheternas styrdokument till den inriktning som regeringen angivit i bl.a. budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 10.4.1) samt i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175 s. 111). Även uppgifterna från Kulturdepartementet hänvisar till den genomförda översynen som bl.a. lett till att rätten att ta ut avgifter ska regleras i myndigheternas instruktioner och inte i regleringsbreven.

Slutligen anføres att en översyn av Regeringskansliets handledning för framtagandet av myndighetsinstruktioner har påbörjats mot bakgrund av de bedömningar som regeringen redovisat i den nämnda förvaltningspolitiska propositionen.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare har framhållit bör föreskrifter av betydelse för allmänheten ges författningsform i så stor utsträckning som möjligt. Årets granskning visar dock att regleringsbrev fortfarande innehåller sådana föreskrifter. Granskningen visar vidare att regleringsbrev alltför ofta innehåller föreskrifter utan direkt koppling till anslaget ett särskilt budgetår och som upprepas år efter år. Utskottet vill här framhålla att beslut som innebär en sådan upprepning bör föregås av en prövning i varje enskilt fall av det lämpliga i att föreskriften tas in i ett regleringsbrev i stället för exempelvis en instruktion, för undvikande av slentrianmässiga upprepningar av en föreskrift som passar bättre i författningsform.

Utskottet noterar att även regeringen har gett uttryck för uppfattningen att en tydligare åtskillnad bör göras mellan föreskrifter som bör tas in i regleringsbrev och vilka som bör tas i myndighetsinstruktioner och att ett relativt omfattande översynsarbete nu pågår inom Regeringskansliet beträffande

fande utformningen av och valet mellan dessa dokument. Utskottet välkomnar detta arbete och ser en uppstramning av regleringsbrevens utformning som mycket positiv.

Regeringen har i propositionen till ändringarna i regeringsformen (prop. 2009/10:80 s. 220) emellertid också gett uttryck för uppfattningen att det krav på förordningsform för regeringens föreskrifter som nu införs i 8 kap. 1 § regeringsformen innebär att det inte längre blir möjligt att ta in föreskrifter i regleringsbrev. Utskottet konstaterar att de svar som har lämnats i denna granskning dock tyder på en avsikt att även fortsättningsvis ta in föreskrifter i regleringsbrev, om än efter en prövning av när detta är mest lämpligt. Utskottet utgår ifrån att regeringen avser att reda ut denna oklarhet så att regleringsbreven efter årsskiftet inte har en utformning vars grundlagsenlighet skulle kunna sättas i fråga.

Granskningen föranleder inte något ytterligare uttalande från utskottet.

7 Ägarförvaltningen av statliga bolag: samordning, ägarrepresentation

Ärendet

Utskottet har under flera år granskat frågor som rör regeringens förvaltning av vissa statliga bolag. I detta ärende har mer övergripande granskats i vilken utsträckning anställda i Regeringskansliet ingår i bolagens styrelser och vilka kontakter som dokumenterats eller annars förekommit mellan statsråd eller tjänsteman i Regeringskansliet och företrädare för bolagen. Inom ramen för granskningen har bl.a. gjorts en genomgång av akterna för 20 bolag med tyngdpunkt på år 2009.

Utredning i ärendet

Statliga bolag

I den statliga bolagsportföljen finns 57 bolag, varav 43 är helägda och 14 är delägda. Tre är börsnoterade.¹

Det är fråga om såväl stora som små bolag i ett flertal branscher. Det uppskattade sammanlagda värdet av de av Regeringskansliet förvaltade statligt ägda bolagen uppgick i juni 2010 till ca 620 miljarder kronor.

Huvuddelen av de statligt ägda bolagen verkar på fullt konkurrensutsatta marknader där staten som ägare aktivt driver värdeskapande åtgärder, såsom exempelvis olika strukturåtgärder. Det finns bolag som inom ramen för affärsmässighet dessutom ska bidra till att särskilt beslutade samhällsuppdrag utförs. Slutligen finns det vissa företag som verkar på marknader med särskilda förbehåll där staten på ett påtagligt sätt styr verksamheten och där konkurrens helt eller delvis saknas.

Regeringskansliets förvaltningsorganisation

Inom enheten för statligt ägande på Näringsdepartementet finns samlade resurser och kompetens för förvaltningen av de statligt ägda bolagen. Denna ordning ger enligt 2010 års redogörelse för företag med statligt ägande goda förutsättningar för att bedriva en enhetlig ägarpolitik med tydliga mål och riktlinjer för bolagen. Enheten för statligt ägande ansvarar för förvaltningen av merparten av de statligt ägda bolagen som förvaltas av Regeringskansliet. Sammantaget förvaltar Näringsdepartementet 41 bolag. För 16 bolag ligger ansvaret för förvaltningen på andra departement. Dessa bolag förvaltas av Utrikesdepartementet, Socialdepartementet, Finansdepartementet, Utbildningsdepartementet, Miljödepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet och Kulturdepartementet.

¹ 2010 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2009/10:140) s. 6 och 13.

Förvaltningen hanteras av handläggare med ansvar för enskilda bolag (förvaltare). Inom Regeringskansliet finns därutöver analytiker med uppdrag att bevaka och analysera vissa bolag. Vidare finns det inom Näringsdepartementets enhet för statligt ägande särskilda resurser för juridisk rådgivning, extern ekonomisk rapportering och styrelsenominering.

I Regeringskansliet finns anställda som är styrelseledamöter i vissa av de statligt ägda bolagens styrelser. Denna styrelsemedverkan innebär enligt den ägarpolicy som finns redovisad i 2010 års redogörelse för företag med statligt ägande bl.a. att statens krav på kunskap om verksamheten tillgodoses och kommunikationen mellan bolagen och ägaren underlättas. Det finns enligt 2010 års redogörelse för företag med statligt ägande sammanlagt 29 anställda i Regeringskansliet som är ledamöter i statligt ägda bolag och av dessa är 12 kvinnor och 17 män. Regeringen ser enligt verksamhetsberättelsen kontinuerligt över hur bolagsstyrningen och förvaltningsmodellen kan utvecklas.

Ansvaret för beredning av regleringsfrågor, t.ex. lagstiftning och tillståndsfrågor som berör de sektorer som bolagen arbetar inom är i flertalet fall inom Regeringskansliet organisatoriskt skilt från förvaltningen av de enskilda bolagen.²

Kontakter med bolagen m.m.

I riktlinjerna för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning (se nedan) framhålls att kontakter med bolagen i ägarfrågor sker från ägarens sida vanligen genom den bolagsansvariga enheten, främst förvaltare i egenskap av ansvarig handläggare, eller i kontakter mellan bolaget och i den politiska ledningen. Från bolagets sida är det i första hand styrelsens ordförande som har kontakter med Regeringskansliet i ägarfrågor. Om det till Regeringskansliet inkommer information från bolagen på andra vägar, bör den som tar emot informationen vidareföra den till ordföranden i bolaget.

Respektive bolagsförvaltande departement ska löpande ha kontakter med bolagets revisorer och anteckningar om detta ska föras. Vid sådana överläggningar behandlas bl.a. bolagets riskprofil, interna kontroll, finansiella ställning och kapitalstruktur.

I frågor om ansvarsfrihet m.m. bereds och föredras beslutet inför ägaransvarigt statsråd av en annan handläggare än förvaltare om denne är styrelseledamot i bolaget. Den som är styrelseledamot ska enligt riktlinjerna inte heller bemyndigas att företräda ägaren på stämman. Det innebär att en förvaltare som är ledamot i det bolag denne förvaltar varken föredrar regeringskanslibeslut inför stämman eller företräder ägaren på stämman.

I fråga om börsnoterade bolag ingår i beredningen att samråda med andra ägare genom medverkan i en s.k. nomineringskommitté eller valberedning. I andra delägda bolag sker samråd med övriga ägare inför bolagsstämma.

² Riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning s. 2.

Samordningsansvaret

En särskild uppgift som åligger styrelseordföranden är det s.k. samordningsansvaret. Styrelsen ska genom styrelseordföranden samordna sin syn med företrädare för ägaren när bolaget står inför särskilt viktiga avgöranden. Det är styrelsen som har att bedöma i vilka fall samordning ska ske av styrelseordföranden inför ett visst styrelsebeslut³.

Riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning

Enligt 3 § arkivlagen (1990:782) är myndigheternas arkiv en del av det nationella kulturarvet. Myndigheternas arkiv ska bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de utöver rätten att ta del av allmänna handlingar och behovet av information för rättskipningen och förvaltningen även tillgodoser forskningens behov.

Efter bemyndigande av regeringen beslutade näringsminister Maud Olofsson den 25 februari 2010 om riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning, som ersatte tidigare riktlinjer av den 30 mars 2006 med ungefär samma innehåll när det gäller den dokumentation som bör finnas. Syftet med riktlinjerna är att de ska vara ett stöd i Regeringskansliets förvaltning och ge en samlad bild av dokumentation och beslut vid förvaltningen.

I riktlinjerna framhålls att regeringen har att agera som aktieägare i förhållande till bolagen. Eftersom aktiebolag är självständiga juridiska personer kan regeringen inte i regeringsbeslut rikta formellt bindande direktiv, anvisningar eller liknande direkt till bolagen. Regeringen har i det hänseendet, som andra aktieägare och i enlighet med aktiebolagslagens bestämmelser, att utöva rätten att besluta i bolagets angelägenheter vid bolagsstämma. Inför bolagsstämma fattar därför de statsråd som fått regeringens bemyndigande att företräda ägaren särskilda regeringskanslibeslut som förmedlar ägarens, dvs. regeringens, inställning i frågor som bolagsstämman ska besluta om. Beslutet utformas som en särskild instruktion till den som röstar för statens aktier på stämman.

Dokumentationen av förvaltningen ska göra det möjligt att följa viktiga händelseförlopp som rör bolagen och som kräver ägarens ställningstagande samt ska ge en god överblick över ställningstaganden som skett i sådana frågor och på vilka underlag som de grundats. Det ska vara möjligt att för sådana frågor kunna följa vilka kontakter och styrsignaler som förekommit mellan ägaren och bolagen. För varje bolag bör därför ett ärende läggas upp, kallat årsakt. Ärendet kan avse visst kalenderår men kan även läggas upp i samband med årsstämman och avslutas med en kopia av protokollet från årsstämman året därpå. Till årsakten förs enligt riktlinjerna handlingar och uppgifter som avser den löpande förvaltningen såsom

- beslut om nominering av styrelse, m.m. inför kallelse till bolagsstämma

³ 2010 års redogörelse för företag med statligt ägande s.19.

- kallelse till årsstämma, annan ordinarie bolagsstämma och extra bolagsstämma
- beslut om bemyndigande att företräda ägaren på stämma samt instruktion med ställningstagande i de frågor som ska behandlas på stämman, bl.a. i fråga om ansvarsfrihet, val av styrelse och revisorer samt fastställande av mål för lönsamhet, kapitalstruktur och utdelning m.m. samt fullmakt
- promemorior som underlag för beslut på bolagsstämma
- årsredovisning och andra officiella rapporter
- dokumentation, information och riktlinjer som överlämnats till bolaget eller beslutats på bolagsstämman
- bolagsstämmoprotokoll
- handlingar ingivna av bolaget och som avser ägarfrågor
- kopior av riksdagsfrågor och interpellationer som berör bolaget samt svar på dessa
- hänvisningar till andra ärenden som rör förvaltningen av bolaget
- kontakter mellan ägarförvaltningen och bolaget, skriftligen dokumenterade, i för bolaget viktigare frågor, i den omfattning som krävs för att kunna följa viktigare händelseförlopp
- övriga frågor, skriftligen dokumenterade, som lett till ägarförvaltningens ställningstagande.

Dokumentationen av uppgifter kan ske genom att en promemoria eller annan handling fogas till årsakten ,eller genom att en anteckning sker på aktkappan.

Handlingar som kommer från bolagen diarieförs i årsakterna. Ägarfrågor som bereds i samråd med bolagen ska dokumenteras i årsakten och det bör enligt riktlinjerna noteras att även ett beslut att inte vidta någon åtgärd bör dokumenteras. Handlingar från ett bolag som en anställd i Regeringskansliet får enbart av styrelseledamot i bolaget anses inte inkomna till Regeringskansliet och är därför inte allmän handling under förutsättning att uppgifterna inte används i Regeringskansliets verksamhet på ett sådant sätt att handlingen blir allmän. När ställning tagits i en ägarfråga av väsentlig vikt och besked lämnats till bolaget, ska beredningen dokumenteras och de väsentligaste motiven tillföras årsakten. Dagordning och dokumentation från överläggningar med bolagets revisorer ska tillföras årsakten.

Vidare pekar riktlinjerna på att en inte obetydlig del av det material som rör förvaltningen av ett bolag utgörs av Regeringskansliets interna material, t.ex. interna analyser, föredragningspromemorior eller annat material som syftar till att informera internt i Regeringskansliet om händelser i bolaget. Löpande, dock senast i samband med att årsakten avslutas, dvs. ärendet läggs ad acta, tas ställning till vilka dokument och uppgifter som ska finnas kvar i akten för arkivering. Material som inte tillför sakuppgifter ska rensas.

Större projekt som berör förvaltningen av ett bolag, t.ex. försäljning av hela eller delar av aktieinnehavet i ett bolag eller ett kapitaltillskott, bör läggas upp som särskilda ärenden med hänvisning i bolagets årsakt. Ett sådant ärende kan inledas genom ett regeringskanslibeslut om att ianspråkta medel för anlitande av rådgivare.

Tidigare riksdagsbehandling av frågan om bolagsförvaltningen i Regeringskansliet

Konstitutionsutskottet

Under riksmötet 1985/86 granskade konstitutionsutskottet vissa regeringsbeslut med anledning av ansökningar om tillstånd till viss flygtrafik (bet. KU 1985/86:25 s. 37 f.). I ärendet hade bl.a. tagits upp frågan om i vilken utsträckning jäv kunde anses ha förelegat beträffande vissa tjänstemän i departementen. Konstitutionsutskottet erinrade om att förvaltningslagen formellt inte gäller för ärenden hos regeringen. Då lagen infördes diskuterades inte närmare varför ärenden hos regeringen undantagits. Utskottet konstaterade att föredragande departementschefen emellertid anförde att lagens regler borde följas så långt som möjligt även hos regeringen. Vidare redogjorde utskottet för innehållet i av Statsrådsberedningen utarbetade anvisningar angående frågan om jäv. Utskottet fann att granskningen inte gav vid handen annat än att de aktuella koncessionsärendena handlagts i enlighet med gällande regler och praxis. Ärendet föranledde utskottet att därutöver framhålla vikten av att förvaltningslagens jävsregler iakttas vid ärendeberedningen i Regeringskansliet. I ärenden med två- eller flerpartsintressen borde således, enligt utskottets mening, en departementsanställd som är styrelseledamot i ett hel- eller halvstatligt bolag inte delta i beredningen av ett ärende som rör bolaget.

Under riksmötet 1986/87 tog konstitutionsutskottet till granskning upp frågan i vilken utsträckning det förekommer att departementsanställda innehar poster i styrelserna för olika statliga myndigheter och andra organ, frågan om jäv för dessa tjänstemän m.m. (bet. 1986/87:KU33, s. 71 f.). När det gällde jävsfrågan hänvisade utskottet till vad det uttalat under föregående års granskning. Utskottet ville också tillägga att det, enligt utskottets mening, var önskvärt att, vid handläggningen inom Regeringskansliet av ett ärende som rörde ett statligt bolag där en departementstjänsteman var styrelseledamot, oavsett ärendets beskaffenhet, låta en annan tjänsteman i departementet i första hand svara för handläggningen – bl.a. med hänsyn till intresset av att ärendet ska bli allsidigt belyst. Utskottet konstaterade att en sådan rekommendation var intagen i den särskilda handbok med anvisningar om förvaltningslagens tillämpning i Regeringskansliet som getts ut av Statsrådsberedningen. I övrigt fann utskottet inte anledning till något särskilt uttalande.

Under riksmötet 1997/98 granskade utskottet frågan om huruvida jäv skulle ha förelegat för vissa tjänstemän i Närings- och handelsdepartementet vid beredningen och avgörandet av regeringens ärende om en koncessionsansökan rörande en likströmskabel mellan Sverige och Polen (bet. 1997/98:KU25 s. 69 f.). Enligt utskottets mening hade vid granskningen inte framkommit annat än att det aktuella regeringsärendet i detta avseende hade handlagts i enlighet med gällande regler. Utskottet fann dock anledning att ånyo framhålla vikten av att förvaltningslagens jävsregler iakttas vid beredningen av ärenden i Regeringskansliet. Som utskottet tidigare uttalat borde en departementsanställd, som är styrelseledamot i ett helt eller halvstatligt bolag, inte delta i ett ärende som rör bolaget, oavsett ärendets beskaffenhet. I ett sådant fall borde en annan tjänsteman i första hand svara för handläggningen.

Hösten 1998 tog utskottet till granskning upp jävsfrågor när departementsanställda innehar styrelseuppdrag (bet. 1998/99:KU10, s. 9 f.). Utskottet framhöll att frågan om risk för jäv framför allt torde bli aktuell i de situationer där departementsanställda med styrelseuppdrag också i sin ordinarie departementsbefattning möter frågor som rör det aktuella bolaget eller affärsverket. I redogörelser från departementen hade angetts att departementen i huvudsak tillämpade den ordningen att ärenden som berörde respektive bolag eller affärsverk handlades av annan departementsanställd än den som innehade styrelseuppdraget. Förutom i ett fall hade departementen, vid sidan av de allmänna riktlinjer som gällde, inte utarbetat någon särskild ordning för hur jävsfrågor skulle hanteras. Av departementens redogörelser hade vidare framgått att 12 av de 23 departementsanställda med styrelseuppdrag som tjänstgjorde på eller hade befattning med den enhet där frågor om det aktuella bolaget eller affärsverket handlades innehade chefsposter, dvs. var departementsråd, finansråd eller statssekreterare. Enligt utskottets mening var det framför allt i de situationer där staten uppträder i dubbla roller – både som ägare och myndighetsutövare – som frågan om jäv torde bli aktuell. Utskottet ansåg att det var av stor vikt att arbetet i Regeringskansliet och de särskilda departementen sköttes på ett sådant sätt att jäv inte uppstod. Det var också betydelsefullt att möjligheterna för den enskilde tjänstemannen att identifiera och undvika jävssituationer underlättades.

Den företagna granskningen gav vid handen att frågan om risk för jäv när departementsanställda hade styrelseuppdrag i statliga bolag eller affärsverk måste ges ytterligare uppmärksamhet inom Regeringskansliet. I det sammanhanget ville utskottet framhålla, vilket också underströks i en redogörelse från Närings- och handelsdepartementet, att ärenden inom departementen angående de statliga bolagen eller affärsverken kunde ha principiellt olika inriktning. Någon skillnad i den ordning – beroende på vilken fråga som är aktuell – som departementen tillämpade för att undvika jävssituationer tycktes dock inte göras. Utskottet ansåg härvid att det kunde finnas anledning att anlägga ett principiellt annat synsätt på frågor

som enbart hade med det statliga ägandet att göra än på frågor som rörde myndighetsutövning mot ifrågavarande bolag eller affärsverk. Vidare ansåg utskottet att granskningen hade utvisat att det fanns ett särskilt behov av en mer tydlig och enhetlig handlingslinje när det gällde jävsfrågorna på chefstjänstemannanivå. Därutöver efterlyste utskottet, när det gällde det enskilda bolaget eller affärsverket, en mer ingående diskussion än vad lämnade redogörelser gav intryck av i fråga om jävsfrågans känslighet och behovet av att departementets särskilda kompetens kom bolaget eller verket till godo. Enligt utskottets mening borde en sådan diskussion utmynna i att en avvägning gjordes mellan de intressen som nämnda frågor avsåg.

Hösten 2005 granskade utskottet dokumentation och aktbildning avseende regeringens styrning av de statliga bolagen (bet. 2005/06:KU10, s. 26). Utskottet erinrade inledningsvis om att utskottet sedan lång tid tillbaka och vid upprepade tillfällen pekat på vikten av att styrningen av statligt ägda bolag sker på ett sätt som skapar möjlighet att i efterhand granska regeringens agerande. Utskottet noterade att några rutiner som tillgodosåg ett sådant ändamål ännu inte hade kommit i bruk på detta område. Utskottet noterade Regeringskansliets arbete med riktlinjer som bl.a. innebar krav på en mer enhetlig dokumentation av underlag för de beslut som fattas i dessa sammanhang. Vid utformningen av dessa riktlinjer måste, enligt utskottets mening, särskilt beaktas att det vid en granskning i efterhand skulle vara möjligt att i Regeringskansliets akter följa viktigare händelseförlopp som avser ägarförvaltningen samt vilka kontakter och styrsignaler som därvid har förekommit mellan ägarförvaltning och bolag. I det sammanhanget ville utskottet peka på vikten av att innehållet i ett sådant material som annars inte skulle utgöra allmän handling – exempelvis arbetsanteckningar och liknande material – tillförs akterna snarast möjligt. När ärendena arkiveras bör ett sådant material också bli kvar i akterna i den omfattning som behövs för att en meningsfull granskning ska bli möjlig. Utskottet underströk vikten av att riktlinjerna fick den inriktning som utskottet beskrivit.

Våren 2008 granskade utskottet bl.a. försäljningen av statliga bolag (bet. 2007/08:KU20, s. 130). Utskottet underströk då att det kunde finnas anledning att tillföra akterna dokumentation som gör det möjligt att följa viktiga händelseförlopp som avser ägarförvaltningen samt vilka kontakter och styrsignaler som kan ha förekommit mellan ägarförvaltningen och bolag inom ramen för de genomgångar av de statliga företagen som gjorts inför bedömningarna om försäljning.

Riksrevisionen

I rapporten Regeringens förvaltning och styrning av sex statliga bolag (RiR 2004:28) framhöll Riksrevisionen att bolagsstämman i ringa grad användes för regeringens styrning av bolagen. En formlös styrning vid sidan av bolagsstämman var inte ovanlig. Transparens och tydlighet i styr-

ningen påverkades negativt av detta och medförde otydliga ansvarsförhållanden. Granskningen visade också att den interna kontrollen av ägarförvaltningens styrning av bolagen hade klara brister. Förekomsten av styrning som inte dokumenterats försvårade avsevärt möjligheten att följa händelseförlopp och ägarförvaltningens beslut och agerande. Bolagsstämmorna hade blivit mer öppna men insynen i väsentliga frågor har ändå av flera orsaker varit begränsad. Skillnaderna i ägarförvaltningen mellan granskade departement var betydelsefulla men omotiverade. Departementen hade olika modeller för hur bolagen skulle förvaltas. Den viktigaste skillnaden var att för bolagen vid Näringsdepartementet var bolagsförvaltaren samtidigt styrelseledamot i bolaget som han eller hon var satt att förvalta. Lämpligheten med Näringsdepartementets förvaltningsmodell borde ifrågasättas i de fall bolagsförvaltaren också var styrelseledamot i de bolag denne var satt att förvalta. Det fanns risk för en dubbelroll som var problematisk i förhållande till grundlagens krav eftersom det i dessa fall var möjligt att hysa objektivt berättigat tvivel på en statlig tjänstemans opartiskhet. Denna typ av dubbelroll, i kombination med den formlösa styrning som tillämpades, skapade ytterligare svårigheter att uppnå en rimlig nivå på den interna kontrollen av ägarförvaltningens styrning av statliga bolag.

Näringsutskottet

Näringsutskottet behandlade i betänkande 2005/06:NU4 en framställning från Riksrevisionens styrelse angående regeringens styrning av statliga bolag (2004/05:RRS18). I framställningen framhölls att regeringen borde utveckla gemensamma riktlinjer för ägarförvaltningen inklusive riktlinjer för nominering av styrelseledamöter m.m. I det sammanhanget borde regeringen överge den förvaltningsmodell som tillämpas för de av Näringsdepartementet styrda bolagen. De gemensamma riktlinjerna borde även omfatta regler för dokumentation som gjorde det möjligt att följa den statliga ägarförvaltarens beslut och agerande och förbättra möjligheterna till insyn i ägarstyrningen. Styrelsen ansåg att de förhållanden som Riksrevisionen påtalat i sin granskning sammantaget talade för att det fanns ett stort behov av att utveckla formerna för regeringens ägarstyrning av de statliga bolagen. Styrelsen ansåg att regeringen borde genomföra de förändringar som förordades i framställningen och återkomma till riksdagen med en ingående beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att utveckla formerna för ägarstyrning i de statliga bolagen.

Under näringsutskottets behandling av framställningen kommenterade statssekreteraren Sven-Eric Söder Riksrevisionens granskningsrapport. Bland annat noterade statssekreteraren beträffande förvaltningsmodellen att frågan om bolagsförvaltarens roll och ansvarsfördelning inom Regeringskansliet hade granskats av riksdagen vid ett flertal tillfällen. Konstitutionsutskottet hade senast 1999 behandlat frågan om en eventuell dubbel roll för förvaltaren i dennes egenskap av styrelseledamot. Enligt konstitutionsutskottet skulle problem kunna uppstå om samma handläggare ansvarar för

både myndighetsutövning i sektorsfrågor, t.ex. tillståndsfrågor och lagstiftning inom ett bolags verksamhetsområde, och bolagsförvaltning. För att hantera detta problem var därför Regeringskansliets ägarförvaltning skild från den myndighetsutövning som berörde bolaget. Vid en aktiv ägarförvaltning fanns ett behov av god insyn i bolagets verksamhet, menade statssekreteraren. Löpande kontakt med bolaget och kännedom om bolagets utveckling var viktiga faktorer för att effektivt kunna utöva ägarrollen och tillvarata statens intressen. Regeringens samlade bedömning var att den modell för ägarstyrning där förvaltare sitter i styrelsen var förenlig med gällande lagstiftning och en modell som även en annan typ av ägare skulle tillämpa. Regeringen var angelägen om att forma en ordning för förvaltningen som på ett avvägt sätt balanserade en effektiv förvaltningsmodell som gav utrymme för en professionell, aktiv och ansvarstagande löpande förvaltning, samtidigt som kravet på öppenhet och god extern och intern kontroll kunde upprätthållas. Inom ramen för Regeringskansliets arbete med att utveckla ägarförvaltningen skulle denna fråga komma att övervägas i särskild ordning, uppgav statssekreteraren.

Näringsutskottet framhöll i sitt ställningstagande att den förvaltningsmodell som tillämpades av Näringsdepartementet och som innebar att den handläggare som förvaldade ett bolag i Regeringskansliet även var ledamot i detta bolags styrelse hade ifrågasatts såväl i framställningen från Riksrevisionens styrelse som i några motioner. Skälet till ifrågasättandet var att det ansetts kunna uppstå en risk för partiskhet. Frågan om bolagsförvaltarens roll och ansvarsfördelning inom Regeringskansliet hade, som redovisats i budgetpropositionen, tidigare granskats av riksdagen – senast våren 1999 (bet. 1998/99:KU10). Enligt konstitutionsutskottet skulle problem kunna uppstå om samma handläggare ansvarar för både myndighetsutövning i sektorsfrågor, t.ex. tillståndsfrågor och lagstiftning inom ett bolags verksamhetsområde, och bolagsförvaltning. För att undvika detta problem var därför Regeringskansliets ägarförvaltning skild från den myndighetsutövning som berör bolaget.

Vid en aktiv ägarförvaltning fanns enligt näringsutskottet ett behov av god insyn i bolagets verksamhet, varvid löpande kontakt med bolaget och kännedom om bolagets utveckling var viktiga faktorer för att effektivt kunna utöva ägarrollen och tillvarata statens intressen. Utskottets bedömning var att den modell för ägarstyrning där förvaltare satt i styrelsen var förenlig med gällande lagstiftning och en ändamålsenlig modell. Samtidigt borde förvaltningsmodellen balansera mellan kravet på en professionell och aktiv löpande förvaltning och kravet på öppenhet och interna kontrollmöjligheter. I budgetpropositionen hade regeringen meddelat sin avsikt att – inom ramen för Regeringskansliets löpande arbete med att utveckla ägarförvaltningen – överväga denna fråga i särskild ordning. Utskottet ville uttrycka sitt stöd för att ett sådant arbete genomförs.

Riksrevisionens styrelse hade i sin framställning också tagit upp frågan om, för departementen, gemensamma föreskrifter för dokumentation av ägarförvaltningen – ett förslag som också återfanns i några motioner. Syftet var att möjliggöra att viktiga händelseförlopp samt kontakter och styr-signaler som förekommit mellan ägarförvaltning och bolag skulle kunna följas i efterhand. Regeringskansliet bedrev ett kontinuerligt arbete med att utveckla rutiner för en mer enhetlig ägarförvaltning, såväl vad gällde krav på dokumentation vid ägarstyrningen som enhetlig beredning, bl.a. inför bolagsstämmor. Utskottet ansåg att ett sådant utvecklingsarbete ständigt borde bedrivas, med inriktning att skapa ökad tydlighet och för att stärka den interna kontrollen och möjligheten till extern granskning.

Sammantaget ansåg näringsutskottet att det inte fanns något behov för riksdagen att göra uttalanden om bolagsstämman roll, regeringens ansvar för styrningen och riktlinjer för ägarförvaltningen av det slag som hade begärts av Riksrevisionens styrelse och i ett antal motioner. Riksrevisionens styrelse hade också föreslagit att riksdagen skulle anmoda regeringen att återkomma till riksdagen med en beskrivning av de åtgärder som vidtagits i syfte att utveckla formerna för ägarstyrning i de statliga bolagen och att återrapporteringen bör ingå i den skrivelse om de statliga bolagen som regeringen ska redovisa för riksdagen under 2006. Näringsutskottet avstyrkte även detta förslag. Samtidigt ville utskottet understryka att regeringens skrivelse är ett viktigt redskap för att förmedla information om den statliga företagssektorn till både riksdagen och allmänheten, och utskottet utgick från att regeringen skulle redovisa det utvecklingsarbete rörande ägarförvaltningen som bedrevs.

Riksdagen beslöt i enlighet med näringsutskottets förslag (rskr. 2005/06: 52–53).

Regeringskanslianställda som företagsansvariga och styrelseledamöter

En genomgång av 50⁴ av de 57 statligt ägda bolagen ger vid handen att i 32 av bolagen är bolagsförvaltaren också styrelseledamot. I 26 av bolagen tillhör dessa regeringskanslianställda Näringsdepartementets enhet för statligt ägande. Även en anställd vid Näringsdepartementets enhet för entreprenörskap, två vid Näringsdepartementets enhet för forskning, innovation och näringsutveckling och en vid Finansdepartementet samt två vid Miljödepartementet är bolagsförvaltare och samtidigt styrelseledamot i bolag som han eller hon förvaltar.

⁴ I genomgången ingår inte Bolaget för den europeiska spallationskällan och Infranord vilka är under avveckling, Preaktio som är ett vilande bolag eller bolagen Apotekens Service och Apoteket Produktion & Laboratorier eller de under 2010 nybildade bolagen Swedavia och Zenit Shipping.

I fem bolag sitter en annan regeringskanslianställd än bolagsförvaltaren i bolagets styrelse. Det gäller bl.a. Arlandabanan, Botniabanan och Svedab som förvaltas inom Näringsdepartementets transportenhet och Miljömärkning i Sverige som förvaltas inom Integrations- och jämställdhetsdepartementet.

I tre bolag, LKAB, SEK Svensk Exportkredit och Swedfund, finns två departementsanställda i bolagsstyrelsen. I LKAB är en av dem bolagsförvaltaren. I de båda andra bolagen, SEK Svensk Exportkredit och Swedfund, sitter en anställd från Utrikesdepartementet (dock ej förvaltaren) samman med en anställd vid Finansdepartementet.

I 12 bolag finns det ingen departementsanställd i styrelsen. Det gäller Nordea, SAS och Telia, som förvaltas inom Näringsdepartementets enhet för statligt ägande, Norrland Center som förvaltas inom Näringsdepartementets enhet för entreprenadskap, Sweroad som förvaltas inom Näringsdepartementets transportenhet, Dramaten, Operan och Voksenåsen som förvaltas inom Kulturdepartementet, Apoteket, Apoteksgruppen och Systembolaget som förvaltas inom Socialdepartementet. Inte heller i Svenska Spels styrelse finns någon som är anställd i Regeringskansliet.

Aktgenomgång

Inom utskottets kansli har gjorts en genomgång av akter 2009 för 20 av de bolag staten helt eller delvis äger. Hälften av bolagen förvaltas i Näringsdepartementets enhet för statligt ägande, nämligen Akademiska Hus, Bilprovningen, Green Cargo, LKAB, Samhall, SBAB, SOS Alarm, Teracom, Vasallen, och Vectura Consulting AB. Två av bolagen förvaltas på Näringsdepartementets transportenhet (Arlandabanan Infrastructure och Svedab), ett på Näringsdepartementets enhet för forskning, innovation och näringsutveckling (Innovationsbron), ett på Kulturdepartementet (Dramaten), ett på Integrations- och jämställdhetsdepartementet (Miljömärkning Sverige), två på Miljödepartementet (Miljöstyrningsrådet och Swedesurvey), två på UD (Svensk Exportkredit och Swedfund) samt ett på Socialdepartementet (Systembolaget).

I flertalet fall rör det sig om årsakter och i övriga fall alla akter 2009 som rör bolagen. Flera av akterna innehåller huvudsakligen dokument som gäller bolagsstämmorna. Det är i allmänhet fråga om departementsprotokoll beträffande nominering av styrelseledamöter och arvode, departementsprotokoll med förordnande för regeringskanslianställda att företräda staten som ägare av respektive bolag och utöva rösträtt på stämman samman med instruktion till dem inför besluten under stämmorna och särskilda fullmakter samt årsredovisningar och protokoll från stämmorna. I den följande redovisningen nämns sådan dokumentation bara i den mån den saknas. I huvudsak redovisas inte heller material i akterna som avser annat än kontakterna mellan departementet och bolaget.

Utrikesdepartementet

Svensk exportkredit

För Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK) finns ingen årsakt 2009. Den 12 mars, den 16 mars, den 6 augusti och den 22 november 2009 registrerades återrapporter från Riksgäldskontorets om låneramen till SEK och avrapportering till Riksgäldskontoret från SEK. Vidare finns en samlad kapitalbedömning den 18 november 2009 för SEK och e-postmeddelande den 2 december 2009 från Finansdepartementet om regleringsbrev för 2010. Vidare finns från den 26 mars 2009 information från Kammarkollegiet om betalningsinstruktion för vinstmedel och anvisning av likvider för onoterade statligt ägda bolag. Den 20 april 2009 registrerades ett regeringsbeslut med riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. Det finns också en pm från Näringsdepartementet den 30 mars 2009 rubricerad Reviderade riktlinjer, ett e-postmeddelande om förslaget och en broschyr om riktlinjer.

Vidare finns i samma akt ett förslag den 30 april 2009 rörande Svensk Exportkredit och ett e-postmeddelande den 4 maj 2009 till Näringsdepartementet med begäran om synpunkter på förslaget och svar den 5 maj 2009.

En akt gäller årsstämman den 6 maj 2009 och innehåller sedvanliga dokument inför bolagsstämma, inklusive utkast den 5 juni till protokoll från årsstämman. Det finns också arbetspapper från den 29 april 2009 med förslag till statsrådsanförande vid stämman och ett arbetspapper samma dag inför statsrådets besök på stämman.

Bland akterna finns en UD-promemoria den 27 maj 2009 med kommenterad dagordning för ett dialogmöte den 28 maj med statssekreteraren Gunnar Wieslander, departementsråden Ewa Walder och Kerstin Nordlund-Malmegård och förvaltaren Barbro Johansson samt från SEK verkställande direktören Peter Yngve med två medarbetare. Det finns vidare en dagordning för dialogmötet och en planerings-pm den 25 juni 2009. Dagordningen innehåller punkterna ekonomisk uppföljning och aktuella frågor, som Cirrsystemet, låneramen och kreditgarantin, förhandlingar med Riksgäldskontoret, SEK-utlåningen till infrastrukturprojekt, årsredovisningen för 2008, bolagsordningen, bonusfrågan, SEK som aktieägare i Swedbank och det internationella arbetet.

En rad skrivelser, från den 23 februari, 31 mars, 8 juni, 15 oktober, 4 december 2009 och den 4 februari 2010, gäller prognostiserat resultat i Cirrsystemet. Det finns också redovisningar den 5 maj, den 30 juni och den 9 september av statens kostnader för exportkreditfinansiering med statligt stöd för fjärde kvartalet 2008 – första kvartalet 2009 jämte årsredovisning för 2008 och delårsrapporter. Vidare finns en skrivelse den 2 mars 2010 från SEK till Kammarkollegiet rubricerad Redovisning av statsstödd verksamhet kvartal 1 år 2009, delårsrapporter och årsredovisning för 2009.

Swedfund

I årsakten 2009 för Swedfund International AB finns, utöver sedvanliga dokument inför årsstämma den 17 april 2009 inklusive protokoll från årsstämman, en internpm den 16 april med underlag för instruktionen till företrädaren vid stämman. Vidare finns en mapp kallad Information till styrelsen för Swedfund International vid årsstämman den 17 april 2009.

I akten finns också ett dokument från den 18 maj 2000 rubricerat Förslag till innehåll i styrelsens arbetsordning i statliga bolag, där det bl.a. framhålls att styrelsen genom ordföranden bör samordna sin syn med företrädare för ägare i frågor av avgörande betydelse. Till sådana frågor hör främst större strategiska förändringar i företagets verksamhet och större förvärv, fusioner och avyttringar, men även t.ex. beslut som innebär att företagets riskprofil eller balansräkning förändras på ett avgörande sätt.

Det finns vidare en rekvisition den 2 februari 2009 från bolaget av aktieägartillskott enligt regeringsbeslut, ett e-postmeddelande från förvaltaren till en person i bolagets ledning, pressmeddelande från Swedfund den 27 mars 2009 om konkursen i Swedmilk, information den 26 mars 2009 från Kammarkollegiet med betalningsinstruktioner för vinstmedel och avisering av likvider i onoterade statligt ägda bolag. Vidare finns pm den 27 mars och den 30 mars 2009 från Swedfund i en särskild fråga.

Den 24 april 2009 delades en resultatskrivelse i första utkast av den 7 april och e-postsvar kom samma dag, och den 16–17 april utbyttes fler e-postmeddelanden och utkast. Vidare finns i akten ett memorandum från UD med intyg att Swedfund är en statlig rikskapitalbank och med uppgift om vem som är vd.

I akten ligger också ett e-postmeddelande den 11 juni 2009 till förvaltaren om kapitalansökan och om ett möte jämte en skrivelse till UD om kapitaltillskott till bolaget, fullmakt från den 17 juni 2009 från bolagets VD för vissa anställda att teckna firma, ett regeringsbeslut den 25 juni 2009 om aktieägartillskott och ett besked den 26 juni 2009 om utbetalning av 600 miljoner kronor. Den 29 juni 2009 inkom en rekvisition av aktieägartillskott enligt regeringsbeslutet.

Vidare finns ett e-postmeddelande den 7 juli 2009 från bolaget till ett departementsråd på UD om vidareutveckling av Swedpartnership och ett svar samma dag med reaktion på förslaget och om ett möte i augusti.

I en annan akt finns ett e-postmeddelande den 4 december 2009 från förvaltaren till biståndsministern om en kommande föredragning för statssekreteraren rörande Swedmilk och om en rapport från en advokatbyrå som upprättats på uppdrag av Swedfunds styrelse.

Akten 2008/9089/EU innehåller en rad ambassaddrapporter, pressklipp och e-postmeddelanden från och till ambassaden i Makedonien om Swedmilk och även om kontakter med företrädare för Swedmilk. Vidare finns anteckningar från möten på ambassaden och e-post-utväxling om språkregler, mediegranskning, m.m, samt intern e-post till biståndsministerns presssekreterare.

Socialdepartementet

Systembolaget

I Socialdepartementets årsakt för Systembolaget 2009 finns en rad inbjudningar från statssekreteraren till möten samt underlag och minnesanteckningar från möten. Det gäller bl.a. dialogmöten med bolagets ordförande och vd den 27 april 2009, den 30 november 2009 och den 15 mars 2010, med styrelseordföranden den 27 april, den 27 maj, 16 juni, den 28 september, den 26 oktober, den 27 november och den 14 december 2009 samt den 21 januari, den 17 februari och den 15 mars 2010 samt med revisorerna den 25 november 2009 och den 8 mars 2010. Vidare finns ett brev den 5 mars 2009 till bolaget om inbjudan till ett dotterbolag för genomgång. Ett program för ett studiebesök av ordföranden och vd på Socialdepartementet den 21 april 2009 finns också, liksom en tjänsteanteckning den 1 september 2009 av förvaltaren om en dialog angående genomförandet av riktlinjer om ersättning till ledande befattningshavare.

I akten finns också ett e-postmeddelande till förvaltaren från bolaget med kopia av ett brev till Konkurrensverket rörande Konkurrensverkets rapport till Europeiska kommissionen som gäller inköpsförfarande och sortimentsmodell. Vidare finns en pm den 23 mars 2009 om lokalt anpassade sortiment och en rapport från verksamheten i IQ under perioden 2005–2008.

Miljödepartementet

Miljöstyrningsrådet

I akten finns förutom ett departementsprotokoll, med förordnande att föra talan och utöva rösträtt vid bolagsstämma 2009 för kanslirådet Kerstin Grönman enligt en bifogad instruktion samt särskild fullmakt och kallelse till stämman, ett e-postmissiv med kallelse till årsstämma 2010.

Swedesurvey

I den ad acta-lagda akten kallad Dokument om Swedesurvey AB 2009 finns sedvanliga handlingar inför årsstämman den 24 april 2009, en pm med rubriken Underlag för fastställande av ekonomiska mål m.m. inför årsstämman i Swedesurvey, protokoll från årsstämman och Annual report 2008. Dessutom finns en anmälan från en facklig organisation om arbetstagarrepresentant i styrelsen.

Näringsdepartementet – Enheten för statligt ägande

Akademiska Hus

I årsakten 2009 för Akademiska Hus AB finns kopia av ett protokollsutdrag den 31 mars 2009 från SUHF:s (Sveriges Universitets- och högskoleförbunds) förbundsårsamling, inregistrerad på Utbildningsdepartementet, jämte beslutsförslag och en PM den 19 augusti 2008. Vidare finns ett omprövningsbeslut den 11 mars 2009 (avslag) från Konkurrensverket angå-

ende bolagets tillämpning av lagen om offentlig upphandling som bolaget inte ansåg sig omfattat av. Dessutom finns bl.a. ett e-postmeddelande till Anders Borg från Akademiska Hus med en länk till bolagets hållbarhetsredovisning på webbsidan, en pm den 2 februari 2010 upprättad av förvaltaren och ställd till statssekreteraren Ola Alterå med anledning av att förvaltaren fått styrelsens uppdrag att informera den politiska ledningen om ett beslut den 1 februari 2010 att inte lägga något bud i fråga om en viss anläggning. Vidare finns på aktkappan en tjänsteanteckning om att förvaltaren skulle kontakta tre revisionsföretag angående val av revisor för 2010–2014. Det finns också en pm rubricerad Sakfrågor inför årsstämman 2010 jämte en handling rubricerad Kapitalstruktur mål för Akademiska Hus upprättad av Näringsdepartementet i samarbete med Akademiska Hus ledning och en pm upprättad inom Näringsdepartementet den 11 januari 2010 om upphandling av revisorer. Vidare finns minnesanteckning från ett revisionskommittémöte i bolaget den 12 januari 2010 jämte offertförfrågningar, kallelse till revisionskommittén till möte den 12 januari 2010, förslag till inbjudan till offert och offertgenomgång.

Akten innehåller också en pm upprättad den 2 februari 2010 inom Näringsdepartementet till statssekreteraren Ola Alterå om föreslagen utdelning från Akademiska Hus och en pm den 3 maj 2010 med dagordning för ett möte med Ola Alterå, förvaltaren och företrädare för bolaget. Sedvanliga dokument inför bolagsstämma den 24 april 2010 och protokoll från årsstämman som kom in den 20 maj finns i akten, inklusive Information till styrelsen vid årsmötet 2010. Vidare finns årsredovisning och delårsrapporter.

Bilprovningen

I årsakten för AB Svensk Bilprovning för 2009 finns förutom sedvanliga dokument inför årsstämma den 2 april 2009 dagboksbladsanteckningar 19 september och 11 oktober 2009 om klartecken och beslut om utarbetande av en proposition samt proposition 2009/10:54 Förändrad ägarstruktur i Aktiebolaget Svensk Bilprovning, m.m. som beslutades den 29 oktober 2009 och ett pressmeddelande. Det finns vidare uppdrag till och underlag från konsulter samt promemorior den 8 och 18 mars 2010 i frågan, riktade till statsrådet Mats Odell. Vidare finns en anteckning den 18 mars 2010 om beslut av statsrådet Mats Odell som gällde en undersökning av förutsättningar för ett inriktningsförslag m.m. samt departementsprotokoll den 15 september och den 1 oktober 2009 med beslut om ianspråktagande av medel från anslaget 1:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag (utg.omr. 24) för anlåtande av rådgivare. Dessutom finns rapporter från konsulterna.

På aktkappan finns en anteckning om möte den 21 juni 2010 med minoriteterna med framläggande av statens förslag. Vidare finns i akten ett brev den 30 juni 2010 från Motorbranschens Riksförbunds vd till statssekreteraren i Finansdepartementet Urban Karlström rörande minoritetsägarnas inställning till fortsatta överläggningar.

Green Cargo

I årsakten 2009 för Green Cargo AB finns sedvanlig finansiell information och dokument inför dels extra stämma den 4 mars 2010 med beslutspunkt om godkännande av riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare, dels årsstämma den 16 april 2010, inklusive ägarmappen Information till styrelsen för Green Cargo AB vid årstämman. Vidare finns riktlinjer för företag med statligt ägande, en handling den 1 mars 2010 om mätmetoden för hållbarhetsredovisning samt års- och hållbarhetsredovisning och en uppgift om möte med bolagets revisorer.

LKAB

I årsakten 2009 för Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (publ) (LKAB) finns sedvanliga dokument inför dels extra bolagsstämma den 16 november 2009, dels årsstämma den 29 april 2010 inklusive Information till styrelsen för LKAB vid årstämman samt protokoll från stämmorna.

Samhall

I årsakten 2009 för Samhall AB finns sedvanliga dokument inför extra bolagsstämma den 4 november 2009 och årsstämma den 21 april 2010. En pm upprättad inom Näringsdepartementet den 16 mars 2010 tar upp sakfrågor inför årsstämman om styrelsenominering bl.a. arvoden och ändring av bolagsordningens uppgift om verksamheten, vilket avstämts med Arbetsmarknadsdepartementet. I akten finns också Information till styrelsen vid årstämman med sedvanligt innehåll.

SBAB

I årsakten 2009 för Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB, finns en departements-pm den 12 augusti 2009 från förvaltaren till statssekreteraren i Finansdepartementet Urban Karlström om ändring av bolagsordningen i SBAB i syfte att utvidga utrymmet för fastighetsutlåning. Vidare finns en tjänsteanteckning den 7 september om telefonsamtal med en tjänsteman vid Finansdepartementet som inte hade några invändningar mot ändringen i bolagsordningen. Utöver sedvanliga handlingar inför extra bolagsstämma den 28 oktober 2009 och inför årsmötet den 21 april 2010 finns i akten en departements pm den 20 januari 2010, Kort information om SBAB, en tjänsteanteckning om telefonsamtal med finansdepartementet

i fråga om utdelningen samt protokoll från årsstämman bl.a. inklusive bilagan Principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i SBAB. Vidare finns Information till styrelsen vid årsstämman.

SOS Alarm

I årsakten 2009 för SOS Alarm i Sverige AB finns sedvanliga handlingar inför årsmötet, inklusive nominering av styrelseledamöter, finansiell information och en pm inför årsmötet rubricerad Sakfrågor. Dessutom finns ett beslut om avförordnande av Riksrevisionens revisor och revisorssuppleant i bolaget.

Teracom

I årsakten för Teracom AB för 2009 finns sedvanliga dokument inför dels extra bolagsstämma den 5 februari 2010, dels årsstämma den 31 mars 2010. Som underlag för en av punkterna på dagordningen för årsstämman finns ett underlag den 19 mars 2010 om beslutad ersättningspolicy. En pm upprättad inom Näringsdepartementet den 13 juni 2010 är rubricerat Information om Teracom och rör Teracoms avsikt att lägga ett visst bud.

Vasallen

I årsakten 2009 för Vasallen AB finns proposition 2008/09:172 Utvidgning av uppdrag för Vasallen AB och en rad handlingar rörande överlåtelse av aktierna i Kasernen Fastighetsaktiebolag. På aktkappan finns en tjänsteanteckning den 11 februari 2010 om muntlig information till statssekreteraren Ola Alterå om Vasallen och försäljning av Kasernen. Enligt anteckningen skulle Försvarsdepartementet kontaktas i frågan. Vidare finns en departements-pm från Försvarsdepartementet den 25 februari 2010 rörande försäljningen av Kasernen, e-postmeddelande den 25 februari, 10 mars och 30 mars 2010 i denna fråga mellan tjänstemän i Försvarsdepartementet och Näringsdepartementet med klartecken från Försvarsdepartementet. I akten finns också sedvanliga beslut inför bolagsstämma den 27 april 2010 och protokoll från stämman, inklusive en departements-pm den 17 mars 2010 om sakfrågor inför årsstämman samt Information till styrelsen från departementet med sedvanligt innehåll.

Vectura Consulting

Årsakten 2009 för Vectura Consulting AB innehåller sedvanliga dokument inför extra bolagsstämma den 10 juni 2009 och årsstämma den 19 april 2010, inklusive Information till styrelsen för Vectura Consulting AB och riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i Vectura Consulting AB, promemorior upprättade inom Näringsdepartementet den 10 september respektive den 5 februari 2010 (Ekonomiska mål för bolaget) och den 25 februari 2010 (Sakfrågor inför årsstämman). Det finns också en notering upprättad inom departementet den 10 mars

2010 från ett möte med revisorerna där det fördes en diskussion om bl.a. risker. Vidare finns en aktanteckning den 7 juli 2009 om telefonsamtal från en uppköpsintressent, varvid tjänstemannen hänvisat till bolagets styrelseordförande. Enligt anteckningen bad tjänstemannen också att få återkomma efter samtal med statssekreteraren Ola Alterå. Ytterligare anteckningar finns om telefonsamtal i frågan den 20 augusti och den 15 september 2009.

Näringsdepartementet – enheten för forskning, innovation och näringsutveckling

Innovationsbron

I årsakten för Innovationsbron AB för 2009 finns sedvanliga dokument inför extra bolagsstämma den 6 november 2009 och årsstämma den 28 april 2009. Vidare finns e-postmeddelanden inom ramen för gemensam beredning om nomineringen till styrelsen vid årsstämman den 28 april och en pm upprättad inom Näringsdepartementet den 20 april 2010 rubricerad Information till styrelsen att överlämnas vid bolagsstämman.

Näringsdepartementet – transportenheten

Arlandabanan

För Arlandabanan Infrastructure AB finns 2009 ingen årsakt. I en akt finns en kallelse med bilagor till årsstämma den 28 april 2009 samt ett departementsprotokoll den 10 september 2009 om anmälan till budgetproposition med uppgift om att ärendet avskrivs mot denna anmälan.

I en annan akt finns ett beslut den 23 mars 2009 från Riksrevisionen om förordnande av revisor och revisorssuppleant samt Anmälan till budgetpropositionen med avskrivning av ärendet.

En tredje akt som lades ad acta den 4 maj 2010 innehåller ett utredningsförslag om höghastighetsbanor, remiss den 21 september 2009, en stor mängd remissvar, inbjudan till hearing den 4 november 2009 och ett e-postmeddelande från Banverket den 22 december 2009.

I en särskild akt⁵ med dokumentation inför årsstämman finns departementsprotokoll med beslut om nominering av styrelseledamöter samt departementsprotokoll med beslut med förordnande att företräda staten på bolagsstämman, instruktion och fullmakt.

Svedab

För Svedab fanns 2009 ingen årsakt. Det finns en akt med förordnande i departementsprotokoll den 6 april 2009 att föra talan och utöva rösträtt för staten som ägare vid bolagsstämma med instruktion bl.a. om val av styrelse samt särskild fullmakt.

⁵ Pm från Statsrådsberedningen den 11 november 2011.

En annan akt gäller en rapport som kom in den 9 juli 2009 från McKinsey och gällde samordning för minskad sårbarhet och ökad effektivitet för järnvägsrelaterade bolag och affärsverk. I akten finns rapporten, som upprättats den 8 juni 2009, och en kommentar den 8 juli 2009 från SJ, där en hearing omnämns. Den 12 augusti kom det in synpunkter från Svedab och den 13 augusti 2009 från Gunnar Björk. Ärendet skrevs av mot anmälan till budgetpropositionen för 2010.

En akt gäller en anhållan som kom in den 11 juni 2009 från Swedab om en utökad låneram och ärendet skrevs av den 10 september 2009 mot anmälan till budgetpropositionen för 2009.

Kulturdepartementet

Dramaten

I årsakten 2009 för Dramaten finns ekonomisk information och handlingar som gäller årsstämman den 28 april 2009, bl.a. resultatredovisning för 2008 som kom in i början av april men diariefördes först i juli 2009 samt budgetunderlag som kom in den 2 mars 2009. Protokoll från årsmötet finns också, liksom en anmälan till budgetpropositionen för 2010.

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Miljömärkning

För SIS Miljömärkning AB, som 2009 bytte namn till Miljömärkning i Sverige AB, finns inte någon årsakt för 2009. I en akt finns ett budgetunderlag för 2010 från bolaget. En annan akt innehåller årsredovisningen för 2008. En tredje akt innehåller kallelse den 3 april 2009 till årsstämma den 21 april med bilagor samt protokoll den 21 april 2009 från årsmötet. En fjärde akt innehåller ett regeringsbeslut den 16 april 2009 om förordnande av styrelseledamöter i bolaget. I en femte akt finns ett regeringsbeslut den 16 april 2008 om medgivande att ändra bolagsordningen, som bilaga till protokoll från stämman den 21 april 2009. En sjätte akt innehåller sedvanliga dokument inför årsstämma där namnet på bolaget skulle ändras. En sjunde akt innehåller en skrivelse den 16 juni 2009 från bolaget om reviderad EU-förordning som förde med sig en akut intressekonflikt och med begäran om möte. Vidare finns i akten ett svar från statssekreteraren Christer Hallerby den 26 juni 2009 med inbjudan till möte den 30 september 2009.

En åttonde akt innehåller ett brev från den danske ansvarige ministern till övriga nordiska ansvariga ministrar om miljömärkningen av fönster samman med synpunkter från Miljöstyrelsen. I akten finns ett e-postmeddelande från Svanen den 2 juli 2009 till förvaltaren om miljöministerns brev och från den norska organisationen till nordiska kolleger. Vidare finns e-postmeddelanden mellan de nordiska organen och ett svar till den danska

ministern från den norska, som inte vill gå in i den nordiska miljömärkningsnämndens beslut, samt ett brev den 18 november 2009 från statsrådet Nyamko Sabuno som inte vill ifrågasätta nämndens beslut.

En nionde akt innehåller ett brev den 31 juli 2009 om en obesvarad enkät om Miljömärkning och e-postsvar den 10 augusti 2009, med hänvisning till styrelsens ordförande. I den tionde akten finns ett regeringsbeslut den 10 september 2009 med uppdrag till Statskontoret i fråga om miljömärkningssystemen Svanen och EU-blomman samt om ägarstrukturen för bolaget.

Promemorior från Regeringskansliet.

I promemorior upprättade den 11 och den 22 november 2010 inom Statsrådsberedningen respektive Näringsdepartementet har det lämnats svar på en rad frågor från konstitutionsutskottet. I de följande redovisas huvuddelen av frågorna och svaren i promemorian.

Endast i fråga om Svensk Exportkredit finns uppgift om direkt kontakt mellan statsråd och företrädare för ett bolag. Det gällde då statsrådets närvaro vid årsstämman. Har det beträffande något av de 20 bolag som aktgenomgången avser under 2009 eller under den tid årsakten avser förekommit samordning eller andra direkta kontakter mellan statsrådet och/eller statssekreteraren och styrelseordföranden eller vd:n som inte dokumenterats eller som dokumenterats i en särskild akt.

Enligt svaret från Statsrådsberedningen har det inte förekommit någon samordning under den aktuella tidsperioden beträffande något av de 20 bolag som aktgenomgången avser.

Andra direkta kontakter mellan statsråd och/eller statssekreterare och styrelseordförande och/eller VD har förekommit under den aktuella tidsperioden i några av de bolag som genomgången avser. I de flesta fall har dessa kontakter inte dokumenterats, då de inte utgjort delar av viktigare händelseförlopp som rör bolagen och som krävt ägarens ställningstagande. I något fall har kontakterna inte rört själva bolagsförvaltningen. Sådana kontakter kan finnas dokumenterade i särskilda akter.

Kontakter mellan ägarförvaltningen och bolaget, skriftligen dokumenterade, i för bolaget viktigare frågor ska, i den omfattning som krävs för att kunna följa viktigare händelseförlopp, enligt riktlinjerna föras till årsakten. Hur vanligt förekommande är andra kontakter av informationskaraktär när det gäller de 20 bolag som genomgången avser?

Enligt svaret i promemorian från Statsrådsberedningen förekommer det kontinuerligt andra kontakter av informationskaraktär mellan ägarförvaltningen och de statliga bolagen. Sådana kontakter dokumenteras i årsakten om de utgör delar av ett viktigare händelseförlopp som rör bolagen och som kräver ägarens ställningstagande. I de fall kontakterna inte rör själva bolagsförvaltningen kan sådana kontakter finnas dokumenterade i särskilda akter.

Endast i årsakterna för Systembolaget och Vectura Consulting AB finns uppgift om möte med bolagens revisorer. I vilken utsträckning förekommer i övriga bolag möten med bolagens revisorer som inte har dokumenterats. Om sådana möten förekommit vad är skälen till att dokumentation saknas?

I svaret från Statsrådsberedningen framhålls att det även i årsakten för Green Cargo finns uppgift om möte med bolagets revisorer. Vidare anges att möten mellan tjänstemän i Regeringskansliet och ett bolags revisor har förekommit under den aktuella tidsperioden i ett fåtal av de bolag som genomgången avser. I vissa fall har dessa möten av förbiseende inte dokumenterats i respektive bolags årsakt. I något fall har bedömningen gjorts att det inte funnits någonting att redovisa utöver vad som framgått av bolagets revisionsberättelse.

Bolagsförvaltare på Näringsdepartementets enhet för statligt ägande och enheten Forskning, innovation och näringsutveckling samt Miljödepartementet och Finansdepartementet är också styrelseledamöter i de bolag de förvaltar medan detta inte är fallet beträffande UD, Socialdepartementet, Näringsdepartementets transportenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet och Kulturdepartementet. Vilka överväganden ligger bakom dessa skillnader?

Enligt svarspromemorian från Statsrådsberedningen finns det, som framgår av ägarpolycyn, i Regeringskansliet anställda som är styrelseledamöter i vissa av de statligt ägda bolagens styrelser. Denna styrelsemedverkan innebär bl.a. att statens krav på kunskap om verksamheten tillgodoses och kommunikationen mellan bolagen och ägaren underlättas.

Regeringskansliet strävar efter att en tjänsteman som även är styrelseledamot i ett bolag med statligt ägande inte ska delta i handläggningen av regulatoriska frågor som kan röra bolaget. Inom Regeringskansliet hanteras därför huvuddelen av bolagsstyrningsfrågorna av Näringsdepartementets enhet för statligt ägande. På denna enhet utgörs tjänstemännens arbetsuppgifter av att arbeta med bolagsstyrning, och bolagsförvaltarna ingår i bolagsstyrelserna. Risken för att en intressekonflikt skulle kunna uppstå mellan tjänstemännens roll som tjänsteman i Regeringskansliet och uppdraget som styrelseledamot minimeras genom att andra enheter i Regeringskansliet ansvarar för de s.k. sakfrågorna, t.ex. sektorslagstiftning.

Det förekommer dock att samma enhet i Regeringskansliet svarar för både bolagsstyrningen och sakfrågorna. Detta gäller vanligen bolag som har särskilda samhällsuppdrag och vars verksamhet helt eller delvis finansieras via statliga anslag. I dessa fall är ofta bolagsförvaltaren en annan person än styrelseledamoten för att undvika intressekonflikter. Den beskrivna ordningen tillämpas emellertid ännu inte fullt ut i samtliga statligt ägda bolag.

Vilka åtgärder har vidtagits för att riktlinjerna den 18 februari 2010 ska få genomslag? Pågår det något arbete i Regeringskansliet i syfte att ytterligare öka överskådligheten och transparensen?

I svarspromemorian från Statsrådsberedningen anges att efter det att en ny version av riktlinjerna beslutats den 25 februari 2010 distribuerades dessa av Näringsdepartementet till samtliga bolagsförvaltare i Regeringskansliet. Enheten för statligt ägande har därefter aktivt arbetat med att informera om och gå igenom innehållet i riktlinjerna med bolagsförvaltare i Regeringskansliet. Under både våren och hösten 2010 har skriftliga och muntliga genomgångar av innehållet i riktlinjerna beträffande formalia kring bolagets årsstämmor ägt rum med bolagsförvaltarna i Regeringskansliet. Till genomgång den som ägde rum i oktober 2010 var samtliga förvaltare i Regeringskansliet inbjudna. Resurserna på enheten för statligt ägande och Näringsdepartementets rättssekretariat fungerar även som ett aktivt stöd till samtliga förvaltare i Regeringskansliet vid frågor exempelvis kring dokumentation och beslut vid förvaltningen. Vidare pågår för närvarande ett arbete på enheten för statligt ägande i syfte att ytterligare konkretisera innehållet i riktlinjerna. En arbetsgrupp bestående av tjänstemän på enheten och Näringsdepartementets rättssekretariat har i samband med detta under hösten 2010 haft genomgångar med bolagsförvaltarna på enheten avseende tillämpningen av riktlinjerna.

Vilka skäl ligger bakom det förhållandet att vissa av företagen inte tycks ha någon styrelseledamot som är anställd i Regeringskansliet?

Enligt svaret i promemorian från Statsrådsberedningen tillämpas den styrelsemedverkan som ägarpolicyen beskriver inte fullt ut beträffande samtliga statligt ägda bolag. Anledningarna till detta är flera och varierar för de olika aktuella bolagen. Som exempel nämns bl.a. att staten i något bolag enligt ett aktieägaravtal inte har rösträtt på bolagets stämmor varför statens möjligheter att påverka vilka styrelseledamöter som utses är begränsade. I något bolag förvaltas statens aktier av en myndighet. I några fall har det bedömts möjligt att få till stånd en tillfredsställande bolagsförvaltning utan att anställda i Regeringskansliet finns med i styrelsen.

I promemorian framhålls vidare att staten i de marknadsnoterade bolag i vilka staten har ett betydande ägarintresse utser en ledamot i respektive bolags valberedning. Valberedningen är i första hand ett beredande organ för bolagsstämman i nomineringsfrågor och ersätter således den styrelsenomineringsprocess som används för de övriga statligt ägda bolagen. Resultatet av valberedningens arbete kan innebära att inte någon av de styrelseledamöter som utses av bolagsstämman är anställd i Regeringskansliet.

Enligt svaret utser staten en ledamot i valberedningen i marknadsnoterade bolag i vilka staten har ett betydande ägarintresse. Vilka instruktioner finns för en sådan ledamot i valberedningen när det gäller valberedningens förslag till dels eventuell styrelseledamot som är anställd i Regeringskansliet, dels andra styrelseledamöter?

I promemorian den 22 november 2009 från Näringsdepartementet hänvisas till att valberedningen enligt Svensk kod för bolagsstyrning, punkt 2, är bolagsstämman organ med enda uppgift att bereda stämman beslut i val- och arvodesfrågor samt, i förekommande fall, i procedurfrågor för nästkommande valberedning. Valberedningens ledamöter ska vidare, oavsett hur de utsetts, tillvarata samtliga aktieägars intressen och inte obehörigen röja vad som förekommit i valberedningsarbetet.

Vidare framhålls det att den instruktion som finns för samtliga ledamöter i valberedningen är den instruktion med uppgifter för valberedningen inför kommande bolagsstämma som årligen fastställs av årsstämman.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om *representationen i bolagsstyrelserna* ger genomgången av de 50 statliga bolagen vid handen att bolagsförvaltaren i majoriteten (32) av bolagen också är ledamot av bolagsstyrelsen. I 11 av bolagen finns däremot ingen regeringskanslianställd i styrelsen. I 8 av bolagen är en annan regeringskanslianställd än bolagsförvaltaren ledamot i bolagsstyrelsen; i ett av dessa bolag ingår dock även bolagsförvaltaren i styrelsen.

Från Regeringskansliets sida har framhållits att bolagsförvaltares styrelsemedverkan bl.a. innebär att statens krav på kunskap om verksamheten tillgodoses och kommunikationen mellan bolagen och ägaren underlättas. Regeringskansliet strävar efter att en tjänsteman som även är styrelseledamot i ett bolag med statligt ägande inte ska delta i handläggningen av regulatoriska frågor som kan röra bolaget. Inom Regeringskansliet hanteras därför huvuddelen av bolagsstyrningsfrågorna av Näringsdepartementets enhet för statligt ägande. Risken för intressekonflikt mellan tjänstemännens roll som tjänsteman i Regeringskansliet och uppdraget som styrelseledamot minimeras genom att andra enheter i Regeringskansliet ansvarar för de s.k. sakfrågorna, t.ex. sektorslagstiftning.

I de fall det förekommer att samma enhet i Regeringskansliet svarar för både bolagsstyrningen och sakfrågorna är det enligt Regeringskansliet vanligen fråga om bolag som har särskilda samhällsuppdrag och som helt eller delvis finansieras via statliga anslag. I dessa fall är ofta bolagsförvaltaren en annan person än styrelseledamoten för att undvika intressekonflikter.

Som näringsutskottet fann 2005 är det en godtagbar modell för ägarstyrning att förvaltare sitter i bolagsstyrelser. För bolag med särskilda samhällsuppdrag och finansiering via statliga anslag, där samma enhet ansvarar för både bolagsstyrningen och sakfrågorna kan det dock, som Regeringskansliet framhållit, finnas skäl att tillämpa en annan ordning för att undvika intressekonflikter. Den beskrivna ordningen tillämpas dock inte fullt ut. Konstitutionsutskottet vill understryka vikten av att det tillämpas en ordning som innebär att risken för intressekonflikter minimeras.

När det gäller *dokumentationen i Regeringskansliets bolagsakter*, understryks i riktlinjerna för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning att dokumentationen ska göra det möjligt att följa viktigare händelseförlopp som rör bolagen, och som kräver ägarens ställningstagande, samt ge en god överblick över ställningstaganden som skett i sådana frågor och på vilka underlag som de har grundats. Det ska enligt riktlinjerna vara möjligt att för sådana frågor kunna följa vilka kontakter och styrsignaler som förekommit mellan ägaren och bolaget. Handlingar och uppgifter rörande kontakter mellan ägarförvaltningen och bolaget i för bolaget viktigare frågor ska föras till årsakten i den omfattning som krävs för att följa viktigare händelseförlopp.

Konstitutionsutskottet har sedan lång tid tillbaka och vid upprepade tillfällen pekat på vikten av att styrningen av statligt ägda bolag sker på ett sätt som skapar möjlighet att i efterhand granska regeringens agerande på ett meningsfullt sätt. Den nu aktuella granskningen visar att det för vissa bolag som inte förvaltas inom Näringsdepartementets enhet för statligt ägande, saknas årsakter. Enligt utskottets mening har systemet med årsakter klara fördelar genom den möjlighet de kan ge att på ett lättillgängligt sätt följa vilka kontakter och styrsignaler som förekommit. Det förhållandet att årsakter lagts upp har emellertid inte fört med sig att informationen i dessa akter är mer omfattande än annars. En stor del av årsakterna innehåller i huvudsak endast dokument som rör bolagsstämmor och saknar uppgifter om andra kontakter mellan departement och bolag. Utskottet vill understryka vikten av att dokumentationen är tillräcklig för att göra en granskning i efterhand meningsfull. Det är angeläget att uppgifter om kontakter mellan ägarförvaltningen och bolaget förs till och blir kvar i akten i den omfattning som krävs för att i efterhand kunna följa viktigare händelseförlopp även om de inte direkt kräver ägarens ställningstagande.

Utskottet vill också understryka värdet av möten med bolagens revisorer och att dessa möten dokumenteras.

Utskottet kan konstatera att det i Regeringskansliet bedrivs ett aktivt arbete med att få genomslag för de nya riktlinjerna för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning och att det pågår ett arbete med att ytterligare konkretisera innehållet i riktlinjerna. Utskottet välkomnar detta och förutsätter att arbetet för med sig att dokumentationen inte bara görs på ett enhetligt sätt utan också att den ger goda möjligheter att i efterhand granska ett viktigt händelseförlopp med uppgifter om de kontakter och styrsignaler som förekommit.

8 Regeringsbeslut om utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet

Ärendet

Granskningen avser regeringens hantering av medel som disponeras av myndighet. Särskilt kartläggs och analyseras regeringsbeslut om utbetalning av medel som redan disponeras av underlydande myndigheter.

Till grund för granskningen har legat en genomgång (se *bilaga 8.1*) av ett antal regeringsbeslut om utbetalning av medel fattade under 2009. Granskningen omfattar regeringsbeslut beredda vid Justitie-, Försvars-, Utbildnings-, Jordbruks-, Närings-, Integrations- och jämställdhets-, Kultur- och Arbetsmarknadsdepartementen. Vidare finns promemorior från Regeringskansliet med svar på frågor från utskottet, *bilaga 8.2*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning m.m.

Av 9 kap. 8 § regeringsformen framgår att statens medel och dess övriga tillgångar står till regeringens disposition, utom tillgångar som är avsedda för riksdagen eller dess myndigheter eller som genom lag har avsatts till särskild förvaltning.

Med uttrycket disposition avses samtliga förvaltnings- och förfogandeåtgärder. Villkor av olika slag som beslutats vid budgetregleringen har även betydelse för dispositionen av den statliga egendomen. Således måste regeringen vid dispositionen rätta sig efter vad som är föreskrivet genom lag eller avtal som staten har träffat eller som följer av andra förpliktelser. Genom regleringsbrev ställer regeringen de av riksdagen beslutade anslagen till förfogande åt myndigheter. I författningar eller i andra direktiv (såsom regeringsbeslut) kan regeringen meddela ytterligare dispositionsföreskrifter, förutsatt att de inte strider mot vad riksdagen har beslutat (jfr Erik Holmberg m.fl., *Grundlagarna*, 2:a uppl., 2006, s. 418–419).

Tidigare granskning

Våren 1997 granskade utskottet regeringens utnyttjande av anslag som står till regeringens egen disposition (bet. 1996/97:KU25 s. 12–16). Av granskningen framgår bl.a. att anslagsanvändningen skilde sig mellan departementen. Utskottet konstaterade dock att Regeringskansliet då nyligen blivit en myndighet, vilket på sikt kunde innebära en mer jämförbar ordning. Därtill anförde utskottet att en annan svårighet varit att anslagen i många fall disponerades av utomstående myndigheter som betalar ut medel efter särskilda regeringsbeslut. Att bokföringen därigenom hade legat hos dessa myndigheter försvårade möjligheterna att få en överblickbar bild av anslagsanvändningen.

Föreliggande granskning

Inom ramen för granskningen har utskottet med vägledning av regeringsbeslutens rubriker i regeringens s.k. huvudprotokoll (serie B undantaget) valt ut ett antal regeringsbeslut om utbetalning av medel. Utskottet har valt att granska regeringsärenden som beretts vid Justitie-, Försvars-, Utbildnings-, Jordbruks-, Närings-, Integrations- och jämställdhets-, Kultur- och Arbetsmarknadsdepartementen.

En kort beskrivning av varje granskat beslut finns i en kanslipromemoria daterad den 12 oktober 2010 (se bilaga 8.1). Nedan lämnas sammanfattande iakttagelser gjorda utifrån kanslipromemorians genomgång.

Disposition av medel

Av utskottets granskning av 41 regeringsbeslut, vilka avser utbetalning av sammanlagt drygt 151 miljoner kronor till myndigheter och andra organisationer, följer att i 21 fall disponerades, enligt regleringsbrevet, anslagsposten av regeringen.

I 17 av de totalt 41 granskade fallen disponerades anslagsposten som belastades för att finansiera de aktuella regeringsbesluten om utbetalningen av en myndighet. I dessa fall angavs i regleringsbrevet att medlen som stod till myndighetens disposition disponerades enligt beslut av regeringen.

I ett fall belastades tre olika anslagsposter för finansieringen av regeringens beslut om utbetalning av medel. Av dessa anslagsposter disponerades en av en myndighet under förutsättning av regeringsbeslut och två av Regeringskansliet.

I två fall disponerades anslagsposten som belastades för att finansiera de aktuella regeringsbesluten om utbetalningen av Regeringskansliet.

Uppgifter om rekvirering, återbetalning och redovisning i regeringsbesluten

Av de 41 beslut som granskats angavs i 13 fall ett exakt datum då de medel som regeringen beslutat om senast skulle rekvireras från den utbetalande myndigheten, i de andra saknades en sådan uppgift. I 10 av de 41 besluten fanns i beslutet även uppgift om vilket datum som eventuella outnyttjade medel skulle återbetalas. I 13 av fallen fanns angivet en sista dag för när en redovisning över medlens användning skulle vara inlämnad till en viss myndighet (oftast den utbetalande myndigheten, regeringen eller Regeringskansliet).

I de åtta fall där regeringsbeslutet innehåller både en sista dag för inlämning av en redovisning över medlens användning och en sista dag för återbetalning av eventuella outnyttjade medel var de båda tidpunkterna satta till samma datum i tre fall. I två fall var tidpunkten för inlämningen av en redovisning över medlens användning satt *före* tidpunkten för en återbetalning av eventuella outnyttjade medel. I det ena av dessa två fall var skillnaden två månader och i det andra uppgick den till fem månader.

Skillnader mellan departementen

Av de 41 granskade regeringsbesluten var 2 beredda vid Justitiedepartementet, 2 vid Försvarsdepartementet, 1 vid Utbildningsdepartementet, 1 vid Jordbruksdepartementet, 15 vid Näringsdepartementet, 10 vid Integrations- och jämställdhetsdepartementet, 2 vid Kulturdepartementet och 8 vid Arbetsmarknadsdepartementet.

Av de regeringsbeslut som beretts vid *Justitiedepartementet* har båda utbetalningarna finansierats genom anslag där regeringen själv disponerat medlen.

Båda regeringsbesluten som beretts vid *Försvarsdepartementet* rör ärenden om utbetalning av medel som återbetalats till staten från konsortiet för M/S Estonias övertäckning. Dessa båda beslut finansierades således inte av medel från anslag utan genom medel som förvaltas av Sjöfartsverket men som kräver beslut av regeringen för att kunna användas.

Av de regeringsbeslut som beretts vid *Näringsdepartementet* har ett beslut om utbetalning av medel finansierats genom medel som disponeras av en myndighet men som kräver beslut av regeringen för att kunna utbetalas. Övriga regeringsbeslut gäller utbetalningar som finansierats genom anslag där regeringen själv disponerar medlen.

Av de regeringsbeslut som beretts vid *Integrations- och jämställdhetsdepartementet* har fyra beslut (i ett av besluten endast delvis) om utbetalning av medel finansierats genom medel som förvaltas av en myndighet men som kräver beslut av regeringen för att kunna utbetalas. Fyra regeringsbeslut gällde utbetalningar som finansierats genom anslag där regeringen själv disponerar medlen. Två av departementets ärenden gäller regeringsbeslut där finansieringen skett genom anslag som disponerats av Regeringskansliet.

Samtliga *Kulturdepartementets* ärenden innehåller uppgift om en sista dag för inlämning av en redovisning över medlens användning. Samtliga av departementets ärenden finansierades genom medel som disponeras av myndigheter men som kräver beslut av regeringen för att kunna användas.

Arbetsmarknadsdepartementets ärenden utgörs dels av uppdrag om studier och översyn, dels av uppdrag till Arbetsförmedlingen om utbetalning av bidrag till arbetslöshetskassor. Samtliga dessa beslut gäller utbetalningar som finansieras genom medel som disponeras av myndigheter men som kräver beslut av regeringen för att kunna användas.

Promemorior från Regeringskansliet

Genom en skrivelse som sänts till Regeringskansliet, har utskottet begärt svar på ett antal frågor. Som svar översändes den 4 november 2010 promemorior upprättade inom Justitie-, Finans-, Kultur-, Närings-, Integrations- och jämställdhets- och Arbetsmarknadsdepartementen (bilaga 8.2).

Utskottets frågor rörde bl.a. skälen till de olika ordningar som utskottet iakttagit mellan och i vissa fall även inom granskade departement vad gäller disposition av medel som betalas ut efter regeringsbeslut. Av promemo-

rian från Finansdepartementet framgår att det i de fall regeringen inte närmare har bestämt hur medlen ska användas och vem som ska få dispositionsrätten ställs medlen till regeringens eller Kammarkollegiets disposition i avvaktan på slutligt ställningstagande. Som villkor anges att medlen får användas först efter beslut av regeringen. Vidare anges att efter att regeringen har tagit ställning till vem som ska få dispositionsrätten och till övriga villkor kring medlens användning ändras regleringsbrevet och dispositionsrätten ställs till berörd myndighet. I promemorian anges att poster som står till regeringens disposition redovisas av Regeringskansliet och att strävan är att medel fr.o.m. 2011 inte ska ställas till regeringens disposition utan att sådana medel ska disponeras av Kammarkollegiet med villkoret att medlen får användas efter beslut av regeringen. Regeringens ställningstagande innebär i vissa fall att dispositionsrätten flyttas till den verksamhetsansvariga myndigheten. I andra fall, främst när det handlar om bidrag, anger regeringen genom villkor till Kammarkollegiet hur myndigheten får disponera medlen, exempelvis att en utbetalning ska ske till en organisation. Därtill framgår av svarspromemorian att det i andra fall redan från början är klart vilka myndighet som ska disponera medlen men att regeringen vill behålla kontrollen över användningen. Regeringen beslutar då att myndigheten får använda anslagsbeloppet, eller en del av anslagsbeloppet, först efter ett regeringsbeslut. Detta kan t.ex. bli aktuellt när regeringen beslutar om en utgiftsbegränsning.

Utskottet frågade även om anledningen till den variation som finns mellan granskade departement vad gäller tidpunkterna för när eventuellt outnyttjade medel ska återbetalas. I Finansdepartementets svarspromemoria konstateras att i 14 av samtliga granskade beslut finns uppgift om sista dag för antingen återbetalning eller redovisning av användningen av medlen och att en utgångspunkt är att redovisning och återbetalning ska ske vid samma tillfälle. Vidare anges i svarspromemorian att i tre av fem beslut som innehåller både sista dag för redovisning av medlens användning och återbetalning av oförbrukade medel ska redovisning och återbetalning enligt besluten ske vid olika tillfällen. Av svaret framgår därtill att regeringen i budgetpropositionen för 2009 aviserade att Kammarkollegiet från 2009 kommer att utföra vissa administrativa kontroll- och provningsmoment vid bidragsgivning samt praktiskt hantera t.ex. utbetalningar och återkrav av vissa anslag (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1 s. 36). Vidare framgår att förvaltningschefen i Regeringskansliet mot denna bakgrund den 27 april 2010 beslutade om en vägledning för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl. Vägledningen är avsedd att vara ett stöd och ge exempel på bra arbets sätt i handläggningen av bidrag till verksamhet eller aktiviteter som regeringen eller Regeringskansliet betalar ut från något av sina anslag till bl.a. enskilda. I vägledningen finns exempel på utformningen av beslut som ska innehålla uppgift om sista dag för slutrapportering och att medel som inte använts ska betalas tillbaka samma dag.

Utskottet frågade även om skälet till att sätta tidpunkten för inlämningen av en redovisning över utbetalda medels användning före tidpunkten för en återbetalning av eventuellt outnyttjade medel. Följande framgår av en promemoria från Integrations- och jämställdhetsdepartementet. I samband med att ett uppdrag slutförs kan vissa kostnader uppstå med viss fördröjning. Det kan t.ex. röra sig om tryckkostnader för en publikation eller kostnader för en konferens eller ett seminarium som genomförs i slutfasen av ett uppdrag. Således är skälet för att ange att myndigheterna ska återbetala ej upparbetade anslagsmedel ett par månader efter avslutat uppdrag och lämnad slutlig redovisning att möjliggöra för myndigheten att reglera eventuella fördröjda kostnader som generas i slutfasen av uppdraget.

Vidare framgår av Integrations- och jämställdhetsdepartementets promemoria att ordningen att i regleringsbrev ange berörda regeringsbeslut för de insatser och projekt som finansieras av medel från utgiftsområde 13, anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder*, anslagspost 12, har införts för att samlat kunna följa medlens fördelning och användning. Det framgår också att ordningen motiveras av att den särskilda satsningen är omfattande och att antalet uppdragstagare är betydande. Vidare anges i Integrations- och jämställdhetsdepartementets svarspromemoria bl.a. att mot bakgrund av utskottets iakttagelse i ett enskilt regeringsbeslut hade det för tydlighetens skull varit motiverat att i regleringsbrevet hänvisa till nämnda regeringsbeslut i villkoren för en viss anslagspost.

Med anledning av utskottets frågor avseende tolv regeringsbeslut om huruvida några medel återbetalades och i så fall hur mycket, framgår av promemorior från Justitie-, Kultur-, Närings-, Integrations- och jämställdhets- och Arbetsmarknadsdepartementen att medel återbetalats i två fall.

Utskottets ställningstagande

Utskottets granskning ger vid handen att vissa variationer förekommer vad gäller de här granskade regeringsbesluten. I drygt hälften av fallen disponerades den anslagspost som belastades för att finansiera de aktuella regeringsbesluten av regeringen, och i nästan samtliga resterande fall disponerades anslagsposten av en myndighet. I de sistnämnda fallen angavs i regleringsbreven att medlen som stod till myndighetens disposition disponerades enligt beslut av regeringen. Utskottet noterar regeringens strävan att medel på anslagsposter som står till regeringens disposition fr.o.m. 2011 ska disponeras av Kammarkollegiet med villkoret att medlen får användas efter beslut av regeringen. I ljuset av denna och tidigare granskningar framstår etableringen av en gemensam och jämförbar ordning för samtliga departement i fråga om när medel som disponeras av myndigheter ska betalas ut efter beslut av regeringen som lämplig.

Utskottet vill även, i likhet med vad som anges i förvaltningschefens beslut i april 2010 om en vägledning för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl., framhålla att regeringsbeslut av de slag som här granskats som regel

bör innehålla en uppgift om sista dag för slutrapportering och krav på att medel som inte använts ska betalas tillbaka samma dag. Utskottets granskning visar att detta har skett i mycket liten utsträckning för de här granskade regeringsbesluten som fattats under 2009.

9 Framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU

Ärendet

Utskottets granskning gäller Regeringskansliets hantering av EU-frågorna. Särskilt kartläggs och analyseras hur instruktionsgivningen till dem som företrädar Sverige i EU fungerat under 2009. Granskningen belyser särskilt instruktionsgivningen under det svenska ordförandeskapet under andra halvåret 2009.

Till grund för granskningen har legat en genomgång (se *bilaga 9.1–2*) av de instruktioner och ståndpunktspromemorior som upprättats vid Regeringskansliet inför antagandet under 2009 av ett antal rättsakter (dvs. förordningar, direktiv och rambeslut) vid tre konstellationer av EU:s ministerråd: rådet för rättsliga och inrikes frågor, rådet för miljö och rådet för ekonomiska och finansiella frågor. Vidare finns promemorior från Regeringskansliet med svar på frågor från utskottet, *bilaga 9.3–4*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning m.m.

Regeringsformens bestämmelser om beredningskrav

Enligt 7 kap. 2 § regeringsformen ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter, sammanslutningar och enskilda vid beredningen av regeringsärenden.

I en kommentar till regeringsformen anförts att regeringsformens remissregel gäller alla typer av regeringsärenden, författnings- och budgetärenden såväl som förvaltningsärenden. Vilka myndigheter som är berörda och i vilken omfattning det är erforderligt att organisationer och enskilda får tillfälle att yttra sig avgörs av vederbörande departementschef eller någon annan föredragande under vanligt konstitutionellt ansvar (Erik Holmberg m.fl., *Grundlagarna*, 2:a uppl., 2006, s. 299).

Förordning med instruktion för Regeringskansliet

Av 1 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet framgår att Regeringskansliet har till uppgift att bereda regeringsärenden och att i övrigt biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet.

Enligt 14 § förordningen gäller att departementschefen ansvarar för beredningen av regeringsärenden i departementet. För beredningen av regeringsärenden som enligt ett förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen ska föredras av ett annat statsråd ansvarar dock det föredragande statsrådet.

Enligt 16 § förordningen får Regeringskansliet begära in förklaringar, upplysningar och yttranden i regeringsärenden. I en arbetsordning eller i särskilda beslut ska det närmare bestämmas vem som får göra detta.

Av 20 § 2 framgår att Regeringskansliet ska utse Sveriges representanter i det löpande arbetet inom Europeiska unionens råd samt föreslå och utse Sveriges representanter i kommittéer under Europeiska gemenskapernas kommission (numera Europeiska kommissionen).

Enligt 20 § 4 ska Regeringskansliet bestämma vem som ska delta i arbetet inom Ständiga representanternas kommitté, även kallad Coreper.

Myndighetsförordningen

Av 3 § myndighetsförordningen (2007:515) följer bl.a. att förvaltningsmyndigheters ledning ansvarar för verksamheten inför regeringen och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Av 7 § följer att myndigheterna ska ge regeringen stöd vid Sveriges deltagande i verksamheten inom Europeiska unionen och i annat internationellt samarbete, ställa den personal till förfogande för deltagandet som regeringen begär och fortlöpande hålla regeringen informerad om förhållanden av betydelse för samarbetet.

Grundlagsutredningen inför EG m.m.

I betänkandet EG och våra grundlagar (SOU 1993:14) ägnade Grundlagsutredningen inför EG särskild uppmärksamhet åt de konsekvenser för regeringen och regeringsarbetet som var förknippade med överlåtelse av beslutsbefogenheter till EG (s. 176 f.). Inledningsvis hänvisade utredningen till bestämmelsen i 7 kap. 3 § regeringsformen, enligt vilken regeringsärenden avgörs vid regeringssammanträde. Därtill konstaterade utredningen när det gäller beredningen av regeringsärenden vid ett svenskt EG-medlemskap att en stor del av regeringens arbete kommer att ägnas åt frågor om hur Sverige bör agera under den gemensamma berednings- och beslutsprocessen inom EG. Utredningen påpekade att det torde bli fråga om att t.ex. lämna instruktioner eller riktlinjer såväl till de svenska tjänstemän som förhandlar i arbetsgrupper inför rådsbehandlingen som till statsråd som representerar landet vid rådets sammanträden. Vidare konstaterade utredningen att när det gäller instruktioner till svenska förhandlare var det så att instruktionsgivningen enligt dåvarande förhållanden skedde till den som företrädde Sverige vid mellanstatliga förhandlingar i form av riktlinjer från det ansvariga statsrådet eller, på grundval av den arbetsordning som gäller för respektive departement, från departementet.

Enligt utredningen kan förhandlingar som syftar till ett folkrättsligt bindande avtal ses närmast som ett slags beredningsprocess som föregår ett regeringsbeslut, och instruktionsgivningen sker för att kunna uppnå ett resultat som det ansvariga statsrådet anser sig kunna presentera för beslut i regeringen (s. 178). Därtill konstaterade utredningen att ett statsråds deltagande i ett rådsmöte ur svensk konstitutionell synvinkel inte utgör ett regeringsärende och att beslutsfattandet i rådet sker i enlighet med bestäm-

melserna i de gemenskapsfördrag som Sverige tillträtt, och beslutens bindande kraft uppstår för svensk del på grund av att riksdagen med stöd av grundlagen överlåtit beslutanderätt till gemenskaperna.

I samband med granskningen vid riksmötet 2004/05 av remissberedningen av svenska ståndpunkter inför ministerrådets beslut om EG-direktiv uttalade konstitutionsutskottet i enlighet med detta synsätt att ett statsråds deltagande i ministerrådet inte i formell mening utgör ett regeringsärende (bet. 2004/05:KU10 s. 86). Därutöver följer av de uttalanden som utskottet gjorde i samband granskningen att även om bestämmelsen i 7 kap. 2 § regeringsformen om beredningen av regeringsärenden inte är direkt tillämplig på beredningen av svenska ståndpunkter i förhandlingar om bl.a. EG-direktiv och riktlinjerna för beredningen i Regeringskansliet av svenska ståndpunkter i EU-frågor tillkommit genom formlost beslutsfattande så bär statsministern, konstitutionellt sett, ansvaret för utformningen av rutinerna för beredningen i Regeringskansliet av svenska ståndpunkter.

Statsförvaltningen och EG

Vad gäller instruktioner inför Sveriges agerande i förhandlingar i dåvarande EG:s olika organ vid ett svenskt EG-medlemskap angav utredningen om statsförvaltningen och EG i sitt betänkande (SOU 1993:80 s. 218–219) att förhandlingarna ur konstitutionell synvinkel är att anse som faktiskt handlande från regeringens sida, att det enligt regeringsformen är regeringen som företräder Sverige i mellanfolkliga organisationer och att förhandlingarna i de fall de syftar till ett för Sverige bindande beslut närmast måste jämföras med den beredningsprocess som föregår ett regeringsbeslut. Instruktionerna är således enligt utredningen inte att betrakta som regeringens direktiv utan som riktlinjer från det ansvariga statsrådet eller departementet för att uppnå det önskade resultatet. Utredningen föreslog dels att instruktioner som regel bör lämnas i alla ärenden som behandlas i EG-organen, dels att en instruktion bör utarbetas av ett sakansvarigt departement efter gemensam beredning med bl.a. andra berörda departement och förvaltningsmyndigheter.

Utredningen (s. 221) ansåg vidare att instruktionerna bör vara så avfattade att mottagaren ska kunna förstå dem utan att söka vidare upplysningar i tidigare instruktioner och att de klart anger Sveriges ståndpunkt och delegatens förhandlingsutrymme. Utredningen ansåg att Sveriges företrädare i bl.a. Coreper och rådets arbetsgrupper bör få skriftliga instruktioner och att i de fall muntliga instruktioner ges, t.ex. av tidsskäl, bör dessa alltid bekräftas skriftligen. Slutligen ansåg utredningen att svenska ombud och representanter bör åläggas en strikt återrapporteringskyldighet.

Regeringskansliets dokumentation och aktbildning i EU-frågor

Statsrådsberedningen har meddelat riktlinjer för hanteringen av EU-handlingar i Regeringskansliet (PM 2000:2). I dessa anges att handlingar som rör EU-samarbetet och som upprättas av anställda i Regeringskansliet eller

av företrädare för Sverige normalt är sådana allmänna handlingar som ska registreras i Regeringskansliet. Som exempel nämns bl.a. rapporter från möten med rådsarbetsgrupper och verkställighetskommittéer, ståndpunktspromemorior och instruktioner inför möten i rådsarbetsgrupper. Av riktlinjerna framgår därtill bl.a. att det förhållandet att Regeringskansliet och representationen i Bryssel är två olika myndigheter innebär att inkomna handlingar som redan registrerats hos representationen normalt även ska registreras i Regeringskansliet när de kommer in dit.

I augusti 2009 meddelade Statsrådsberedningen en ny promemoria med titeln Hur EU-handlingar hanteras i Regeringskansliet (SB PM 2009:1). Promemorian innehåller upplysningar om regler och rutiner för hanteringen av EU-handlingar i Regeringskansliet och behandlar frågor om offentlighet och sekretess. Av promemorians förord framgår att den är en bearbetning av och ersätter de riktlinjer i ämnet som Statsrådsberedningen gav ut år 2000 (PM 2000:2).

Enligt 2009 års promemoria gäller att handlingar som rör EU-samarbetet och som upprättas av anställda i Regeringskansliet eller av andra företrädare för Sverige är – med vissa undantag¹ – allmänna handlingar och ska registreras i Regeringskansliet. Därtill anges i promemorian att en handling är upprättad när den har expedierats, när det ärende som den hör till har slutbehandlats eller, om handlingen inte hör till något ärende, när handlingen har justerats eller på annat sätt färdigställts. Exempel på sådana upprättade EU-handlingar som ska registreras är bl.a. rapporter från möten med rådsarbetsgrupper och verkställighetskommittéer och ståndpunktspromemorior. Vidare framgår av promemorian att alla departement ingår i myndigheten Regeringskansliet, vilket innebär att en EU-handling som sänds från ett departement till ett annat inte blir en allmän handling genom översändandet. I promemorian anges att instruktioner inför rådsarbetsgruppsmöten normalt blir allmänna handlingar och ska registreras först när de sänds till representationen i Bryssel och inte redan när ett departement får dem från ett annat departement.

Regeringskansliets cirkulär

I Regeringskansliets cirkulär 3 Riktlinjer för framtagande och beredning i Regeringskansliet av svenska ståndpunkter i EU-frågor m.m. beskrivs dels de krav som ställs i Regeringskansliet (RK) på framtagande och beredning av svenska ståndpunkter och instruktioner i EU-frågor, dels de krav på rapportering och de internrättsliga åtgärder som ibland krävs före ett rådsmöte.

Av cirkuläret framgår att statsministern har ett övergripande ansvar för regeringens EU-arbete och att kansliet för samordning av EU-frågor i Statsrådsberedningen (här kallat SB EU-kansliet) på tjänstemannanivå har hand om det löpande samordningsarbetet mellan departementen. Vidare anges

¹ Undantag gäller för delningar (dvs. utkast eller koncept till myndigheters beslut eller skrivelser och andra jämställda handlingar) som i enlighet med 2 kap. 9 § andra stycket tryckfrihetsförordningen inte är allmänna handlingar. Undantaget gäller dock inte utkast m.m. som tagits om hand för arkivering eller blivit expedierade.

att ett informellt samrådsmöte äger rum varje fredag under ledning av statssekreteraren för EU-frågor. I detta deltar statssekreterare och högre tjänstemän i RK samt ledningen för Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen, nedan Brysselrepresentationen.

Vad gäller *beredning av EU-frågor* anges i cirkuläret att berörda statsråd enligt arbetsfördelningen i regeringen ansvarar för att departementens EU-frågor bereds på ett ändamålsenligt sätt och att organisationen anpassas till de krav som ställs, t.ex. på skyndsam beredning. EU-ärenden som berör flera statsråd ska beredas gemensamt i RK. EU-frågor ska alltid beredas gemensamt med sektorsansvarig tjänsteman på SB EU-kansliet. Av cirkuläret framgår även att utöver det att EU-frågor ska beredas gemensamt med Finansdepartementets budgetavdelning (Fi BA) ska frågor inom vissa verksamhetsområden beredas med vissa övriga departements enheter (t.ex. bereds inre marknadsfrågor med Utrikesdepartementets [UD] enhet för främjande och EU:s inre marknad, UD FIM).

Avseende *EU-kansliet* anges i cirkuläret att kansliet dels handlägger EU-frågor av horisontell karaktär och frågor om bl.a. EU:s institutioner, fördragsrättsliga frågor och andra övergripande EU-rättsliga frågor, dels samordnar instruktionsgivningen till Brysselrepresentationen. På SB EU-kansliet finns sektorsansvariga för samtliga rådsformationer. Av cirkuläret framgår därtill att SB EU-kansliet ska verka dels för ett effektivt och samordnat svenskt agerande i EU-frågor och för att Statsrådsberedningens riktlinjer om gemensam beredning (SB PM 1997:4) tillämpas i detta arbete, dels för att svenska intressen bevakas aktivt så tidigt som möjligt i lämpliga organ och för att gemensamt beredda svenska ståndpunkter finns senast när beslutsförfarandet inleds. Som ett led i detta arbete ska SB EU-kansliet även bevaka att gemensamberedda instruktioner finns inför förhandlingar inom EU. SB EU-kansliet ska ha ett nära samarbete med Brysselrepresentationen, med kammarkansliet och EU-nämndens kansli hos riksdagen samt med departementens EU-samordnare.

Vad gäller svenska *ståndpunkter i EU-frågor* anges i cirkuläret att det ansvar som statsråden har enligt uppgiftsfördelningen i regeringen och de krav på beredning av ärenden som framgår av 7 kap. 2 § regeringsformen även gäller för EU-frågor. Vidare framgår av cirkuläret att varje departement inom sitt sakområde ansvarar för att så tidigt som möjligt ta fram en gemensamberedd svensk ståndpunkt när det gäller förslag från kommissionen liksom andra för Sverige viktiga EU-frågor. När kommissionen lagt fram ett förslag bör en ståndpunkt finnas senast fem veckor efter det att förslaget publicerats, dock allra senast när arbetet inleds i en rådsarbetsgrupp. Av cirkuläret framgår att ståndpunkten ska utvecklas i en s.k. ståndpunktspromemoria, vilken definieras som ett RK-internt dokument vars syfte är att underlätta påverkans- och förhandlingsarbetet och som ska innehålla den svenska målsättningen och en handlingsplan. Bland annat anges i cirkuläret att ståndpunktspromemorian dels ska gemensambereedas,

dels bör uppdateras och beredas på nytt om förhandlingen förändras i sak och den svenska ståndpunkten inte längre ryms inom ramen för den tidigare gemensamberedda ståndpunktspromemorian.

Avseende *instruktioner för svenska ställningstaganden i unionens institutioner* framgår av cirkuläret att varje departement är ansvarigt för instruktioner till rådets förberedande instanser i sina respektive frågor. Vad gäller instruktioner till rådsarbetsgrupper ska dessa normalt utgå från de ståndpunktspromemorior som utarbetats enligt ovan. Enligt cirkuläret kan ibland, särskilt i den inledande fasen av en förhandling, innehållet i ståndpunktspromemorian räcka som instruktion. För ståndpunkter som inte har behandlats i ståndpunktspromemorian eller som ändrats i förhållande till vad som ursprungligen angivits ska det alltid finnas en särskild skriftlig instruktion.

Av cirkuläret framgår slutligen att *Ständiga representanternas kommitté* (Coreper, som i sin tur är uppdelad i två "avdelningar", Coreper I och Coreper II, se nedan) har det yttersta beredningsansvaret för rådets beslut. Sverige företräds i Coreper av chefen för Brysselrepresentationen (Coreper II) respektive dennes ställföreträdare (Coreper I). Deras bisittare benämns Antici (Coreper II) respektive Mertens (Coreper I). Coreper sammanträder normalt på onsdagar och torsdagar samt eventuellt på fredagar varje arbetsvecka. Möten i Coreper II förbereds av den s.k. Anticigruppen och i Coreper I av den s.k. Mertensgruppen. Vid Antici- och Mertensgruppens möten, i regel dagen före respektive Corepermöte, diskuteras dagordningen för Corepermötet, rapporteras läget beträffande s.k. I-punkter² och flaggas för vilka huvudfrågorna är och för vilka problem som kan uppstå. På måndagen före Corepermötet sänder Brysselrepresentationen till EU-samordnarna i RK s.k. måndagsnoter med information om dagordningspunkterna, som stöd för utarbetande av instruktioner. Instruktionerna till möten i Coreper ska ha skriftlig form och vara anpassade till de frågeställningar som ska behandlas. Vid den gemensamma beredningen i RK ska relevant bakgrundsmaterial, t.ex. en aktuell ståndpunktspromemoria, bifogas. Utkast till Coreperinstruktioner ska, om inte annat överenskommit med SB EU-kansliet, delas med berörda senast två dagar före Corepermötet, dvs. normalt på måndagar. SB EU-kansliet svarar bl.a. för att, i samråd med berörda departement, ange prioritet för punkterna i Coreperinstruktionen. Gemensamberedda Coreperinstruktioner bör vara SB EU-kansliet tillhanda senast klockan 15.00 dagen före Corepermötet om inte annat överenskommit. Dagen före Corepermötet bör berörda handläggare och EU-samordnare finnas tillgängliga för kontakt med SB EU-kansliet fram till klockan 18.00 för att diskutera eventuella nya frågeställningar som har uppkommit efter Antici- respektive Mertensmötena. Riktlinjer för förfarandet när det gäller Coreperinstruktioner för s.k. I-punkter som ska antas som A-

² Dagordningen till Coreper innehåller två delar, I och II. Del I innehåller ärenden där nödvändiga sakdiskussioner har avslutats redan på arbetsgruppsnivå och kan godkännas av Coreper utan diskussion, förutsatt att ingen medlemsstat motsätter sig detta. Dessa ärenden benämns I-punkter.

punkter (dvs. punkter som anses som slutförhandlade och som beslutas av rådet utan överläggningar) vid ett kommande rådsmöte finns i cirkulär 4. SB EU-kansliet expedierar Coreperinstruktionen till Brysselrepresentationen.

Vad gäller *återrapporteringen* anges i cirkuläret att en skriftlig rapport snarast ska ställas samman efter varje möte där Sverige representerats som medlemsstat, normalt inom 24 timmar efter det att mötet har avslutats. Av cirkuläret framgår att om en fullständig rapport inte hinner sammanställas ska en kortfattad rapportering ändå skrivas inom denna frist och att alla rapporter ska inledas med en kort sammanfattning som dels redovisar de viktigaste resultaten av mötet, dels är operativt framåtblickande. Rapporten ska delges berörda inom RK inklusive den sektorsansvariga på SB EU-kansliet. När rapporten kommer in ska det ansvariga departementet vidta de åtgärder som den föranleder. Varje departement förutsätts, inom sitt ansvarsområde, hålla sig väl underrättat om vad som behandlas inom rådsarbetsgrupper, genomförandekommittéer och kommissionens expertgrupper samt om möjligt hålla kontakt med de svenskar som deltar i arbetet m.m.

Tidigare granskning

Konstitutionsutskottet har vid ett tidigare tillfälle granskat regeringens och Regeringskansliets instruktionsgivning till dem som företräder Sverige i EU, hösten 1998. Granskningen (bet. 1998/99:KU10 s. 19–32), som även omfattade andra aspekter av EU-frågornas hantering i Regeringskansliet, riktades mot Justitiedepartementet, Miljödepartementet, dåvarande Närings- och handelsdepartementet samt vissa enheter inom Utrikesdepartementet.

Av granskningen framgick bl.a. dels att varje departement ansvarar för instruktioner som ska framföras i ministerrådets förberedande instans, dels att frågan om instruktionen ska ha skriftlig form får avgöras från fall till fall men att den ska vara skriftlig om den avser frågor som inte behandlats i ståndpunktspromemorian eller om ståndpunkter ändrats i förhållande till vad som ursprungligen angivits. När det gäller instruktionerna inför möten i Coreper ska de ha skriftlig form. I granskningen redovisas även följande svar från departementen på frågor om instruktionsgivningen.

Miljödepartementet ger alltid instruktioner till rådsarbetsgrupperna. För möten inom kommittologin kan raminstruktioner som täcker flera möten utfärdas. Instruktionerna kan vara förhållandevis detaljerade och innehåller också andrahandsinstruktioner. En erfarenhet är att den svenska representationen i Bryssel önskar mer flexibla instruktioner.

En ståndpunktspromemoria upprättas innan behandlingen i rådet påbörjas. Om något nytt och viktigt inträffar uppmärksammar sakenheten den politiska ledningen på detta. Man kan uttrycka det som att ståndpunkten beslutas av den politiska ledningen, medan de förhandlingstaktiska övervägandena i huvudsak görs av tjänstemän (när taktiken blir politik kopplas dock den politiska ledningen in).

Myndighetstjänstemännen är väl medvetna om att de företräder Sverige på regeringens uppdrag i kommissionens grupper. Typen av möte avgör vilken slags instruktion som ges. Ibland räcker det med ett muntligt samtal. På viktigare områden finns det ståndpunktspromemorior och en genomdiskuterad strategi.

Inom *Närings- och handelsdepartementet* är instruktionerna inför möten i rådets arbetsgrupper skriftliga. Inför möten i kommittologin kan det dock förekomma muntliga instruktioner även om huvudregeln också här är att instruktionerna skall vara skriftliga. Det har skett en utveckling över tid som har inneburit att instruktionerna har blivit mer flexibla. I början av det svenska medlemskapet band instruktionerna de svenska representanterna alltför mycket. Också styrningen av myndigheternas representanter på olika möten har blivit bättre.

Närings- och handelsdepartementet anser att kontakterna med kommissionen borde öka och har också denna ambition. Närings- och handelsdepartementet har inom EU tagit upp frågan om s.k. parallellimport. Frågan aktualiserades efter ett utslag från EG-domstolen där möjligheten till parallellimport inskränktes. Det har varit centralt för regeringen att driva Sveriges linje om frihandel, och det har lagts ner ett stort arbete gentemot kommissionen i denna fråga.

Den normala gången i *Justitiedepartementet* är att det vid beredning för justitieministern bestäms en allmän instruktion som gäller tills annat bestäms vid ny beredning. Ofta hålls denna beredning först när situationen har klarnat efter det att ett första arbetsgruppsmöte har ägt rum. Denna allmänna instruktion ges skriftlig form och bör normalt stå i överensstämmelse med ståndpunktspromemorian, om sådan har upprättats. Särskild instruktion ges sedan inför arbetsgruppsmötena. Om frågorna inte kommit i annorlunda läge sedan föregående instruktions-tillfälle behöver inte ny särskild instruktion ges. De särskilda instruktionerna, som i regel är muntliga, avser ofta bara de viktigaste frågorna. Handläggaren förutsetts hantera lagtekniska frågor, detaljspörsmål och mindre frågor i övrigt efter eget huvud (men med rapporteringsskyldighet). Instruktionerna skall baseras på gemensam beredning med berörda enheter inom Justitiedepartementet och med andra berörda departement. Det sker ofta i form av förmöten. Om det behövs förankras instruktionen hos berörd rättschef och, om nödvändigt, hos justitieministern. Som en kompletterande möjlighet att bestämma instruktioner inför rådsgruppsmötena begagnas ett veckovis återkommande forum ("EU-beredning") med medverkan av den politiska ledningen utom justitieministern.

Det som nu beskrivits utgör normalfallet. Frågans karaktär, handläggarens erfarenhet och förhandlingsläget föranleder ibland att instruktionen ges i skriftlig form även till arbetsgruppsmöten och att de görs mer preciserade än vad som vanligen behövs. Å andra sidan brukar det över huvud taget inte ges någon särskild instruktion till den svenska representanten när det gäller mindre frågor och inför vissa beslut av rutinkaraktär.

Justitiedepartementet deltar i liten utsträckning i kommissionsarbetet. Instruktionsgivningen inför det arbetet följer i huvudsak samma modell som beskrivits för rådsarbetet.

Utrikesdepartementets enhet för migration och asylpolitik har en muntlig beredning med statssekreteraren en gång per vecka och tar då upp aktuella EU-frågor. Eftersom en och samma handläggare följer en viss gruppens arbete i EU anses inte skriftliga instruktioner normalt sett behövas. Det är nästan alltid någon från departementet närvarande på mötena inom EU. På grund av vakanser på departementet har det dock någon gång hänt att det endast har varit myndighetsrepresentanter närvarande vid ett möte. Det kan ha förekommit att det har rätt oklarhet huruvida myndighetstjänstemannen har representerat något annat än Sverige.

Inom Utrikesdepartementets *enhet för internationell handelspolitik* har man beredningsgrupper där företrädare för enheten och myndigheter möts. Inom enheten tar man varje vecka fram en omfattande skriftlig instruktion inför möten i 113-kommittén (från 10 sidor upp till som mest 38 sidor). I allmänhet är någon från enheten med vid det möte där instruktionerna skall användas. Det finns också specialkommittéer rörande t.ex. textilvaror och tjänster där tjänstemän från berörd myndighet (ofta Kommerskollegium) får instruktioner från departementet. När det rör informella konsultationer i tekniska frågor förekommer det att någon instruktion inte utfärdas.

Inom Utrikesdepartementets *enhet för internationellt utvecklingsarbete* ges nästan alltid skriftliga instruktioner inför rådsmötena. Tidsfaktorn kan vara ett problem eftersom det ofta bara är ett par dagar mellan att dagordningen för mötet slutligen kommer och själva mötet. Underlaget till instruktionen måste ofta hämtas från flera olika enheter på Utrikesdepartementet och Sida, vilket innebär att instruktionerna skrivs under stor tidspress. Beträffande kommittélogin skall skriftliga synpunkter på de ärenden som står på dagordningen vara enheten till handa tio dagar före mötet. Synpunkterna ställs samman av de regionala enheterna på Utrikesdepartementet och Sida, som deltar i mötena.

Därtill redogörs i granskningen för en rapport om en översyn av Brysselrepresentationen utförd av en arbetsgrupp inom Utrikesdepartementet och överlämnad till utrikesministern i början av november 1998. Arbetsgruppens samlade intryck var då att Brysselrepresentationen i det stora hela var en väl fungerande organisation. Även om rapportens fokus låg på Brysselrepresentationen och inte på det som utskottets granskning avsåg, kan nämnas några iakttagelser i rapporten som berör de aspekter som utskottet då granskade. Bland annat hade vissa tjänstemän vid Brysselrepresentationen påtalat brister i dialogen mellan Bryssel och Stockholm samt att instruktionerna alltför ofta var sena eller otydliga. Tjänstemännen vid Brysselrepresentationen klagade också över att kunskapen om EU:s beslutsstrukturer inte var tillräcklig i Stockholm, även om några emellertid påpekade att kunskaperna om instruktionsgivning ökade stadigt. När det gäller verksamheten i rådsarbetsgrupper löste vissa tjänstemän problemen med bristande instruktioner genom att själva skriva förslag till instruktioner och sedan kräva att de godkändes av Stockholm. Arbetsgruppen ansåg sig ha funnit vissa brister i Regeringskansliet beträffande såväl kvaliteten på instruktionsgivningen som den horisontella samordningen och bevakningen av EU-frågor. För att stärka den politiska styrningen och effektiviteten i det svenska förhandlingsarbetet föreslog arbetsgruppen att regeringen skulle överväga ett formaliserat, regelbundet återkommande mötesforum mellan den politiska ledningen i Regeringskansliet och ledningen för Brysselrepresentationen.

Instruktionsgivning vid vissa rådsbeslut under 2009

I den nu aktuella granskningen har gjorts en översiktlig genomgång av de instruktioner och ståndpunktspromemorior som under 2009 upprättats vid Regeringskansliet inför antagandet av rättsakter³ (dvs. förordningar, direktiv och rambeslut) vid tre konstellationer av EU:s ministerråd: rådet för rättsliga och inrikes frågor, rådet för miljö och rådet för ekonomiska och finansiella frågor⁴. Sammanlagt berör granskningen 11 förordningar, 13 direktiv och 4 rambeslut på Justitie-, Finans-, Jordbruks-, Miljö- samt Integrations- och jämställdhetsdepartementens områden och som antagits av rådet. Urvalet har i viss utsträckning styrts av en strävan att täcka in flertalet policyområden som är föremål för beslut inom unionssamarbetet. Följande rådsbeslut om förordningar, direktiv, och rambeslut har granskats av utskottet:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG av den 6 maj 2009 om ändring av direktiv 98/26/EG om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper och direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet, vad gäller sammanlänkade system och kreditfordringar (*kreditfordringsdirektivet*).⁵
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut (*förordningen om kreditvärderingsinstitut*).⁶
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/107/EG av den 16 september 2009 om ändring av direktiv 98/8/EG om utsläppande av biocidprodukter på marknaden vad gäller förlängning av vissa tidsperioder (*biociddirektivet*).⁷
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG (*Emas-förordningen*).⁸
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/123/EG av den 21 oktober 2009 om ändring av direktiv 2005/35/EG om föroreningar förorsakade av fartyg och införandet av sanktioner för överträdelser (*sanktionsdirektivet*).⁹

³ Antagande av kodifierade versioner av rättsakter har undantagits från granskningen.

⁴ Med undantag för mötena om budgetfrågor inom ramen för rådskonstellationen för ekonomiska och finansiella frågor (dvs. det 2 955:e mötet den 10 juli 2009 och det 2 975:e mötet den 18 november 2009).

⁵ EUT L 146, 10.6.2009, s. 37–43.

⁶ EUT L 302, 17.11.2009, s. 1–31.

⁷ EUT L 262, 6.10.2009, s. 40–42.

⁸ EUT L 342, 22.12.2009, s. 1–45.

⁹ EUT L 280, 27.10.2009, s. 52–55.

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (*UCITS-direktivet*).¹⁰
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1007/2009 av den 16 september 2009 om handel med sälprodukter (*förordningen om handel med sälprodukter*).¹¹
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke (*miljömärkesförordningen*).¹²
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (*solvans II-direktivet*).¹³
- Rådets direktiv 2009/47/EG av den 5 maj 2009 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller reducerade mervärdesskattesatser (*mervärdesskattesatsdirektivet*).¹⁴
- Rådets direktiv 2009/69/EG av den 25 juni 2009 om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller skatteundandragande vid import (*momsbedrägeridirektivet*).¹⁵
- Rådets direktiv 2009/162/EU av den 22 december 2009 om ändring av olika bestämmelser i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (*direktivet om moms för gas och el*).¹⁶
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen (*insättningsgarantidirektivet*).¹⁷
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 (*förordningen om gränsöverskridande betalningar*).¹⁸
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (*direktivet om elektroniska pengar*).¹⁹

¹⁰ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32–96.

¹¹ EUT L 286, 31.10.2009, s. 36–39.

¹² EUT L 27, 30.1.2010, s. 1–19.

¹³ EUT L 335, 17.12.2009, s. 1–155.

¹⁴ EUT L 116, 9.5.2009, s. 18–20.

¹⁵ EUT L 175, 4.7.2009, s. 12–13.

¹⁶ EUT L 10, 15.1.2010, s. 14–18.

¹⁷ EUT L 68, 13.3.2009, s. 3–7.

¹⁸ EUT L 266, 9.10.2009, s. 11–18.

¹⁹ EUT L 267, 10.10.2009, s. 7–17.

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/111/EG av den 16 september 2009 om ändring av direktiven 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2007/64/EG vad gäller banker anslutna till centrala kreditinstitut, vissa frågor som gäller kapitalbasen, stora exponeringar, tillsynsrutiner och krishantering (*ändring av kapitaltäckningsdirektivet*).²⁰
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1185/2009 av den 25 november 2009 om statistik om bekämpningsmedel (*växtskyddsmedelsförordningen*).²¹
- Rådets förordning (EG) nr 431/2009 av den 18 maj 2009 om ändring av förordning (EG) nr 332/2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans (*förordningen om EU:s betalningsbalansstödsfacilitet*).²²
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 444/2009 av den 6 maj 2009 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriskä kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (*förordningen om biometriskä pass*).²³
- Rådets rambeslut 2009/905/RIF av den 30 november 2009 om ackreditering av tillhandahållare av kriminaltekniska tjänster som utför laboratorieverksamhet (*rambeslutet om ackreditering av kriminaltekniska laboratorier*).²⁴
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 662/2009 av den 13 juli 2009 om införande av ett förfarande för förhandling och ingående av avtal mellan medlemsstater och tredjeländer om särskilda frågor avseende tillämplig lag för avtalsförpliktelser och utomobligatoriska förpliktelser (*förordningen om bilaterala avtal [I]*).²⁵
- Rådets förordning (EG) nr 664/2009 av den 7 juli 2009 om införande av ett förfarande för förhandling och ingående av avtal mellan medlemsstater och tredjeländer om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål, mål om föräldraansvar och mål om underhållsskyldighet, samt avseende tillämplig lag i mål om underhållsskyldighet (*förordningen om bilaterala avtal [II]*).²⁶
- Rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden (*rambeslutet om jurisdiktionskonflikter*).²⁷

²⁰ EUT L 302, 17.11.2009, s. 97–119.

²¹ EUT L 324, 10.12.2009, s. 1–22.

²² EUT L 128, 27.5.2009, s. 1–2.

²³ EUT L 142, 6.6.2009, s. 1–4.

²⁴ EUT L 322, 9.12.2009, s. 14–16.

²⁵ EUT L 200, 31.7.2009, s. 25–30.

²⁶ EUT L 200, 31.7.2009, s. 46–51.

²⁷ EUT L 328, 15.12.2009, s. 42–47.

- Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (*rambeslutet om utbyte av information ur kriminalregister*).²⁸
- Rådets rambeslut 2009/829/RIF av den 23 oktober 2009 om tillämpning mellan Europeiska unionens medlemsstater av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om övervakningsåtgärder som ett alternativ till tillfälligt frihetsberövande (*rambeslutet om en europeisk övervakningsorder*).²⁹
- Rådets direktiv 2009/50/EG av den 25 maj 2009 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (*direktivet om EU-blåkort för högkvalificerad anställning*).³⁰
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/52/EG av den 18 juni 2009 om minimistandarder för sanktioner och åtgärder mot arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt (*direktivet om sanktioner mot arbetsgivare*).³¹
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (*förordningen om gemensam viseringskodex*).³²

Granskningen har förberetts genom att konstitutionsutskottets kansli under juli 2010 begärde ut samtliga ståndpunktspromemorior och instruktioner inför möten i rådsarbetsgrupper upprättade inom Regeringskansliet inför antagande av ovan nämnda europeiska föreskrifter. EU-handlingar som hade upprättats på Justitiedepartementet utlämnades tillsammans med en promemoria av vilken det framgick att särskilda förhållanden rådde under Sveriges ordförandeskap i EU hösten 2009, bl.a. i så måtto att det skrevs s.k. 09-blad för frågor som skulle förhandlas. Av promemorian framgick att dessa 09-blad lade fast förhandlingsutrymmet för arbetsgruppsordförandena och ersatte den ordinarie rutinen med instruktioner. Den genomgång av utlämnade handlingar som utskottet genomförde inom ramen för sin granskning återfinns i en kanslipromemoria daterad den 12 oktober 2010 (se bilaga 9.1). Nedan lämnas sammanfattande iakttagelser gjorda utifrån kanslipromemorians genomgång.

Sammanfattande iakttagelser

Ståndpunktspromemorior

Av uppgifterna i den ovan redovisade sammanställningen följer att av de 28 granskade fallen hade en ståndpunktspromemoria upprättats i 22 fall.

²⁸ EUT L 93, 7.4.2009, s. 23–32.

²⁹ EUT L 294, 11.11.2009, s. 20–40.

³⁰ EUT L 155, 18.6.2009, s. 17–29.

³¹ EUT L 168, 30.6.2009, s. 24–32.

³² EUT L 243, 15.9.2009, s. 1–58.

I genomsnitt tog det ca 15 veckor (111 dagar³³) mellan ett förslags antagande och motsvarande ståndpunktspromemorias upprättande. Om man undantar rambeslutet om en europeisk övervakningsorder, rambeslutet om utbyte av information ur kriminalregister och förordningen om en gemensam viseringskodex (vilka, mot bakgrund av att förslag om dessa föreskrifter lades fram under 2005 och 2006, utgör extrema fall i sammanhanget) tog det i genomsnitt ca 7 veckor (46 dagar) att upprätta en ståndpunktspromemoria.

Vad gäller gemensam beredning av ståndpunktspromemoriorna ger sammanställningen vid handen att denna skedde med i genomsnitt 9 andra enheter inom Regeringskansliet (inklusive Brysselrepresentationen). Därtill framgår att gemensam beredning av ståndpunktspromemorior med myndigheter skedde vid tre fall: Solvens II-direktivet (Finansinspektionen), ändringen av kapitaltäckningsdirektivet (Finansinspektionen och Riksbanken) och direktivet om EU-blåkort för högkvalificerad anställning (Migrationsverket).

Inom ramen för beredningen av ståndpunktspromemoriorna har det i 14 av de 22 fallen lämnats synpunkter och upplysningar från remissinstanser och referensgrupper. Antalet remissinstanser har såvitt framgår av de granskade handlingarna vid dessa 14 tillfällen varit i genomsnitt ca 9, även om det totala genomsnittliga antalet remissinstanser torde vara högre eftersom uppgifter om antalet remissinstanser i fyra fall hämtats från en fullständig förteckning över remissinstanser och i övriga fall hämtats från ståndpunktspromemoriornas (och i ett fall instruktionernas) text och de remissynpunkter som återges där.

Vidare framgår av ståndpunktspromemoriorna att i 15 av 22 fall där sådana promemorior upprättades hade ett eller flera rådsarbetsgruppsmöten hållits innan ståndpunktspromemoriornas färdigställande.

Granskningen visar även att ståndpunktspromemoriornas omfattning varierar kraftigt, där den minsta ståndpunktspromemorian, som upprättades inom ramen för ärendet om rambeslutet om ackreditering av kriminaltekniska laboratorier, var 3 sidor och de längsta, som upprättades inom ramen för ärendena om dels ändringen av kapitaltäckningsdirektivet, dels direktivet om EU-blåkort för högkvalificerad anställning, var 29 sidor vardera. I genomsnitt omfattade ståndpunktspromemoriorna ca 11 sidor. Vad gäller promemoriornas beskrivning av svenska ståndpunkter omfattade dessa i genomsnitt ca 4 sidor. Om man undantar ståndpunktspromemoriorna som upprättades vid ärendena om förordningen om gemensam viseringskodex (15 sidor lång svensk ståndpunkt) och direktivet om EU-blåkort för hög-

³³ Samtliga angivelser och beräkningar av dagar i detta avsnitt baserar sig på Excel-beräkningar, vilka i sin tur grundar sig på ett antagande om månader med 30 dagar (dvs. att ett helt kalenderår har 360 dagar). Små avvikelser kan därför förekomma (främst vad gäller tidsperioder som omfattar februari månad). För en förteckning över uppgifterna för samtliga granskade ärenden, se bilaga 9.2.

kvalificerad anställning (19 sidor), vilka avviker starkt från övriga ståndpunktspromemorior, omfattade en svensk ståndpunkt i genomsnitt ca 2 ½ sidor.

Instruktioner

Av uppgifterna i den ovan redovisade granskningen av 28 fall av EU-föreskrifter framgår att instruktioner hade upprättats i 23 av dessa fall.

I genomsnitt upprättades ca 9 instruktioner för varje lagstiftningsakt. Varje instruktion var i genomsnitt 7 sidor lång och hade gemensamberetts i genomsnitt med 11 enheter inom Regeringskansliet (inklusive Brysselrepresentationen). Gemensam beredning av instruktionerna med myndigheter förekom vid fem fall: förordningen om kreditvärderingsinstitut, solvens II-direktivet, ändringen av kapitaltäckningsdirektivet (i samtliga dessa tre fall Finansinspektionen och Riksbanken) samt direktivet om EU-blåkort för högkvalificerad anställning och förordningen om gemensam viseringskodex (i båda de sistnämnda fallen Migrationsverket).

Av granskningen framgår vidare att vissa instruktioner i 18 av de totalt 28 granskade fallen innehöll uppgifter om frågans s.k. angelägenhetsgrad. Vidare framgår i ett av de ovan granskade fallen (förordningen om biometrisk pass) att med angelägenhetsgradens beteckning avses en generell instruktion vad gäller behovet av inlägg vid rådsarbetsgrupps- och Corepermötena.

Tidsaspekten för förhandlingar i rådet

Skillnaden mellan antagandet av förslaget till EU-föreskrift och godkännandebeslutet i rådet, dvs. längden på lagstiftningsarbetet i rådet, i de här granskade ärendena i genomsnitt uppgick till nästan 16 månader (470 dagar). Ytterligare en noterbar aspekt av förhandlingarna i rådet är att skillnaden mellan den sista dagen för förhandlingar inom rådet (dvs. sista mötet inom en rådsarbetsgrupp e.d. eller Coreper) och rådets godkännandebeslut uppgick i genomsnitt till drygt 6 månader (188 dagar), även om det granskade underlaget uppvisar en kraftig variation. I några fall (momsbedrägeridirektivet och förordningen om bilaterala avtal [II]) är tiden mellan dagen för sista förhandlingsmötet inom rådet och rådets godkännandebeslut mindre än en månad. I andra fall är tiden mellan de båda datumen betydligt längre, t.ex. var skillnaden i fallet med direktivet om moms för gas och el nästan 14 månader (415 dagar) och med kreditfordringsdirektivet 9 ½ månad (285 dagar).

Information till riksdagen

Ett sätt för regeringen att lämna information till riksdagen om viktigare förslag till föreskrifter inom unionssamarbetet är genom s.k. faktapromemorior. Konstitutionsutskottet har tidigare vid flera tillfällen granskat faktapromemoriornas avlämning och innehåll (jfr t.ex. bet. 2003/04:KU10 och 2008/09:KU10).

Vid sin senaste granskning av ämnet, där konstitutionsutskottet bl.a. riktade frågor i ämnet till riksdagens samtliga utskottskanslier, noterade utskottet dels att flertalet av utskottskanslierna anser att regeringens faktapromemorior innehåller fullständig och relevant information, dels att de brister i faktapromemoriornas innehåll som vissa utskottskanslier pekar på främst avser det faktum att regeringens ståndpunkter formuleras alltför allmänt eller alltför kort och att dessa brister i vissa fall har minskat möjligheterna att ha en detaljerad diskussion kring regeringens ståndpunkt. Mot bakgrund av detta uttalade utskottet att den grundlagsstadgade informations-skyldigheten bl.a. får anses innefatta att regeringen så tidigt och så utförligt som möjligt ska redogöra för sina ståndpunkter i EU-frågor till riksdagen (bet. 2008/09:KU10 s. 126).

I 18 av de 28 här granskade fallen har såväl en ståndpunktspromemoria som en faktapromemoria upprättats inom ramen för ärendets beredning. Jämförelser mellan tidpunkten för upprättande av dessa båda promemorior i ett och samma ärende ger vid handen följande: I hälften av fallen (9 av 18) har faktapromemorian överlämnats till riksdagen *innan* en slutlig ståndpunktspromemoria upprättats. För den andra hälften, dvs. de fall där faktapromemorian överlämnats till riksdagen *efter* att en ståndpunktspromemoria upprättats, låg genomsnittstidpunkten för överlämnandet av faktapromemorian ca 5 veckor (34 dagar) efter det att ståndpunktspromemorian upprättats.

Ovan har det redogjorts för att ståndpunktspromemoriornas svenska ståndpunkter i de här granskade ärendena (undantaget två särskilda fall, se underrubriken *Ståndpunktspromemorior* ovan) omfattade i genomsnitt 2 ½ sidor. En genomgång av faktapromemoriorna för motsvarande ärenden visar att de svenska ståndpunkterna i dessa promemorior omfattade i genomsnitt ¾ sida.

Skillnader mellan departementen

Av de ovan beskrivna 28 granskade förhandlingarna inför rådets antagande av EU-föreskrifter hade 11 fall handlagts av Justitiedepartementet, 12 av Finansdepartementet, 3 av Miljödepartementet samt 1 vardera av Jordbruks- respektive Integrations- och jämställdhetsdepartementen. Granskningsunderlaget medger således vissa jämförande iakttagelser mellan Justitie- och Finansdepartementen och i viss utsträckning Miljödepartementet.

En skillnad framstår vad gäller förekomsten av synpunkter från remissinstanser och referensgrupper i ståndpunktspromemorior. Av de ärenden som hanterades av Finansdepartementet innehöll åtta av nio ståndpunktspromemorior sådana synpunkter. I Justitiedepartementets ärenden återfanns sådana synpunkter i tre av nio ståndpunktspromemorior. I Miljödepartementets ärenden återfanns sådana synpunkter i en av tre ståndpunktspromemorior.

Vidare finns vissa skillnader vad gäller antalet fall då rådsarbetsgruppsmöten hållits innan en ståndpunktspromemoria upprättats. I Finansdepartementets ärenden skedde detta åtta gånger av nio och i Justitiedepartementets ärenden fem gånger av nio. I Miljödepartementets ärenden skedde detta två gånger av tre.

Ytterligare en skillnad som framträder avser förekomsten av angivelser av angelägenhetsgrad i vissa av instruktionerna (i de fall instruktioner lämnades – i tre av Finansdepartementets respektive två av Justitiedepartementets ärenden framgår inga instruktioner av handlingar i akten). I Finansdepartementets ärenden återfanns sådana angivelser fyra gånger av nio, i Justitiedepartementets ärenden nio gånger av nio och i Miljödepartementets ärenden tre gånger av tre. Några systematiska skillnader mellan departementen vad gäller nivån (dvs. hög/medel/normal/låg) på den angivna angelägenhetsgraden kan inte utläsas.

Promemorior från Regeringskansliet

Genom en skrivelse som sändes till Regeringskansliet begärde utskottet svar på ett antal frågor. Som svar översändes den 11 november 2010 en promemoria upprättad inom Statsrådsberedningen (bilaga 9.3). Promemorian bygger på underlag från Justitie-, Social-, Finans-, Jordbruks-, Miljö-, Närings- och Integrations- och jämställdhetsdepartementen. Samtliga departement har enligt promemorian beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till svar.

Utskottets granskning visar dels att ståndpunktspromemorior upprättats i genomsnitt cirka sju veckor efter att ett förslag till lagstiftningsakt publicerats, dels att ett flertal ståndpunktspromemorior upprättats efter det att ett eller flera rådsarbetsgruppsmöten hållits. Som svar på utskottets fråga om vilka kommentarer dessa iakttagelser föranleder mot bakgrund av riktlinjerna i Regeringskansliets cirkulär 3 anför i promemorian att huvudregeln enligt det nämnda cirkuläret är att en ståndpunkt bör finnas senast fem veckor efter det att ett förslag till lagstiftningsakt publicerats, dock senast när arbetet inleds i rådsarbetsgruppen. Av promemorian framgår emellertid att det inte alltid är möjligt att ha en ståndpunktspromemoria färdig redan när förhandlingsarbetet påbörjas. Skälet till det kan vara att lagstiftningsförslagen är komplexa och omfattande samt att synpunkter och bedömningar från berörda myndigheter och andra intressenter behöver hämtas in. Vidare anges att det förekommer att arbetsgruppsmöten sätts ut med mycket kort varsel och att tiden inte medger att få fram en ståndpunktspro-

memoria innan rådsarbetsgruppsmötet har hållits. Ofta är de inledande mötena med rådsarbetsgruppen också ett tillfälle att ställa frågor och begära förtydliganden.

Utskottets granskning visar att ”gemensam beredning” av ståndpunktspromemorior och instruktioner med myndigheter har skett i några fall. På frågorna om hur detta överensstämmer med de riktlinjer som finns i Regeringskansliet och om när en sådan beredning anses vara behövlig anför i promemorian att EU-ärenden, bl.a. ståndpunktspromemorior och instruktioner, som berör flera statsråd bereds gemensamt i Regeringskansliet. Vidare framgår att ett departement kan välja att samtidigt samråda med en myndighet under departementet när det gäller områden där myndighetens specifika kompetens behövs, vilket dock inte innebär att myndigheten ingår i den gemensamma beredningen.

Granskningen visar även att remittering av förslagen till myndigheter och organisationer sker i drygt hälften av de här granskade fallen. Som svar på en fråga om vilka kommentarer detta föranleder bl.a. mot bakgrund av regeringsformens bestämmelse om beredningskrav anges i Statsrådsberedningens svarspromemoria att sådan remittering sker regelmässigt när det gäller förslag till nya unionsrättsakter inom finansmarknads- och skatteområdena. Även på t.ex. Justitiedepartementets område är det vanligt att synpunkter hämtas in under hand från myndigheterna genom beredning via de enheter som ansvarar för dessa myndigheter. Av promemorian framgår även att formell remittering kan vara behövlig i andra fall, t.ex. när det är nödvändigt att inhämta synpunkter från privaträttsliga subjekt. Slutligen framgår av svaret att remissbehandling i vissa fall inte bedöms som nödvändig. Exempelvis remitterades inte det s.k. biociddirektivet eftersom förslaget endast avsåg en ändring av direktivet avseende vissa tidsperioder.

På frågan om vilka kommentarer som iakttagelsen om att det i granskningen framkommer vissa skillnader mellan departementen vad avser förekomsten av synpunkter från remissbehandling och referensgrupper i ståndpunktspromemorior anges i svarspromemorian att behovet av att ta in synpunkter och att redovisa dem är olika stort i olika ärenden.

Vad gäller bl.a. skillnader mellan departementen i användningen av s.k. angelägenhetsgrader i instruktionerna framgår av svarspromemorian att gemensamma kriterier för hela Regeringskansliet för s.k. angelägenhetsgrader saknas och att angelägenhetsgraden fastställs inom ramen för den gemensamma beredningen av instruktionen. Definitionerna som återfinns i konstitutionsutskottets kanslipromemoria (se bilaga 9.1) motsvarar enligt Statsrådsberedningens promemoria de kriterier för angelägenhetsgrader som används för Coreperinstruktioner och som tjänar till att Coreperambasadören ska få Regeringskansliets bedömning av vilka frågor som är viktigast vid respektive möte.

Vad gäller erfarenheterna av systemet med 09-blad i förhållande till det ordinarie arbetet med framtagande av ståndpunkter och instruktionsgivningen före ordförandeskapet hösten 2009 anges i svarspromemorian att

systemet med 09-blad upplevdes som funktionellt under de speciella förhållanden som råder inför och under ett EU-ordförandeskap, med åtföljande återhållsamhet när det gäller att driva nationella ståndpunkter. Vidare anges att fördelen med systemet var att sakfrågorna kartlades i ett tidigt skede med fokus på grundläggande svenska intressen, målsättningen under ordförandeskapet samt förhandlingsprocessen och att alla berörda aktörer i Regeringskansliet då involverades. Enligt svarspromemorian innebar den samlade informationen att det fanns goda möjligheter för alla aktörer att agera effektivt i EU-arbetet. Efter ordförandeskapet och framför allt mot bakgrund av Lissabonfördragets ikraftträdande har diskussioner inletts i Regeringskansliet om behovet av att se över arbetsmetoderna i EU-arbetet. I diskussionerna utgör även erfarenheter av samordningssystem och rutiner inför och under ordförandeskapet en viktig del. Som svar på en anknuten fråga anförs i promemorian att även cirkulär 3 kan behövas revideras inom ramen för ovan nämnda diskussioner.

I fråga om vilka rutiner som fanns vid framtagandet av s.k. 09-blad för hela Regeringskansliet respektive varje enskilt departement framgår av svarspromemorian att SB EU-kansliet i samråd med en arbetsgrupp bestående av företrädare för samtliga departement utarbetade följande rutiner för framtagande av 09-bladen. 09-bladen ersatte ståndpunktspromemorior och separata instruktioner under perioden den 1 maj–31 december 2009. Det skulle finnas ett 09-blad för varje aktuell fråga som kunde komma att behandlas under det svenska ordförandeskapet och departementen definierade vad som var en aktuell fråga. Bladen utarbetades enligt en särskild mall och bereddes gemensamt med berörda i Regeringskansliet samt uppdaterades löpande vid behov.

Mot bakgrund av utskottets iakttagelse om att 09-blad saknades i akterna för granskade förslag till lagstiftningsakter anges i svarspromemorian att en orsak till att 09-blad inte upprättats i vissa av de granskade ärendena kan, som på Finansdepartementets område, bero på att förhandlingarna avslutats före det svenska ordförandeskapet och endast det formella antagandet (beslutet) återstod.

Utskottets frågor rörde även iakttagelser i enskilda ärenden. En av dessa frågor berörde uppgifter i en ståndpunktspromemoria upprättad inom ramen för ärendet om kreditfordringsdirektivet. Av svarspromemorian framgår att det i ståndpunktspromemorian angavs att det skulle behöva uppstå ett behov av att komplettera dokumentet i anledning av kontakterna med referensgruppen. Varken vid referensgruppsmötet eller senare framfördes dock några synpunkter som gav anledning att ompröva innehållet i promemorian.

En annan av utskottets frågor berörde den gemensamma beredningen av en instruktion inom ramen för ärendet om biociddirektivet. Enligt utskottets iakttagelse fanns i instruktionen en uppgift om gemensam beredning med bl.a. en av Jordbruksdepartementets enheter som, enligt Statsrådsberedningens svarspromemoria, ännu inte fanns när instruktionen upprättas-

des. Vidare anges i svarspromemorian att gemensam beredning genomfördes med bl.a. enheten för landsbygdens tillväxt, skogs- och lantbruksenheten samt EU-sekretariatet. Av den till konstitutionsutskottet utlämnade aktuella instruktionen framgår dock inte några uppgifter om att gemensam beredning skulle ha skett med de enheter inom Jordbruksdepartementet som anges i svarspromemorian. I ett annat ärende (förordningen om en gemensam viseringskodex) framgår av svarspromemorian att en anteckning om en genomförd muntlig beredning med SB EU-kansliet saknas på en instruktion. I ett annat fall (direktivet om EU-blåkort för högkvalificerad anställning) har såväl stånpunktspromemorian som instruktionerna till berörd rådsarbetsgrupp av ett förbiseende inte gemensamberetts med SB EU-kansliet. I ärendet om Emas-förordningen skrevs inte uppgiften att beredning med Statsrådsberedningen hade skett in i stånpunktspromemorian. Därtill anges i svarspromemorian dels att vissa av de handlingar som lämnats ut till konstitutionsutskottet, felaktigt, inte har registrerats när så skulle ha skett, dels att vissa mötesrapporter inte har upprättats inom de 24 timmar som stipuleras i cirkulär 3.

Mot bakgrund av utskottets iakttagelse av och fråga om avsaknaden av en konsekvensanalys i ett ärende (förordningen om gränsöverskridande betalningar) anges att konsekvensanalyser förmodas ge värdefull information om vilka konsekvenser ett förslag för med sig i olika avseenden, vilket i sin tur kan vara till hjälp vid utformningen av den svenska regeringens inställning till förslaget. Av svarspromemorian framgår att det i det aktuella fallet endast sänkades en konsekvensanalys av delar av det förslag som kom att förhandlas i rådet. Vidare anför i svarspromemorian att i avsaknad av en konsekvensanalys från kommissionen får liknande underlag som kan ligga till grund för regeringens ståndpunkt tas fram inom Regeringskansliet eller av en berörd myndighet. Även synpunkter och material som intresseorganisationer bidrar med vid remitteringen av förslaget kan vara av värde.

I svarspromemorian lämnas även utförliga kommentarer till den genomgång som genomförts och som återfinns i kanslipromemorian av den 12 oktober 2010 (bilaga 9.1). I fyra av de granskade ärendena (kreditfordrings-, UCITS-, mervärdesskattesats- och momsbedrägeridirektiven) anges i svarspromemorian att ytterligare dokument (sammanlagt rör det sig om ett underlag, en bilaga till en instruktion, två Coreperinstruktioner, två mötespromemorior och en mötesrapport) har diarieförts och kan överlämnas till konstitutionsutskottet. Vidare konstateras i Statsrådsberedningens svarspromemoria att hänvisning till vissa handlingar (instruktioner och stånpunktspromemorior) saknas i den nämnda kanslipromemorian. Utskottet önskar här klarlägga att i tre av ärendena (kreditfordringsdirektivet, förordningen

om handel med sälprodukter och ändring av kapitaltäckningsdirektivet) har dessa handlingar³⁴ inte översänts till utskottet efter utskottskansliets begäran under sommaren 2010.

Mot bakgrund av de svar som lämnats i den första svarspromemorian beslutade utskottet den 16 november 2010 att begära svar på ytterligare två frågor.

Som svar översändes den 30 november 2010 en promemoria som upprättats inom Statsrådsberedningen (bilaga 9.4). Vad gäller utskottets fråga om hur det nuvarande systemet utan 09-blad skiljer sig från systemet med 09-blad anges i svarspromemorian att det nuvarande systemet med ståndpunktspromemorior innebär att fokus framför allt ligger på att ta fram svenska ståndpunkter på och en konsekvensanalys av ett förslag efter att detta har presenterats av kommissionen. Dessa ståndpunktspromemorior anger vilka ståndpunkter Sverige har till förslaget men innehåller inte någon förhandlingsanalys. Den sistnämnda sker i stället i samband med framtagandet av instruktioner inför enskilda förhandlingstillfällen i rådet. Av svarspromemorian framgår även att inom ramen för 09-bladen skulle både svenska intressen och förhandlingsanalysen göras parallellt och finnas i ett dokument. Sakfrågorna kartlades i sin helhet, inklusive den svenska målsättningen och förhandlingsramen för svenskt agerande. Systemet med 09-blad förutsatte också att svenska intressen och förhandlingsprocessen analyserades i ett tidigare skede än vad som är fallet med nuvarande, ordinarie samordningssystem. 09-blad togs fram redan då Regeringskansliet fått kännedom om att en fråga var aktuell för hantering inför och under det svenska ordförandeskapet. Vad gäller berörda aktörer framgår av svarspromemorian att skillnaden endast är tidpunkten för när samtliga berörda aktörer engageras – kretsen av aktörer är i båda fallen densamma. I sammanhanget nämns därtill att syftet med den i den första svarspromemorian nämnda pågående översynen av nuvarande arbetsmetoder i EU-frågorna är att revidera det ordinarie samordningssystemet så att detta bättre motsvarar de krav som de nya institutionella förutsättningarna med Lissabonfördraget ställer. Utgångspunkten är att skapa ett mer långsiktigt och målinriktat förhandlingsunderlag.

Vad gäller utskottets fråga om dokumentationen av referensgruppers och remissinstansers synpunkter utöver de som arbetas in i eventuella ståndpunktspromemorior anges i svarspromemorian bl.a. följande. En öppen dialog eftersträvas mellan företrädare för inhemska intressenter (t.ex. branschföretag, myndigheter och lärosäten) som deltar i de referensgrupper som regelmässigt inrättas i samband med EU-förhandlingar. Generella kommentarer, såväl som detaljsynpunkter, välkomnas mot bakgrund av det

³⁴ Det gäller i kreditfordringsdirektivet instruktioner och annoteringar upprättade inför behandling i Coreper och ministerrådet (allmän inriktning den 7 oktober 2008, överenskomst med Europaparlamentet den 17 december 2008, antagande den 27 april 2009). För förordningen om handel med sälprodukter gäller det ståndpunktspromemorian från den 3 februari 2009. I ärendet om ändring av kapitaltäckningsdirektivet gäller det dels en attachéinstruktion från den 11 november 2008, dels bl.a. information till och samråd med EU-nämnden den 28 november 2008 samt en mötespromemoria från den 24 november 2008 inför Ekofin den 2 december 2008.

övergripande syftet, att bidra till en välunderbyggd svensk position i förhandlingarna. Dessa kontakter kan ibland medföra en förändring av den position som kommer till uttryck i ståndpunktspromemorian. Vidare anges att det finns en flexibilitet i formerna för samråd. Ofta hålls ett eller flera referensgruppsmöten, och ibland tas kontakter med enskilda personer i referensgruppen men även med personer som inte ingår i gruppen. Det förekommer att viss information skickas ut till de berörda, t.ex. via e-post, vilket i så fall diarieförs enligt gängse rutiner. Referensgrupperna uppmanas ofta även att inkomma med skriftliga synpunkter i olika skeden av förhandlingarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare bl.a. uttalat att ett statsråds deltagande i ministerrådet inte i formell mening utgör ett regeringsärende. Regeringsformens bestämmelse om beredningskravet för regeringsbeslut är således inte formellt sett tillämplig på ett statsråds beslut i ministerrådet. Utskottet har dock anført att statsministern, konstitutionellt sett, bär ansvaret för utformningen av rutinerna för beredningen i Regeringskansliet av svenska ståndpunkter oaktat att riktlinjerna för beredningen i Regeringskansliet av svenska ståndpunkter i EU-frågor tillkommit genom formlost beslutsfattande.

Utskottet vill här framhålla betydelsen av att även arbetet med framtagande av svenska ståndpunkter och instruktioner sker på ett sätt som i möjligaste mån svarar mot beredningskravet. Granskningen har bl.a. visat att remittering av förslagen till myndigheter och organisationer sker i drygt hälften av de här granskade fallen. Såväl mer formlös inhämtning av synpunkter från myndigheter som formell remittering för att inhämta synpunkter från privaträttsliga subjekt bör enligt utskottet så långt möjligt användas för att utforma välgrundade och för svenska intressen ändamålsenliga ståndpunkter och instruktioner. Utskottets granskning ger inte anledning till någon annan bedömning än att beredningen av ståndpunkter och instruktioner i dessa delar fungerat väl.

Utskottets granskning visar vidare att vissa akter saknat handlingar, att diarieföringen i några enstaka ärenden har präglats av visst dröjsmål och att gemensamberedningen av ståndpunktspromemior och instruktioner i några få fall har brustit. I ett fall har en handling innehållit en uppgift om gemensamberedning med en enhet inom ett visst departement vilken vid tidpunkten för gemensamberedningen ännu inte fanns. Utskottet vill i detta sammanhang betona att kraven på diarieföring och dokumentation är viktiga för offentlighetsprincipens upprätthållande. Det torde därtill även kunna bidra till en effektiv intern beredning av dessa ärenden i Regeringskansliet.

Utskottet noterar den pågående översynen av nuvarande arbetsmetoder i EU-frågorna i syfte att revidera det ordinarie samordningssystemet för att skapa ett mer långsiktigt och målinriktat förhandlingsunderlag. Utskottet konstaterar även att cirkulär 3 kan komma att revideras inom ramen för den ovannämnda översynen. I sammanhanget önskar utskottet påpeka att granskningen har uppdagat, som det förefaller, vissa problem med efterlevnaden av cirkulär 3. Ståndpunktspromemorior har upprättats i genomsnitt drygt två veckor efter den tidsfrist om fem veckor som stipuleras i cirkuläret. I flera fall har arbetet i en rådsarbetsgrupp hunnit inledas innan en ståndpunktspromemoria upprättats. Utskottet noterar de försvårande omständigheter som omger framtagandet av ståndpunkter och instruktionsgivningen, såsom lagstiftningsförslagets komplexitet och omfattning, behovet av inhämtning av synpunkter från berörda myndigheter och andra intressenter samt att rådsarbetsgruppsmöten ibland sätts ut med mycket kort varsel. Utskottet vill ändå framföra att de riktlinjer som Regeringskansliet upprättar i cirkulär bör ha en utformning som svarar mot de krav som ställs och som är möjliga att efterleva. Utskottet vill här också fästa uppmärksamheten på att gemensamma kriterier för hela Regeringskansliet för s.k. angelägenhetsgrader saknas. I den mån det finns behov av att i instruktioner ange angelägenhetsgrader skulle det enligt utskottet kunna vara ändamålsenligt att inom ramen för den pågående översynen införa gemensamma kriterier för sådana angelägenhetsgrader för hela Regeringskansliet.

Granskningen har gett vid handen att det saknas instruktioner i drygt en sjättedel av de här granskade ärendena. I dessa har ståndpunktspromemorior upprättats utom i ett fall. I det fallet innehöll akten en mötespromemoria med bl.a. förslag till svensk ståndpunkt. Utskottet vill här anföra att det endast undantagsvis bör förekomma att instruktioner inte upprättas i frågor som är föremål för förhandling i EU. Att den svenska ståndpunkten alltid dokumenteras skriftligen i någon form är ett minimikrav.

Utskottet har vid en tidigare granskning (bet. 2008/09:KU10) uttalat att regeringens grundlagsstadgade informationsskyldighet bl.a. får anses innefatta att regeringen så tidigt och så utförligt som möjligt ska redogöra för sina ståndpunkter i EU-frågor till riksdagen. I samband med denna tidigare granskning uppmärksamade konstitutionsutskottet bl.a. att regeringens ståndpunkter i faktapromemorior formuleras alltför allmänt eller alltför kort och att dessa brister i vissa fall har minskat möjligheterna att ha en detaljerad diskussion kring regeringens ståndpunkt. Utskottet kan i detta sammanhang konstatera att den nu aktuella granskningen har visat att i nästan 2/3 av samtliga granskade fall hade både en ståndpunkts- och faktapromemoria upprättats. I hälften av dessa fall hade faktapromemorian överlämnats till riksdagen efter att ståndpunktspromemorian upprättats, och i samtliga fall var ståndpunktspromemoriornas svenska ståndpunkt i genomsnitt betydligt mer omfattande än de ståndpunkter som återfanns i faktapromemoriorna för motsvarande ärenden.

Utredningsmaterial

Bilaga 1.1

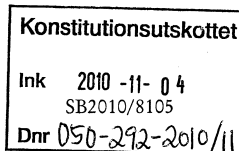
REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

Rättschefen

2010-11-04

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Jenny Forkman.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-04

Statsrådsberedningen*Rättschefens kansli***Svar till konstitutionsutskottet i granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation**

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 14 oktober 2010 i utskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation.

Konstitutionsutskottet har begärt följande.

1. Samtliga statsrådsförordnanden och förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen som meddelats fr.o.m. den 1 november 2009 t.o.m. utgången av oktober månad 2010.
2. Uppgifter om antalet tjänstgörande (exkl. kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna) i Regeringskansliet för 2010 totalt samt uppdelat per departement.
3. Uppgifter avseende 2010 om antalet politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet.
4. Den tjänstebeskrivning e.d. som gäller för den nya tjänsten som statssekreterare med ansvar för kommunikation.
5. En redogörelse för på vilket sätt arbetsuppgifterna i den nya tjänsten förhåller sig till regleringen i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet avseende dels statssekreterarnas uppgift att vara cheftjänstemän i departement eller Statsrådsberedningen (9 §), dels de uppgifter som åligger Regeringskansliet i allmänhet (1 §) och Statsrådsberedningen i synnerhet (bilagan).

Utskottet har angett att uppgifterna om antalet tjänstgörande och antalet politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet ska vara jämförbara med de uppgifter som överlämnades till utskottet i förra årets granskning (se bet. 2009/10:KU10 s. 166 f.).

Den här promemorian har utarbetats inom rättschefens kansli i Statsrådsberedningen. De uppgifter som anges under 2 och 3 har tagits fram inom förvaltningschefens kansli.

Regeringskansliets svar

Punkten 1

Samtliga statsrådsförordnanden och förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen som meddelats fr.o.m. den 1 november 2009 t.o.m. utgången av oktober månad 2010 bifogas.

Punkten 2

Nedanstående tabell visar antalet tjänstgörande, inklusive politiskt anställda, i Regeringskansliet september 2010. Kommittéanställda och anställda i Regeringskansliet som tjänstgör vid utlandsmyndigheter ingår inte.

Antal tjänstgörande, exkl kommitté- och utl. anställda	
SB	163
Ju	323
UD	728
Fö	164
S	212
Fi	429
U	176
Jo	149
M	164
N	292
IJ	107
Ku	83
A	89
FA	644
Totalt	3 723

I tabellen redovisas antalet tjänstgörande vilket innebär att även deltidsarbetande redovisas som en tjänstgörande.

Den främsta orsaken till minskningen av antalet tjänstgörande är avvecklingen av ordförandeskapsresurser efter Sveriges ordförandeskap i EU. Det inkluderar både sekretariatet för kommunikation EU 2009 och även sekretariatet för EU-möten i Sverige 2009 samt övriga förstärkningar på departementen.

Punkten 3

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses:

- Politiskt sakkunniga i Regeringskansliet såsom planeringschefer, pressekreterare, politiskt sakkunniga, inklusive politiskt sakkunniga assistenter, vilka omfattas av *Avtal om anställningsvillkor för politiskt*

sakkunniga samt politiskt timanställda brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet. Det förekommer timanställda politiskt sakkunniga. Dessa redovisas ej i sammanställningen nedan.

- Statssekreterare som omfattas av *Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner m.m. för vissa högre anställningar m.fl.* Även kabinettsekreteraren är politiskt tillsatt och omfattas av detta avtal.

Antalet tjänstgörande i september 2010 i de olika kategorierna redovisas här:

Antal politiskt tillsatta	
Politiskt sakkunniga	142
Statssekreterare	34
Totalt	176
Statsråd och statsminister	21

Punkterna 4 och 5

Enligt 7 kap. 1 § regeringsformen ska det för beredningen av regeringsärenden finnas ett regeringskansli. I detta ingår departement för skilda verksamhetsgrenar. Regeringen fördelar ärendena mellan departementen, och statsministern utser bland statsråden chefer för departementen. Regleringen är avsedd att ge statsministern och regeringen en mycket vidsträckt möjlighet att bestämma regeringens sammansättning och formerna för fördelningen av uppgifterna inom regeringskretsen. Flera viktiga skäl har ansetts tala för en sådan ordning, däribland behovet av att kunna anpassa regeringens arbetsformer efter vad som är lämpligt för olika typer av regeringar (jfr. t.ex. bet. 1996/97:KU1 s. 15 f.).

Regeringskansliet har enligt 1 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet till uppgift att bereda regeringsärenden och att i övrigt biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet. Av bilagan till instruktionen framgår hur förvaltningsärenden och lagstiftningsärenden fördelas mellan departementen samt till vilka departement myndigheter och andra organ hör. Regleringen är kopplad till bestämmelsen i 7 kap. 5 § regeringsformen, som stadgar att departementschef vid regeringssammanträde är föredragande i ärende som hör till hans eller hennes departement, om inte statsministern har förordnat att ärenden eller en grupp av ärenden som hör till ett visst departement ska föredras av ett annat statsråd. Av bilagan till instruktionen för Regeringskansliet framgår att förvaltningsärenden som rör Regeringskansliet hör till Statsrådsberedningens ansvarsområde.

Statssekreterarna är, tillsammans med vissa andra personalkategorier, chefstjänstemän i departementen. Deras huvudsakliga uppgift är att närmast under departementschefen och övriga statsråd i departementet leda arbetet i departementet (23 § instruktionen för Regeringskansliet).

Några ytterligare generella tjänstebeskrivningar för statssekreterarna finns inte i instruktionen eller arbetsordningen för Regeringskansliet. Den statssekreterare i Statsrådsberedningen som utskottet syftar på i sina frågor skiljer på denna punkt sig inte från övriga statssekreterare.

Endast i vissa fall har det närmare reglerats vilka arbetsuppgifter en viss statssekreterare har. Så har exempelvis skett när det gäller den statssekreterare i Statsrådsberedningen som närmast under statsministern ansvarar för ledning och fördelning av arbetet i Statsrådsberedningen, och som i arbetsordningen för Statsrådsberedningen benämns statsministerns statssekreterare (se även 11 d § instruktionen för Regeringskansliet).

STATSMINISTERN

KOMA

Beslut

2010-01-22

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Cecilia Malmström med verkan från och med denna dag.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas

Postadress

Besöksadress

Telefon växel 08-405 10 00

STATSMINISTERN

Förordnande

2010-02-02

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Birgitta Ohlsson att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Örigt i Riksdagen
Såsom intygas

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

STATSMINISTERN

Beslut

2010-07-07

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Sven Otto Littorin med verkan från och med denna dag.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-773 11 71

STATSMINISTERN

Förordnande

2010-07-07

Förordnande

Statsministern förordnar statsrådet Tobias Billström att med verkan från och med denna dag vara chef för Arbetsmarknadsdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
T.111 00 111

STATSMINISTERN

1070

Beslut

2010-10-05

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Tobias Krantz med verkan
fr.o.m. denna dag.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningssektion
Riksdagen

1070
1070
1070

STATSMINISTERN

KOPIA

Beslut

2010-10-05

Entledigande av statsråd

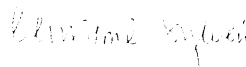
Statsministern entledigar statsrådet Cristina Husmark Pehrsson
med verkan fr.o.m. denna dag.

Fredrik Reinfeldt

Kopra till
samtliga departement
Regeringskansliets förordningsavdelning
Riksdagen

Antages 8. i en förändring
av lagstiftningen

STATSMINISTERN

KODIA

Beslut

2010-10-05

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Mats Odell med verkan
fr.o.m. denna dag.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsdelning
Dokumentation

Justitias överenskommando
Originalet intygas

STATSMINISTERN

Åsa Torstensson

Beslut

2010-10-05

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Åsa Torstensson med verkan
fr.o.m. denna dag.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Åsa Torstensson
Statsråd
Åsa Torstensson

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Catharina Elmsäter-Svärd att
fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Förvaltningsavdelningen
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Ulf Kristersson att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
småttliga departement
Förvaltningsavdelningen
Riksdagen

Ulf Kristersson
Statsminister

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Anna-Karin Hatt att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
Samlagsdepartementet
Förvaltningsenheten
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Hillevi Engström att fr.o.m. denna dag
vara statsråd och chef för Arbetsmarknadsdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Förvaltningsavdelningen
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Erik Ullenhag att fr.o.m. denna dag
vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Förvaltningsavdelningen
Riksdagen

Kopierad
2010-10-05

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Peter Norman att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopier till
Samlagen, departement
Förvaltningsavdelningen
Riksdagen

2010-10-05
Förordnande av statsråd

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Stefan Attefall att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Förvaltningsavdelningen
Riksdagen

STATSMINISTERN

Kopia

Förordnande
2009-11-04**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 11 januari 2007 förordnar statsministern statsrådet Mats Odell att fr.o.m. denna dag i chefen för Näringsdepartementets ställe föredra förvaltningsärenden som rör följande bolag.

Nordea Bank AB (publ)
Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB (publ)
TeliaSonera Aktiebolag (publ)
Aktiebolaget Svensk Bilprovning

Statsministern beslutar vidare att dessa bolag ska höra till statsrådet Odells ansvarsområde.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Se över i kommitté
inlämnat inlägg
11/11/09

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-400 10 00

STATSMINISTERN

FÖRORDNANDE

Förordnande

2010-02-02

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Statsministern förordnar statsrådet Birgitta Ohlsson att fr.o.m. denna dag i statsministerns ställe föredra förvaltnings- och lagstiftningsärenden som gäller europeiska integrationsfrågor av horisontell karaktär, med undantag av frågor om Europeiska unionens utvidgning.

Statsministern beslutar vidare att Svenska institutet för europapolitiska studier ska höra till statsrådet Birgitta Ohlssons ansvarsområde.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Revisionskontroll av dokument
Detta original ska inryggas

Postadress

Besöksadress

Telefon växel 08-405 10 00

STATSMINISTERN

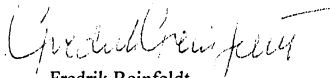

Förordnande

2010-02-02

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Statsministern förordnar statsrådet Birgitta Ohlsson att fr.o.m. denna dag i chefen för Utrikesdepartementets ställe föredra förvaltningsärenden som gäller ärenden vid Europeiska kommissionen och EFTA:s övervakningsmyndighet samt mål vid Europeiska unionens domstol, tribunalen, Europeiska unionens personaldomstol och EFTA-domstolen.

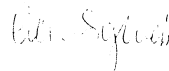

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas

Postadress

Besöksadress

Telefon växel 08-405 10 00

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-02-25**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 21 december 2006 förordnar statsministern statsrådet Mats Odell att fr.o.m. denna dag i chefen för Finansdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

övergripande valutapolitiska beslut,

statens upplåning och statsskuldsförvaltning,

premiepensionssystemet,

offentlig upphandling,

finansiella företag, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

krigsförsäkring, krigsskadeersättning,

länsstyrelserna,

länsindelningen,

kommunal ekonomi,

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunalekonomisk utjämning,

allmänna frågor om statsförvaltningen,

övergripande frågor om styrning, ledning och organisation av statlig verksamhet samt rationalisering inom statsförvaltningen,

övergripande frågor om informationsteknik (IT) inom statlig förvaltning.

Förordnades

arbets- och anställningsvillkor i offentlig anställning med undantag av övergripande lönepolitiska frågor,

personalpolitiska frågor inom statsförvaltningen,

Sveriges indelning i kommuner och landsting,

kommuner, landsting, kommunalförbund,

samhällsinformation,

bostadsförsörjningsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

bostadsfinansiering,

allmännyttiga bostadsföretag.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

premiepensionssystemet,

statens upplåning och skuldförvaltning,

offentlig upphandling,

finansmarknaden,

allmänna pensionsfonderna,

kontoföring av finansiella instrument,

näringsrättslig reglering av finansiella företag och beredskapslagstiftning för dessa företag,

insättningsgaranti och investerarskydd,

penningtvätt,

Riksbanken,

länsstyrelserna,

ändrad regional ansvarsfördelning,

kommunal ekonomi.

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunal-ekonomisk utjämning,

arbetstagare i offentliga anställningar,

Sveriges indelning i kommuner och landsting,

kommuner, landsting, kommunalförbund,

bostadsförsörjningsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmännyttiga bostadsföretag.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Odells ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Riksgäldskontoret,

Finansinspektionen,

Krigsförsäkringsnämnden,

Arbetsgivarverket,

allmänna pensionsfonderna,

Styrelsen för Sveriges allmänna hypoteksbank,

Styrelsen för sparbankernas säkeretskassa,

länsstyrelserna,

Kammarkollegiet, Statens skaderegleringsnämnd,

Statskontoret,

Statens ansvarsnämnd,

Kompetensrådet för utveckling i staten,

Offentliga sektorns särskilda nämnd,

Frygghetsstiftelsen,

Statens pensionsverk,

Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd,

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor,

Statens bostadskreditnämnd,

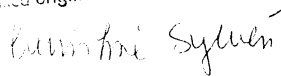
Statens bostadsomvandling AB.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Reklams överensstämmelse
med originalet intygas

STATSMINISTERN

Kopia

Förordnande
2010-02-25**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 21 december 2006 förordnar statsministern statsrådet Cristina Husmark Pehrsson att fr.o.m. denna dag i chefen för Socialdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

allmän försäkring, med undantag av frågor som rör ersättning för sjukvård m.m. enligt 2 kap. och föräldrapenningförmåner enligt 4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring,

arbetsskadeförsäkring,

statligt personskadeskydd,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring med undantag av premiepensionssystemet,

delpensionsförsäkring,

äldreförsörjningsstöd,

sjuklön,

bostadstillägg,

handikappersättning,

ersättning för närståendevård.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

allmän försäkring, med undantag av frågor som rör ersättning för sjukvård m.m. enligt 2 kap. och föräldrapenningförmåner enligt 4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring,

arbetskadeförsäkring,

statligt personskadeskydd,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring med undantag av premiepensionssystemet,

delpensionsförsäkring,

äldreförsörjningsstöd,

sjuklön,

bostadstillägg,

handikappersättning,

ersättning för närståendevård.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Husmark Pehrssons ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Försäkringskassan,

Inspektionen för socialförsäkringen,

Pensionsmyndigheten.

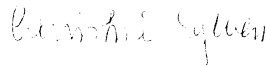

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Original översatt i översättning
och original intygas

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-02-25**Förordnande enligt 7 kap 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 24 oktober 2006 förordnar statsministern statsrådet Gunilla Carlsson att fr.o.m. denna dag i chefen för Utrikesdepartementets ställe föredra följande ärenden.

Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

samordning av frågor som rör genomförandet av politiken om global utveckling, internationellt utvecklingssamarbete,

samarbete som avser stöd till länderna i Central- och Östeuropa,

regionala utvecklingsbanker, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

Världsbanksgruppen, såvitt ärendena rör utvecklingspolitiska aspekter av Världsbankens agerande.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Carlssons ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Svenska institutet i Alexandria,

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida),

Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete,

Nordiska afrikainstitutet,

Stiftelsen Östekonomiska Institutet,

Folke Bernadotteakademin,

Förstadsadress
100 00 Stockholm

Besöksadress

Elektronisk adress: 005 00000

Swedfund International AB.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas

STATSMINISTERN

KOPIA

Förordnande
2010-02-25**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 21 december 2007 förordnar statsministern statsrådet Ewa Björling att fr.o.m. denna dag i chefen för Utrikesdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

information om Sverige i utlandet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

utrikeshandel och handelspolitik, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen (WTO),

internationella tull- och handelsförhandlingar,

befrielse från tull,

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

vissa internationella handels- och råvarufrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

multinationella företag och internationella investeringar,

Förordnande

Besöksadress

främjande av utländska investeringar i Sverige,

allmänna frågor om teknisk provning och kontroll samt standardisering,

genomförandet av EU:s inre marknad, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

exportfrämjande åtgärder,

statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,

internationella överenskommelser om allmänna villkor för exportkrediter,

handelskamrar.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

utrikeshandel, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen (WTO),

befrielse från tull,

kontroll över tillverkningen av krigsmateriel och förbud mot utförsel av krigsmateriel m.m.,

exportkontrollfrågor avseende produkter med såväl civil som militär användning,

obligatorisk kontroll genom teknisk provning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

genomförandet av EU:s inre marknad, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

exportfrämjande åtgärder,

statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,

auktorisation av handelskamrar.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Björklings ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Svenska institutet,

Inspektionen för strategiska produkter,

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll,

Sveriges Standardiseringsråd,

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige,

Kommerskollegium,

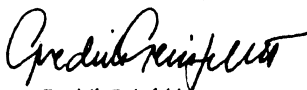
Exportkreditnämnden,

Sveriges exportråd,

handelssekreterare,

auktoriserade handelskamrar,

AB Svensk Exportkredit.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen

samtliga departement

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

Riksdagen

Statskanslens övervakningsmärke
Med originalet inlygas

STATSMINISTERN

AOTIA

Förordnande
2010-02-25**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 21 december 2006 förordnar statsministern statsrådet Maria Larsson att fr.o.m. denna dag i chefen för Socialdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst, innefattande omsorger om barn och ungdom, äldreomsorg, handikapp-omsorg, missbrukarvård samt annat socialt bistånd,

samordning av folkhälsopolitiken,

hälsoskydd,

hjälpmedelsförsörjning,

smittskydd,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

alkohol,

tobak,

narkotika,

dopning och dopningsmedel,

förbud mot vissa hälsofarliga varor,

Postadress

Riksdagsadress

Förordnandes adress

Allmänna arvsfonden,

sociala frågor i övrigt som inte hör till något annat departement,

förhållandet till Världshälsoorganisationen (WHO).

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst,

smittskydd,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

Allmänna arvsfonden med undantag av sådana frågor som regleras i ärvdabalken,

alkohol och tobak, med undantag av sådana frågor som regleras i tull- och skattelagstiftningen,

narkotika med undantag av narkotikastrafflagstiftning,

dopning och dopningsmedel,

förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Larssons ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Smittskyddsinstitutet,

Statens folkhälsoinstitut,

Statens institutionsstyrelse,

Hjälpmiddelsinstitutet, ideell förening.

Myndigheten för handikappolitisk samordning,

Alkoholsortimentsnämnden,

Arvsfondsdelegationen,

Systembolaget Aktiebolag.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Sammanfattning
Lagstiftning

Sammanfattning

STATSMINISTERN

Kopia

Förordnande
2010-05-11**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 4 november 2009 förordnar statsministern statsrådet Mats Odell att fr.o.m. denna dag i chefen för Näringsdepartementets ställe föredra förvaltningsärenden som rör följande bolag.

Nordea Bank AB (publ)
Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB (publ)
TeliaSonera Aktiebolag (publ)
Aktiebolaget Svensk Bilprovning
Arbetslivsresurs AR AB (publ)

Statsministern beslutar vidare att dessa bolag ska höra till statsrådet Odells ansvarsområde.

Fredrik Reinfeldt

Kopierat över till Vamnelen
med begär om att trycka.

Mona Wiklund

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Printed on:
100% recycled paper

Printed on:
100% recycled paper

Printed on: 100% recycled paper

STATSMINISTERN

Kopia

Förordnande
2010-06-10**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Med ändring av förordnandet den 24 februari 2009 förordnar statsministern statsrådet Åsa Torstensson att fr.o.m. denna dag i chefen för Näringsdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

allmänna frågor om användningen av informationsteknik (IT), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

infrastruktur för informationsteknik (IT),

elektronisk kommunikation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

järnvägar, spårvägar och tunnelbanor, postkommunikationer,

vägar, broar och färjor, vägtrafik, fordons utrustning och beskaffenhet,

förräddningsbehörighet samt kommunikationsväsendet i övrigt till lands,

bidrag till kollektiv persontrafik,

upphandling av persontrafik,

överlastavgift,

sjöfart, farleder och hamnar, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg, befäl på handelsfartyg och fiskefartyg, skeppsmätning, sjökarte-verksamhet, lotsning, fyrar, sjöräddning, statens isbrytarverksamhet samt, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, kanaler samt anställning och mönstring av sjömän,

Världssjöfartsuniversitetet,

luftfart, marktjänster på flygplatser.

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

transport- och kommunikationsforskning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

distribution av radioprogram, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

mark och byggnader för Statens järnvägar, Trafikverket, Sjöfartsverket och Luftfartsverket, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbana,

järnvägs-, spårvägs- och tunnelbanetrafik,

postkommunikation,

elektronisk kommunikation,

informationsteknik (IT), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

vägar och vägtrafik,

vägavgifter,

sjöfart, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg,

luftfart, marktkjänster på flygplatser,

utredning av olyckor,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Torstenssons ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Post- och telestyrelsen,

Statens järnvägar,

Trafikverket,

Banverket,

Transportstyrelsen,
Vägverket,
Rikstrafiken,
Statens väg- och transportforskningsinstitut,
Sjöfartsverket,
Rederinämnden,
Luftfartsverket,
Trafikanalys,
Statens institut för kommunikationsanalys,
Arlandabanan Infrastructure AB,
Botniabanan AB,
Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB Aktiebolag.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas

STATSMINISTERN

Förordnande

2010-10-18

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Med ändring av förordnandet den 25 februari 2010 förordnar statsministern statsrådet Ewa Björling att fr.o.m. denna dag i chefen för Utrikesdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

information om Sverige i utlandet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

nordiska samarbetsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

utrikeshandel och handelspolitik, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen (WTO),

internationella tull- och handelsförhandlingar,

befrielse från tull,

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

vissa internationella handels- och råvarufrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

multinationella företag och internationella investeringar.

främjande av utländska investeringar i Sverige,

allmänna frågor om teknisk provning och kontroll samt standardisering,

genomförandet av EU:s inre marknad, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

exportfrämjande åtgärder,

statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,

internationella överenskommelser om allmänna villkor för exportkrediter,

handelskamrar.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

utrikeshandel, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen (WTO),

befrielse från tull,

kontroll över tillverkningen av krigsmateriel och förbud mot utförsel av krigsmateriel m.m.,

exportkontrollfrågor avseende produkter med såväl civil som militär användning,

obligatorisk kontroll genom teknisk provning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

genomförandet av EU:s inre marknad, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

exportfrämjande åtgärder,

statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,

auktorisering av handelskamrar.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Björlings ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Svenska institutet,

Inspektionen för strategiska produkter,

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll,

Sveriges Standardiseringsråd,

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige,

Kommerskollegium,

Exportkreditnämnden,

Sveriges exportråd,

handelssekreterare,

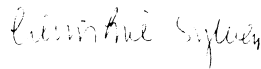
auktoriserade handelskamrar,

AB Svensk Exportkredit.

Fredrik Reinfeldt

Överlämnat för utvärdering
Samlad intyg

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Birgitta Ohlsson att fr.o.m. denna dag i chefen för Integrations- och jämställdhetsdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

medborgarnas inflytande och delaktighet i samhället, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement,

demokrati och allmänna val, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement,

marknadsföring, konsumentinformation, konsumentinflytande i standardiseringsarbetet, resegarantier samt konsumentskydd och konsumentpolitiska frågor i övrigt, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

marknadsföring, konsumentinformation, konsumentinflytande i standardiseringsarbetet, resegarantier samt konsumentskydd och konsumentpolitiska frågor i övrigt, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Ohlssons ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Marknadsdomstolen,

Konsumentverket med Konsumentombudsmannen,

Allmänna reklamationsnämnden,

Fastighetsmäklarnämnden,

Resegarantinämnden,

Miljömärkning Sverige AB.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

Regeringens förordning om
miljömärkning

STATSMINISTERN

Förordnande

2010-10-18

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Med ändring av förordnandet den 25 februari 2010 förordnar statsministern statsrådet Maria Larsson att fr.o.m. denna dag i chefen för Socialdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

internationella adoptioner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

barnpolitik, innefattande samordning och utveckling av frågor som rör barnets rättigheter och andra barnfrågor, som inte hör till något annat departement,

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst, innefattande omsorger om barn och ungdom, äldreomsorg, handikapp-omsorg, missbrukarvård samt annat socialt bistånd,

samordning av handikappolitiken,

hjälpmedelsförsörjning,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

alkohol, tobak, narkotika, dopning och dopningsmedel, förbud mot vissa hälsofarliga varor,

Allmänna arvsfonden.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

internationella adoptioner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

barnpolitik, innefattande samordning och utveckling av frågor som rör barnets rättigheter och andra barnfrågor, som inte hör till något annat departement,

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst,

hjälpmedelsförsörjning,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

Allmänna arvsfonden med undantag av sådana frågor som regleras i ärvdabalken,

alkohol och tobak, med undantag av sådana frågor som regleras i tull- och skattelagstiftningen, narkotika med undantag av narkotikastrafflagstiftning, dopning och dopningsmedel, förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Larssons ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Statens institutionsstyrelse,

Myndigheten för handikappolitisk samordning,

Hjälpmedelsinstitutet, ideell förening,

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor,

Barnombudsmannen,

Alkoholsortimentsnämnden,

Arvsfondsdelegationen,

Systembolaget Aktieföretag

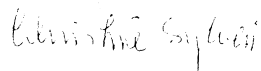

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

Systembolaget Aktieföretag
Systembolaget Aktieföretag

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Ulf Kristersson att fr.o.m. denna dag i chefen för Socialdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

allmän försäkring, delpensionsförsäkring, arbetsskadeförsäkring, statligt personskadeskydd,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring med undantag av premiepensionssystemet,

äldreförsörjningsstöd,

sjuklön,

bostadstillägg,

handikappersättning,

ersättning för närståendevård.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

allmän försäkring, delpensionsförsäkring, arbetsskadeförsäkring, statligt personskadeskydd,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring med undantag av premiepensionssystemet,

äldreförsörjningsstöd,

sjuklön.

bostadstillägg,

handikappersättning,

ersättning för närståendevård.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet KristerSSons ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Försäkringskassan,

Inspektionen för socialförsäkringen,

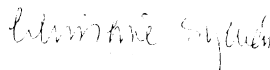
Pensionsmyndigheten.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Stefan Attefall att fr.o.m. denna dag i chefen för Kulturdepartementets ställe föredra förvaltnings- och lagstiftningsärenden som gäller trossamfund och begravningsväsendet.

Statsministern beslutar vidare att Nämnden för statligt stöd till trossamfund ska höra till statsrådet Attefalls ansvarsområde.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

Konst och arkitekturminister
Lisbeth Salomonsson

Konst och arkitekturminister
Lisbeth Salomonsson

Utryck
2010-10-18

Utryck
2010-10-18

Utryck
2010-10-18

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Stefan Attefall att fr.o.m. denna dag i chefen för Miljödepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

geotekniska undersökningar,

markanvändning och bebyggelse, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

tillstånd till expropriation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

lantmäteriet, landskaps- och fastighetsinformation,

byggprodukter, byggnadsverk och till dessa hörande anordningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

byggforskning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

hållbar stadsutveckling, med undantag av frågor som rör anslaget 1:15 Hållbara städer, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

planläggning, markanvändning och bebyggelse,

allmänna vatten- och avloppsanläggningar,

byggprodukter, byggnadsverk och till dessa hörande anordningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

byggförsäkring.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Attefalls ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Statens geotekniska institut,

Boverket,

Lantmäteriet,

Statens va-nämnd,

Swedesurvey Aktiebolag.

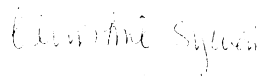

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

Örskningschef
Lena Sjöström

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Jan Björklund att fr.o.m. denna dag i respektive departementschef's ställe föredra ärenden om samordning av forskning och därmed sammanhängande budgetfrågor.

Statsministern beslutar vidare att följande myndigheter och organ ska höra till statsrådet Björklunds ansvarsområde:

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, samt

Stiftelsen för vård- och allergiforskning.

Detta förordnande ska gälla framför de andra förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen som statsministern har beslutat.

Ärenden som rör de myndigheter och organ som här har angetts ska beredas i samråd med ett statsråd i det departement som myndigheten eller organet hör till enligt förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

2010-10-18

Fredrik Reinfeldt

STATSMINISTERN

S 777

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Jan Björklund att fr.o.m. denna dag i chefen för Näringsdepartementets ställe föredra förvaltningsärenden som gäller rymdverksamhet och fjärranalysverksamhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

Statsministern beslutar vidare att Rymdstyrelsen ska höra till statsrådet Björklunds ansvarsområde.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Nyamko Sabuni att fr.o.m. denna dag i chefen för Utbildningsdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

det offentliga skolväsendet för vuxna och därtill anslutande särskilda utbildningsformer,

förskoleverksamhet och motsvarande enskild verksamhet,

uppdragsutbildning inom det offentliga skolväsendet för vuxna,

kompletterande utbildningar,

frivilligt folkbildningsarbete,

utbildning inom yrkeshögskolan,

kvalificerad yrkesutbildning,

studiestöd och andra studiesociala frågor.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

det offentliga skolväsendet för vuxna och därtill anslutande särskilda utbildningsformer,

förskoleverksamhet och motsvarande enskild verksamhet,

uppdragsutbildning inom det offentliga skolväsendet för vuxna,

utbildning inom yrkeshögskolan,

kvalificerad yrkesutbildning,

studiestöd och andra studiesociala frågor.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Sabunis ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

huvudmän inom det offentliga skolväsendet för vuxna,

enskilda anordnare av förskoleverksamhet,

Myndigheten för yrkeshögskolan,

Folkbildningsrådet,

Centrala studiestödsnämnden,

Överklagandenämnden för studiestöd,

utbildningsanstalter med enskild huvudman som inte hör till något annat departement i den mån utbildningsanstaltens huvudsakliga verksamhetsområde eller ändamål kan hänföras till någon av de ärendegrupper som anges under punkterna 1 och 2 ovan.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Peter Norman att fr.o.m. denna dag i chefen för Näringsdepartementets ställe föredra förvaltningsärenden som rör följande myndigheter och andra organ.

Svenska skeppshypotekskassan,

AB Göta Kanalbolag,

Akademiska Hus Aktiebolag,

Aktiebolaget Bostadsgaranti,

Aktiebolaget Svensk Bilprovning,

A/O Dom Shvetsii,

Arbetslivsresurs AR AB,

Fouriertransform Aktiebolag,

Green Cargo AB,

Infranord AB,

Jernhusen AB,

Lernia Aktiebolag,

Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag,

Nordea Bank AB,

Posten Norden AB,

Preaktio AB,

RISI Research Institutes of Sweden Holding AB.

Samhall AB,

SAS AB,

SJ AB,

SOS Alarm Sverige AB,

Specialfastigheter Sverige Aktiebolag,

Sveaskog AB,

Svedavia AB,

Svenska rymdaktiebolaget,

SBAB,

Svevia AB,

TeliaSonera Aktiebolag,

Teracom AB,

Vasallen AB,

Vattenfall Aktiebolag,

Vectura Consulting AB,

Zenit Shipping Aktiebolag.

Statsministern beslutar vidare att dessa bolag ska höra till statsrådet Normans ansvarsområde.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

sämtliga departement
Riksdagen

Handwritten signature

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Peter Norman att fr.o.m. denna dag i respektive departementschefes ställe föredra förvaltningsärenden som gäller statens företagsägande och som ställer krav på en enhetlig ägarpolitik.

Detta förordnande ska gälla framför de andra förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen som statsministern har beslutat.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Upphävande av förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern beslutar att upphäva förordnandet av den 12 oktober 2006 för statsrådet Maud Olofsson att i respektive departementschef's ställe föredra förvaltningsärenden som gäller statens företagsäggande och som ställer krav på en enhetlig ägarpolitik.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen
Maud Olofsson
2010-10-18

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd att fr.o.m. denna dag i chefen för Näringsdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbanor,

vägar, broar och färjor, vägtrafik, fordons utrustning och beskaflenhet,

förarbehörighet samt kommunikationsväsendet i övrigt till lands,

bidrag till kollektiv persontrafik,

upphandling av persontrafik,

överlastavgift,

sjöfart, farleder och hamnar, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg, befäl på handelsfartyg och fiskerifartyg, skeppsmätning, sjökarte-verksamhet, lotsning, fyrar, sjöräddning, statens isbrytarverksamhet samt, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, kanaler samt anställning och mönstring av sjömän,

Världssjöfartsuniversitetet,

luftfart, marktjänster på flygplatser,

transport- och kommunikationsforskning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

mark och byggnader för Statens järnvägar, Trafikverket, Sjöfartsverket och Luftfartsverket, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbana, samt järnvägs-, spårvägs- och tunnelbanetrafik,

vägar och vägtrafik,

väggavgifter,

sjöfart, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg,

luftfart, marktjänster på flygplatser,

utredning av olyckor,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Elmsäter-Svärds ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Statens järnvägar,

Trafikverket,

Rikstrafiken,

Statens väg- och transportforskningsinstitut,

Sjöfartsverket,

Rederinämnden,

Luftfartsverket,

Transportstyrelsen,

Vägverket,

Banverket,

Statens institut för kommunikationsanalys,

Trafikanalys,

Arlandabanan Infrastructure AB,

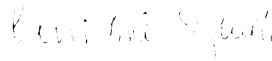
Bornabanan AB.

Svensk-Danska Broförbindelsen SVEIDAB Aktieförsäkring.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-18**Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen**

Statsministern förordnar statsrådet Erik Ullenhag att fr.o.m. denna dag i chefen för Integrations- och jämställdhetsdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

samordning och utveckling av frågor om de mänskliga rättigheterna på nationell nivå, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

främlingsfientlighet, rasism, homofobi och andra former av intolerans, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

frågor på nationell nivå om situationen för homo-, bi- och transsexuella och personer med könsöverskridande identitet eller uttryck, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, samt samordning och utveckling av sådana frågor,

nationella minoriteter i Sverige, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, samt samordning och utveckling av sådana frågor,

invandrarers etablering i det svenska samhället, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

samordning och utveckling av integrationspolitiska frågor,

svenskt medborgarskap,

översättare och tolkar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

urban utveckling.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

nationella minoriteter i Sverige, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

invandrades etablering i det svenska samhället och andra integrationspolitiska frågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

svenskt medborgarskap,

översättare och tolkar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Ullenhags ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Diskrimineringsombudsmannen,

Nämnden mot diskriminering.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till

samtliga departement
Riksdagen

Ullenhags ansvarsområde
Ullenhags ansvarsområde
Ullenhags ansvarsområde

STATSMINISTERN

Beslut

2010-10-05

Entledigande av ställföreträdare för statsministern

Statsministern entledigar statsrådet och chefen för Näringsdepartementet Maud Olofsson från uppdraget att enligt 7 kap. 8 § regeringsformen vara ställföreträdare för statsministern.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

2010-10-05
Bertil Hult
Bertil Hult

STATSMINISTERN

Förordnande
2010-10-05Ställföreträdare för statsministern

Statsministern utser statsrådet och chefen för Utbildningsdepartementet Jan Björklund att enligt 7 kap. 8 § regeringsformen vara ställföreträdare för statsministern.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samliga departement
Förvaltningsavdelningen
Riksdagen

Utbildningsdepartementet
Utbildningsdepartementet

Kerstin E. Rydén

Bilaga 1.2

REGERINGSKANSLIET

2010-11-22

SB2010/8105

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Ink 2010 -11- 2 2

Dnr 050-292-200/III

Konstitutionsutskottet
RiksdagenKonstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens sammansättning
och regeringsarbetets organisation

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Hans Bäck.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-22

Statsrådsberedningen

*Förvaltningschefens kansli***Svar till konstitutionsutskottet i granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation**

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 11 november 2010 i utskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation, och avser svar på punkterna 1–5 i utskottets promemoria.

Utskottet har begärt följande.

1. En kommentar till utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet sedan 2006 (se tabell 1 ovan).
2. En förklaring till skillnaden mellan de uppgifter om antalet tjänstgörande i Regeringskansliet som framfördes av finansministern i interpellationsdebatten den 9 november 2010 och de uppgifter om antalet tjänstgörande i Regeringskansliet som finns i den inom Statsrådsberedningen upprättade svarspromemorian.
3. Om beräkningssättet är ett annat för de uppgifter som framfördes av finansministern, en redogörelse för antalet tjänstgörande i Regeringskansliet varje år i september månad under perioden 2004–2010 enligt det beräkningssättet.
4. En förklaring till varför de olika beräkningssätten eventuellt ger olika resultat när det gäller om antalet tjänstgörande i Regeringskansliet har ökat eller minskat över tid, t.ex. om antalet tjänstgörande 2010 har ökat eller minskat sedan 2006.
5. En redogörelse för förekomsten av timanställda politiskt sakkunniga per departement. Av redogörelsen bör också framgå hur antalet politiskt sakkunniga timanställda varierar över året samt omfattningen av politiskt sakkunniga timanställda per år sedan 2006.

Regeringskansliets svar

Punkten 1

Utvecklingen av det totala antalet tjänstgörande i Regeringskansliet sedan 2006 är inte möjlig att göra utifrån tabell 1 i skrivelsen från konstitutionsutskottet.

Konstitutionsutskottet begär varje år in uppgifter om tjänstgörande på Regeringskansliet i Stockholm exklusive kommittéanställda och utsända vid utlandsmyndigheterna för september. Det är dessa siffror som framgår av tabell 1. I en av kolumnerna i konstitutionsutskottets tabell 1 är dessutom Utrikesdepartementet exkluderat. Detta gör att siffrorna inte visar det totala antalet tjänstgörande i Regeringskansliet.

Att tabell 1 är utformad på detta sätt beror troligen på att Regeringskansliet före 1997 inte var en myndighet. Det går inte att utifrån tabellen göra jämförelser över tid eftersom Regeringskansliets organisation har anpassats till att Regeringskansliet är en myndighet. Som exempel kan nämnas att många stödfunktioner förts till Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Regeringskansliet redovisar varje år statistik i Regeringskansliets årsbok. Där redovisas antalet tjänstgörande per departement, inklusive kommittéanställda och utsända vid utlandsmyndigheter. Det är dessa kategorier som finansieras av Regeringskansliets anslag. Uppgifterna gäller antal tjänstgörande i december månad.

För att kunna svara på fråga 1 om utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet redovisas därför de kompletta siffrorna i tabell A och tabell B nedan.

Antalet tjänstgörande minskade efter ordförandeskapet 2001, men återtog sedan en långsiktigt ökande trend. Huvudparten av detta förklaras av den förstärkning som gjordes mellan 2002 och 2004 som en följd av slutsatserna i departementspromemorian "Vad kostar det att regera" (Ds 2000:27). Efter en viss minskning mellan hösten 2005 och hösten 2007, ökade antalet tjänstgörande åter såväl vid departementen som vid kommittéerna.

Den tillfälliga ökningen beror bl.a. på inrättandet av en central krishanteringsfunktion i Regeringskansliet samt bildandet av sekretariatet för EU-möten i Sverige, SES09, och sekretariatet för kommunikation EU 2009, KOM09, inför ordförandeskapet. Minskningen efter ordförandeskapet i EU:s ministerråd andra halvåret 2009 beror på en avveckling av såväl SES09 och KOM09 som övriga förstärkningar på departementen. En omstrukturering inom

Förvaltningsavdelningen 2010 med efterföljande omställningsarbete har lett till att antalet anställda i Förvaltningsavdelningen minskar.

Punkten 2

De uppgifter om antal tjänstgörande som finansministern framförde är statistik som tagits fram på samma sätt som i årsboken, dvs. inklusive Utrikesdepartementet, utsända på utlandsmyndigheter och kommittéanställda. Konstitutionsutskottets uppgifter exkluderar utsända på utlandsmyndigheter och kommittéanställda samt i vissa fall även Utrikesdepartementet.

Tabell A

Skillnaden mellan den statistik konstitutionsutskottet årligen begär in (första och andra kolumnen) och det totala antalet tjänstgörande som redovisas i årsboken (tredje kolumnen).

Första och andra kolumnerna är per september. Den tredje kolumnen visar det totala antalet tjänstgörande per december. Siffran i tredje kolumnen för 2010 är per september.

År	Antal tjänstgörande exkl. UD	Antal tjänstgörande inkl UD	Antal tjänstgörande inkl utsända och kommittéanställda
2004	2 734	3 642	4 621
2005	2 766	3 615	4 541
2006	2 829	3 608	4 514
2007	2 842	3 590	4 639
2008	3 109	3 854	4 771
2009	3 322	4 068	4 856
2010	2 995	3 723	4 486

Punkten 3

De uppgifter om antal tjänstgörande som framfördes av finansministern är per december och visar det totala antalet anställda vid Regeringskansliet, dvs. siffrorna inkluderar kommittéanställda och utsända vid utlandsmyndigheterna.

Tabell B

Antal tjänstgörande inklusive kommittéanställda och utsända vid utlandsmyndigheter 2004-2010 per september.

Ar	Antal tjänstgörande, per september
2004	4 621
2005	4 598
2006	4 567
2007	4 571
2008	4 796
2009	4 885
2010	4 486

Siffrorna skiljer sig något från årsbokens siffror i tabell A eftersom dessa är per december månad.

Punkten 4

Det totala antalet tjänstgörande i Regeringskansliet har minskat mellan 2006 och 2010. Förklaringen till varför de olika beräkningssätten ger olika resultat är att konstitutionsutskottets siffror inte visar det totala antalet tjänstgörande.

Den ökning som konstitutionsutskottets siffror i tabell 1 visar beror på att antalet tjänstgörande vid Regeringskansliet i Stockholm, dvs. på departementen, har ökat. Utsända vid utlandsmyndigheter och tjänstgörande inom kommittéväsendet, som inte ingår i utskottets siffror, har dock minskat. Minskningen av antalet tjänstgörande i kommittéer och utsända vid utlandsmyndigheter är större än ökningen av antalet tjänstgörande på departementen. Detta gör att det totala antalet tjänstgörande har minskat vilket framgår av statistiken i årsboken.

Siffrorna i tabell 1 visar den ökning som skett på departementen, inte den större minskningen på kommittéer och utlandsmyndigheter.

För att få en rättvisande bild av utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet bör antal tjänstgörande inom kommittéväsendet samt utsända vid utlandsmyndigheterna också ingå. Även dessa kategorier finansieras av Regeringskansliets anslag.

Punkten 5

På vissa departement förekommer timanställda politiskt sakkunniga. De har under perioden aldrig överstigit 14 personer en enskild månad. Omräknat till årsarbetskrafter innebär detta mellan 4 och 7 per år.

Tabell C

Antal timanställda politiskt sakkunniga i Regeringskansliet fördelat per departement. För 2006 är det maj-december, pga. byte av personaladministrativt system i maj 2006, och för 2010 januari-oktober.

Departement	År				
	2006	2007	2008	2009	2010
Statsrådsberedningen	10	7	7	4	4
Justitiedepartementet		1			
Utrikesdepartementet		1			
Försvarsdepartementet					
Socialdepartementet	9	7	6	9	5
Finansdepartementet		2	1	1	1
Utbildningsdepartementet	1	3	2	2	3
Jordbruksdepartementet		1			
Miljödepartementet					
Näringsdepartementet		1	1	1	
Integrations- och jämställdhetsdepartementet					
Kulturdepartementet					
Arbetsmarknadsdepartementet					
Förvaltningsavdelningen					1

Tabell D

Antal timanställda politiskt sakkunniga i Regeringskansliet fördelat per månad. För 2006 är det maj-december, pga. byte av personaladministrativt system i maj 2006, och för 2010 januari-oktober.

Månad	År				
	2006	2007	2008	2009	2010
Januari		9	8	6	5
Februari		14	10	9	8
Mars		12	11	9	8
April		10	12	12	8
Maj	7	11	10	13	6
Juni	3	11	10	11	8
Juli	10	13	10	11	9
Augusti	8	10	9	8	6
September	8	11	9	11	9
Oktober	7	9	10	9	8
November	6	11	7	8	
December	11	10	8	8	

Tabellen visar att antalet timanställda på politikeravtalet varierar över året och under perioden aldrig överstigit 14 personer.

Tabell E

Antal redovisade timmar för timanställda politiskt sakkunniga i Regeringskansliet. För 2006 är det maj-december, pga. byte av personaladministrativt system i maj 2006, och för 2010 januari-oktober.

Månad	År				
	2006	2007	2008	2009	2010
Januari		552	521	351	524
Februari		1280	593	592	1435
Mars		1199	656	497	677
April		986	666	850	984
Maj	702	885	684	1528	853
Juni	213	1197	808	978	1793
Juli	1230	1256	1010	2551	1519
Augusti	981	1237	1008	748	702
September	1161	1165	783	1663	1300
Oktober	530	763	2235	1062	1241
November	732	936	525	1083	
December	1370	870	641	1092	
SUMMA	6921	12325	10130	12996	11028
Omräknat i åak	3,9	7,0	5,8	7,4	6,3

Tabellen visar timmarna den månad de redovisats. Arbetet kan ha utförts föregående månad.

Bilaga 1.3

REGERINGSKANSLIET

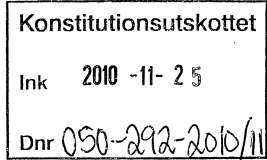
2010-11-25

SB2010/8105

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens sammansättning
och regeringsarbetets organisation**

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Jenny
Forkman.
Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-25

Statsrådsberedningen*Rättschefens kansli***Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation**

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 11 november 2010 i utskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation, och avser svar på punkterna 6 och 7 i utskottets promemoria.

Utskottet har begärt följande.

6. Med beaktande av 9 och 23 §§ instruktionen för Regeringskansliet (jfr 2 § andra stycket instruktionen), ett svar på frågan om vilka delar av Statsrådsberedningen och Regeringskansliet som den ovan nämnde statssekreteraren är chef för och vilket arbete i Statsrådsberedningen och Regeringskansliet som leds av honom.

7. Med beaktande av att det inte finns någon annan tjänstebeskrivning för den ovan nämnde statssekreteraren än vad som finns för övriga statssekreterare, ett svar på frågan om i vad mån de uppgifter som utförs av den ovan nämnde statssekreteraren skiljer sig från de uppgifter som statssekreterare vanligen utför.

Regeringskansliets svar

Som framgår av 9 § förordningen med instruktion för Regeringskansliet är statssekreteraren chefstjänsteman i Regeringskansliet. Statssekreteraren är enligt regeringens anställningsbeslut placerad i Statsrådsberedningen. Enligt 23 § förordningen med instruktion för Regeringskansliet leds arbetet inom ett departement – och även inom Statsrådsberedningen – närmast under departementschefen av statssekreteraren.

I chefstjänstemännens i Statsrådsberedningens arbetsuppgifter ingår att stödja statsministern i alla statsministerns roller, inklusive rollen som myndighetschef. Det gäller även för den nu aktuella statssekreteraren.

De uppgifter som utförs av denne skiljer sig således inte från de uppgifter som andra statssekreterare i Statsrådsberedningen utför. I ansvaret ingår bl.a. att samordna det arbete som bedrivs av departementens press- och informationsfunktioner.

Bilaga 1.4

REGERINGSKANSLIET

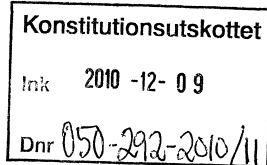
2010-12-09

SB2010/8105

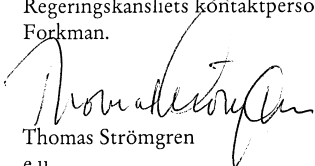
Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefens kansli

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens sammansättning
och regeringsarbetets organisation**

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Jenny
Forkman.
Thomas Strömberg
e.u.Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-12-09

Statsrådsberedningen*Rättschefens kansli***Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation**

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 2 december 2010 i utskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation. Utskottet har begärt svar på följande frågor.

1. Hur många personer och vilka tjänster är det som lyder under statssekreterarens för kommunikation ansvar/chefskap?
2. Vad består samordningsansvaret i förhållande till de andra departementens press- och informationsfunktioner konkret i för den aktuella statssekreterartjänsten?
3. Vem är det som slutligen utövar den överordnade beslutanderätten i förhållande till press- och informationsfunktioner i det samlade Regeringskansliet, den aktuella statssekreteraren eller ministern/departementschefen?

Regeringskansliets svar

Regeringskansliets uppdrag är att stödja regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik. Regeringskansliet består av Statsrådsberedningen, departementen och Förvaltningsavdelningen. Statsrådsberedningen leder och samordnar arbetet i Regeringskansliet och har till uppgift att stödja statsministern i alla statsministerns roller, inklusive rollen som myndighetschef. Den samordning som faller under den nu aktuella statssekreterarens ansvarsområde är bara en av flera samordnande funktioner som finns inom Statsrådsberedningen.

Ansvarsfördelningen inom Regeringskansliet och inom departementen framgår av arbetsordningen för Regeringskansliet och departementens arbetsordningar.

Statsrådsberedningens samordningsansvar innebär inte att tjänstemän i Statsrådsberedningen generellt har en överordnad beslutanderätt i förhållande till andra departement. I den mån oenighet uppstår löses ofta detta inom ramen för de samråds- och beslutsformer som finns.

Bilaga 2.1

REGERINGSKANSLIET

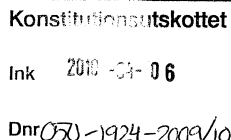
2010-03-31

SB2010/2687/RCK

Statsrådsberedningen

Rättschefens kansli
Mona Wiklund
Tel: 405 48 48

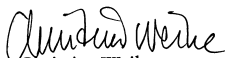
Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Sammanställning av antalet ärenden som avgjorts vid
regeringssammanträden år 2009

2 bilagor

Härmed överlämnas en sammanställning av antalet avgjorda
regeringsärenden 2009 (bilaga 1) samt utvecklingen av antalet avgjorda
regeringsärenden 2008-2009 (bilaga 2).

Christina Weihe

Kopia till Förvaltningschefen
Expeditionscheferna
Rättscheferna

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

Bilaga 1

REGERINGSÄRENDEN ÅR 2009
2010-03-31

REGERINGSKANSLIET
Statsrådsberedningen

Rättschefens kansli

Ärendegrupp	SB	Ju	UD	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Ij	Ku	A	Summa
1. Propositioner ¹	8	47	13	6	32	66	18	8	15	34	6	10	10	273
2. Lagrådsremisser	0	25	2	2	12	31	7	4	11	15	3	4	5	121
3. Författningar ²	2	134	24	29	151	140	116	64	96	97	24	53	32	962
4. Kommitté- och utredn.direktiv	0	26	2	9	16	9	16	8	23	24	4	5	4	146
5. Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	7	57	119	42	89	89	107	57	39	168	50	105	44	973
6. Anställningsärenden	23	233	251	79	184	147	99	6	30	80	52	79	23	1286
7. Överklaganden	0	35	0	0	26	8	4	19	394	116	15	4	57	678
8. Dispens- och övriga partsärenden	10	689 ³	20	194	31	79	113	39	27	41	3	56	1	1303
9. B-protokollärenden ⁴	4	35	18	45	0	13	0	0	0	10	1	0	0	126
10. Övriga ärenden	11	54	9	57	33	46	3	54	18	216	9	3	14	527
Summa	65	1335	458	463	574	628	483	259	653	801	167	319	190	6395

Ann. Summorna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträden. Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

¹ Inkl. regeringens skrivelser.

² Inkl. författningar som kungjorts i annan författningssamling än SFS.

³ Fr.o.m. 1 jan 2008 inkl. nådärenden m.m. (BIRS).

⁴ Ärenden som inte omedelbart har offentliggjorts.

2010-03-31

Bilaga 2

**Utveckling av antalet regeringsärenden avgjorda vid regeringssammanträden
2008 – 2009**

Ärendegrupp	2008	2009	Förändring
1. Propositioner	254	273	19
2. Lagrådsremisser	115	121	6
3. Författningar	969	962	-7
4. Kommitté- och utredningsdirektiv	177	146	-31
5. Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	1027	973	-54
6. Anställningsärenden	1579	1286	-293
7. Överklaganden	747	678	-69
8. Dispens- och övriga partsärenden	1446	1303	-143
9. B-protokollärenden	132	126	-6
10. Övriga ärenden	526	527	1
Summa	6972	6395	-577

Bilaga 2.2

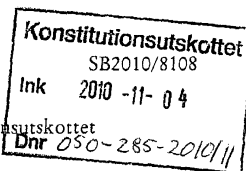

REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

Rättschefen

2010-11-04

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringsprotokollen:
Utbetalning av skadestånd- och ersättningsbelopp efter dom av
Europadomstolen

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i granskningsärendet är
departementsrådet Lars Nilsson.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primaminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-10-28

Utrikesdepartementet

Rättssekretariatet (RS)

Lars Nilsson

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringsprotokollen:
Utbetalning av skadestånds- och ersättningsbelopp efter dom av
Europadomstolen**

Konstitutionsutskottet (KU) har i granskningsärendet Regeringsprotokollen: Utbetalning av skadestånds- och ersättningsbelopp efter dom av Europadomstolen efterfrågat svar på vissa ställda frågor.

Utrikesdepartementet (UD) lämnar följande svar på utskottets frågor.

1. Vilken dag betalades skadestånds- och ersättningsbeloppen i de ovannämnda besluten och vad uppgick beloppen till?

UF2009/29326/FMR

Skadeståndet betalades den 18 maj 2009 med 124 402,40 kr. Ersättning för rättegångskostnader betalades den 15 maj 2009 med 106 682,60 kr. Det sammanlagda beloppet uppgick till 231 085 kr.

UF2009/34281/FMR

Skadeståndet betalades den 3 juni 2009 med 16 105,20 kr. Ersättning för rättegångskostnader betalades den 4 juni 2009 med 26 554,85 kr. Det sammanlagda beloppet uppgick till 42 660,05 kr.

UF2009/63641/FMR

Skadeståndet betalades den 29 september 2009 med 20 541 kr. Ersättning för rättegångskostnader betalades den 1 oktober 2009 med 25 539,50 kr. Det sammanlagda beloppet uppgick till 46 080,50 kr.

2. Vilket stöd i föreskrifter eller praxis finns för en omvandling av skadestånds- och ersättningsbelopp fastställda av Europadomstolen till svenska kronor med tillämpning av betalningsdagens växelkurs?

Det följer av Europadomstolens domar att det är betalningsdagens växelkurs som ska tillämpas. I samtliga tre fall framgår av domslutet att beloppen ska omvandlas till svenska kronor enligt den kurs som gäller på betalningsdagen ("to be converted into Swedish kronor/ the national

currency of the respondent State at the rate applicable at the date of settlement").

Av domarna framgår att betalning ska ske inom tre månader från den dag då domen vinner laga kraft. I samtliga tre fall har betalning skett inom den föreskrivna fristen. Europarådets ministerkommitté övervakar att betalning skett i enlighet med domen. Regeringen informerar ministerkommittén om datum för utbetalning och vilket belopp som betalats ut i svenska kronor.

Bilaga 3.1

REGERINGSKANSLIET

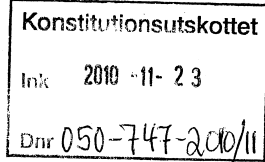
2010-11-23

SB2010/8636

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Vissa förvaltningsärenden

Härmed överlämnas en promemoria från Näringsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Fredrik Ahlén.

Christina WeihePostadress
103 33 StockholmTelefonväxel
08-405 10 00E-post: registrator@primeminister.ministry.seBesöksadress
Drottninggatan 2Telefax
08-723 11 71

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-16

Näringsdepartementet

Statsrådsberedningen/RC K

*Statssekreterare
Daniel Johansson**Statssekreterare
Carl von der Esch***Konstitutionsutskottets granskningsärende Vissa förvaltningsärenden**

Med anledning av Statsrådsberedningens begäran den 4 november 2010 lämnas här underlag till svar på utskottets frågor.

Fråga 1 Vad är skälet till att handläggningstiden för vissa ärenden, enligt vad som redogjorts för ovan, har varit så lång?

N2001/11811/TR, N2001/11812/TR och N2004/10118/TR

De rubricerade ärendena har nära koppling till varandra och avgjordes därför samtidigt.

När indragningsärendena (N2001/11811/TR och N2001/11812/TR) kom in till Regeringskansliet pågick beredningen av en sedan länge efterfrågad översyn av frågan om gränsdragningen för väghållningsansvaret med den s.k. BREV-utredningens betänkande Enskild eller allmän väg (SOU 2001:67) som grund. Kommunikationen mellan öar och fastlandet behandlades i betänkandet och utredningens förslag gick i riktning mot ett ökat statligt engagemang. Eftersom en indragning av allmänna vägar på öar skulle påverka bedömningen av förbindelserna mot fastlandet i för öborna negativ riktning gjordes bedömningen att det fanns anledning att avvakta beredningen av utredningens förslag innan de aktuella ärendena avgjordes.

Ärendet i vilket Tjörns kommun överklagat Vägverkets beslut att avslå kommunens framställan om att förändra Tjörns kommunala båtleder till allmänna (statliga) (N2004/10118/TR) kom in i december 2004. För att redovisa sin syn på principiella frågeställningar kring enskilda färjor behandlade regeringen dessa i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160). Regeringen hade i januari 2006 utsett förre talmannen och statsrådet Thage G. Peterson till förhandlingsman och kontaktperson i bl.a. frågor gällande överföring av huvudmannaskap m.m. för vissa färjeleder (N2006/548/IR). Regeringen beslutade i november 2006 att

förlänga uppdraget till den 31 mars 2007 (N2006/1130/IR). Thage G. Petersons uppdrag bedömdes ha inverkan på beredningen av ö-anknutna indragnings- och förändringsärenden, bl.a. de nu aktuella, som därför avvaktade redovisningen av uppdraget. Tjörns kommun hade vid underhandskontakter inte några invändningar mot detta.

Thage G. Peterson redovisade sitt uppdrag i mars 2007. Redovisningen gav dock inte någon ledning i fråga om Tjörns båtleder. Som en handläggningsåtgärd i ärendet begärdes då en komplettering av Vägverket i form av ett uppdaterat faktaunderlag om och en översikt av samtliga förbindelser till öar längs västkusten. Vägverket redovisade underlaget i april 2009. Efter att Tjörns kommun yttrat sig över kompletteringen bereddes de tre ärendena slutligt i Regeringskansliet. Vägverket meddelade i en skrivelse i november 2009 att en översyn i fråga om väghållaransvaret borde genomföras och att verket därför avsåg att inleda arbetet med en förstudie med syftet att utifrån ett praktiskt väghållarperspektiv komma fram till en mer ändamålsenlig ansvarsfördelning mellan stat, kommun och enskilda väghållare. I skrivelsen gjorde Vägverket bedömningen att flertalet av de överklagningsärenden som rör överföring av vägar från allmän till enskild väghållning inte borde prövas i sak förrän förstudien var genomförd och slutsatser dragits av den. Regeringen avgjorde därefter de båda indragningsärendena (N2001/11811/TR och N2001/11812/TR) och ärendet om båtlederna (N2004/10118/TR) snarast.

N2005/8173/IR, N2007/4164/TR, N2007/4793/IR och N2007/4992/TR

De rubricerade ärendena rör överklagande av Vägverkets beslut i fråga om förändring till allmän väg av en enskild väg (N2005/8173/IR), överklagande av Vägverkets beslut om ansökan att förändra en enskild väg till allmän (N2007/4164/TR), överklagande av Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut om anslutning av en utfart till en allmän väg (N2007/4793/IR) samt överklagande av Vägverkets beslut om indragning från allmänt underhåll av en väg (N2007/4992/TR). Under en period var situationen på de enheter som beredde ärendena sådan att beredningen av den aktuella typen av ärenden drog ut på tiden. I syfte att råda bot på detta tillfördes enheterna tillfälliga handläggarresurser under 2009. Dessa handläggare fokuserade på att snarast bereda de äldsta överklagningsärendena.

I ärenden där Vägverket har beslutat att dra in en väg från allmänt underhåll står det allmänna för underhållet av vägen till dess att frågan slutligt prövats av regeringen.

N2007/139/E

Ärendet tog längre tid än normalt på grund av skifte av handläggare under beredningen samt att sakfrågan i ärendet var komplicerad och att regeringen aldrig tidigare behövt ta ställning till någon liknande fråga.

N2007/1137/IR

Framför allt den processuella frågan i ärendet, men även sakfrågan, var relativt komplicerad. I syfte att utreda omständigheterna i ärendet innefattade handläggningen, förutom sedvanlig kommunikation med klaganden, även en remiss till Vägverket. Med hänsyn härtill och med anledning av att regeringen sällan haft anledning att ta ställning till någon liknande fråga tog handläggningen av ärendet längre tid än normalt.

Fråga 2 Finns det något mål för hur lång den genomsnittliga handläggningstiden bör vara för denna typ av ärenden?

Näringsdepartementets ambition är att handläggningstiden ska bli så kort som möjligt. Något mera exakt mål för hur lång handläggningstiden bör vara finns inte.

Fråga 3 Vilka kommentarer i övrigt föranleder de i promemorian och bilagan gjorda iakttagelserna?

Inga kommentarer i övrigt föranleds av iakttagelserna.

Bilaga 3.2

Förvaltningsärenden – en översikt (HT 2010)

Ärende- beteckning	Indatum	Skriftväxling	Regerings- beslut	Tid från avsl. skrift- växling	Total hand- lägg- nings- tid
N2008/4124/FIN (se även N2008/ 4125/FIN, N2008/4509/FIN)	2008-05-22	Yttr. In 2008-06-05 Ut 2008-09-29	2009-02-05	4 mån	8 mån
N2008/4125/FIN	2008-05-22	Yttr. In 2008-06-11 Ut 2008-09-29	2009-02-05	4 mån	8 mån
N2008/4509/FIN	2008-06-11	Yttr. In 2008-06-11 Ut 2008-09-29 In 2008-10-22 In 2008-10-27 Ut 2008-12-15	2009-02-05	1 mån	7 mån
N2008/8620/FIN	2008-12-12	In 2008-12-15 (skrivelse från klaganden via Regeringsrätten – felsänt) Ut 2008-12-15 In 2008-12-18 Ut 2008-12-19 Yttr. In 2008-01-13 Ut 2009-01-12 In 2009-01-19	2009-02-26	1 mån	2 mån
N2008/5711/E	2008-08-28	Ut 2008-10-07 In 2008-10-08 In 2008-10-17 In 2008-10-22 In 2008-10-28 Ut 2008-11-04 In 2008-11-05 (kompl. från Lst) In 2008-11-18 Ut 2008-11-18	2009-02-05	2 mån	5 mån
N2007/139/E (ärendet flyttat fr. Miljödep.)	2006-10-12	In 2006-10-31 In 2006-11-01 In 2006-11-14 Ut 2007-08-20 Yttr. In 2007-09-10 Ut 2007-11-28 Yttr. In 2007-12-21 Ut 2008-07-03 Yttr. In 2008-09-08 Ut 2008-09-18	2009-03-19	6 mån	2 år 5 mån

		Till Miljödep. för synp. 2008-10-14			
N2008/3782/E	2008-05-08	In 2008-05-23	2009-04-29	11 mån	11 mån
N2007/1137/IR	2007-01-29	In 2007-08-15 Ut 2007-08-15 In 2007-09-05 Remiss 2008-01-21 Ytr. In 2008-03-19 (VV medgetts förlängd svarstid) Ut 2008-03-25	2009-03-19	1 år	2 år 1 mån
N2007/5743/IR	2007-06-15	Remiss 2008-01-21 Ytr. In 2008-03-05 Ut 2008-03-06 In 2008-03-13	2009-03-19	1 år	1 år 9 mån
N2008/8728/TR	2008-08-06 Lst över- lämnade överkl. till Nä.dep. Dock oklart om Vägverket eller reg. rätt instans Indatum angiven i diariet 2008-12-16	Ut 2008-08-19 Ut 2009-03-24	2009-04-02		3 mån (räknat från 16/12- 2008)
N2007/4164/TR	2007-04-18	Ytr. In 2007-04-18 Ut 2008-06-05 In 2008-09-03 In 2008-11-13	2009-04-29	5 mån	2 år
N2005/8173/IR	2005-10-12	Ytr. In 2005-10-12 Ut 2009-08-13 In 2009-09-01 In 2009-09-02	2009-11-26	2 mån	4 år 1 mån
N2009/3899/TR	2009-04-07	Ytr. In 2009-04-07 In 2009-04-15 In 2009-04-21	2009-04-29		22 dgr
N2007/4992/TR	2007-05-16	In 2007-05-22 (skr. 2007-05-02; överfört från ärende	2009-05-13		Ca 2 år

		N2007/4544/TR) Yttr. In 2007-05-16 Ut 2009-04-14 In 2009-05-04 In 2009-05-05 Ut 2009-05-05			
N2008/570/TR	2008-01-23	Yttr. In 2008-01-23 Remiss 2009-04-22 Yttr. In 2009-06-11 (kompl.) Ut 2009-06-16 In 2009-07-07	2009-08-13	1 mån	1 år 6 mån
N2001/11811/TR (jfr N2001/ 11812/TR, N2004/10118/TR)	2001-12-20	Yttr. In 2001-12-20 Ut 2002-10-31 Yttr. In 2009-04-22 (kompl.) Ut 2009-04-24 In 2009-05-20 (Ant. dagboksbl. 2009-07-07 2009-12-15)	2009-12-17	7 mån	8 år
N2001/11812/TR	2001-12-20	Yttr. In 2001-12-20 Ut 2002-10-31 In 2002-11-21 In 2002-11-22 Yttr. In 2009-04-22 (kompl.) Ut 2009-04-28 In 2009-05-29 In 2009-06-02	2009-12-17	6 mån	8 år
N2009/6423/TR	2009-08-13	Yttr. In 2009-08-13 Ut 2009-08-24 In 2009-09-15	2009-12-21	3 mån	4 mån
N2007/4793/IR	2007-05-10	Inga åtgärder synes vidtagna.	2009-10-08		2 år 5 mån
N2008/4536/IR	2008-06-12	Ut 2009-10-06: Skrivelse till klaganden om att yttrande inkommit från Länsstyrelsen, och skrivelse från Vägverket. Dessa handlingar tycks dock saknas i akten. In 2009-10-14	2009-11-26	1 mån	1 år 5 mån

		Anteckning: 2009-11-03 (telefonsamtal med tjänsteman vid Vägverket som bokat möte med klaganden den 19/11 för fortsatta diskussioner)			
N2009/7289/IR	2009-09-23	Yttr. In 2009-10-06 Ut 2009-10-07 Tj.ant. 2009-10-22 In 2009-10-29 Ut 2009-10-30 In 2009-11-06	2009-12-21	1 mån	3 mån
N2004/10118/TR	2004-12-21	Yttr. In 2004-12-21 In 2005-06-20 In 2007-01-25 Remiss 2007-12-19 Yttr. In 2009-04-22 (kompl.) In 2009-04-22 Ut 2009-04-24 In 2009-06-02 In 2009-06-15	2009-12-17	6 mån	5 år
Totalt 22 ärenden					

Bilaga 4.1

Utlämnande av allmänna handlingar i Regeringskansliet – UD

Ärendebeteckning	Regeringsbeslut	Vidhållande	Veckor fr vidh t reg besl	Övrigt
UF2008/1525/RS	2009-02-19	2008-09-01	24	Berett m. utr.min. Bildt 2009-02-16
UF2009/9372/RS	2009-02-19	2008-11-16	13	— ” —
UF2008/5044/RS	2009-05-13	2008-10-27	28	Berett m. utr.min. Bildt 2009-05-11
UF2009/13616/RS	2009-05-13	2009-01-19	16	— ” —
UF2009/17021/RS	2009-05-13	2009-03-03	10	— ” —
UF2009/26459/RS	2009-05-13	2009-04-06	5	— ” — <i>Ant. på aktkappan tyder på att det kan ha funnits en avsikt att anmäla ärendet till regerings- sammanträdet 2009-05-07</i>
UF2009/45167/RS	2009-07-23	2009-06-26	4	Skriftl. beredn. m. sr Bildt v. 30.
UF2009/58435/RS	2009-09-03	2009-08-24	2	Berett m. utr.min. Bildt 2009-09-02
UF2009/64645/RS	2009-11-26	2009-09-21	9	<i>Ant. på aktkappan tyder på att det kan ha funnits en avsikt att anmäla ärendet till regerings- sammanträdet 2009-10-15</i>
UF2009/63240/RS	2009-11-26	2009-09-16	10	Akten innehåller hemligstämplade handlingar. Berett m. utr.min. Bildt 2009-11-23 Fd f sr Carlsson 2009-?-24 <i>Ant. på aktkappan tyder på att det kan ha funnits en avsikt att anmäla ärendet till regerings- sammant 2009-10-15</i>

UF2009/51964/RS	2009-12-17	2009-07-21	21	Fdr. f sr Carlsson 2009-12-15; berett m. utr.min. Bildt 2009-12-16
UF2009/56183/RS	2009-12-17	2009-08-18	17	— ” —
UF2009/55328/RS	2009-12-17	2009-08-12	18	— ” —
UF2009/80529/RS	2009-12-17	2009-11-17	4	— ” —

Anm. Av akterna framgår inte om och i så fall när eventuella samråd ägt rum.

Handläggningstid antal veckor	Antal beslut	Övrigt
2	1	Mediantid: 11,5 veckor Handläggningen tog i genomsnitt 12,9 veckor per ärende.
4	2	
5	1	
9	1	
10	2	
13	1	
16	1	
17	1	
18	1	
21	1	
24	1	
28	1	

Bilaga 4.2

Utlämnande av allmänna handlingar i Regeringskansliet – Fö

Ärendebeteckning	Regeringsbeslut	Begäran inkom ¹	Veckor fr beg t reg besl	Övrigt
Fö2008/3146/RS	2009-01-22	<u>2008-10-20</u>	13	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-11-12 Remiss FM (24/11) 2008-11-26 Ant. Handling t. UD/SSSB [XX] 2008-11-26 e-post fr. [XX UD SSSB] 2008-12-19 Ant: till UD för granskning 2009-01-20 e-post till Ju, gemensam beredning (GB) 2009-01-20 vidi fr Ju.
Fö2008/3599/RS	2009-01-22	2008-12-08	6	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-12-10 Remiss FM (23/12) 2009-01-13 e-post Ju, UD GB 2009-01-14 vidi fr Ju 2009-01-15 synp. fr. UD
Fö2008/3366/RS	<u>2009-01-22</u>	<u>2008-11-13</u>	10	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-11-13 Utlämn. vissa handl. 2008-11-26 Remiss FM (8/12)
Fö2009/59/RS (slutl.)	<u>2009-02-26</u>	2009-01-13	6	2009-01-15 Remiss FM (30/1) [2009-01-15?] Ant. att till UD för granskning 2009-02-17 e-post Ju GB 2009-02-19 vidi fr Ju 2009-01-22 Reg-beslut (del) 2009-02-05 Reg-beslut (del) 2009-02-19 Reg-beslut (del) 2009-02-26 Reg-beslut (del) 2009-02-26 Skr. fr exp-ch till sök
Fö2008/3622/RS Fö2009/59/RS(delvis)	<u>2009-01-22</u>	2008-12-10 2009-01-13	6 1	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-12-11 Remiss FM (18/12) 2008-12-19 e-post Ju GB (16/1) 2009-01-07 synp. fr. Ju
Fö2008/3240/RS	2009-01-22	2008-10-30	12	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-11-11 Remiss FM (25/11) 2009-12-19 Ant till UD för granskning 2009-01-12 Ant. OK fr SUND 2009-01-13 e-post fr UD SSSB 2009-01-13 e-post Ju GB (14/1) 2009-01-14 vidi fr Ju
Fö2008/2996/RS	<u>2009-01-22</u>	<u>2008-09-24</u> (ink fr FM)	17	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar.

¹ Av akterna framgår i regel att sökanden redan i den ursprungliga framställningen förutsätter att handlingen eller handlingarna som begärs kan innehålla hemligstämplade uppgifter, och begäran om prövning av utlämnande även av dessa uppgifter framställs i regel redan i den ursprungliga begäran.

				2008-10-02 Ant. Yttr ink H-skåp 2009-01-08 Ant. Handling till [UJ] (SB) 2009-01-09 Ant. om kontakt m [UJ] (SB) 2009-01-12 e-post Ju GB (13/1) 2009-01-12 Vidi fr Ju
Fö2008/3740/RS Fö2009/75/RS Fö2009/59/RS(delvis)	2009-02-05	2008-12-30 2009-01-15	5 3	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar m.m. 2009-01-05 Remiss FM (16/1) 2009-01-29 Tj-ant. över synp. fr. Fö/MIL 2009-01-29 vidi fr Ju
Fö2008/3655/RS	<u>2009-02-12</u>	2008-12-15	8	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-12-15 e-post till sök. info att sekretessprövn. ska ske m.m. 2008-12-19 Remiss FM (16/1) Odat. ant. FM anstånd 30/1 2009-01-30 vidi fr UD 2009-02-02 e-post Ju GB (3/2) 2009-02-02 vidi fr Ju
Fö2008/3693/RS	<u>2009-02-12</u>	2008-12-18	8	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-12-19 Remiss FM (13/1) 2009-01-13 Ant: yttr fr FM 2009-01-16 Ant: Handl. till UD för granskning 2009-01-30 Synp fr UD 2009-02-02 e-post Ju GB (3/2) 2009-02-02 vidi fr Ju 2009-?-02 OK Fö/MIL
Fö2009/29/RS Fö2009/59/RS(delvis)	2009-02-26	<u>2009-01-07</u>	7	Hänvisningsblad Handlingar i ärendet förekommer inte. 2009-01-15 Ant. [oläst] till UD för granskning 2009-02-17 e-post Ju GB (18/2) 2009-02-19 villkorat vidi fr Ju
Fö2009/53/RS Fö2009/59/RS(delvis)	<u>2009-02-19</u>	2009-01-12 2009-01-13	5 5	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar m.m. 2009-01-15 Remiss FM 2009-01-28 Svar fr FM 2009-01-28 till UD f gransk 2:1 2009-01-28 synp fr UD 2009-02-06 e-post Ju GB (9/2) 2009-02-09 vidi fr Ju
Fö2009/359/RS	2009-03-12	<u>2009-02-12</u>	4	Hänvisningsblad. "Handlingar i ärendet har överlämnats till." 2009-02-18 Remiss FMV (2/3) 2009-02-27 Svar fr FMV 2009-03-03 e-post Ju GB 2009-03-05 vidi fr Ju
Fö2009/367/RS	2009-03-12	<u>2009-02-13</u>	4	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-02-19 till UD f gransk 2009-03-03 svar fr UD 2009-03-04 till Ju 2009-03-05 svar fr Ju
Fö2008/1530/RS	<u>2009-03-12</u>	<u>2008-06-02</u> Ink fr Krigsarkivet	40	Hänvisningsblad. "Handlingar i ärendet har överlämnats till." 2008-10-23 Remiss HKV 2008-11-28 Svar på remiss 2009-01-28 Ant. Kompl. HKV 2009-02-10 "X-X Gransk FRA, granskat HKV-yttrande OK" 2009-03-02 e-post fr Ju GB Odat e-post fr Fö till Ju

Fö2009/1529/RS	<u>2009-03-12</u>	<u>2008-06-02</u> Ink fr Krigs- arkivet	40	2008-10-23 Remiss FM (27/11) 2008-11-28 Svar fr FM 2009-01-28 Kompl. fr FM 2009-03-02 e-post fr Ju GB Odat e-post fr Fö till Ju
Fö2009/231/RS	<u>2009-03-19</u>	2009-01-30	6	2009-03-04 Ant. ang samtal m FOI 2009-03-05 Ant. samtal [XX] OK 2009-03-09 e-post Ju GB 2009-03-10 vidi fr Ju
Fö2009/442/RS	<u>2009-03-19</u>	2009-02-23	3	Odat. Ant. samtal m [oläsl] OK öppen bilaga 2009-03-11 Ant. samtal [XX] Informerat om att den öppna bilagan lämnats ut, allt annan KH 2009-03-09 e-post Ju GB 2009-03-10 vidi fr Ju
Fö2009/495/RS	2009-03-26	<u>2009-02-26</u>	4	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2009-03-10 Ant. [XX] 5 kap. 2 § SkrL i dess helhet 2009-03-10 Ant. Inhämtar synp. Säkerhetspolisen [XX] 2009-03-10 Ant. Gemensam- beredning Ju/L6 Odat. synp. fr Ju
Fö2008/3473/RS	2009-04-02	<u>2008-11-25</u>	18	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2008-11-29 Ant. [Oläsl] har påbörjat granskning av ärendet. Kontaktar XX. när klart 2008-12-11 Remiss FM 2008-12-19 Ant. till UD för granskning 16 [oläsl] Hela S UD/SSSB 2008-12-29 Ytr fr FM 2009-01-16 FM ytr till UD för granskning 2009-02-13 Yttrande fr UD 2009-03-16 e-post Ju GB 2009-03-16 vidi fr Ju Odat. ant. UD/SSSB [oläsl]
Fö2009/330/RS	2009-04-02	2009-02-09	7	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2009-02-12 Ant. ang. samtal med [XX]. 2009-03-04 Ant. ang. kontakt för info till bl.a. sökanden [om oläsl] 2009-03-16 Ant. [XX] återkom- ma till RS efter 2:1 granskning 2009-03-19 Handling till UD för granskning 2009-03-25 e-post Ju GB 2009-03-25 vidi fr Ju
Fö2009/433/RS	2009-04-02	<u>2009-02-23</u>	5	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2009-03-19 Ant. Rapport H, til UD för granskning 2009-03-25 e-post Ju GB 2009-03-25 synp fr Ju
Fö2009/469/RS	<u>2009-04-02</u>	<u>2009-02-25</u>	5	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2009-03-03 Remiss FM (16/3) Odat. synp. fr. Ju

F62009/282/RS	2009-04-16	<u>2009-02-03</u>	8	2009-03-19 Ant. Till UD för granskning 2009-04-06 e-post Ju GB 2009-04-06 synp fr Ju
F62009/275/RS	<u>2009-04-16</u>	<u>2009-02-02</u>	10	2009-03-19 Ant. Handl. till UD för granskning 2009-04-03 e-post inom Fö 2009-04-06 Svar som v.b. UD 2009-04-06 e-opst GB Ju 2009-04-06 synp fr Ju
F62009/544/RS	<u>2009-04-29</u>	<u>2009-03-04</u>	8	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-03-16 Remiss MSB (26/3) Anstånd till 9 april 2009-04-08 Ytr fr MSB 2009-04-14 till UD/SSSB [XX] 2009-04-14 svar fr UD 2009-04-21 e-post Ju GB 2009-04-21 vid fr Ju
F62008/3642/RS	<u>2009-05-07</u>	2008-12-12	21	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2008-12-17 Remiss FMV (21/1) 2009-01-20 FMV anstånd 26/1 200901-26 Ytr fr FMV 2009-02-05 Ant. Handl till [XX – Fö/MIL] för granskning 2009-02-10Ant. Gransk MIL [XX] 2009-03-02 Ant. Handling [?] till UD/SSSB 2009-03-10 Ant. [XX] meddelar att granskning ev är klart till vecka 13 (23/3) 2009-03-31 Ant. Granskning UD klar 2009-04-02 Ant. Till Fö/MIL för fortsatt granskning ([XX, XX]) 2009-04-22 Handlingar åter fr Fö/MIL [XX] [oläsl] med FMV + UD- synpunkter 2009-04-24 e-post Ju GB 2009-04-27 vidi fr Ju
F62009/772/RS	<u>2009-05-07</u>	<u>2009-03-31</u>	5	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-04-06 Remiss FOI (22/4) 2009-04-23 Yttrande FOI 2009-04-27 Ant. ang bed fr UD/SSSB [XX] Odat. vidi fr UD/SSSB 2009-04-27 e-post Ju GB 2009-04-27 vidi fr Ju
F62009/774/RS	<u>2009-05-13</u>	<u>2009-03-31</u>	6	Odat e-post till sök m info att hänskj till regeringens provn. Odat. vidi fr Ju
F62009/706/RS F62009/741/RS	<u>2009-05-28</u>	2009-03-23 <u>2009-03-26</u>	9 9	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-04-08 Remiss FM (29/4) 2009-05-08 Ant. Till UD för granskning 2009-05-15 e-post fr UD 2009-05-18 e-post Ju GB 2009-05-18 vidi fr Ju
F62009/392/RS	<u>2009-06-04</u>	<u>2009-02-17</u>	15	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-04-02 Remiss FM (22/4) 2009-04-15 Svar fr FM 2009-05-08 Ant. [Oläsl] till

				SUND för granskning OK från [oläsl] L – [oläsl] HKV bedömning 2009-05-19 e-post Ju GB <u>2009-05-19</u> vid fr Ju
Fö2009/992/RS	<u>2009-06-11</u>	<u>2009-04-30</u>	6	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. <u>2009-05-07</u> RemissSÄPO (15/5) 2009-05-15 Yttr fr SÄPO <u>2009-05-19</u> Ant. OK fr [oläsl] Fö/SI 2009-05-25 e-post Ju GB 2009-05-25 Synp fr Ju 2009-06-02 e-post Ju GB <u>2009-06-02</u> vidi fr Ju
Fö2009/785/RS Fö2009/794/RS	2009-07-02	<u>2009-04-02</u>	13	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-05-15 Ant. ang. kontakt m sök som återk i en del men vidhåller i en annan <u>2009-06-03</u> Ant. Samtal med [XX] UD/SSSB, OK med utrikessekretess smma som enligt regeringsbeslut år 2001 – ingen ändring. Det aktuella regeringsbeslutet medför endast [oläsl] vad avser försvarssekretessen <u>2009-06-23</u> e-post Ju GB 2009-06-24 synp fr Ju 2009-06-23 Skr fr FM ang ytterl en begäran om utf. samma handl
Fö2009/1028/RS	2009-07-02	<u>2009-05-05</u>	8	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. <u>2009-05-14</u> Remiss FM (27/5) Anstånd till 2/6 2009-06-10 Ant. Skickat till UD/SSSB för gemensam beredning Odat. synpunkter fr. Ju
Fö2009/1224/RS	2009-07-09	2009-05-29	6	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-06-02 Remiss FRA (18/6) 2009-06-18 Anstånd 23/6 <u>2009-06-24</u> Yttrande från FRA <u>2009-06-30</u> e-post till Ju GB 2009-06-30 synp fr Ju
Fö2009/1236/RS	<u>2009-07-16</u>	2009-06-01	6	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-06-02 Remiss FRA (18/6) 2009-06-18 Anstånd 27/6 <u>2009-06-24</u> Yttrande fr FRA <u>2009-07-07</u> e-post UD GB (8/7) 2009-07-07 vidi fr UD 2009-07-07 e-post GB till Ju 2009-07-07 synp fr Ju <u>2009-07-09</u> Ant. Ju L6 meddelad [oläsl] avtalad begäran. Vidi per telefon 2009-07-13 Ant. OK från UD/SSSB hela dok hemligt förutom [oläsl]
Fö2009/1340/RS (delvis)	2009-07-23	2009-06-15	5	Hänvisningsblad. Ärendet har delvis avgjorts. Handlingar i ärendet förekommer inte.

Fö2009/1340/RS (slutligt)	<u>2009-10-29</u>	<u>2009-06-15</u>	19	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. <u>2009-06-23</u> Remiss FM (3/7 + 14/8) 2009-07-01 Ant. HKV önskar anstånd med svar till den 1/9 vad gäller [oläs] och till den 10/7 vad gäller svar på avmask. och fråga 2009-07-03 Yttrande från FM svar på frågor 2009-07-10 yttrande från FM Svar på [oläs] 2009-07-14 Ant. ang. diarieför. <u>2009-07-14</u> vidi för UD 2009-07-15 e-post Ju GB <u>2009-07-15</u> synp fr Ju 2009-09-02 Ant. Yttrandet materialplan [?] inkom 2009-09-08 till Fö/MIL för granskning 2009-09-15 PM fr Fö/MIL 2009-10-19 Ant. på PM tillägg 2009-10-20 e-post Ju GB <u>2009-10-20</u> vidi fr Ju
Fö2009/1480/RS	<u>2009-07-30</u>	2009-07-03	3	2009-07-07 Remiss FM (15/7) 2009-07-15 Ytr fr FM 2009-07-17 e-post fr XX m bedömning 2009-07-20 Skr fr sök ang ytr fr FM (beg om dnr m.m.) 2009-07-20 förfrå fr sök om hur ärendet fortskrider 2009-07-20 e-post till sök 2009-07-21 e-post Ju GB (24/7) <u>2009-07-21</u> vidi fr Ju
Fö2009/1745/RS	<u>2009-10-01</u>	2009-08-31	4	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-09-02 Remiss FM (17/9) 2009-09-14 Ant. vidi fr Fö/MIL 2009-09-14 e-post Ju GB (15/9) 2009-09-14 vidi fr Ju 2009-09-16 Ant. Fö/MIL meddelar efter den förberedande beredningen att handlingar innehåller uppgifter som omfattas av försvarssekretess. 2009-09-22 vidi fr Fö/MIL 2009-09-21 e-post ju GB (22/9) <u>2009-09-22</u> villk vidi fr Ju 2009-09-24 e-post inom Fö
Fö2009/1763/RS	<u>2009-10-08</u>	2009-09-02	4	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-09-04 Remiss FM (18/9) <u>2009-09-25</u> e- UD, Ju GB (29/9) 2009-09-25 vidi f UD <u>2009-09-25</u> vidi fr ju
Fö2009/1719/RS (delvis)	<u>2009-10-08</u>	<u>2009-08-25</u>	6	Hänvisningsblad, handlingar i ärendet förekommer inte.
Fö2009/1719/RS (slutligt)	<u>2009-10-15</u>	<u>2009-08-25</u>	7	<u>2009-08-31</u> Remiss FM (16/9) 2009-09-16 Ytr fr FM 2009-09-17 Ytr fr FM 2009-09-17 vidi fr Fö/MIL 2009-09-18 vidi fr Fö/? 2009-09-21 Ant. OK fr FM

				Fö/MIL 2009-09-21 e-post Ju GB 2009-09-22 villk vidi fr Ju 2009-09-28 e-post Ju GB 2009-09-28 vidi fr Ju 2009-10-01 Ant. tel FM om att visa handl lämnats ut av FM
Fö2009/1817/RS	2009-10-22	<u>2009-09-11</u>	5	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. <u>2009-09-17</u> Remiss FM (2/10) 2009-10-05 Yttr FM 2009-10-06 Handl t Fö/SI för granskning 2009-10-07 Vidi Fö/SI 2009-10-07 Fö/MIL granskar 2009-10-08 e-post o telekontakt inom Fö 2009-10-09 e-post GB Ju <u>2009-10-12</u> villk vidi fr Ju
Fö2009/1919/RS	<u>2009-10-29</u>	2009-09-28	4	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2009-09-29 Remiss FM (6/10) 2009-10-08 Ant ang anstånd FM (12/10) 2009-10-13 Handl t UD/SSSB 2009-10-16 Handl åter fr SSSB 2009-10-16 GB Ju (22/10) 2009-10-19 vidi fr Ju 2009-10-19 Ant kontakter Fö/MIL o UD/SSSB <u>2009-10-22</u> Ant kont FM
Fö2009/1942/RS	2009-10-29	2009-09-30	4	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2009-10-02 Remiss FM (14/10) 2009-10-13 Yttr fr FM 2009-10-14 Ant kontakt Fö/MIL (uppfattn=FM) 2009-10-15 Ant t UD/SSSB <u>2009-10-15</u> Ant tel UD/SSSB (inga andra synp) <u>2009-10-22</u> Ant samtal MIL 2009-10-22 e-post + ant samrJu
Fö2009/1884/RS	<u>2009-11-05</u>	<u>2009-09-23</u>	6	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. <u>2009-10-05</u> Remiss FM (16/10) <u>2009-10-15</u> Yttr fr FM <u>2009-10-21</u> Ant handl t Fö/SUND f granskning <u>2009-10-22</u> Svar fr Fö/SUND <u>2009-10-26</u> e-post Ju GB <u>2009-10-26</u> vidi fr Ju
Fö2009/1842/RS Fö2009/1956/RS	2009-11-05	2009-09-17, 2009-10-02	6 4	Hänvisningsblad ang. hemlig- stämplade handlingar. 2009-09-18 e-post t Fö/MIL 2009-09-23 PM fr Fö/MIL 2009-09-25 Remiss FM (5/10) 2009-10-07 Svar fr FM 2009-10-07 Ant koll m MIL 2009-10-08 UD/SSSB f samråd 2009-10-21 Ant. komment fr UD/SSSB 2009-10-23 Ant. Tel m FMV 2009-10-27 e-post Ju GB 2009-10-28 vidi fr Ju
Fö2009/2017/RS	<u>2009-11-05</u>	2009-10-12	3	2009-10-19 e-post inom Fö 2009-10-19 Handl t UD för granskning

				2009-10-20 vidi fr UD 2009-10-26 e-post Ju GB 2009-10-26 vidi fr Ju
Fö/2009/2014/RS Fö/2009/2144/RS (delvis)	<u>2009-11-12</u>	<u>2009-10-09</u> (beg ink fr FM) 2009-10-26	4	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-10-22 Handl t SI för granskning 2009-10-23 e-post fr SI 2009-10-26 Ytterl en beg 2009-11-02 e-post Ju GB 2009-11-03 synp fr Ju
Fö2009/2144/RS	2009-12-10	<u>2009-10-26</u>	14	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. 2009-11-09 Remiss FM (24/11) 2009-11-23 Yutr fr FM 2009-11-25 vidi fr MIL 2009-11-25 Ant tel SÄPO 2009-11-30 Ant handl till UD/SSSB för granskning 2009-11-30 e-post Ju GB 2009-12-01 synp fr Ju 2009-12-01 e-post fr Fö/MIL Odat. Ant OK fr Fö/MIL
Fö2009/1734/RS	<u>2009-11-12</u>	2009-08-27	11	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. Åtskilliga anteckningar om kontakter + e-post, allt återges ej här. 2009-09-10 Ant. GB m Ju 2009-09-18 Ant. Vid samtal med XX SI uppger han att det finns en s.k. besökspärm i akten, som är registrerad. Jag ber honom att gå igenom den o sekretessbedöma den. <i>Beslutar sedan med XX att dra tillbaka beslutet om samtalsuppt. från ärendelistan till den 24/9, för att avgöra hela ärendet (alla handlingar) på en gång.</i> 2009-09-24 e-pstvx1 m Fö/SI 2009-09-28 Ant. Slutligt besked från SI- och MIL-enheterna ang. samtl. Handlingar (om alla delar de anser bör sekretesskyddas) 2009-09-28 Ant. Överlämnat handlingarna till [XX] UD SSSB 2009-10-08 Ant. Ringer [XX] UD SSSB för att höra vad som hänt med handlingarna. 2009-10-08 Ant. [XX] UD SSSB uppger att [XX] räknar med att återkomma på månd den 12 okt med besked om handlingarna till mig 2009-10-12 Ant. Ringer [XX] på UD SSSB och påminner om handlingarna (meddelande lämnat på hans telefonsvarare). 2009-10-13 Tel med [XX] som är på tjänsteresa. Han förklarar att han inte i huvudet vet vilka handlingar det gäller men att han ska ta tag i saken o återkomma till mig den 14 oktober på e.m. 2009-10-13 [XX] UD SSSB ringer och säger att hon har

				handlingarna och håller på att handlägga dem. Hon har skickat ut dem till enheterna och väntar svar från dem i dag. Hon skulle stöta på dem o återkomma snarast. 2009-10-16 [XX] UD SSSB ringer o uppger att provningen hos dem snart är klar 2009-10-16 [XX] UD SSSB ringer och säger att hon hoppas kunna ge deras bedömning på måndag den 19 okt. 2009-10-19 [XX] UD SSSB ringer och säger att hon ännu inte fått besked från samtliga sina enheter om deras sekretess-bedömning av handlingarna. Hon lovar att återkomma omedelbart när hon fått det. 2009-10-26 Tel med [XX], UD SSSB, som förklarar att hon ännu inte fått besked från samtliga UD-enheter ang. deras sekretessprovning. Hon återkommer så snart hon har fått besked. 2009-10-28 [En handling] åter från UD ([XX]) med deras bedömning av utrikessekretessen 2009-10-28 Ny GB m [XX] på Ju/L6 2009-10-28 [XX] uppger att UD anser [att vissa närmare uppgifter i en handling omfattas av utrikessekretess] 2009-11-02 e-postvxl UD GB 2009-11-03 [XX] förklarar att UD även vill utrikessekr.belägga [vissa närmare angivna uppgifter i en handling]
Fö2009/1883/RS	<u>2009-11-19</u>	<u>2009-09-23</u>	8	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. <u>2009-10-05</u> Remiss FM/HKV (20/10) 2009-10-19 Ant Ytr fr HKV 2009-10-20 Ant Handling till Fö/MIL för granskning - OK 2009-10-20 (21?) Ant handling till UD/SSSB för granskning OK <u>2009-11-09-10</u> e-postvxl GB Ju
Fö2009/1821/RS (delvis)	<u>2009-11-26</u>	Framgår ej; ärendet inkluderas därför inte i beräkningarna av genomsnittlig och median handläggningstid		Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar m.m. 2009-09-17 Remiss FM (6/10) <u>2009-11-17-18</u> e-postvxl Ju GB
Fö2009/2265/RS	<u>2009-12-10</u>	<u>2009-11-16</u>	3	Hänvisningsblad ang. hemligstämplade handlingar. <u>2009-11-23</u> Remiss FM (30/11) <u>2009-12-03</u> e-postvxl m Ju GB

Handläggningstid i veckor	Antal beslut	Övrigt
1	1	Mediantid: 6 veckor. Handläggningen tog i genomsnitt 8,44 veckor per ärende.
3	5	
4	9	
5	8	
6	11	
7	3	
8	6	
9	2	
10	2	
11	1	
12	1	
13	2	
14	1	
15	1	
17	1	
18	1	
19	1	
21	1	
40	2	

Bilaga 4.3

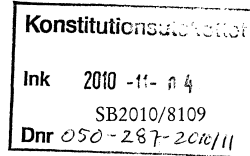

REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

Rättschefen

2010-11-04

Konstitutionsutskottet
Riksdagen**Konstitutionsutskottets granskningsärende Utlämnande av allmänna handlingar**

Härmed överlämnas en promemoria som har upprättats inom Statsrådsberedningen. Underlag för svar på frågorna 3 och 4 har inhämtats från Utrikesdepartementet och Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunniga Louise Hallquisth.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-04

Statsrådsberedningen

Rättschefens kansli

Svar till konstitutionsutskottet i granskningsärende Utlämnande av allmänna handlingar

Denna promemoria har upprättats av Statsrådsberedningen med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 14 oktober 2010. Promemorian avser frågorna i utskottets promemoria Utlämnande av allmänna handlingar i Regeringskansliet.

Den här promemorian bygger på underlag från Utrikes- och Försvarsdepartementet för svar på fråga 3 och på underlag från Försvarsdepartementet för svar på fråga 4.

1. Utöver bestämmelserna i TF och instruktionen för Regeringskansliet, vilka föreskrifter eller andra instruktioner, såsom arbetsordningar e.d., gäller för hantering av framställningar om utfående av allmänna handlingar inom Regeringskansliet, dels generellt, dels för olika departement?

Hanteringen av framställningar om att få ta del av allmänna handlingar inom Regeringskansliet regleras, som konstitutionsutskottet noterat, av bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen (TF) och förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (RKI). Några övriga generella bestämmelser för handläggning av sådana framställningar inom Regeringskansliet finns inte. Nyanställda medarbetare i Regeringskansliet genomgår utbildning om arbetet i Regeringskansliet. I utbildningen finns avsnitt som rör regelverket kring offentlighet och sekretess, däribland bl.a. hur framställningar om att få ta del av allmänna handlingar eller av uppgifter ur sådana handlingar bör handläggas.

I Utrikesdepartementets, Försvarsdepartementets, Arbetsmarknadsdepartementets och förvaltningsavdelningens respektive arbetsordning finns det regler om hur framställningar om att få ta del av allmänna handlingar ska hanteras. För övriga departement finns inte några andra föreskrifter eller instruktioner än de som framgår av bestämmelserna i TF och RKI. Några departement har dock interna promemorior med

beskrivningar av hur framställningar om att få ta del av allmänna handlingar hanteras.

2. *Finns det, med hänsyn till tryckfrihetsförordningens bestämmelser om skyndsamhet m.m. (2 kap. 12-13 §§), särskilda föreskrifter eller andra instruktioner för hur samrådet mellan berörda enheter eller departement ska ske när en framställning om utfående av allmän handling berör flera enheter inom samma departement eller flera departement?*

Nej, det finns inte några sådana särskilda föreskrifter. Allmänt gäller dock att det departement som enligt 13 § RKI har att hantera en framställning om att få ta del av en allmän handling enligt bestämmelserna om gemensam beredning i 15 § RKI ska samråda med övriga berörda statsråd. Samråd ska enligt Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (PM 1997:4¹) inledas så tidigt som det är praktiskt möjligt. Några särskilda föreskrifter för hur samrådet mellan berörda enheter eller departement ska ske när det gäller framställningar om att få ta del av allmänna handlingar finns inte i Regeringskansliet.

3. *Förekommer det att ärenden om utlämnande av allmän handling skjuts upp eller på annat sätt "samlas ihop" till vissa regeringssammanträden? Om ja, vilka kommentarer föranleder detta med utgångspunkt i tryckfrihetsförordningens bestämmelser om skyndsamhet m.m. (2 kap. 12-13 §§)?*

Utgångspunkten är alltid att ärenden om att få ta del av allmänna handlingar, så snart handläggningen är avslutad, ska tas upp till beslut vid nästa ordinarie regeringssammanträde. Det kan emellertid förekomma att sekretessbedömningen av ett antal handlingar som begärts ut bör göras i ett sammanhang och inte var för sig, eftersom bedömningen av en viss handling kan bero på vilka överväganden som görs beträffande en annan.

4. *Vilka kommentarer i övrigt föranleds av de i promemorian och bilagorna redovisade iakttagelserna? (Kommentarer i varje enskilt ärende efterfrågas inte utan fastmer de generella iakttagelser som görs avseende handläggningstider och kravet på skyndsamhet i TF.)*

Inte sällan avser framställningarna ett mycket omfattande material som det tar tid att få fram och sammanställa. Till detta kommer att det ofta är fråga om komplicerade sekretessbedömningar. När bedömningen leder fram till att framställningen avser material som delvis innehåller uppgifter som omfattas av sekretess kan arbetet med att dölja dessa sekretessbelagda uppgifter (s.k. maskning) vara mycket tidskrävande.

¹ Senast reviderad den 6 februari 2002.

Bilaga 4.4

REGERINGSKANSLIET

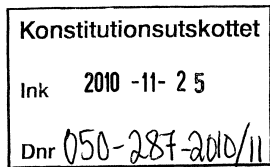
2010-11-25

SB2010/8109

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utlämnande av allmänna handlingar

Härmed överlämnas en promemoria som har upprättats inom Statsrådsberedningen. Underlag för svar på fråga 2 har inhämtats från Utrikesdepartementet och Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunniga Louise Hallquisth.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-25

SB2010/8109

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefens kansli

Svar till konstitutionsutskottet i granskningsärende Utlämnande av allmänna handlingar

Denna promemoria har upprättats av Statsrådsberedningen med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 11 november 2010. Promemorian avser frågorna i utskottets promemoria Utlämnande av allmänna handlingar – fråga om kompletterande frågor med anledning av en inom SB upprättad PM. Svaren på fråga 2 bygger på underlag från Utrikes- och Försvarsdepartementet.

1. Sammantaget ger genomgången ett intryck av att det kan finnas tidsutdräkter inom varje delmoment – remiss till myndighet, samråd med andra enheter och eller departement – och att därtill kommer att handläggningen förlängs av att varje delmoment sker ett efter ett, inte parallellt. Vilka kommentarer föranleder det med utgångspunkt i tryckfrihetsförordningens bestämmelser om skyndsambet m.m. och konstitutionsutskottets uttalanden om att kravet på skyndsambet i 2 kap. 13 § TF innebär att en begäran om kopior av allmänna handlingar ska behandlas med förtur (bet. 2003/04:KU20 s. 134 f.)?

Ofta är eventuella synpunkter från en annan myndighet eller enhet eller ett annat departement av betydelse för den fortsatta beredningen eller för den som ombeds yttra sig varför det ligger i sakens natur att synpunkter inte alltid lämpar sig att inhämta parallellt.

2. Vad gäller de genomsnittliga handläggningstiderna och mediantiderna på de två departement som granskningen omfattar önskas kommentarer med utgångspunkt i konstitutionsutskottets uttalanden om att kravet på skyndsambet i 2 kap. 13 § TF innebär att en begäran om kopior av allmänna handlingar ska behandlas med förtur och att inga obeböriga dröjsmål får förekomma (bet. 2003/04:KU20 s. 134 f.) och om att en tidsutdräkt om sju veckor är för lång (bet. 2009/10:KU10 s. 18).

Ärenden om utlämnande av allmänna handlingar behandlas med förtur vid prioriteringen av arbetet inom departementen. Flera av de ärenden

som omfattas av granskningen utgörs av ett omfattande material där sekretessprövningen ofrånkomligen medför en tidsutdräkt.

Ärenden om utlämnande av allmänna handlingar som handläggs inom Utrikesdepartementet innehåller i huvudsak frågor rörande tillämpningen av utrikessekretess enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Beredningen av dessa ärenden förutsätter en noggrann och inte sällan grannlaga prövning av uppgifterna i de aktuella handlingarna. En felaktig bedömning kan leda till allvarliga störningar av förbindelserna med staten i fråga.

Den typ av sekretess, som vanligtvis är aktuell i handlingar som förvaras i Försvarsdepartementet, är försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen. Även andra sekretessgrunder kan emellertid förekomma. Särskilt frågor om försvarssekretess kan ofta vara av mycket komplicerad natur och kräva noggranna överväganden. Det kan t.ex. röra sig om händelser eller förhållanden som ligger långt tillbaka i tiden (viss försvarssekretess gäller i upp till 150 år, 4 § offentlighets- och sekretessförordningen [2009:641]), forskningsfrågor eller handlingar som är avfattade på främmande språk. Prövningen kan kräva särskild kompetens i olika avseenden. En felaktig bedömning i den s.k. skadeprövningen kan få mycket stora konsekvenser för den verksamhet som offentlighets- och sekretesslagen avser att skydda. Vid en bedömning av hur lång tid handläggningen av ett visst ärende bör ta, måste denna aspekt särskilt beaktas när det gäller handlingar som innehåller uppgifter som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet.

3. I promemorian 2010-11-04 som upprättats inom Regeringskansliet och översänts till utskottet, sägs i svaret på fråga 4 bl.a. att när bedömningen leder fram till att framställningen avser material som delvis innehåller uppgifter som omfattas av sekretess kan arbetet med att dölja dessa sekretessbelagda uppgifter (s.k. maskning) vara mycket tidskrävande. Ska det förstås innebära att denna tid påverkar handläggningstiden fram till regeringsbeslut?

Det är inte alltid så att arbetet med att dölja sekretessbelagda uppgifter är genomfört vid tidpunkten för tjänstemannabeskedet. Tjänstemannen kan ibland i ett tidigt skede meddela sökanden att vissa uppgifter omfattas av sekretess, t.ex. för att det finns tidigare regeringsbeslut i liknande ärenden rörande andra dokument. Om sökanden då begär myndighetens beslut i frågan kan arbetet med att dölja de sekretessbelagda uppgifterna påverka handläggningstiden fram till regeringsbeslut.

Bilaga 5.1

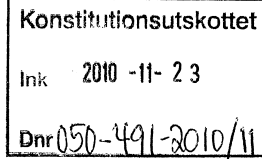
REGERINGSKANSLIET

2010-11-23

SB2010/8634

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen**Konstitutionsutskottets granskningsärende Upphandling av
informationstjänster och rekryteringsstöd**

Härmed överlämnas promemorior från Näringsdepartementet, Jordbruksdepartementet och Kulturdepartementet samt från Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Vad gäller konstitutionsutskottets fråga 10 har Regeringskansliet inga övriga kommentarer.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunniga Louise Hallquisth.

Christina WeihePostadress
103 33 StockholmTelefonväxel
08-405 10 00E-post: registrator@primeminister.ministry.seBesöksadress
Rosenbad 4Telefax
08-723 11 71

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-15

Näringsdepartementet

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Upphandling av informationstjänster och rekryteringsstöd

Näringsdepartementet får härmed lämna följande underlag för kommentarer och svar till konstitutionsutskottet i det rubricerade ärendet.

1. I samtliga avropskontrakt som kansliet har gått igenom framgår det inte av handlingarna i något fall att Regeringskansliet (Närings-, Jordbruks- och Kulturdepartementen) har vänt sig till fler leverantörer än en för att begära offert, detta trots att ramavtalen för i vart fall området Informations- och kommunikationstjänster anger att offertförfrågan ska skickas till en eller flera leverantörer som bedöms lämpliga och trots den diskussion som förekommit beträffande lämpligheten i att endast vända sig till en leverantör.

Varken den tillämpliga lagstiftningen eller de i granskningsärendet aktuella ramavtalen föreskrev att Regeringskansliet vid avrop från avtalen var skyldig att vända sig till mer än en leverantör. Mot denna bakgrund och med beaktande av att Näringsdepartementet använt flera av leverantörerna inom området rekryteringstjänster, och därigenom bildat sig en uppfattning om deras styrkor, valde departementet att vid de aktuella avropen vända sig endast till den av leverantörerna som bedömdes vara mest lämpad för det enskilda uppdraget.

Det granskade ramavtalet med Kreab AB gällande informations- och kommunikationstjänster omfattar inte moderatorstjänster. Med hänsyn härtill skedde upphandlingen av en moderator vid en konferens i Kiruna (N2009/5844/RT) genom en direktupphandling och inte genom ett avrop från ramavtalet med Kreab AB, se vidare nedan under kommentaren till iakttagelse 2.

2. I ett fall (Näringsdepartementet) saknas avropsförfrågan och avtal i akten.

Näringsdepartementet, som utgår från att iakttagelsen avser upphandlingen i ärende N2009/5844/RT, konstaterar att iakttagelsen är riktig. Upphandlingen, som avsåg en moderator vid en konferens i

Kiruna, genomfördes genom en direktupphandling enligt följande. Näringsdepartementet vände sig först med en muntlig förfrågan till en tänkbar leverantör, som i ett sent skede meddelade att denne inte kunde åta sig uppdraget. Den andra tänkbara leverantören som departementet vände sig till avböjde omedelbart uppdraget. Departementet vände sig då till Willy Silberstein vid Kreab AB, som lämnade en första offert. Denna offert har av förbiseende inte diarieförts. Efter förhandlingar lämnades en andra offert med ett lägre pris än i den första offerten. Näringsdepartementet accepterade den andra offerten muntligen. Något skriftligt avtal upprättades aldrig.

6. Fyra fakturor från SIMS AB är så knapphändigt formulerade att det inte går att hänföra dem till vare sig ett upphandlat ramavtal eller ett avropsavtal. Vidare anger två fakturor från samma företag att det avser uppdrag som inte går att återfinna bland avropade uppdrag.

Av de fyra fakturor som enligt iakttagelsen är så knapphändigt formulerade att de inte går att hänföra till vare sig ett ramavtal eller ett avropsavtal är två fakturor hänförliga till avropsavtalet för rekryteringen av chefer till enheten för regional tillväxt respektive energienheten (N2009/9374/KLS), en faktura hänförlig till avropsavtalet för rekryteringen av gruppchefer till transportenheten (N2009/9857/KLS) och en faktura hänförlig till avropsavtalet för rekrytering av HR-chef, budgetchef och analyschef (N2009/6876/KLS).

De två fakturorna som enligt iakttagelsen avser uppdrag som inte går att återfinna bland avropade uppdrag är hänförliga till avropsavtalet för rekrytering av HR-chef, budgetchef och analyschef (N2009/6876/KLS).

7. Om avropsförfrågningar inte har skickats ut till fler leverantörer än en, hur har vid de granskade avropen säkerställts att uppdraget getts till den leverantör (av dem med ramavtal) som kunnat erbjuda det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet?

Se kommentar till iakttagelse 1.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-15

Jordbruksdepartementet

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Upphandling av informationstjänster och rekryteringsstöd

Jordbruksdepartementet får härmed lämna följande underlag för kommentarer och svar till konstitutionsutskottet i det rubricerade ärendet.

1. I samtliga avropskontrakt som kansliet har gått igenom framgår det inte av handlingarna i något fall att Regeringskansliet (Närings-, Jordbruks- och Kulturdepartementen) har vänt sig till fler leverantörer än en för att begära offert, detta trots att ramavtalen för i vart fall området Informations- och kommunikationstjänster anger att offertförfrågan ska skickas till en eller flera leverantörer som bedöms lämpliga och trots den diskussion som förekommit beträffande lämpligheten i att endast vända sig till en leverantör.

Det aktuella ramavtalet för informationstjänster föreskrev inte att Regeringskansliet vid avrop från avtalen var skyldigt att vända sig till mer än en leverantör. Mot denna bakgrund och med beaktande av departementets kunskap om de olika leverantörerna samt med hänsyn till de aktuella avropens karaktär och omfattning ansåg departementet det tillräckligt att vända sig endast till den leverantör som bedömdes vara mest lämpad för det enskilda uppdraget.

7. Om avropsförfrågningar inte har skickats ut till fler leverantörer än en, hur har vid de granskade avropen säkerställts att uppdraget getts till den leverantör (av dem med ramavtal) som kunnat erbjuda det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet?

Se kommentaren under 1.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-16

Kulturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende Upphandling av informations-tjänster och rekryteringsstöd

Kulturdepartementet får härmed lämna följande underlag för kommentarer och svar till konstitutionsutskottet i det rubricerade ärendet.

1. I samtliga avropskontrakt som kansliet har gått igenom framgår det inte av handlingarna i något fall att Regeringskansliet (Närings-, Jordbruks- och Kulturdepartementet) har vänt sig till fler leverantörer än en för att begära offert, detta trots att ramavtalen för i vart fall området Informations- och kommunikationstjänster anger att offertförfrågan ska skickas till en eller flera leverantörer som bedöms lämpliga och trots den diskussion som förekommit beträffande lämpligheten i att endast vända sig till en leverantör.

Kulturdepartementet har följt gällande ramavtal för rekryteringstjänster respektive informations- och kommunikationstjänster. Enligt ramavtalen behöver departementet inte vända sig till flera leverantörer med offertförfrågan. Inför ett avrop har departementet emellertid ofta kontakt med flera leverantörer för att höra hur de arbetar, vilka erfarenheter de har av liknande uppdrag samt vilka deras möjligheter är att möta departementets krav på leveranstid.

3. I flera fall (Kulturdepartementet) är uppdragsbeskrivningen i ett avrop så kortfattad att det dels är svårt att hänföra till ett specifikt uppdrag, dels är svårt att avgöra om det uppdrag avropet avser omfattas av ramavtalet i fråga.

Vid beställningarna har den särskilda avropsblanketten alltid använts. Uppdraget har beskrivits kortfattat. Till blanketten fogas oftast offerten där en utförlig beskrivning av uppdraget finns. En uttrycklig hänvisning till bilagan saknas. I de allra flesta fall kan avropen hänföras till de specifika uppdragen och det går att avgöra om de omfattas av ramavtalen.

4. Avropsavtalet mellan Kulturdepartementet och Kreab Gavin Anderson gäller textbearbetning för och formgivning av bl.a. informationsbroschyrer, trots att Regeringskansliet har upphandlat ramavtal med denna leverantör endast under delområdet Strategiska informations- och kommunikationstjänster.

Det aktuella avropsavtalet tillkom efter kontakt med flera leverantörer. Kulturdepartementet hade ett behov av att en och samma leverantör kunde ta sig an en beställning med olika delar. Sammantaget skulle fyra broschyrer produceras med kort tidsfrist och under semestertid (leveranstid var i slutet av juli 2009). Med hänvisning till dessa speciella förutsättningar kunde endast två leverantörer åta sig hela uppdraget. Departementet gjorde bedömningen att Kreab Gavin Andersson var bäst lämpad.

5. Några av fakturorna från Michael Berglund Executive Search AB saknar närmare uppgift om vilket uppdrag som faktureras, så att det inte låter sig göras att hänföra fakturan till ett avropsavtal.

För att kompensera de bristfälligt specificerade fakturorna har Kulturdepartementet skrivit in en beskrivning av syfte/uppdrag och ramavtalsnummer i verifikations- texten i ekonomihanteringssystemet (Agresso). Till den första fakturan har även avropsavtalet skannats in tillsammans med fakturan.

7. Om avropsförfrågningar inte har skickats ut till fler leverantörer än en, hur har vid de granskade avropen säkerställts att uppdraget getts till den leverantör (av dem med ramavtal) som kunnat erbjuda det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet?

Normalt för Kulturdepartementet en diskussion med flera olika leverantörer inför en offertförfrågan som rör informations- och kommunikationstjänster.

I ramavtal för rekryteringstjänster framgår tydligt respektive leverantörs priser för olika typer av tjänster. Leverantören brukar inte göra avkall på dessa priser. Kulturdepartementet gör en sammanvägd bedömning av vilken leverantör som bäst motsvarar departementets krav.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-16

Förvaltningsavdelningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Upphandling av informationstjänster och rekryteringsstöd

Regeringskansliets förvaltningsavdelning får härmed lämna följande underlag för svar till konstitutionsutskottet i det rubricerade ärendet.

8. Hur förhåller sig de granskade ramavtalen till det EG-direktiv som då förelåg men inte implementerats, sett utifrån den lojalitetsplikt som gäller för medlemsstaterna i förhållande till EU-rätten?

Det ankommer på den enskilda medlemsstaten att avgöra om bestämmelserna om ramavtal i det klassiska direktivet (direktiv 2004/18/EG) ska genomföras i den nationella lagstiftningen eller inte, se artikel 32.1. I lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, nedan kallad gamla LOU, fanns i överensstämmelse med de tidigare gällande EG-direktiven på upphandlingsområdet regler om ramavtal endast beträffande försörjningssektorerna. Samtidigt förekom ramavtal i stor utsträckning över hela upphandlingsområdet, inklusive den klassiska sektorn, se prop. 2006/07:128 s. 166. I propositionen föreslogs att det klassiska direktivets bestämmelser om ramavtal skulle tas in i lagen om offentlig upphandling.

När Regeringskansliet påbörjade upphandlingen av informations- och kommunikationstjänster 2005 samt upphandlingen av rekryterings-tjänster 2006 hade riksdagen inte tagit ställning till propositionen. Den 21 november 2007 fattade riksdagen beslut i enlighet med propositionen och ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2008 genom lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, nedan kallad nya LOU. I övergångsbestämmelserna till lagen anges att bestämmelserna i gamla LOU ska tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet. Gamla LOU innehöll inga bestämmelser om ramavtal för den klassiska sektorn, dit de aktuella tjänsterna tillhör.

Regeringskansliet konstaterar att det var frivilligt för medlemsstaterna att införa direktivets bestämmelser om ramavtal. Upphandlingarna

påbörjades långt innan riksdagen hade tagit ställning till om ramavtalsbestämmelserna skulle införas i svensk lag eller inte.

9. Vad är kommentarerna till lämpligheten i att, som nu har skett (jämför krav på rangordning alternativt förnyad konkurrensutsättning), förlänga ramavtal som inte står i överensstämmelse med den vid förlängningstillfället gällande lagstiftningen?

I de aktuella upphandlingarna framgick tydligt att ramavtalen kunde komma att förlängas en bestämd tid. Det är Regeringskansliets uppfattning att det var möjligt att förlänga ramavtalen eftersom de hör samman med upphandlingar som Regeringskansliet gjort och som överensstämde med övergångsbestämmelserna till nya LOU.

Vad gäller lämpligheten i att förlänga ramavtalen kan följande anföras.

Staten ska i sin verksamhet eftersträva hög effektivitet och iaktta god hushållning. En förlängning av fungerande, upphandlade ramavtal kräver betydligt mindre resurser av staten än att påbörja nya, komplexa upphandlingar. Vid tiden för förlängningen av de aktuella ramavtalen ansågs en förlängning vara bäst för verksamheten.

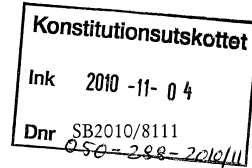
Bilaga 6.1

Statsrådsberedningen

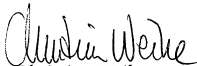
Rättschefen

2010-11-04

Konstitutionsutskottet
Riksdagen**Konstitutionsutskottets granskningsärende Villkor i regleringsbrev eller
författningsreglering**

Härmed överlämnas en promemoria som har upprättats inom Statsrådsberedningen och som bygger på underlag från Socialdepartementet, Finansdepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet, Kulturdepartementet samt Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunniga Louise Hallquisth.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-04

Statsrådsberedningen

Rättschefens kansli

Svar till konstitutionsutskottet i granskningsärende Villkor i regleringsbrev eller författningsreglering

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 14 oktober 2010. I promemorian ges kommentarer till ett antal iakttagelser som utskottet gjort i sin promemoria Villkor i regleringsbrev eller författningsreglering.

Den här promemorian bygger på underlag från Socialdepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet och Kulturdepartementet när det gäller de olika iakttagelserna samt från Finansdepartementet när det gäller övriga kommentarer.

1. De omständigheter som, enligt regleringsbrevet, ska beaktas vid fördelningen av statsbidrag enligt förordningen (1998:1814) om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området för förebyggande och socialt stödjande arbete går delvis utöver de omständigheter som följer av förordningen. Av förordningen framgår att en organisation som anser sig berättigad till statsstöd ska ansöka om det. Föreskriften kan därmed sägas ha betydelse för i vart fall begränsade delar av allmänheten (jfr bet. 1998/99: KU10 s. 51). En motsvarande iakttagelse gäller i fråga om föreskriften om fördelningen av de femton miljoner kronorna till olika frivilligorganisationer i syfte att stärka deras alkohol-, narkotika- och dopningsförebyggande arbete.

Socialdepartementet lämnar följande kommentarer.

Socialstyrelsens regleringsbrev för budgetåret 2010 innehåller sådana mål som, enligt 5 § andra stycket förordningen (1998:1814) om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området, ska utgöra utgångspunkt vid bedömningen av en ansökan om statsbidrag. Dessa mål kompletterar således föreskrifterna i förordningen.

Som konstitutionsutskottet framhållit pågår för närvarande inom Regeringskansliet, särskilt mot bakgrund av förslaget till ändrad

regeringsform, en översyn av de regleringsbrev som innehåller generella skrivningar av det aktuella slaget.

2. Samma typ av föreskrifter, såsom föreskrifter om tillämpligheten av eller undantag från vissa andra regleringar, tas ibland in i regleringsbrev och ibland i myndighetsinstruktioner. Föreskrifter av detta slag tas vidare ofta in i regleringsbrev trots att de upprepas år för år och därmed inte uppenbart bör samman med anslagsregleringen för ett visst år.

Socialdepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet samt Arbetsmarknadsdepartementet lämnar följande kommentarer.

Enbart den omständigheten att ett undantag från tillämpningen av vissa regleringar eller ett bemyndigande för en myndighet tagits in i ett regleringsbrev flera år i rad medför inte nödvändigtvis att undantaget eller bemyndigandet bör föras över till myndighetens instruktion eller någon annan förordning. Exempelvis bör regeringens behov av att erhålla en finansieringsanalys enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag övervägas inför varje budgetår. Detta bör lämpligen ske i samband med att myndighetens regleringsbrev bereds. Undantagen kan vidare, i likhet med vissa bemyndiganden, vara alltför detaljerade för att kunna anges i myndighetens instruktion (se vidare nedan) eller vara nära förknippade med finansieringen av myndighetens verksamhet. Annorlunda förhåller det sig med en föreskrift om att myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101), se exempelvis 14 § förordningen (2007:913) med instruktion för Arbetsmiljöverket.

Integrations- och jämställdhetsdepartementet anför därutöver följande.

I de översyner som genomförts av myndighetsinstruktioner de två senaste åren har departementets generella inriktning varit att reglera återkommande uppdrag eller undantag i instruktionen för myndigheten i fråga. På motsvarande sätt har regleringsbreven renodlats för att undvika en dubbelreglering av villkor m.m. i förhållande till instruktionen. Ett led i detta arbete är också att när så är lämpligt reglera användningen av statens medel genom föreskrifter i särskild förordning, exempelvis avseende bidrag till olika verksamheter och mottagare. Förändringar av såväl instruktioner som regleringsbrev inom departementets ansvarsområde har i hög grad skett för att anpassa myndigheternas centrala styrdokument till den inriktning som regeringen angivit i bl.a. budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 10.4.1) samt i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175 s. 111).

För Diskrimineringsombudsmannen (DO) som inrättades den 1 januari 2009 har den ovan nämnda inriktningen tillämpats fullt ut redan från början, dvs. återkommande uppdrag och undantag anges i instruktionen för DO och inte i regleringsbrevet. För övriga myndigheter har en successiv anpassning skett.

Kulturdepartementet lämnar följande kommentarer.

Hur rätten att ta ut avgifter ska regleras har särskilt setts över inom Kulturdepartementet med resultatet att denna reglering framgår av berörda myndigheters instruktioner och inte i regleringsbreven.

Kulturdepartementet har även gjort en generell översyn av vad som regleras i instruktion respektive regleringsbrev. När det gäller tidsbegränsade uppdrag som löper över flera år har Kulturdepartementet gjort bedömningen att dessa bör stå i regleringsbrevet trots att de kan sägas vara långsiktiga.

3. I några fall förekommer att när fler myndigheter får i uppdrag att gemensamt utföra något uppdrag, finns inte uppdraget omnämnt i alla inblandade myndigheters regleringsbrev.

Socialdepartementet lämnar följande kommentarer.

Som konstitutionsutskottet framhållit finns i Pensionsmyndighetens regleringsbrev ett uppdrag till myndigheten att redovisa det samarbete som bedrivs mellan myndigheten och Försäkringskassan. Någon motsvarande skrivelse finns inte i Försäkringskassans regleringsbrev.

I detta fall har en kopia av Pensionsmyndighetens regleringsbrev med uppdraget att i samverkan med Försäkringskassan redovisa samarbetet mellan myndigheterna emellan m.m. tillställts Försäkringskassan. Därigenom har Försäkringskassan fått kännedom om uppdraget. Uppdraget har också genomförts och redovisats till regeringen i samverkan mellan myndigheterna. I flera liknande fall har dock myndigheterna antingen givits varsitt uppdrag i respektive regleringsbrev eller ett gemensamt uppdrag i ett särskilt regeringsbeslut.

Integrations- och jämställdhetsdepartementet lämnar följande kommentarer.

Regleringsbreven för Integrations- och jämställdhetsdepartementets myndigheter innehåller generellt sett inga uppdrag som är gemensamma för fler myndigheter. Sedan 2009 lämnas sådana uppdrag som särskilda regeringsbeslut vilka ställs till berörda myndigheter.

Ett undantag från denna princip är att Ungdomsstyrelsen i regleringsbrevet för 2010 har i uppdrag att genomföra projektet Skolval 2010 som riktas till gymnasieelever och elever i grundskolans årskurs 7-9. I genomförandet av projektet Skolval 2010 skulle Ungdomsstyrelsen samråda med Valmyndigheten och Skolverket.

Kulturdepartementet lämnar följande kommentarer.

Som bakgrund till iakttagelsen nämns bl.a. den redovisning som Riksantikvarie- ämbetet och Statens kulturråd har till uppgift att genomföra när det gäller EU:s ramprogram för kultur (Kultur 2007). I konstitutionsutskottets promemoria anges att uppdraget enbart finns angivet i Riksantikvarieämbetets regleringsbrev.

Uppdraget till Statens kulturråd när det gäller redovisning av EU:s ramprogram finns i en bilaga till regleringsbrevet för 2010. I bilagan, som även finns tillgänglig på nätet via statsliggaren, finns en sammanställning av lämnade uppdrag till myndigheten. Statens kulturråd har ett brett ansvarsområde och ett relativt stort antal uppdrag som ska redovisas till regeringen. Mot den bakgrunden gjordes i Kulturdepartementet bedömningen att löpande uppdrag skulle samlas i en bilaga till Statens kulturråds regleringsbrev för 2010.

Arbetsmarknadsdepartementet lämnar följande kommentarer.

I två av Arbetsmarknadsdepartementets regleringsbrev för budgetåret 2010 har departementets myndigheter fått i uppdrag att gemensamt med myndigheter under andra departement utföra uppdrag. I regleringsbrevet för Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige ges således rådet och Tillväxtverket i uppdrag att senast den 28 oktober 2010 i en gemensam rapport redovisa hur myndigheterna samverkar i arbetet med struktur-fondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning samt resultatet av denna samverkan. Tillväxtverket ges motsvarande uppdrag i verkets regleringsbrev.

I regleringsbrevet för Arbetsförmedlingen ges myndigheten i uppdrag att genom samverkan med Försäkringskassan underlätta övergången från ersättning via sjukförsäkringen till aktivt arbetssökande och nytt arbete. Myndigheten ska också tillsammans med Försäkringskassan kartlägga hur de personer som uppnår maximal tid i sjukförsäkringen försörjer sig efter det att de lämnat sjukförsäkringen. Försäkringskassan ges motsvarande uppdrag i regleringsbrevet. Vidare ges Arbetsförmedlingen i uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna och Migrationsverket redovisa myndigheternas arbete med nyanlända invandrades etablering, hur arbetet utvecklats under året och i vilka avseenden det behövs

ytterligare utvecklingsarbete. Migrationsverket ges motsvarande uppdrag i verkets regleringsbrev.

I samtliga fall då departementets myndigheter i sina regleringsbrev fått i uppgift att gemensamt med andra myndigheter utföra uppdrag har alltså motsvarande uppdrag getts i de andra myndigheternas regleringsbrev.

Kommentarer i övrigt som konstitutionsutskottets promemoria ger anledning till.

I konstitutionsutskottets promemoria anges att regeringen i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt har förklarat sig dela den bedömning som Styrtredningen gjort av bl.a. regeringens användning av regleringsbrev. I den bedömning som promemorian hänvisar till anges dock endast att instruktionen bör vara det grundläggande instrumentet i regeringens styrning av myndigheterna. Vidare framhålls i anslutning till bedömningen att ”[d]etaljeringsgraden i instruktionen kan variera från myndighet till myndighet. Vissa krav kan uttryckas tämligen detaljerat. Uppgifter som är tidsbegränsade eller som kan förväntas att ändras inom en närmare framtid, mål, liksom uppgifter eller uppdrag där regeringen ser behov att vara utförlig i beskrivningen är exempel på sådant som vanligtvis inte regleras i instruktionen utan i annat beslut” (prop. 2009/10:175 s. 111).

Inom Regeringskansliet finns sedan flera år tillbaka en handledning för framtagandet av myndighetsinstruktioner. En översyn av denna har påbörjats mot bakgrund av de bedömningar som regeringen redovisat i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt samt i budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 10.4.1).

Bilaga 8.1

KONSTITUTIONSUTSKOTTET

Thomas Larue
föredragande
Tfn: 08-786 66 67

SVERIGES
RIKSDAG

Utdrag ur kanslipromemoria

Nedan följer ett utdrag (s. 2–15) ur en kanslipromemoria daterad den 12 oktober 2010 som den 14 oktober 2010 översändes till Regeringskansliet inom ramen för konstitutionsutskottets granskningsärende om utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet (Dnr 050-290-2010/11).

Justitiedepartementet

Den 19 november 2009 beslutade regeringen (Ju2009/8884/EMA [delvis]) att bevilja OECD högst EUR 81 000 för att utföra en tematisk genomgång av Sveriges politik för arbetskraftsinvandring. Av beslutet framgår att Regeringskansliet ska utbetala beviljat bidrag från utgiftsområde 8, anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder*, anslagspost 9 Informationsinsatser samt att en redovisning av kostnaderna ska lämnas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast tre månader efter den tematiska genomgångens slutförande. Av regeringsbeslutet framgår därtill att eventuell outnyttjade medel ska återbetalas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende Migrationsverket (Ju2008/942/SIM [slutligt] och Ju2008/5764/SIM m.fl.) framgår att anslagsposten dels disponeras av regeringen, dels får användas för informationsinsatser m.m. om arbetskraftsinvandring till Sverige.

Den 19 november 2009 beslutade regeringen (Ju2009/5266/SIM) att till Migrationsverket utbetala högst 1 200 000 kronor för att finansiera kostnader i samband med genomförande av det svenska ordförandeskapet i Annual Tripartite Consultations on Resettlement och Working Group on Resettlement. Av beslutet framgår att Regeringskansliet ska utbetala beviljat bidrag från utgiftsområde 8, anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder*, anslagspost 1 Internationell samverkan samt att en redovisning av kostnaderna ska lämnas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast två månader efter det att ordförandeskapet genomförs. Av regeringsbeslutet framgår därtill att eventuell outnyttjade medel ska återbetalas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende Migrationsverket (Ju2008/942/SIM [slutligt] och Ju2008/5764/SIM m.fl.) framgår dels att från anslagsposten finansieras vissa migrationspolitiska projekt och vissa studier och analyser inom det migrationspolitiska området samt Sveriges deltagande i sådant internationellt samarbete som syftar till att utveckla och tillämpa nya flykting- och migrationspolitiska strategier, dels att beslut om högst 200 000 kronor får fattas av Regeringskansliet, dels att anslagsposten disponeras av regeringen.

Försvarsdepartementet

Den 12 februari 2009 beslutade regeringen (Fö2009/357/SSK) att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) får använda högst 1 500 000 kronor för förvaltning av informationsbanken om M/S Estonias förlisning

samt för uppgiften att svara för information enligt regeringens beslut. Finansieringen ska ske från de medel som återbetalats till staten från konsortiet för M/S Estonias övertäckning. Sjöfartsverket ska betala ut medlen till MSB efter rekvisition. Vidare ges MSB i uppdrag att utreda säkerställande av det långsiktiga förvaltningsansvaret rörande informationsbanken kring M/S Estonias förklaring genom ett överlämnande av informationsbanken till Riksarkivet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2009. Skälen för regeringens beslut är att Styrelsen för psykologiskt försvar upphörde den 31 december 2008 och att myndighetens uppgifter har överförts till MSB.

Den 19 februari 2009 beslutade regeringen (Fö2008/2007/SSK och Fö2009/407/SSK) att MSB får, efter beredning av inkomna ansökningar, betala ut bidrag om högst 350 000 kronor till anhörig- och överlevandeföreningarna knutna till M/S Estonias förklaring. Finansieringen ska ske från de medel som återbetalats till staten från konsortiet för M/S Estonias övertäckning. Sjöfartsverket ska betala ut medlen till MSB efter rekvisition. MSB ska senast den 1 december 2009 lämna en redovisning över kostnaderna för anhörig- och överlevandeföreningarnas aktiviteter.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende Sjöfartsverket inom utgiftsområde 22 Kommunikationer (N2008/8455/IR och N2008/8750/SAM [delvis]) framgår att Sjöfartsverket ska förvalta de medel som återbetalats till staten från konsortiet för Estonias övertäckning och att medlen ska efter beslut av regeringen kunna användas för framtida kostnader föranledda av utredningar och andra åtgärder med anknytning till M/S Estonias förklaring inom den kommande treårsperioden.

Utbildningsdepartementet

Den 23 april 2009 beslutade regeringen (U2009/2700/S) om ett uppdrag vilket innebär bl.a. att Statskontoret under 2009 får ersättning för konsultkostnader motsvarande högst 500 000 kronor och att ersättningen utbetalas efter rekvisition av Statens skolverk från det på statsbudgeten under utgiftsområde 16 för budgetåret 2009 uppförda ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg*, anslagspost 9.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende Statens skolverk (U2008/8481/SAM/S [delvis]) framgår vad gäller den aktuella anslagsposten dels att tilldelade medel disponeras av Statens skolverk, dels att medlen fördelas efter beslut av regeringen.

Jordbruksdepartementet

Den 12 februari 2009 beslutade regeringen (Jo2009/508) att ge Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) i uppdrag att utlysa 9 500 000 kronor för prioriterade områden för utveckling av produktionssystem för ett hållbart uttag av biomassa i jordbruket. Bedömningar av inkomna ansökningar ska ske efter samråd med Statens jordbruksverk och jordbruksnäringen och Formas ska i detta arbete också ta hänsyn till befintliga statsstödsregler. Medel för utlysning ska enligt regeringsbeslutet belasta anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket*, anslagspost 3 Hållbart uttag av biomassa inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar och dessa medel ska betalas ut engångsvis till Formas efter rekvisition. Redovisningen av använda medel ska göras i Formas årsredovisning för 2009. Av

beslutet framgår slutligen bl.a. att Formas får använda maximalt 4 % av medlen för administrativa omkostnader.

Av Formas årsredovisning för 2009 framgår bl.a. att utlysningen har genomförts i samarbete med Stiftelsens lantbruksforskning (SLF) och att forskarrådet har totalt beviljat medel till 8 projekt inom området om totalt 9 miljoner kronor (9 203 000 kronor enligt tabellen på s. 29 i årsredovisningen) och SLF har beviljat 11 projekt. Därtill anges i årsredovisningen (s. 19) att satsningen som stöds avser utveckling av produktionssystem för ett hållbart uttag av biomassa inom jordbruket för andra ändamål än livsmedel och foder och ska omfatta kunskapsuppbyggnad, informationsinsatser samt utvecklingsinsatser för praktisk tillämpning på företagsnivå.

Av regleringsbrevet (2008-12-11) för budgetåret 2009 avseende Skogsstyrelsen (Jo2008/3942 [delvis]) framgår dels att anslagsposten får användas till insatser för skogens och jordbrukets roll för klimatet, inklusive förbättrade förutsättningar för en ökad produktion och ett hållbart uttag av biomassa, dels att anslagsposten disponeras av regeringen, dels att anslagsposten tilldelats 30 000 000 kronor.

Näringsdepartementet

Regeringen beslutade (N2008/6319/ITP [delvis]) den 8 januari 2009 att Regeringskansliet får disponera upp till 2 500 000 kronor för att genomföra studie om policyfrågor på IT-området i EU till år 2015. Av beslutet framgår att kostnaden ska belasta anslag 2:4 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.*, anslagsposten 2 Till regeringens disposition inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. Regeringen bemyndigade Åsa Torstensson, eller den hon sätter i sitt ställe, att upphandla en konsult som ska genomföra studien. Av beslutet framgår därtill att ärendet grundar sig i att Regeringskansliet planerar att i samband med det svenska ordförandeskapet hålla en konferens om EU:s IT-politiska inriktning efter utgången av det nu pågående initiativet för jobb och tillväxt "i2010" samt att det inför denna konferens ska tas fram en rapport. Rapporten ska utgöra en gemensam grund för diskussion om IT-politiken för EU för åren 2010-2015.

Den 4 juni 2009 beslutade regeringen (N2009/4989/ITP [delvis]) dels att Regeringskansliet får disponera 205 000 kronor för avrop av abonnemangstjänst från ramavtal med Gartner Sverige AB avseende analys och rådgivningstjänst på IT-området, dels att bemyndiga statsrådet Åsa Torstensson, eller den hon sätter i sitt ställe, att genomföra avropet. Kostnaden ska belasta anslag 2:4 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.*, anslagsposten 2 Till regeringens disposition inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Den 11 juni 2009 beslutade regeringen (N2009/5147/ITP) att anvisa 1 100 000 kronor för år 2009 till Länsstyrelsen i Uppsala län att användas till samverkan mellan länsstyrelser och regionala självstyrelseorgan kring tillsynen av att den IT-infrastruktur som anlagts med statligt stöd utnyttjas för avsett ändamål och överensstämmer med föreskrivna villkor. Utgifterna ska belasta anslag 2:4 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.*, anslagsposten 2 Till regeringens disposition under utgiftsområde 22 Kommunikationer. Länsstyrelsen i Uppsala län ska rekvirera medlen hos Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 september 2009 och återbetala oförbrukade medel senast den 31 augusti 2010.

Den 11 juni 2009 beslutade regeringen (N2009/5231/ITP [delvis]) att anlita AB Stelacon för att tillhandahålla statistik om bredbandsanvändning ur företagets årliga undersökning och att bemyndiga statsrådet Åsa Torstensson, eller den hon sätter i sitt ställe, att teckna konsultavtal med AB Stelacon. Kostnaderna som får uppgå till högst 200 000 kronor ska belasta anslag 2:4 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.*, anslagsposten 2 Till regeringens disposition under utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Den 10 december 2009 beslutade regeringen (N2009/9529/ITP [delvis]) att Regeringskansliet (Näringsdepartementet) får disponera högst 1 000 000 kronor för att anlita en konsult som med utgångspunkt i Bredbandsstrategi för Sverige (N2009/8317/ITP) ska ge förslag på hur ett forum kan etableras med övergripande syfte att genom samverkan öka tillgången till och utbyggnaden av infrastruktur för elektronisk kommunikation med hög överföringshastighet (bredband). Därtill framgår av beslutet att regeringen bemyndigade statsrådet Åsa Torstensson, eller den hon sätter i sitt ställe, att anlita konsulten och att kostnaden ska belasta anslag 2:4 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.*, anslagsposten 2 Till regeringens disposition inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 2:4 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer (N2008/8161/ITP och N2008/8750/SAM [delvis]) framgår av anslagsvillkoren att anslagsposten 2 Till regeringens disposition får användas för åtgärder i form av uppföljning, utredningar, kompetensstöd, projektbidrag och utbyggnad av viss IT-infrastruktur som bidrar till att förverkliga regeringens politik för informationssamhället, vilket inkluderar samhällsomfattande tjänster inom området elektronisk kommunikation. Av regleringsbrevet framgår därtill att regeringen disponerar medlen.

Den 12 februari 2009 beslutade regeringen (N2009/807/E) att avsätta 970 000 kronor för att finansiera Sveriges sekretariatsbidrag till Energistadgskonferensen för 2009. Enligt regeringsbeslutet gäller att kostnaderna ska belasta utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 6 Internationellt samarbete och att medlen ska betalas ut av Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Den 26 februari 2009 beslutade regeringen (N2009/1415/E) att Regeringskansliets kostnader för arbete med internationellt energiforskningssamarbete inom Nordisk energiforskning (NEF), EU, International Energy agency (IEA) och bilaterala samarbeten får belasta utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 6 Internationellt samarbete med högst 850 000 kronor under 2009 och att åtaganden får ingås som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter om högst 850 000 kronor under 2010. Av regeringsbeslutet framgår att regeringen även beslutade att bemyndiga chefen för Näringsdepartementet att inom denna ram besluta om frivilligt bidrag till genomförandet av projekt av relevans för svenska forskare och företag vid IEA:s sekretariat.

Den 26 mars 2009 beslutade regeringen (N2009/3010/E) att Regeringskansliets kostnader för samarbete med International Energy Agency (IEA) kring World Energy Outlook 2009 får belasta utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 6 Internationellt samarbete med högst

1 650 000 kronor under 2009. Medlen disponeras och utbetalas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Den 29 april 2009 beslutade regeringen (N2008/404/E och N2009/71/E) om bidrag till International Energy Forums sekretariat med ett belopp motsvarande 44 000 US-dollars och att bidraget ska finansieras från utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 6 Internationellt samarbete. Utbetalning av medel för dessa ändamål görs av Regeringskansliet (Näringsdepartementet) efter rekvisition.

Den 17 juni 2009 beslutade regeringen (N2009/5289/E) om ett frivilligt bidrag till Förberedelsekommissionen för etablering av International Renewable Energy Agency (IRENA) med ett belopp motsvarande 260 000 US-dollars och att bidraget ska finansieras från utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 6 Internationellt samarbete. Utbetalning av medel för dessa ändamål görs av Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Den 17 juni 2009 beslutade regeringen (N2009/5406/E) att avsätta 550 000 kronor för att finansiera bidrag till konferensen "3rd European Renewable Energy Policy Conference". Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 6 Internationellt samarbete. Utbetalning av medel för dessa ändamål görs av Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Den 2 juli 2009 beslutade regeringen (N2009/1711/E) att utbetala motsvarande 17 584 euro för att finansiera Sveriges medlemsavgift i Internationella fysikinstitutet (IIF) för 2009. Bidraget ska finansieras från utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 6 Internationellt samarbete. Utbetalning av medel för dessa ändamål görs av Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Av regleringsbrevet (2009-11-26) för budgetåret 2009 avseende Statens energimyndighet inom utgiftsområde 21 Energi (N2009/8973/E och N2009/8907/KLS [delvis]) framgår vad gäller anslaget 1:5 *Energiforskning* av anslagsvillkoren anslagsposten 6 Internationellt samarbete att anslagsposten disponeras av regeringen och att medel från anslagsposten utbetalas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet) efter beslut av regeringen.

Den 3 december 2009 beslutade regeringen (N2009/7332/E) att avsätta 1 000 000 kronor för att finansiera utvärdering av insatserna för forskning och innovation inom energiområdet. Utvärderingens kostnader finansieras från utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:5 *Energiforskning* anslagsposten 7 Till regeringens disposition och att kostnaderna ska belasta anslaget för 2010. Utbetalning av medel för dessa ändamål görs av Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende Statens energimyndighet inom utgiftsområde 21 Energi (N2008/8496/E och N2008/8494/E [delvis]) framgår av anslagsvillkoren att den i beslutet aktuella anslagsposten disponeras av regeringen och att medel från anslagsposten utbetalas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet) efter beslut av regeringen.

Den 26 februari 2009 beslutade regeringen (N2008/6732/RT [delvis]) att uppdra åt Konsumentverket att senast den 31 mars 2009 betala ut bidrag om totalt 30 000 000 kronor till länsstyrelser eller, i förekommande fall, regionala självstyrelseorgan respektive samverkansorgan i enlighet med det förslag

till fördelning som verket har lämnat till regeringen (Konsumentverkets diarienummer 2008/1504). För uppdraget får Konsumentverket senast den 31 mars 2009 hos Regeringskansliet (Näringsdepartementet) rekvidrera högst 30 000 000 kronor från det under utgiftsområde 19 Regional tillväxt uppförda anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*, anslagspost 26 Till regeringens disposition. Ej förbrukade medel ska återbetalas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 20 januari 2011.

Av regleringsbrevet (2008-12-19) för budgetåret 2009 avseende anslagen 1:1, 33:2 (2008) och 33:6 (2006) inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt (N2008/8852/SAM [delvis], N2008/8417/ENT och N2008/6766/ENT m.fl.) framgår av anslagsvillkoren att anslagsposten disponeras av regeringen och att medlen disponeras av regeringen dels för eventuell ytterligare fördelning till länsstyrelser, självstyrelseorgan, samverkansorgan och Nutek, dels för viss central utvecklingsverksamhet m.m.

Regeringen beslutade (N2009/2424/FIN) den 12 mars 2009 dels att utgifterna för Sveriges miljöteknikråd, Swentec, får uppgå till högst 12 000 000 kronor för 2009 och, förutsatt att riksdagen beviljar medel till ändamålet, till högst 13 000 000 kronor för 2010, dels att utgifterna för den särskilde samordnaren för svenskt samarbete med Folkrepubliken Kina inom området energi- och miljöteknik, inklusive hållbart stadsbyggande, samt stödfunktion för detta samordningsarbete får uppgå till högst 8 000 000 kronor under 2009 och, förutsatt att riksdagen beviljar medel till ändamålet, till högst 11 000 000 kronor under 2010.

Utgifterna för Swentec och den särskilde samordnaren samt stödfunktionen för detta samordningsarbete ska för respektive år faktureras Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 18 december 2009 och senast den 17 december 2010. Utgifterna ska belasta det inom utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling m.m.*, anslagspost 5 Till regeringens disposition. Av regeringsbeslutet framgår även att regeringen bemyndigar statsrådet Maud Olofsson att besluta om medlens närmare användning.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende Verket för näringslivsutveckling (N2008/8416/ENT, N2008/8271/SAM [delvis] och N2008/8852/SAM [delvis] m.fl.) framgår av anslagsvillkoren att anslagsposten disponeras av regeringen och att medel från anslagsposten ska användas till näringslivsfrämjande åtgärder och 80 000 000 kronor ska användas till miljöteknikåtgärder.

Den 10 september 2009 beslutade regeringen (N2009/6827/ENT) att anslå högst 500 000 kronor till utgifter under 2009 och 2010 som medfinansiering av studien *Women Entrepreneurship and Innovation* som genomförs under ledning av FN-organet UNCTAD (Enterprise Development Bransch). Kammarkollegiet ska efter rekvisition av UNCTAD senast den 1 december 2009 betala ut högst 500 000 kronor och kostnaden ska belasta det inom utgiftsområde 13 uppförda anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder*, anslagspost 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medel som inte förbrukats för avsett ändamål ska senast den 31 januari 2011 återbetalas till Kammarkollegiet. Resultat av studien och redovisning av hur medlen använts ska av UNCTAD lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

SVERIGES
RIKSDAG

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* (IJ2008/2452/IU [delvis] och IJ2008/2498/JÄM) framgår dels att anslagsposten disponeras av Kammarkollegiet, dels att anslagspostens medel utbetalas enligt regeringens beslut.

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Regeringen beslutade (IJ2009/316/IU) den 12 februari 2009 att Länsstyrelsen i Kronobergs län får rekquirera 1 200 000 kronor från utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslag 1:1 *Integrationsåtgärder*, anslagsposten 9 Till regeringens disposition och besluta om medlens fördelning. Medlen får användas för de kostnader som uppstår hos vissa länsstyrelser till följd av insatser för samordning av arbetet med nyanlända invandrare. Medel som inte förbrukas till avsett ändamål ska senast den 26 februari 2010 återbetalas till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet).

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 1:1 *Integrationsåtgärder* (IJ2008/2452/IU [delvis] och IJ2008/2507/IU) framgår av anslagsvillkoren för anslagsposten 9 Till regeringens disposition att anslagsposten får användas till att stärka samverkan och koordinering av länsstyrelsernas arbete med nyanländas introduktion och det arbete som bedrivs gemensamt av länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen.

Regeringen beslutade (IJ2009/314/JÄM) den 12 februari 2009 att länsstyrelserna får disponera sammanlagt 5 000 000 kronor till insatser för stärkt regional samverkan med syfte att motverka prostitution och handel med människor för sexuella ändamål samt öka skyddet och stödet till utsatta enligt den fördelning som framgår av bilagan till beslutet.

Enligt beslutet ska länsstyrelserna få rekquirera medlen från Kammarkollegiet senast den 30 april 2009. Kostnaden ska belasta utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder*, anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regleringsbeslut. Medel som inte förbrukas till avsett ändamål ska senast den 31 maj 2010 återbetalas till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet). Respektive länsstyrelse ska senast den 31 mars 2010 lämna en redovisning avseende de rekviderade medlens användning till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet).

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* (IJ2008/2452/IU [delvis] och IJ2008/2498/JÄM) framgår att anslagsvillkoren för anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regleringsbeslut är att medel utbetalas enligt regeringens beslut.¹

Regeringen beslutade (IJ2009/463/IU) den 26 mars 2009 att chefen för Integrations- och jämställdhetsdepartementet eller den hon sätter i sitt ställe får

¹ Av regleringsbrevet (2009-12-17) för budgetåret 2009 avseende anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* (IJ2009/722/UF [delvis], IJ2009/1993/JÄM och IJ2009/2344/JÄM) framgår det att Kammarkollegiet ska efter rekvisition utbeta bl.a. 5 000 000 kronor till länsstyrelserna för deras uppdrag att stärka regional samverkan i syfte att bekämpa människohandel för sexuella ändamål och prostitution i enlighet med riktlinjer i regleringsbeslut den 12 februari 2009 (IJ2009/314/JÄM) med den ändringen att länsstyrelserna får rekquirera medlen från Kammarkollegiet senast den 30 september 2009.

disponera högst 900 000 kronor för en del av utvärderingen av integrationspolitiken. Enligt beslutet ska medlen användas för att utvärdera det urbana utvecklingssamarbetets lokala processer i kommuner med lokala utvecklingsavtal för 2008–2010. Medlen ska tas ifrån utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslag 1:1 *Integrationsåtgärder*, anslagsposten, 3 Insatser i syfte att bryta utanförskapet.

Av regleringsbrevet (2008–12–18) för budgetåret 2009 avseende anslag 1:1 *Integrationsåtgärder* (IJ2008/2452/IU [delvis] och IJ2008/2507/IU) framgår dels inga anslagsvillkor för anslagsposten 3 Insatser i syfte att bryta utanförskapet, dels att anslagspostens ramanslag inte tilldelats några medel.

Av regleringsbrevet (2009–04–08) för budgetåret 2009 avseende anslag 1:1 *Integrationsåtgärder* (IJ2009/783/IU) framgår dels att anslagspostens ramanslag saknar medel, dels att som anslagsvillkor för anslagsposten 3 gäller att regeringen avser att senare fatta beslut om tillgängliga medels användning.

Regeringen beslutade (IJ2009/745/JÅM) den 2 april 2009 att chefen för Integrations- och jämställdhetsdepartementet får disponera högst 420 000 kronor för att utarbeta en modell med indikatorer för uppföljning av jämställdhetspolitiken. Medlen ska enligt regeringsbeslutet tas ifrån utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder*, anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut.

Av regleringsbrevet (2008–12–18) för budgetåret 2009 avseende anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* (IJ2008/2452/IU [delvis] och IJ2008/2498/JÅM) framgår att medel utbetalas enligt regeringsbeslut och att Kammarkollegiet disponerar anslagspostens medel.

Av regleringsbrevet (2009–12–17) för budgetåret 2009 avseende anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* (IJ2009/722/UF [delvis], IJ2009/1993/JÅM och IJ2009/2344/JÅM) framgår dels att medel utbetalas enligt regeringsbeslut, dels att Kammarkollegiet disponerar anslagspostens medel, dels att det aktuella regeringsbeslutet inte återfinns i beskrivningen av de regeringsbeslut som Kammarkollegiet efter rekvisition ska utbetala medel till (jfr regleringsbrevet s. 6–10). Därutöver anges i regleringsbrevet att anslagspost 28 Uppföljning av jämställdhetspolitiken tilldelats 420 000 kronor i ramanslag samt att anslagsposten 28 disponeras enligt regleringsbrevet av Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet). Anslagsvillkoren för anslagsposten 28 är enligt regleringsbrevet att från anslaget finansieras uppdrag som rör uppföljning av jämställdhetspolitiken.

Regeringen beslutade (IJ2009/738/IU och IJ2009/1242/IU) den 17 juni 2009 att uppdra till Statens skolverk att betala ut medel för kvalitetshöjande insatser inom svenskundervisning för invandrare (sfi) till de kommuner och med de belopp som anges i bilagan till regeringsbeslutet (sammanlagt 44 000 000 kronor). Enligt regeringsbeslutet ska medlen utbetalas senast den 31 augusti 2009.

Medlen ska tas ifrån utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslag 1:2 *Kommunersättningar vid flyktmottagande*, anslagspost 17 Till regeringsdisposition. Statens skolverk ska inkomma med en samlad redovisning av användningen av medlen till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 31 mars 2011. Skolverket ska även se till att de medel som ej använts för avsett ändamål återbetalas till Skolverket senast

den 31 december 2010. Dessa medel ska återföras till det anslag som myndigheten disponerar för försöksverksamheten med sfi-bonus.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 1:2 *Kommunersättningar vid flyktmottagande* (IJ2008/2452/IU [delvis] och IJ2008/2508/IU) framgår dels att regeringen disponerar de tilldelade medlen, dels att anslagsposten anslagsvillkor var att regeringen kommer senare att fatta beslut om medlens användning. Av regleringsbrevet (2009-11-19) för budgetåret 2009 avseende anslag 1:2 *Kommunersättningar vid flyktmottagande* (IJ2009/2094/IU och IJ2009/2117/IU) framgår att detta anslagsvillkor kvarstod.

I ytterligare ett regeringsbeslut (IJ2009/1488/IU) från den 27 augusti 2009 avseende medel för utbetalning av bidrag till kvalitetshöjande insatser inom svenskundervisning för invandrade (sfi) beslutade regeringen dels om förlängning av tiden för utbetalningen till berörda kommuner till den 18 september 2009, dels om att Regeringskansliet kommer att utbetala medlen (44 000 000 kronor) till Skolverkets räntekonto senast den 18 september 2009.

Den 25 juni 2009 beslutade regeringen (IJ2009/1225/DISK) att bevilja Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) 500 000 kronor för att undersöka omfattningen av och situationen för personer som köper och säljer sexuella tjänster inom grupperna homo- och bisexuella samt transpersoner och personer som är utsatta för människohandel för sexuella ändamål inom dessa grupper i Sverige. RFSL får rekvirera medlen från Kammarkollegiet senast den 1 oktober 2009. Medel som inte har förbrukats för avsett ändamål ska senast den 1 april 2010 återbetalas till Kammarkollegiet. Medlen ska tas ifrån utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder*, anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. RFSL ska senast den 1 mars 2011 lämna en slutrapport och en redovisning över hur rekvirerade medel har använts. Enligt regeringsbeslutet avser regeringen att för 2010 bevilja RFSL ytterligare 2 000 000 kronor för att sprida informationen om de kunskaper som erhållits genom undersökningen, under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* (IJ2008/2452/IU [delvis] och IJ2008/2498/JÄM) framgår att medel utbetalas enligt regeringens beslut och att Kammarkollegiet disponerar anslagspostens medel.

Av regleringsbrevet (2009-12-17) för budgetåret 2009 avseende anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* (IJ2009/722/UF [delvis], IJ2009/1993/JÄM och IJ2009/2344/JÄM) framgår dels att Kammarkollegiet disponerar anslagsposten, dels att medel betalas ut enligt regeringens beslut, dels att Kammarkollegiet ska efter rekvisition utbetala bl.a. 500 000 kronor till Riksförbundet för sexuellt likaberättigande i enlighet med det aktuella regeringsbeslutet *med den ändringen* att medlen ska rekvireras senast den 31 december 2009, och de medel som inte förbrukats för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 1 april 2010.

Den 12 november 2009 beslutade regeringen (IJ2009/1182/DEM) att bevilja Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) 800 000 kronor för fortsatt arbete under 2009 och 2010 med att genomföra och slutföra ett IT-utvecklingsprojekt med fokus på dialogen med medborgarna. SKL får

rekvirera medlen från Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 1 december 2009. Medel som inte har förbrukats för avsett ändamål ska senast den 31 mars 2011 återbetalas till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet).

Medlen ska tas ifrån utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslag 6:1 *Allmänna val och demokrati*, anslagsposten 3 Demokrati. SKL ska senast den 31 mars 2011 redovisa utfallet av arbetet i projektet till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet).

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 6:1 *Allmänna val och demokrati* (IJ2008/2389/DEM och IJ2008/2502/DEM) framgår dels att medlen disponeras av Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet), dels att medlen får användas för insatser kopplade till uppföljning och utveckling av demokratipolitiken.

Den 3 december 2009 beslutade regeringen (IJ2009/2171/UF) att Ungdomsstyrelsen får rekquirera 100 000 kronor för utökat internationellt arbete m.m. från Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 15 december 2009. Medel som inte har förbrukats för avsett ändamål ska senast den 31 mars 2010 återbetalas till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet). Medlen ska tas ifrån utgiftsområde 17, anslag 12:2 *Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet*, anslagsposten 7 Till regeringens disposition.

Av regleringsbrevet (2009-10-15) för budgetåret 2009 avseende Ungdomsstyrelsen (IJ2009/1834/DISK och IJ2009/1835/UF) framgår dels att anslagsposten disponeras av regeringen, dels att 1 355 000 kronor har tilldelats anslagsposten.

Den 3 december 2009 beslutade regeringen (IJ2009/2214/IU) att lämna ett bidrag, sammanlagt 1 700 000 kronor, till Statistiska centralbyrån (SCB) för kostnader under 2009 i samband med en levnadsnivåundersökning för utrikes födda som SCB utför på uppdrag av Stockholms universitets Linnécentrum för integrationsstudier (SULCIS). Rekvisitionerna ska ha inkommit senast den 14 december 2009. Medlen ska tas ifrån dels utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslag 1:1 *Integrationsåtgärder*, anslagsposten 1 Disponeras av Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) med 1 000 000 kronor vilka ska utbetalas av Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet), dels utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslag 4:5 *Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning*, anslagsposten 3 Medel som fördelas efter regeringens beslut med 500 000 kronor vilka ska utbetalas av Kammarkollegiet, dels utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 6:2 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.*, anslagsposten 7 Utveckling av den sociala välfärdsstatistiken – Regeringskansliets disposition med 200 000 kronor vilka ska utbetalas av Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Av regleringsbrevet (2009-04-08) för budgetåret 2009 avseende anslag 1:1 *Integrationsåtgärder* (IJ2009/783/IU) framgår att Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) disponerar de till anslagsposten tilldelade medel samt att anslagsvillkoren innebär att anslagsposten får användas för uppföljning och utvärdering av integrationen på nationell, regional och lokal nivå.

SVERIGES
RIKSDAG

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 4:5 *Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning* inom utgiftsområde 16 (U2008/8481/SAM [delvis]) framgår att anslagsposten disponeras av regeringen och att medel från anslagsposten betalas ut enligt särskilda beslut av regeringen.

Av regleringsbrevet (2009-12-21) för budgetåret 2009 avseende Socialstyrelsen (S2009/10275/SK [delvis]) framgår att Regeringskansliet (Socialdepartementet) disponerar de till anslagsposten tilldelade medel samt att anslagsvillkoren innebär att medlen disponeras av Regeringskansliet för utveckling av den sociala välfärdsstatistiken.

Den 10 december 2009 beslutade regeringen (IJ2009/2261/UF [delvis] och IJ2009/2273/UF) att bevilja medel till Folkbildningsrådet för att sammankalla och administrera ett partsgemensamt forum för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhällets organisationer. Folkbildningsrådet får rekvrirera högst 100 000 kronor från Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 15 december 2009. Kostnaderna ska belasta utgiftsområdet 1 Rikets styrelse, anslag 6:1 *Allmänna val och demokrati*, anslagspost 4 Dialog för en förstärkt gemensam värdegrund. Folkbildningsrådet ska redovisa hur medlen använts till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet och Utbildningsdepartementet) senast den 31 mars 2011. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 30 augusti 2011.

Av regeringsbeslutet framgår att regeringens avsikt är att även för 2010 tillföra Folkbildningsrådet ytterligare 1 000 000 kronor, under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende anslag 6:1 *Allmänna val och demokrati* (IJ2008/2389/DEM och IJ2008/2502/DEM) framgår att Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet och Utbildningsdepartementet) disponerar de till anslagsposten tilldelade medel samt att anslagsvillkoren innebär att medlen får användas dels för att initiera en dialog och samverka med aktörer i samhället i syfte att stärka respekten för demokratin och de mänskliga rättigheterna, dels för administration av satsningen såsom lön, resor och sammanträden.

Kulturdepartementet

Den 29 april 2009 beslutade regeringen (Ku2009/521/MFI) att anslå 750 000 kronor till Länsstyrelsen i Örebro län. Kammarkollegiet ska på rekvisition från länsstyrelsen utbetala medlen och kostnaden ska belasta utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, anslaget 13:1 *Stöd till idrotten*, anslagsposten 1 Bidrag till internationellt samarbete m.m. Länsstyrelsen ska redovisa medlems användning till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 mars 2010, redovisningen ska vara styrkt av revisor och av den ska verksamhet som genomförts med stöd av medel framgå. Medel som inte förbrukats ska återbetalas till Kammarkollegiet.

Av regleringsbrevet (2008-12-11) för budgetåret 2009 avseende anslagen 2:1, 3:4, 7:3, 8:2, 8:4, 8:7, 10:1, 11:2 och 13:1 (Ku2008/2172/SAM [delvis]) framgår att Kammarkollegiet disponerar de till anslagsposten tilldelade med-

len samt att som anslagsvillkor anges att medlen utbetalas i enlighet med särskilda regeringsbeslut.

Den 26 november 2009 beslutade regeringen (Ku2009/1328/KT) att Kammarkollegiet ska betala ut ett bidrag som avser 650 00 kronor för personalkostnader avseende forskningsinsatser inom Historiska institutionen och att kostnaden ska belasta det under utgiftsområde 17 uppförda anslaget 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*, anslagsposten 6 Bidrag till allmän kulturverksamhet. Rätten att rekvrirera medel från Kammarkollegiet upphör den 18 december 2009 och Uppsala Universitet ska lämna en redovisning av bidragets användning till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 31 januari 2010.

Av regleringsbrevet (2009-06-25) för budgetåret 2009 avseende Statens kulturråd (Ku2009/1309/KV) framgår att Kammarkollegiet disponerar de till anslagsposten tilldelade medlen samt att som anslagsvillkor anges att medlen utbetalas i enlighet med regeringens beslut.

Arbetsmarknadsdepartementet

Regeringen beviljade (A2009/860/AE) den 12 mars 2009 SCB högst 350 000 kronor i bidrag till genomförande av tilläggsmodul i arbetskraftsundersökningarna under 2009 i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 207/2008. Kammarkollegiet ska på rekvisition från SCB betala ut bidraget. Rekvisitionen ska göras senast den 30 november 2009. Medlen ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*, anslagspost 4 Försöksverksamhet med sysselsättningsskapande åtgärder. SCB ska senast den 31 december 2009 redovisa till Kammarkollegiet och Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) hur medlen använts samt återbetala ej tidigare förbrukade medel till Kammarkollegiet.

Regeringen beviljade (A2009/1864/AE) den 4 juni 2009 SCB 47 500 kronor som en delfinansiering av en undersökning kring individer som lämnat arbetslöshetskassorna. Enligt beslutet ska Kammarkollegiet utan rekvisition utbetala beloppet till SCB. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*, anslagspost 4 Försöksverksamhet med sysselsättningsskapande åtgärder. Beslutet fattades mot bakgrund av att SCB har genomfört en undersökning kring hur utträdet ur arbetslöshetskassorna som redovisats till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet). Av beslutet framgår att kostnaden för undersökningen uppgår till 95 000 kronor.

Den 17 september 2009 beslutade regeringen (A2009/2473/AE) att bevilja Alphametrics Ltd 150 000 kronor (exkl. moms) för finansiering av utanförskapsstudie inom EU. Enligt beslutet ska beloppet utan rekvisition utbetalas av Kammarkollegiet. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*, anslagspost 4 Försöksverksamhet med sysselsättningsskapande åtgärder. Av regeringsbeslutet framgår dels att Alphametrics Ltd på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet har genomfört studien, dels att avtal slutits mellan parterna den 4 februari 2009, dels att den totala kostnaden uppgår till 150 000 kronor, dels att studien har inkommit och att uppdraget därmed är fullgjord.

Den 17 september 2009 beviljade regeringen (A2009/2474/AE) Applica sprl 150 000 kronor (exkl. moms) för finansiering av framtagandet av statistik som ska ligga till grund för diskussioner kring ett ökat arbetskraftsdeltagande under det informella ministermötet i juli och på högnivåkonferensen i oktober 2009. Enligt beslutet ska beloppet utan rekvisition utbetalas av Kammarkollegiet. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*, anslagspost 4 Försöksverksamhet med sysselsättningskapande åtgärder. Av regeringsbeslutet framgår dels att Applica sprl på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet har tagit fram ett statistisk underlag som en del i att visa på möjligheterna att öka arbetskraftsutbudet bland medlemsstaterna i EU, dels att avtal slutits mellan parterna den 4 februari 2009, dels att den totala kostnaden uppgår till 150 000 kronor, dels att studien har inkommit och att uppdraget därmed är fullgjord.

Den 29 oktober 2009 beslutade regeringen (A2009/3335/A) att Kammarkollegiet ska utan rekvisition betala ut 500 000 kronor till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) för att finansiera översynen av statens merkostnadsersättning till Samhall AB. Regeringen avser enligt beslutet att anlita Ernst & Young för att genomföra översynen. Utgiften ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*, anslagspost 4 Försöksverksamhet med sysselsättningskapande åtgärder.

Den 19 november 2009 beslutade regeringen (A2009/3454/A) att Kammarkollegiet ska utan rekvisition betala ut 269 000 kronor till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) för att genomföra en utvärdering av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten. Regeringen avser enligt beslutet att anlita Ramböll Management Consulting AB för att genomföra översynen. Utgiften ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*, anslagspost 4 Försöksverksamhet med sysselsättningskapande åtgärder. Av regeringsbeslutet framgår att Stiftelsen Utbildning Nordkalotten är en svensk statlig stiftelse som enligt överenskommelse med Finland och Norge från 1990 anordnar arbetsmarknadsutbildningar med särskild inriktning på arbetsmarknaderna i de nordligaste delarna av de tre länderna.

Av regleringsbrevet (2008-12-18) för budgetåret 2009 avseende Arbetsförmedlingen och anslag inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (A2008/3592/A och A2008/3634/ADM [delvis]) framgår att Kammarkollegiet disponerar de till anslagsposten tilldelade medlen samt att som anslagsvillkor för anslagsposten gäller dels att anslagsbeloppet får användas efter särskilt beslut av regeringen, dels att Kammarkollegiet ska senast den 1 februari 2010 till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) redovisa utbetalda och återbetalade medel per projekt för under 2009 pågående och avslutade projekt.

Av regleringsbrevet (2009-12-03) för budgetåret 2009 avseende Arbetsförmedlingen och anslag inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (A2009/3716/A och A2009/3638/ADM [slutlig]) framgår att anslagsvillkoren för anslagsposten överstämmer exakt med regleringsbrevet från den 18 december 2008 (se ovan).

Den 2 april 2009 beslutade regeringen (A2009/1215/AE) att uppdra åt Arbetsförmedlingen att till de i en bilaga till regeringsbeslutet angivna arbetslöshetskassorna betala ut sammanlagt 6 000 000 kronor i bidrag för kompensation till arbetslöshetskassorna för ökat elektroniskt informationsutbyte. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd*, anslagspost 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning.

Den 25 juni 2009 beslutade regeringen (A2009/2009/AE) med stöd av bemyndigandet i 93 a § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor om bidrag till arbetslöshetskassorna att uppdra Arbetsförmedlingen att till de i en bilaga till regeringsbeslutet angivna arbetslöshetskassorna betala ut sammanlagt 10 468 495 kronor i bidrag till mindre arbetslöshetskassor som har höga administrativa kostnader. Till regeringsbeslutet bifogades även principer för beräkning av bidraget. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv uppförda anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd*, anslagspost 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning.

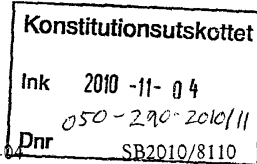
Av regleringsbrevet (2009-12-03) för budgetåret 2009 avseende Arbetsförmedlingen och anslag inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (A2009/3716/A och A2009/3638/ADM [slutlig]) framgår att Arbetsförmedlingen disponerar de till anslagsposten tilldelade medlen samt att som anslagsvillkor för anslagsposten gäller bl.a. att anslagsbeloppet får efter särskilt beslut av regeringen användas för bidrag till arbetslöshetskassor enligt 93 a § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Bilaga 8.2

Statsrådsberedningen

Rättschefen

2010-11-04

Konstitutionsutskottet
Riksdagen**Konstitutionsutskottets granskningsärende Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet**

Härmed överlämnas promemorior från Finansdepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet, Justitiedepartementet, Näringsdepartementet, Kulturdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunniga Louise Hallquisth.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-10-28

Finansdepartementet

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet

Konstitutionsutskottet har i skrivelse den 14 oktober 2010 begärt att Regeringskansliet ska svara på vissa frågor. Finansdepartementet lämnar härmed underlag för svar på frågorna 1, 2 och 6. Samtliga departement som berörs av fråga 1 och 2 har beretts tillfälle att lämna underlag.

1. I utskottets granskning har påträffats ett flertal fall då den anslagsposten som belastas disponeras av en underlydande myndighet, eller i några fall av Regeringskansliet, men där det som villkor ställs upp krav på regeringsbeslut innan medlen kan betalas ut av myndigheten. I andra fall tillämpas ordningen att den anslagspost som belastas disponeras av regeringen. Vad är skälen till dessa olika ordningar, som finns mellan och i vissa fall även inom de granskade departementen?

I de fall regeringen inte närmare bestämt hur medlen ska användas och vem som ska få dispositionsrätten ställs dessa till regeringens eller Kammarkollegiets disposition i avvaktan på slutligt ställningstagande. Som villkor anges att medlen får användas först efter beslut av regeringen. Efter att regeringen har tagit ställning till vem som ska få dispositionsrätten samt övriga villkor kring medlens användning ändras regleringsbrevet och dispositionsrätten ställs till berörd myndighet. Poster som står till regeringens disposition redovisas av Regeringskansliet. Strävan är att medel fr.o.m. 2011 inte ska ställas till regeringens disposition utan att sådana medel ska disponeras av Kammarkollegiet med villkor att medlen får användas efter beslut av regeringen. I vissa fall innebär ställningstagandet att dispositionsrätten flyttas till verksamhetsansvarig myndighet. I andra fall, främst när det handlar om bidrag, anger regeringen genom villkor till Kammarkollegiet hur myndigheten får disponera medlen, exempelvis att en utbetalning ska ske till en organisation.

I andra fall är det redan från början klart vilken myndighet som ska disponera medlen men regeringen vill behålla kontrollen över

användningen. Regeringen beslutar då att myndigheten får använda anslagsbeloppet, eller en del av anslagsbeloppet, först efter ett regeringsbeslut. Detta kan t.ex. bli aktuellt när regeringen beslutar om en utgiftsbegränsning. Anslagsbeloppet redovisas då hos den myndighet som disponerar anslaget. Detta innebär att Regeringskansliet inte blir inblandat i redovisningen.

2. I vissa beslut anges en tidpunkt när eventuellt outnyttjade medel ska återbetalas, i vissa beslut saknas denna uppgift. Vad är anledningen till detta och vilka kommentarer finns till den variation som finns mellan de granskade departementen?

I promemorian redovisas 14 beslut enligt vilka återbetalning av oförbrukade medel ska ske. I samtliga dessa beslut finns uppgift om sista dag för antingen återbetalning eller redovisning av användningen av medlen. En utgångspunkt är att redovisning och återbetalning sker vid samma tillfälle. I tre av fem beslut som refereras i promemorian och som innehåller uppgift om både sista dag för redovisning av medlens användning och återbetalning av oförbrukade medel ska redovisning och återbetalning enligt besluten ske vid olika tillfällen.

I budgetpropositionen för 2009 aviserade regeringen att Kammarkollegiet från 2009 kommer att utföra vissa administrativa kontroll- och prövningsmoment vid bidragsgivning samt praktiskt hantera t.ex. utbetalningar och återkrav av vissa anslag (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, s. 36). Mot denna bakgrund har förvaltningschefen i Regeringskansliet den 27 april 2010 beslutat om en vägledning för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl. Vägledningen är avsedd att vara ett stöd och ge exempel på bra arbetssätt i handläggningen av bidrag till verksamhet eller aktiviteter som regeringen eller Regeringskansliet betalar ut från något av sina anslag till bl.a. enskilda. I vägledningen finns exempel på utformningen av beslut som ska innehålla uppgift om sista dag för slutrapportering och att medel som inte använts ska betalas tillbaka samma dag.

6. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Konstitutionsutskottets promemoria föranleder inga kommentarer i övrigt.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-10-28

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet

Konstitutionsutskottet har i skivelse den 14 oktober 2010 begärt att Regeringskansliet ska svara på vissa frågor. Integrations- och jämställdhetsdepartementet lämnar härmed underlag för svar på frågorna 3-5.

3. Mot bakgrund av utskottets granskning och de två fall som däri påträffats, vad är skälet till att sätta tidpunkten för inlämningen av en redovisning över utbetalda medels användning före tidpunkten för en återbetalning av eventuellt outnyttjade medel?

I samband med att ett uppdrag slutförs kan vissa kostnader uppstå med viss fördröjning, det kan t.ex. röra sig om tryckkostnader om en publikation/trycksak framställs eller konferenser/seminarier som genomförs i slutfasen av ett uppdrag/projekt. Skälet för att ange att myndigheterna ska återbetala ej upparbetade anslagsmedel ett par månader efter avslutat uppdrag och lämnad slutlig redovisning är således att möjliggöra för myndigheten att reglera eventuella fördröjda kostnader som genereras i slutfasen av uppdraget.

4. För vart och ett av de nedan tolv uppräknade regeringsbesluten om utbetalning av medel: Återbetalades några medel och i så fall hur mycket?

d) IJ2009/316/IU: Inga medel har återbetalats.

e) IJ2009/314/JÄM: Återbetalning har skett med 566 673,85 kr.

f) IJ2009/1225/DISK: Inga medel har återbetalats.

g) IJ2009/2171/UF: Inga medel har återbetalats.

5. Vilka kommentarer finns till följande under granskningen gjorda iakttagelser:

i. Regeringen har beslutat om utbetalningar av medel vilka bl.a. belastat det inom utgiftsområde 13 uppförda anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Dessa regeringsbeslut räknas även upp i det aktuella regleringsbrevet. Motsvarande "följdändringar" av regleringsbrev har inte gjorts i samband med andra i granskningen genomgånga beslut

Ordningen att i regleringsbrevet ange berörda regeringsbeslut för de insatser och projekt som finansieras av medel från utgiftsområde 13, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 12, har införts för att samlat kunna följa medlens fördelning och användning. Denna ordning motiveras av att den särskilda satsningen är omfattande och att antalet uppdragstagare är betydande.

ii. I regeringens beslut om disposition till chefen för Integrations- och jämställdhetsdepartementet (IJ2009/745/JÄM) framgår av regleringsbrevet från den 17 december 2009 att det aktuella anslaget och anslagsposten som disponeras av Kammarkollegiet saknar uppgift om regeringsbeslutet.

Enligt regeringens beslut den 2 april 2009 (IJ2009/745/JÄM) disponerar chefen för Integrations- och jämställdhetsdepartementet 420 000 kr under utgiftsområde 13, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 12, för uppföljning av jämställdhetspolitiken.

Genom ändring av regleringsbrevet den 11 juni 2009 inrättades anslagspost 28 för uppföljning av jämställdhetspolitiken och motsvarande medel, dvs. 420 000 kr, flyttades från anslagspost 12. Det hade för tydlighetens skull varit motiverat att då hänvisa till regeringsbeslutet den 2 april 2009 (IJ2009/745/JÄM) i villkoren för anslagspost 28.

iii. Avseende regeringsuppdraget till Statens skolverk (IJ2009/738/IU och IJ2009/1242/IU) anges i ett ändrat regleringsbrev (IJ2009/2094/IU och IJ2009/2117/IU) vilket beslutades efter regeringsuppdraget att regeringen kommer senare att fatta beslut om medlens användning, dvs. samma medel som ska användas för regeringsuppdraget.

Det villkor som gällt för anslagsposten 17 Till regeringens disposition på anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktmottagande beslutades den 18 december 2008 (IJ2008/2452/IU). Ändringsbeslutet den 19 november 2009 (IJ2009/2094/IU och IJ2009/2117/IU) avsåg ingen hantering av anslagsposten 17, dvs. medlen stod fortsatt till regeringens disposition.

Besluten (IJ2009/738/IU) och (IJ2009/1242/IU) om uppdraget till Skolverket avsåg 44 000 000 kr av totalt anslagna medel på 80 000 000 kr. Återstående belopp under anslagspost 17, dvs. 36 000 000 kr, avsåg därmed medel som regeringen fortfarande kunde fatta beslut om senare och inte medel som skulle användas för regeringsuppdraget till Skolverket. Något skäl att ändra villkoren för anslagsposten med anledning av uppdragen till Skolverket fanns därmed inte.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-10-26

Justitiedepartementet

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet

Konstitutionsutskottet har i skrivelse till Regeringskansliet den 14 oktober 2010 begärt svar på vissa frågor. Justitiedepartementet lämnar följande underlag för svar på frågorna 4 a) och b).

4. För vart och ett av de nedan tolv uppräknade regeringsbesluten om utbetalning av medel: Återbetalades några medel och i så fall hur mycket?

a) Ju2009/8884/EMA [delvis]

Regeringen har beviljat OECD ett bidrag för att utföra en tematisk genomgång och analys av Sveriges politik för arbetskraftsinvandring. Den tematiska genomgången ska vara avslutad under våren 2011. Därefter ska en redovisning av kostnaderna och eventuell återbetalning ske till Justitiedepartementet.

b) Ju2009/5266/SIM

Regeringen har beviljat Migrationsverket ett bidrag som finansiering för genomförandet av det svenska ordförandeskapet i Annual Trepartige Consultations on Resettlement och Working Group on Resettlement. Någon återbetalning är inte aktuell då hela bidraget utnyttjades.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-10-28

Näringsdepartementet

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet

Konstitutionsutskottet har i skrivelse den 14 oktober 2010 begärt att Regeringskansliet ska svara på vissa frågor. Näringsdepartementet lämnar härmed underlag till svar på utskottets fråga 4 c).

4 För vart och ett av de nedan tolv uppräknade regeringsbesluten om utbetalning av medel: Återbetalades några medel och i så fall hur mycket?

c) N2009/5147/ITP

Några medel återbetalades inte i det aktuella ärendet.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-10-27

Kulturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet

Konstitutionsutskottet har i skrivelse den 14 oktober 2010 begärt att Regeringskansliet ska svara på vissa frågor. Kulturdepartementet får härmed lämna följande underlag som svar till konstitutionsutskottets fråga 4 h).

4. För vart och ett av de nedan tolv uppräknade regeringsbesluten om utbetalning av medel: Återbetalades några medel och i så fall hur mycket?

4 h) Ku2009/521/MFI

Ja, Länsstyrelsen i Örebro län har den 28 april 2010 återbetalat 320 977 kr av de utbetalade medlen.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-10-28

Arbetsmarknadsdepartementet

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet

Konstitutionsutskottet har i skrivelse den 14 oktober 2010 begärt att Regeringskansliet ska svara på vissa frågor. Arbetsmarknadsdepartementet lämnar härmed underlag för svar på fråga 4 i).

4. För vart och ett av de nedan tolv uppräknade regeringsbesluten om utbetalning av medel: Återbetalades några medel och i så fall hur mycket?

i) A2009/860/AE

I ärende A2009/860/AE beviljade regeringen Statistiska centralbyrån högst 350 000 kr i bidrag till genomförande av tilläggsmodul i arbetskraftsundersökningarna under år 2009 i enlighet med Europeiska kommissionens förordning (EG) nr 207/2008. Den 24 mars 2010 lämnade Statistiska centralbyrån till departementet en redovisning av erhållna medel (ärende A2010/925/AE). Av redovisningen framgår att kostnaderna för att genomföra tilläggsmodulen överstiger det av regeringen beviljade bidraget. Några medel har inte återbetalats.

Bilaga 9.1

KONSTITUTIONSUTSKOTTET

Thomas Larue

föredragande

Tfn: 08-786 66 67

SVERIGES
RIKSDAG

Utdrag ur kanslipromemoria

Nedan följer ett utdrag (s. 13–38) ur en kanslipromemoria daterad den 12 oktober 2010 som den 14 oktober 2010 översändes till Regeringskansliet inom ramen för konstitutionsutskottets granskningsärende om framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU (Dnr 050-291-2010/11).

Kreditfördringsdirektivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 213, antogs av kommissionen den 23 april 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepartementets finansmarknadsavdelning den 21 maj 2008. Promemorian har gemensambere- retts med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, Justitie- departementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt samt grundlagsenheten, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad, Fi- nansdepartementets budgetavdelning samt bankenhet, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartemen- tets konsumentenhet samt Brysselrepresentationen.

Av promemorians ståndpunkt framgår att Sverige dels välkomnar direktiv- förslaget, dels att vissa bestämmelser i ett av de två direktiven som förslaget till kreditfördringsdirektiv avser att ändra behålls, dels motsätter sig den alltför korta genomförandetiden. Vidare anges i ståndpunktspromemorian dels att en referensgrupp med svenska aktörer inbjudits att inkomma med skriftliga synpunkter samt delta i ett möte den 16 maj 2008, dels att promemorian kan behöva kompletteras med anledning av vad som framkommer i denna pro- cess.

Av ståndpunktspromemorian framgår att medlemsstaterna har vid ett inle- dande rådarbetsgruppsmöte givit uttryck för en överlag positiv inställning till direktivet, samt att de övriga medlemsstaternas positioner väntas klarna efter nästa rådarbetsgruppsmöte som väntas den 23 maj 2008.

Av handlingar i akten framgår att fyra instruktioner upprättades vid Finans- departementets finansmarknadsavdelning inför möten i rådarbetsgruppen för finansiella tjänster. Dessa instruktioner upprättades den 21 maj 2008, 11 juni 2008, 23 juni 2008 samt 11 juli 2008.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 april 2009 och antogs formellt den 6 maj 2009.

Förordningen om kreditvärderingsinstitut

Förslaget till förordningen, KOM(2008) 704, antogs av kommissionen den 12 november 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepar- tementets finansmarknadsavdelning den 11 december 2008. Promemorian har gemensambere- retts med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samord- ningskansli, Justitiedepartementets enhet för fastighetsrätt och associationsrätt samt grundlagsenheten, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets budgetavdelning samt bankenhet, Näringsdepartemen-

tets marknads- och konkurrenshet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet samt Brysselrepresentationen.

Av promemorians ståndpunkt framgår att Sverige dels kan stödja förordningsförslaget, dels anser att det är av stor vikt att syfte och tillämpningsområde klargörs ytterligare, dels motsätter sig flera skrivningar samt bestämmelser, dels som preliminär inställning till enskilda artiklar i två omgångar har skickat in skriftliga kommentarer till det franska ordförandeskapet. Av ståndpunkten kan därtill utläsas att positioner beträffande fyra artiklar omprövats efter kontakter med Justitiedepartementets grundlagsenhet. Vidare anges i ståndpunktspromemorian dels att en referensgrupp med svenska aktörer inbjudits att inkomma med skriftliga synpunkter samt delta i ett möte den 20 november 2008, dels att hittills har Riksbanken, Finansinspektionen, Fondhandlareföreningen och Bankföreningen medverkat. Av promemorian framgår även dels att synpunkter har framförts från kreditvärderingsbranschen, bl.a. vid ett möte med ett internationellt kreditvärderingsinstitut den 17 november 2008, dels att konkreta ändringsförslag har lämnats av ytterligare ett internationellt kreditvärderingsinstitut.

Av ståndpunktspromemorian framgår därtill att medlemsstaterna i skriftliga kommentarer och vid två inledande rådsarbetsgruppsmöten har givit uttryck för en överlag positiv inställning till förordningen.

Av handlingar i akten framgår att Finansdepartementets finansmarknadsavdelning upprättade dels fyra instruktioner inför möten i rådsarbetsgruppen för finansiella tjänster, dels fem instruktioner inför attachémöten.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades den 18 november 2008, 2 december 2008, 15 december 2008 samt 7 januari 2009. Av dessa instruktioner framgår att gemensam beredning skett med Statsrådsberedningens EU-kansli, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets budgetavdelning samt internationella avdelning, Näringsdepartementet, samt Brysselrepresentationen. Instruktionerna till attachémötena upprättades den 14 januari 2009, 20 januari 2009, 26 januari 2009, 5 februari 2009 samt 24 februari 2009. Av instruktionen från den 20 januari framgår att gemensam beredning skett med Statsrådsberedningens EU-kansli, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets internationella avdelning, Näringsdepartementet, Brysselrepresentationen, Finansinspektionen och Riksbanken.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 juli 2009 och antogs formellt den 16 september 2009.

Biociddirektivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 618, antogs av kommissionen den 7 oktober 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Miljödepartementets enhet för kretslopp och kemikalier den 27 november 2008. Promemorian har gemensambereits med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt enhet för internationell handelspolitik, Finansdepartementets budgetavdelning och enhet för kommunal ekonomi, Jordbruksdepartementets djur- och livsmedelsenhet, skogs- och lantbruksenhet, enhet för landsbygdens tillväxt samt

EU-sekretariat, Miljödepartementets internationella enhet, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö samt Brysselrepresentationen.

Av promemorians ståndpunkt framgår att Sverige dels anser att en förlängning av översynsprogrammet och övergångsbestämmelserna i det s.k. biocid-direktivet (98/8/EG) är nödvändigt och därför stödjer förslaget i princip, dels bedömer kommissionens föreslagna treåriga förlängning som otillräcklig, dels kan acceptera en generell förlängning av övergångsperioden t.ex. till den 14 maj 2014.

Av ståndpunktspromemorian framgår därtill att det är ännu oklart vilka ståndpunkter övriga medlemsstater har men att behovet av en förlängning dock är allmänt erkänt.

Av handlingar i akten framgår att Miljödepartementets enhet för kretslopp och kemikalier upprättade två instruktioner inför möten i den ansvariga rådsarbetsgruppen.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades den 14 januari 2009 samt 20 februari 2009. Av den första instruktionen (daterad den 14 januari) framgår att gemensam beredning hade genomförts med Statsrådsberedningen, UD, Finansdepartementets budgetavdelning, Jordbruksdepartementets djur- och livsmedelsenhet samt naturresurs- och sameenhet, Miljödepartementets rättsenhet samt internationella enhet och Näringsdepartementets enhet för hållbar utveckling och basnäringar. Av den andra instruktionen (daterad den 20 februari) framgår att gemensam beredning hade genomförts med Statsrådsberedningen, Utrikes-, Finans-, Jordbruks-, Miljö- och Näringsdepartementen. Av instruktionen från den 20 februari framgår att förslaget till direktivet diskuterades för första gången den 28 november 2008 i rådets arbetsgrupp för miljö. Av båda instruktionerna framgår att angelägenhetsgraden var *Hög*.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 juli 2009 och antogs formellt den 16 september 2009.

Emas-förordningen

Förslaget till förordningen, KOM(2008) 402, antogs av kommissionen den 16 juli 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Miljödepartementets enhet för hållbar utveckling den 5 november 2008. Promemorian har gemensamberegets med Utrikes-, Finans-, Utbildnings-, Jordbruks-, Närings-, Arbetsmarknads- och Integrations- och jämställdhetsdepartementen.

Av promemorians omfattande ståndpunkt framgår att Sverige dels välkomnar revideringen av Emas-förordningen och är i huvudsak positiv till förslaget, dels inte stödjer förslaget i de delar som berör tillsynsmyndigheternas stöd till organisationer, dels är tveksam till bl.a. möjliga lättnader i regelefterlevnad och förslaget om användning av logotypen.

Av ståndpunktspromemorian framgår även att övriga medlemsstaters ståndpunkter ännu är ej kända.

Av handlingar i akten framgår att Miljödepartementets enhet för hållbar utveckling upprättade fem instruktioner inför möten i den ansvariga rådsarbetsgruppen.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades den 3 november 2008, 9 januari 2009, 15 januari 2009, 5 februari 2009 samt 22 februari 2009. Av den första instruktionen (daterad den 3 november 2008) framgår att gemensam beredning hade genomförts med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning, Utbildningsdepartementets universitets- och högskoleenhet samt forskningspolitiska enhet, Miljödepartementets rättsenhet samt internationella enhet, Näringsdepartementets enhet för forskning, innovation och näringsutveckling samt kansli för ledning och samordning, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö samt arbetsmarknadsenhet och Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet. Av samtliga övriga instruktioner framgår att dessa har gemensambereits med ovanstående enheter inom Regeringskansliet *samt* UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad. Av instruktionerna framgår att angelägenhetsgraden var *Medel*.

Utöver dessa instruktioner innehåller akten tre promemorior med svenska kommentarer upprättade i engelsk språkdräkt. Dessa promemorior är daterade från den 15 januari, 12 februari respektive 17 februari 2009.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandet första behandling den 26 oktober 2009 och antogs formellt den 25 november 2009.

Sanktionsdirektivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 134, antogs av kommissionen den 11 mars 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets straffrättsenhet den 30 mars 2008. Promemorian har gemensambereits med Statsrådsberedningen, Justitiedepartementets polisenhet, enhet för processrätt och domstolsfrågor, BIRS-enhet, EU-enhet, enhet för immaterialrätt och transporträtt, straffrättsenhet samt grundlagsenhet, UD:s rättssekretariat och enhet för Europeiska unionen, Försvarsdepartementets enhet för samordning av samhällets krisberedskap, Finansdepartementets budgetavdelning, Jordbruksdepartementets jakt, fiske- och sameenhet, Miljödepartementets enhet för naturresurser samt rättsenhet, Näringsdepartementets transportenhet samt rättssekretariat, och Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att EG-domstolen i oktober 2007³³ ogiltigförklarade rådets rambeslut 2005/667/RIF av den 12 juli 2005 om förstärkning av det straffrättsliga regelverket för bekämpande av föroreningar orsakade av fartyg, vilket kompletterade direktiv 2005/35/EG med straffrättsliga åtgärder och att det aktuella s.k. sanktionsdirektivet syftar till att fylla det rättsliga tomrum som uppstod till följd av domen.

Av promemorians ståndpunkt framgår att Sverige dels ställer sig, mot bakgrund av utgången i fartygsföroreningsmålet, positivt till förslaget, dels i samtliga utom en av förslagets artiklar inte har några invändningar.

Av ståndpunktspromemorian framgår även att övriga medlemsstaters ståndpunkter ännu är ej kända.

Enligt en promemoria upprättad den 3 augusti 2010 vid Justitiedepartementets straffrättsenhet låg den utarbetade ståndpunktspromemorian till

³³ Mål C-440/05, kommissionen mot rådet, REG 2007, s. I-9097.

grund för förhandlingsarbetet fram till det att direktivet antogs. Ytterligare instruktioner kom inte att utarbetas då det saknades behov att revidera den ursprungliga ståndpunkten.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 14 september 2009 och antogs formellt den 21 oktober 2009.

UCITS-direktivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 458, antogs av kommissionen den 16 juli 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepartementets finansmarknadsavdelning den 19 september 2008. Promemorian har gemensambereit med Statsrådsberedningens EU-kansli, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets budgetavdelning, internationella avdelning samt skatte- och tullavdelningen, Näringsdepartementets marknads- och konkurrenshet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet samt Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att förslaget innebär en konsolidering och omarbeting av rådets s.k. UCITS-direktiv (85/611/EEG) som innehåller regler om fondföretag, som benämns värdepappersfonder i Sverige, och som integrerar EU:s marknad för investeringsfonder. Av promemorians ståndpunkt framgår att Sverige är positiv till att UCITS-direktivet konsolideras inte minst ur ett regelförenklingsperspektiv.

Av ståndpunktspromemorian framgår även att ett inledande rådarbetsgruppsmöte hölls den 3 september och att det vid det mötet fanns ett brett stöd bland medlemsstaterna för målen med de föreslagna åtgärderna. Vidare anges i promemorian att en referensgrupp bildades med representanter från Finansinspektionen och Fondbolagens Förening och att dessa vid ett första möte den 26 augusti 2008 i stora drag var positiva till direktivförslaget.

Av handlingar i akten framgår att Finansdepartementets finansmarknadsavdelning upprättade åtta instruktioner inför möten i den ansvariga rådarbetsgruppen, varav tre gällde möten på attachénivå.

Instruktionerna till rådarbetsgruppsmötena upprättades den 3 september 2008, 17 september 2008, 1 oktober 2008, 13 oktober 2008, 27 oktober 2008, 3 november 2008, 11 november 2008 samt 4 december 2008 (varav de tre sistnämnda var på attachénivå). Den första rådarbetsgruppsinstruktionen daterad den 3 september 2008 gemensambereitdes med Statsrådsberedningens EU-kansli, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets budgetavdelning, internationella avdelning, enhet för inkomstskatt och socialavgifter samt enhet för skatteadministration, skatteavtal och tullfrågor, Näringsdepartementets marknads- och konkurrenshet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet samt Brysselrepresentationen. Vad gäller instruktionen utarbetad den 17 september 2008 anges dels att denna inte är gemensambereit, dels att instruktionen hänvisar till skriftliga kommentarer som lämnats till rådets ordförandeskap den 12 september 2008, vilka är gemensambereitda med samma enheter inom Regeringskansliet (RK-enheter) som instruktionen från 3 september 2008. Även instruktionerna från 1 samt 13 oktober respektive 27 oktober 2008 är gemensambereitda med samma RK-enheter som första rådarbetsgruppsinstruktionen.

Instruktionen från den 3 november 2008 är den första instruktionen till ett rådsarbetsgruppsmöte på attachénivå. Av instruktionen framgår dels att Sverige lämnade skriftliga kommentarer som utgör ståndpunkt inför mötet (i instruktionen hänvisas till en bilaga där dessa kommentarer återfinns, bilagan saknas alternativt lämnades inte ut tillsammans med instruktionen), dels att dessa kommentarer har gemensamberetts, dels att ytterligare gemensam beredning inför mötet inte genomförts.

Vad gäller instruktionerna från den 11 november respektive 4 december 2008 saknas uppgift om gemensam beredning. Instruktionen från den 11 november innehåller ett antal synpunkter i sak. Instruktionen från den 4 december innehåller inga synpunkter och av instruktionen framgår att Sverige saknar invändningar till de i kompletterande förslag föreslagna åtgärderna.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 22 juni 2009 och antogs formellt den 13 juli 2009.

Förordningen om handel med sälprodukter

Förslaget till förordningen, KOM(2008) 469, antogs av kommissionen den 23 juli 2008. Av handlingar i akten framgår dels att någon ståndpunktspromemoria inte utarbetats, dels att Jordbruksdepartementets jakt-, fiske- och samenhets upprättade fem instruktioner inför möten i miljörådsarbetsgruppen samt fem instruktioner inför Coreper.

Instruktionerna till miljörådsarbetsgruppsmötena upprättades den 13 januari 2009, 26 januari 2009, 6 februari 2009, 5 mars 2009 samt 12 mars 2009. Både den första och tredje instruktionen (daterad den 13 januari respektive 6 februari 2009) gemensambereddes med Statsrådsberedningen samt Statsrådsberedningens samordningskansli, Utrikes-, Finans- och Miljödepartementen. Den andra instruktionen (daterad den 26 januari 2009) gemensambereddes med samma departement *samt* Justitiedepartementet. Den fjärde instruktionen (daterad den 5 mars 2009) gemensambereddes med Statsrådsberedningen, Utrikes-, Finans- och Miljödepartementen. Den femte instruktionen (daterad den 12 mars 2009) gemensambereddes med Statsrådsberedningen, Utrikes- och Miljödepartementen.

Instruktionerna till Coreper upprättades den 16 mars 2009, 24 mars 2009, 31 mars 2009, 21 april 2009 samt 23 april 2009. Av Coreper-instruktionerna framgår dels att den första instruktionen (daterad den 16 mars 2009) var gemensamberedd med Statsrådsberedningens EU-kansli, UD:s enhet för internationell handelspolitik, Försvarsdepartementets enhet för ekonomi, personal och samordning, Finansdepartementets budgetavdelning och Miljödepartementets enhet för naturresurser, dels att de övriga fyra Coreper-instruktionerna var gemensamberedda med ovanstående enheter *samt* Statsrådsberedningens samordningskanli. Av samtliga instruktioner framgår dels att Sverige redan i början av förhandlingen var kritiskt till förordningsförslaget inte minst med anledning av tveksamheterna kring förslagets förenlighet med bl.a. WTO-regelverket, dels att rådets rättstjänst förklarade i ett skriftligt yttrande att förslaget saknar rättslig grund, dels att Sverige bör i den händelsen förslaget erhåller majoritetsstöd verka för vissa typer av generella av undantag till handelsförbud.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 juli 2009 och antogs formellt den 16 september 2009.

Miljömärkesförordningen

Förslaget till förordningen, KOM(2008) 401, antogs av kommissionen den 16 juli 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet den 21 oktober 2008. Promemorian har gemensambereetts med Statsrådsberedningen, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt enhet för internationell handelspolitik, Finansdepartementets budgetavdelning, internationella avdelning samt skatte- och tullavdelningen, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet samt Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att förslaget innebär dels en effektivisering av EU-märkningssystemet Blomman, dels en anpassning av systemet för att bättre överensstämmer med kommissionens andra åtgärder för hållbar konsumtion och produktion. Av promemorians relativt omfattande ståndpunkt (4 sidor) framgår bl.a. att Sverige dels välkomnar en revidering av förordningen om EU:s miljömärkningssystem, dels bedömer att ett flertal av förslagets föreslagna ändringar syftande till att öka effektiviteten i systemet sker på bekostnad av märkningens trovärdighet, dels anser att det är angeläget att nationella miljömärkningar kan fortsätta att utvecklas vid sidan av en stark märkning på europeisk nivå, dels är mycket tveksam till förslaget att märkningen även ska omfatta vissa produkter.

Vidare framgår av ståndpunktspromemorian att flera remissinstanser delar regeringens inställning såtillvida att de överlag är positiva till syftet med förslaget men att allvarig kritik riktas mot flera viktiga punkter i förslaget.

Av handlingar i akten framgår att Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet upprättade sex instruktioner inför möten i rådsarbetsgruppen samt fyra instruktioner inför Coreper.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades den 4 november 2008, 25 november 2008, 9 december 2008, 15 januari 2009, 28 januari 2009 samt 19 februari 2009. Instruktionerna till Coreper upprättades den 3 mars 2009, 12 mars 2009, 18 mars 2009 samt 24 mars 2009. Samtliga tio instruktioner gemensambereddes med Statsrådsberedningen, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt enhet för internationell handelspolitik, Finansdepartementets budgetavdelning samt enhet för upphandlingsrätt, Jordbruksdepartementets djur- och livsmedelsenhet samt enhet för landsbygdsens tillväxt, Miljödepartementets enhet för hållbar utveckling och Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet samt energienhet. Vad gäller angelägenhetsgrader i ärendet framgår dels att den första rådsarbetsgruppsinstruktionen respektive den andra Coreper-instruktionen (daterad den 4 november 2008 respektive den 12 mars 2009) hade som angelägenhetsgrad *Medel*, dels att samtliga andra instruktionerna utom de två sista Coreper-instruktionerna hade som angelägenhetsgrad *Hög/Medel*, dels att de två sista Coreper-instruktionerna (daterad den 18 mars och 24 mars 2009) hade som angelägenhetsgrad *Låg*.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandet första behandling den 26 oktober 2009 och antogs formellt den 25 november 2009.

Solvens II-direktivet

Förslaget till direktivet, KOM(2007) 361, antogs av kommissionen den 10 juli 2007.³⁴ En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepartementets finansmarknadsavdelning den 27 augusti 2007. Promemorian har gemensambereetts med Statsrådsberedningens EU-kansli, Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt enhet för internationellt affärsfrämjande, Finansdepartementets budgetavdelning samt internationella avdelning, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet, Brysselrepresentationen samt Finansinspektionen.

Av promemorian framgår att förslaget innebär dels en reformering av den EG-rättsliga solvensregleringen för skade- och livförsäkring, dels en konsolidering av ett flertal befintliga direktiv inom skade-, liv- och återförsäkring. Av promemorians omfattande ståndpunkt (6 sidor) framgår bl.a. att Sverige dels välkomnar så väl reformeringen av solvensregler som konsolidering av befintliga direktiv inom skade-, liv- och återförsäkring, dels prioriterar arbetet med att uppnå en högre grad av riskkänslighet och proaktiv tillsyn inom försäkring, dels att frågan har i och med nedläggning av ett nationellt projekt för reformering av solvensreglerna våren 2007 blivit än viktigare. Därtill anges i ståndpunktspromemorian specifika ståndpunkter avseende försäkrings tekniska avsättningar, regler för tillgångsplaceringar, solvens- samt minimikapitalkravet och särskilda frågor för svenskt vidkommande såsom konsolideringsfonden, överensstämmelse med tjänstepensionsdirektivet (2003/41/EG), outsourcing, undantag för små försäkringsföretag samt konsolidering av befintliga försäkringsdirektiv.

Vidare framgår av ståndpunktspromemorian att det under arbetet i kommissionsarbetsgruppen har etablerats ett nära samarbete med Finansinspektionen, branschaktörer samt Sveriges Försäkringsförbund i syfte att lyfta fram särskilda svenska ståndpunkter. I ståndpunktspromemorian återges remisspunkter från Finansinspektionen och Sveriges Försäkringsförbund.

Av handlingar i akterna (Fi2007/5680, Fi2008/220, Fi2009/274) framgår att Finansdepartementets finansmarknadsavdelning upprättade 38 instruktioner inför möten i den ansvariga rådsarbetsgruppen, varav 11 gällde möten på attachénivå med experter och 15 gällde möten med attachéer endast.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades dels den 12 juli, 5 september, 19 september, 1 oktober, 12 oktober, 5 november, 14 november, 22 november, 10 december 2007, dels den 11 januari, 30 januari, 13 februari, 26 februari, 6 mars, 25 mars, 7 april, 22 april, 6 maj, 16 maj, 13 juni, 1 juli, 15 juli, 21 juli, 1 september, 16 september, 25 september, 26 september,

³⁴ Med hänsyn till bl.a. dels antagande av det s.k. förvärvsdirektivet (2007/44/EG), dels en politisk överenskommelse om den s.k. Rom I-förordningen beslutade kommissionen att anta ett ändrat förslag, KOM(2008) 119, som ersatte det ursprungliga förslaget till Solvens II-direktiv.

SVERIGES
RIKSDAG

30 september, 9 december 2008, dels den 21 januari, 29 januari, 10 februari, 16 februari, 18 februari, 2 mars, 5 mars, 12 mars samt 15 mars 2009. Av instruktionerna var enligt uppgift från Finansdepartementet 7 (daterade 12 juli 2007 [märkt *utkast*], 12 oktober 2007, 26 februari 2008, 6 mars 2008, 16 maj 2008, 25 september 2008 och 30 september 2008) inte diarieförda.

Av samtliga ovannämnda instruktioner saknas uppgift om gemensam beredning i elva fall (instruktionerna daterade från den 12 juli 2007, 5 september 2007, 19 september 2007, 1 oktober 2007, 12 oktober 2007, 5 november 2007, 14 november 2007, 22 november 2007, 10 december 2007, 11 januari 2008 och 22 april 2008).

Av övriga instruktioner var instruktionerna daterade från den 26 februari 2008, 6 mars 2008, 25 mars 2008 gemensamberedda med Statsrådsberedningens EU-kansli, Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt enhet för internationell handelspolitik, Finansdepartementets budgetavdelning samt internationella avdelning, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsument-enhet, Brysselrepresentationen, Finansinspektionen samt Riksbanken. Därtill framgår av materialet i akterna dels att instruktionerna från den 30 januari 2008 och 13 februari 2008 gemensambereddes med ovannämnda enheter och myndigheter *samt* Finansdepartementets enhet för inkomstskatt och socialavgifter, dels att instruktionerna från den 7 april 2008, 6 maj 2008, 16 maj 2008, 13 juni 2008, 1 juli 2008 gemensambereddes med ovannämnda enheter och myndigheter *samt* Justitiedepartementets grundlagsenhet (men *inte* med Finansdepartementets enhet för inkomstskatt och socialavgifter), dels att instruktionerna från den 15 juli, 21 juli, 1 september, 16 september, 25 september, 26 september, 30 september, 9 december 2008 samt 21 januari, 29 januari, 10 februari, 16 februari, 18 februari, 2 mars, 5 mars, 12 mars och 15 mars 2009 gemensambereddes med ovannämnda enheter och myndigheter *samt* Justitiedepartementets grundlagsenhet *och* enhet för fastighetsrätt och associationsrätt *och även* Finansdepartementets enhet för inkomstskatt och socialavgifter.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 10 november 2009 och antogs formellt den 25 november 2009.

Momsbedrägeridirektivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 805, antogs av kommissionen den 1 december 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepartementets skatte- och tullavdelning den 12 mars 2009. Promemorian har gemensamberegetts med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, Finansdepartementets budgetavdelning samt enhet för skatteadministration, skatteavtal och tullfrågor, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet och Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att syftet med kommissionens förslag är att bekämpa momsbedrägerier vid import till EU och vid gränsöverskridande transaktioner inom EU. Av promemorians ståndpunkt framgår bl.a. att regeringen dels i princip är positiv till att reglerna för momsfrihet vid import för-

tydligas, dels är negativ till förslaget om solidariskt betalningsansvar mot bakgrund av att denna utgör en ingripande åtgärd, varför det är särskilt viktigt att åtgärden uppfyller kraven på proportionalitet och rättssäkerhet. Av ståndpunktspromemorian framgår även att kommissionens förslag dittills redan tagits upp vid två möten.

Vidare framgår av ståndpunktspromemorian dels att kommissionens förslag remitterats och att remissammanställningen finns i Finansdepartementet, dels att majoriteten av remissinstanserna lämnar förslaget angående reglerna för momsfrihet vid import utan erinran, dels att ett flertal av remissinstanserna avstyrker förslaget om solidariskt ansvar, dels att remissinstanser inom rättssystemet finner många brister i förslaget.

Av handlingar i akten (Fi2010/3700) framgår dels att inga instruktioner upprättats, dels att fyra mötesrapporter upprättats vid Brysselrepresentation den 16 februari, 20 april, 3 maj samt 15 maj 2009, dels att nämnda mötesrapporter gällde möten i rådsarbetsgruppen för indirekta skatter den 11 februari, 31 mars, 29 april samt 13 maj 2009. Samtliga mötesrapporter är registrerade som inkomna av Finansdepartementets registrator den 15 juli 2010. Av mötesrapporterna framgår detaljerat utvecklingen i förhandlingarna vid rådsarbetsgruppsmötena och de olika medlemsstaternas inlägg och förhandlingslinjer. Mötesrapporterna har enligt uppgift från rapporternas sändlistor sänts från Brysselrepresentationen till Finansdepartementets skatte- och tullavdelning, Statsrådsberedningens EU-kansli och internt till bl.a. representationens arkiv.

Direktivförslaget godkändes genom en politisk överenskommelse i rådet den 9 juni 2009 och antogs formellt den 25 juni 2009.

Mervärdesskattesatsdirektivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 428, antogs av kommissionen den 7 juli 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepartementets skatte- och tullavdelning den 22 oktober 2008. Promemorian har gemensambereetts med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, UD:s rättssekretariat och enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets budgetavdelning, ekonomiska avdelning samt skatte- och tullavdelning, Miljödepartementets enhet för miljökvalitet, Näringsdepartementets marknads- och konkurrenshet samt energienhet, Social- och Kulturdepartementen och Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att kommissionens förslag innebär att alla medlemsstater ges möjlighet att tillämpa reducerade mervärdesskattesats på vissa arbetsintensiva tjänster (det s.k. lågmomsförsöket) och på restaurangtjänster (utom alkoholhaltiga drycker). Av promemorians relativt omfattande ståndpunkt (4 sidor) framgår bl.a. att Sverige dels välkomnar en politisk debatt inom EU om mervärdesskattesatsstrukturen, dels har regeringens övergripande mål om fler i arbete som naturlig utgångspunkt vid översynen av EU:s skattesatsstruktur, dels kommer att verka för att alla medlemsstater ges permanent möjlighet att tillämpa reducerad skattesats på de tjänster som identifieras av kommissionens förslag, dels kommer att verka för en justering som tydliggör att även ljudböcker i fysiskt format omfattas av möjligheten till reducerad skattesats. Av ståndpunktspromemorian framgår även att kommissionens förslag dittills behandlats vid två tillfällen i rådsarbetsgruppen.

Vidare framgår av ståndpunktspromemorian dels att kommissionens förslag remitterades till 27 svenska myndigheter och organisationer, bl.a. Kommerskollegium, Tullverket, Skatteverket, Konkursverket och flera bransch-, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, dels att 20 av dessa remissinstanser yttrade sig och att 16 var positiva till kommissionens förslag.

Av handlingar i akten (Fi2010/3691, registrerad den 14 juli 2010) framgår att Finansdepartementets skatte- och tullavdelning upprättade 5 instruktioner inför möten i den ansvariga rådsarbetsgruppen och 3 mötespromemorior inför ett s.k. högnivåmöte respektive två ministerrådsmöten. Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades den 14 januari, 3 februari, 3 mars, 22 april samt 28 april 2009. Första instruktionen (daterad den 12 januari 2009) var gemensamberedd med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, Socialdepartementets enhet för hälso- och sjukvård, Finansdepartementets budgetavdelning, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet samt energienhet, Kulturdepartementets enhet för kultur och kulturskapares villkor samt rättsenhet och Brysselrepresentationen. Samtliga övriga fyra instruktioner gemensambereddes med ovanstående enheter inom Regeringskansliet *samt* UD:s rättsekretariat och enhet för främjande och EU:s inre marknad, Socialdepartementets enhet för sociala tjänster samt enhet för folkhälsa, Finansdepartementets ekonomiska avdelning samt bostadsenheten och Miljödepartementets enhet för miljö kvalitet samt enhet för hållbar utveckling. Av instruktionerna framgår därtill dels att den första, fjärde respektive femte instruktionen (daterade den 14 januari, 22 april samt 28 april 2009) hade som angelägenhetsgrad *Medel*, dels att de andra instruktionerna hade som angelägenhetsgrad *Hög*.

Mötespromemorior upprättades den 12 januari, 27 januari samt 5 februari 2009. Av mötespromemoriorna framgår inte några uppgifter om gemensam beredning eller angelägenhetsgrad.

Direktivförslaget antogs formellt av rådet den 5 maj 2009.

Direktivet om moms för gas och el

Förslaget till direktivet, KOM(2007) 677, antogs av kommissionen den 7 november 2007. En ståndpunktspromemoria upprättades den 22 januari 2008 av Finansdepartementets skatte- och tullavdelningen. Promemorian har gemensambereetts med Statsrådsberedningens EU-kansli, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets budgetavdelning och bostadsenhet, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet samt energienhet och Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att kommissionens förslag innebär bl.a. ändrade mervärdesskatteregler i fråga om leverans av naturgas, el, värme och kyla. Av promemorians ståndpunkt framgår bl.a. att Sverige välkomnar kommissionens utvidgning av reglerna i fråga om el och gas till alla typer av överföringssystem samt transport på båtar.

Vidare framgår av ståndpunktspromemorian dels att kommissionens förslag remitterades till 16 svenska myndigheter och organisationer, bl.a. Tullverket, Skatteverket, Konkursverket, Energimyndigheten och flera branschorganisationer, dels att inga remissvar ännu hade inkommit.

Av handlingar i akten (Fi2007/10028) framgår dels att inga instruktioner upprättats, dels att nio mötesrapporter upprättats vid Brysselrepresentationen den 14 december 2007, den 29 januari, 13 mars, 28 april, 27 maj, 23 juni, 15 juli, 17 september och 30 oktober 2008, dels att nämnda mötesrapporter gällde möten i rådsarbetsgruppen för indirekta skatter den 11 december 2007, den 25 januari, 5 mars, 28 april, 13 maj, 9 juni, 9 juli, 10 september och 27 oktober 2008. Samtliga mötesrapporter är registrerade som inkomna av Finansdepartementets registrator den 14 juli 2010. Av mötesrapporterna framgår detaljerat utvecklingen i förhandlingarna vid rådsarbetsgruppsmötena och de olika medlemsstaternas inlägg och förhandlingslinjer. Mötesrapporterna har enligt uppgift från rapporternas sändlistor sänts från Brysselrepresentationen till Finansdepartementets skatte- och tullavdelning och Statsrådsberedningens EU-kansli (samt även internt till bl.a. representationens arkiv).

Direktivförslaget antogs formellt av rådet den 22 december 2009.

Insättningsgarantidirektivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 661, antogs av kommissionen den 15 oktober 2008. Någon ståndpunktspromemoria upprättades inte.

Av handlingar i akten (Fi2008/6154) framgår att Finansdepartementets bankenhet upprättade dels en instruktion inför möten i rådsarbetsgruppen, dels två instruktioner inför attachémöten, dels en fjärde icke-gemensamberedd instruktion.

Instruktionen till rådsarbetsgruppsmötet daterad den 24 oktober 2008 gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt enhet för internationellt affärsfrämjande, Finansdepartementets budgetavdelning och internationella avdelningen och Brysselrepresentationen.

Instruktionerna till attachémötena är daterade till den 6 och 13 november 2008. Den s.k. attachéinstruktionen från den 6 november gemensambereddes med samma RK-enheter som ovan. Attachéinstruktionen från den 13 november gemensambereddes med ovanstående RK-enheter *samt* Justitiedepartementets enhet för processrätt och domstolsfrågor, enhet för fastighetsrätt och associationsrätt, enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt samt grundlagsenhet och Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet.

Den fjärde och preliminära instruktionen är daterad den 17 november 2008 (med en notering om att den gemensamma beredningens deadline går ut den 18 november 2008 kl. 10.00). Av den preliminära instruktionen följer att gemensam beredning med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, Justitiedepartementet, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt gruppen för samordning inom enheten för EU, Finansdepartementets budgetavdelning och internationella avdelningen, Näringsdepartementet och Brysselrepresentationen. Den fjärde och preliminära instruktionen (daterad den 17 november 2008) hade som angelägenhetsgrad *Medel*.

Av instruktionerna framgår bl.a. att Finansdepartementet har tillskapat flera referensgrupper bestående av deltagare från Svenska Bankföreningen, Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret och att samrådsmöten i referensgrupperna är påbörjade och kommer att genomföras löpande under arbetets gång.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 26 februari 2009 och antogs formellt den 11 mars 2009.

Förordningen om gränsöverskridande betalningar

Förslaget till förordningen, KOM(2008) 640, antogs av kommissionen den 13 oktober 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepartementets bankenhet den 18 november 2008. Promemorian har gemensambereetts med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, UD:s enhet för internationellt affärsfrämjande samt enhet för främjande och EU:s inre marknad, Finansdepartementets budgetavdelning, skatte- och tullavdelning samt internationella avdelning, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsument-enhet och Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att kommissionens förslag syftar att säkerställa att avgifter för gränsöverskridande betalningar inom gemenskapen är desamma som för betalningar inom en medlemsstat. Av promemorians ståndpunkt framgår bl.a. dels att Sverige är positivt till förslaget, dels att förslaget inte har föregåtts av någon konsekvensanalys. Av ståndpunktspromemorian framgår även att kommissionens förslag behandlades första gången i rådsarbetsgruppen den 11 november 2008 samt att det därefter skedde ett möte på attachénivå den 20 november (sic).

Vidare framgår av ståndpunktspromemorian dels att ett antal myndigheter och intresseorganisationer har beretts tillfälle att lämna muntliga synpunkter på förslaget men att några betydande invändningar inte framfördes, dels att Konkurrensverket, Bankföreningen och Finansinspektionen har beretts tillfälle att lämna synpunkter på de förslag som rör autogirotransaktioner och att Konkurrensverket varit negativt till förslaget.

Av handlingar i akten (Fi2008/6744) framgår att Finansdepartementets bankenhet upprättade dels tre instruktioner inför attachémöten i rådsarbetsgruppen, dels en instruktion inför ytterligare ett icke-specifierat möte.

Instruktionerna upprättades den 21 januari samt 2, 4 och 9 februari 2009 och gemensambereddes med samma RK-enheter vilka tillfrågats vid gemensambereidningen av ståndpunktspromemorian i ärendet *undantaget* Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt. Den fjärde och sista instruktionen (daterad den 9 februari 2009) hade som angelägenhetsgrad *Låg*. Av den första instruktionen framgår bl.a. att kommissionen har genomfört en konsekvensanalys (SEC[2008] 2598).

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 juli 2009 och antogs formellt den 16 september 2009.

Direktivet om elektroniska pengar

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 627, antogs av kommissionen den 9 oktober 2008. Någon ståndpunktspromemoria upprättades inte.

Av handlingar i akten (Fi2008/6162) framgår att Finansdepartementets bankenhet upprättade dels en instruktion inför ett rådsarbetsgruppsmöte, dels tre instruktioner inför attachéarbetsgruppsmöten.

Instruktionen till rådsarbetsgruppen upprättades den 22 januari 2009 och attachéinstruktionerna upprättades den 29 januari, 11 februari samt 6 mars 2009. Av instruktionerna framgår inga uppgifter om gemensam beredning. Av instruktionerna kan man utläsa dels att möten i rådsarbetsgruppen ägt rum den 8 december 2008 respektive 14 januari 2009, dels att Riksbanken, Finansinspektionen, Svenska Bankföreningen och Finansbolagens förening har lämnat synpunkter på förslaget.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 juli 2009 och antogs formellt den 16 september 2009.

Ändring av kapitaltäckningsdirektivet

Förslaget till direktivet, KOM(2008) 602, antogs av kommissionen den 1 oktober 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Finansdepartementets finansmarknadsavdelning den 20 oktober 2008. Promemorian har gemensamberefts med Statsrådsberedningens EU-kansli, Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenshetsrätt, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad samt enhet för internationell handelspolitik, Finansdepartementets budgetavdelning samt internationella avdelning, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet, Brysselrepresentationen, Finansinspektionen samt Riksbanken.

Av promemorian framgår att kommissionens förslag innebär bl.a. dels skärpta kapitaltäckningsregler för värdepapperiseringen kombinerat med förstärkt tillsyn och ökat krav på transparens, dels ett större ansvarstagande för investerare avseende risktagande. Av promemorians relativt omfattande ståndpunkt (drygt 5 sidor) framgår att Sverige dels är generellt sett positiv till förslaget, dels att Sveriges ståndpunkt i promemorian utvecklas i de områden där vissa tveksamheter finns från svenskt håll, bl.a. värdepapperiseringen, likviditetsrisk, stora exponeringar, hybridkapital och tillsyn.

Vidare framgår av ståndpunktspromemorian att Svenska Bankföreningen lämnat övergripande synpunkter på förslaget och att föreningen även har flaggat för att alla konsekvenser inte hunnit analyserats under den korta tiden som funnits tillbuds att gå igenom kommissionens förslag och återkommer därför vid behov med fler synpunkter under höstens beredning. I promemorian återges även Riksbankens, Finansinspektionens och Finansdepartementets samlade synpunkter lämnade under den öppna konsultationen av kommissionens förslag.

Av en notering i handlingarna framgår att varken ståndpunktspromemorian eller instruktionerna är tidigare diarieförda.

Av handlingarna i akten framgår att Finansdepartementets finansmarknadsavdelning upprättade totalt nio instruktioner, varav fyra inför attachémöten samt en inför ett Coreper möte.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppen upprättades den 6, 20 och 28 oktober samt den 3 november 2008. Coreper-instruktionen upprättades den 18 november 2008. Attachéinstruktionerna upprättade den 12, 22 och 26 mars samt den 3 april 2009.

Samtliga fyra instruktioner till rådsarbetsgrupper gemensambereddes med samma RK-enheter och myndigheter vilka tillfrågats vid gemensambere-

ningen av ståndpunktspromemorian i ärendet *förlut* Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, *men därunder* med Finansdepartementets enhet för inkomstskatt och socialavgifter.

Coreper-instruktionen gemensambereddes med samma enheter i Regeringskansliet och myndigheter vilka tillfrågats vid gemensambereddningen av instruktioner till rådsarbetsgruppsmöten i ärendet *och därunder* med Statsrådsberedningens samordningskansli, UD:s EU-kansli, Justitiedepartementets enhet för fastighetsrätt och associationsrätt, enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt samt grundlagsenhet.

Attachéinstruktionerna gemensambereddes med samma RK-enheter och myndigheter vilka tillfrågats vid gemensambereddningen av instruktionen till Coreper-instruktionen i ärendet *och därunder* med Finansdepartementets finansmarknadsavdelning. Coreper- och den första attachéinstruktionen hade som angelägenhetsgrad *Medel*.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 juli 2009 och antogs formellt den 16 september 2009.

Växtskyddsmedelsförordningen

Förslaget till förordningen, KOM(2006) 778, antogs av kommissionen den 11 december 2006. En ståndpunktspromemoria upprättades vid dåvarande Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementets enhet för kretslopp och kemikalier den 5 april 2007. Promemorian har gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli, Jordbruksdepartementet, Finansdepartementets budgetavdelning samt enhet för förvaltningsutveckling.

Av promemorian framgår att avsikten med kommissionens förslag är att ta fram underlag för riskindikatorer för att kunna följa åtgärder inom bekämpningsmedelsområdet och dess effekter på risken vid användningen av växtskyddsmedel. Av promemorians relativt omfattande ståndpunkt (drygt 5 sidor) framgår att Sverige dels är generellt sett positiv till förslaget, dels att Sveriges ståndpunkt i promemorian utvecklas i de områden där vissa tveksamheter finns från svenskt håll, bl.a. värdepapperiseringen, likviditetsrisk, stora exponeringar, hybridkapital och tillsyn.

Av ståndpunktspromemorian framgår därtill att en första diskussion i rådets arbetsgrupp har genomförts.

Av handlingar i akten framgår att dels Jordbruksdepartementets enhet för landsbygdsens tillväxt upprättade totalt åtta instruktioner, varav sju inför rådsarbetsgruppsmöten samt en inför ett Corepermöte, dels Finansdepartementets samordnings- och styrningsenhet upprättade totalt sju instruktioner, varav en till ett attachémöte och sex till Corepermöten. Instruktionerna till rådsarbetsgruppen upprättades den 14 november, 10 december 2007, den 28 januari, 17 mars, 18 april 2008, den 12 februari och 13 mars 2009. Attachéinstruktionen upprättades den 23 februari 2009. Coreper-instruktionerna upprättades den 27 januari, den 3 och 26 februari, den 3, 16 och 26 mars och 7 april 2009.

Den första instruktionen i ärendet (upprättad av Jordbruksdepartementets enhet för landsbygdsens tillväxt den 14 november 2007) gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning samt samordnings- och styrningsenhet, Jordbruksdepartementets djur- och

livsmedelsenhhet samt skogs- och lantbruksenhet och Miljödepartementets enhet för kretslopp och kemikalier. Samtliga övriga (6 st.) instruktioner till rådsarbetsgruppsmöten, vilka upprättades av Jordbruksdepartementets enhet för landsbygdens tillväxt, gemensambereddes med ovanstående RK-enheter samt Jordbruksdepartementets rättssekretariat. I fallet med den sista rådsarbetsgruppsinstruktionen (daterad den 13 mars 2009) skedde gemensam beredning *därutöver* med Miljödepartementets rättsenhet. Därutöver framgår att samtliga rådsarbetsgruppsinstruktioner hade som angelägenhetsgrad *Medel*, utom den sista rådsarbetsgruppsinstruktionen där angelägenhetsgraden anges till *Hög*.

Attachéinstruktionen, som upprättades av Finansdepartementets samordnings- och styrningsenhet, gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning, Jordbruksdepartementets djur- och livsmedelsenhhet, skogs- och lantbruksenhet, enhet för landsbygdens tillväxt samt rättssekretariat, Miljödepartementets enhet för kretslopp och kemikalier samt rättsenhet. Attachéinstruktionen hade som angelägenhetsgrad *Medel*.

Samtliga Coreperinstruktioner (som med ett undantag upprättades av Finansdepartementets samordnings- och styrningsenhet) gemensambereddes med samma RK-enheter som attachéinstruktionen, med det undantag att instruktionen daterad den 17 mars 2009, som upprättades av Jordbruksdepartementets enhet för landsbygdens tillväxt istället för Finansdepartementets samordnings- och styrningsenhet, även gemensambereddes med den sistnämnda enheten. Därtill framgår att Coreperinstruktionerna från den 27 januari, 26 februari, den 3 mars och 7 april 2009 hade som angelägenhetsgrad *Medel* och att Coreperinstruktionerna från den 3 februari, 16 och 26 mars samt 7 april 2009 hade som angelägenhetsgrad *Låg*.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets tredje behandling den 16 november 2009 och antogs formellt den 25 november 2009.

Förordningen om EU:s betalningsbalansstödsfacilitet

Förslaget till förordningen, KOM(2009) 169, antogs av kommissionen den 8 april 2009. Någon ståndpunktspromemoria upprättades inte.

Av handlingar i akten (Fi2009/227) framgår att Finansdepartementets enhet för internationella finansiella institutioner upprättade en mötespromemoria den 28 april 2009 inför Ekofinrådets möte den 5 maj. Av promemorian framgår dels ett kortfattat förslag till svensk ståndpunkt, dels kommentarer och fakta i ärendet avseende bl.a. belastningen på EU:s budget samt principfrågan om tillhandahållande av bilateralt/multilateralt stöd vid finansiella stödpaket.

Förordningsförslaget godkändes genom en politisk överenskommelse i rådet den 5 maj 2009 och antogs formellt den 18 maj 2009.

Förordningen om biometrisk pass

Förslaget till förordningen, KOM(2007) 619, antogs av kommissionen den 18 oktober 2007. Någon ståndpunktspromemoria upprättades inte.

Av handlingar i akten framgår att Justitiedepartementets enhet för polisfrågor samt allmän ordning och säkerhet upprättade sex instruktioner varav fyra inför viseringsgruppsmöten och två inför möten i den s.k. SCIFA-kommittén (*Strategic Committee on Immigration Frontiers and Asylum*). Instruktionerna till viseringsgruppen upprättades den 23 november, 13 december 2007, den 15 februari samt 17 mars 2008. SCIFA-instruktionerna upprättades den 26 mars och 29 september 2008. Vidare framgår av handlingarna att Justitiedepartementet upprättade en instruktion inför ett Coreper-möte den 25 november 2008.

Uppgift om gemensam beredning vad gäller viseringsgrupps- och SCIFA-instruktionerna saknas i handlingarna. Coreper-instruktionen gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli samt samordningskansli, Justitiedepartementets enhet för migration och asylpolitik, enhet för styrning inom migrationsområdet samt EU-enhet, UD:s enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden samt protokollenhet och Brysselrepresentationen.

Samtliga sju instruktioner hade som angelägenhetsgrad *Medel*. Därutöver framgår det av ett e-postmeddelande i akten följande vägledning avseende de olika typerna av angelägenhetsgraderna: *Hög* angelägenhetsgrad indikerar att inlägg (vid mötena) är påkallat, *Medel* att frågan ska bevakas och att inlägg ska göras vid behov, *Låg* att inlägg ej är påkallat.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 27 april 2009 och antogs formellt den 6 maj 2009.

Rambeslut om ackreditering av kriminaltekniska laboratorier

Förslaget till rambeslutet, JAI (2009) 5, initierades av Spanien och Sverige den 16 juni 2009. Av handlingarna i akten framgår dels att någon ståndpunktspromemoria inte upprättades i ärendet, dels att ett s.k. 09-blad upprättades den 28 augusti 2009, dels att en s.k. underlagspromemoria inför ett artikel 36-kommittémöte upprättades den 2 oktober 2009, dels att en strategipromemoria inför ett RIF-råd upprättades den 19 oktober 2009, dels att uppgift om gemensam beredning av ovanstående handlingar saknas. Av handlingarna framgår att underlagspromemorian upprättades av ansvarig handläggaren vid Justitiedepartementets enhet för polisfrågor samt allmän ordning och säkerhet och att strategipromemorian upprättades vid Justitiedepartementets polisenhet.

Av 09-bladet framgår vem som är ansvarig handläggare, i vilken arbetsgrupp frågan behandlas (polissamarbetsgruppen) och en kortfattad beskrivning av frågan inklusive en svensk ståndpunkt. Därtill återfinns i 09-bladet förslag till ordförandeskapets målsättning, förhandlingsutrymme, beredningsläge och tidtabell, departementets förslag till prioritetsgrad (i detta fall tillhörde frågan departementets högst prioriterade inför ordförandeskapet) samt behov av agerande inklusive en beskrivning av EU-institutioner, andra medlemsstaters förhandlingspositioner och andra aktörers (intresseorganisationer) inställning i frågan.

Rambeslutet antogs formellt den 30 november 2009.

Förordningen om bilaterala avtal [I]

Förslaget till förordningen, KOM(2008) 893, antogs av kommissionen den 23 december 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt den 12 februari 2009. Promemorian har gemensamberetts med Statsrådsberedningens EU-kansli, Justitiedepartementets enhet för processrätt och domstolsfrågor, enhet för fastighetsrätt och associationsrätt, enhet för immaterialrätt och transporträtt, och EU-enhet, UD:s enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden och enhet för folkrätt, mänskliga rättigheter och traktaträtt och Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att kommissionens förslag syftar till att möjliggöra, genom kommissionens tillstånd, bilaterala avtal mellan enskilda medlemsstater och stater utanför EU i särskilda frågor om tillämplig lag för privaträttsliga förpliktelser. Av promemorian framgår dels att regeringen är positiv till förslaget, dels att behandlingen av förslaget i en rådsarbetsgrupp inleddes i slutet av januari 2009, dels att en remissomgång på nationell nivå ännu inte har inletts.

Av handlingar i akten framgår att Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt upprättade två instruktioner inför Corepermöten. Dessa upprättades den 6 och 28 april 2009 och gemensambereddes med samma RK-enheter vilka tillfrågades vid gemensamberedningen av ståndpunktspromemorian i ärendet *samt* Statsrådsberedningens samordningskansli, Justitiedepartementets grundlagsenhet, UD:s rättssekretariat och Finansdepartementets budgetavdelning. Därutöver framgår att båda instruktionerna hade som angelägenhetsgrad *Medel*.

Bland de utlämnade handlingarna återfinns därutöver dels en s.k. fredagsnot daterad från den 18 maj 2009 inför ett Coreper-möte, dels ett e-postmeddelande daterat den 17 maj 2009. Av fredagsnoten, som upprättades av Brysselrepresentationen, framgår syftet med Coreperbehandlingen, bakgrunden till förordningsförslaget och ett förslag till svenskt agerande. I e-postmeddelandet anges bl.a. att rutinerna för Coreper-instruktioner har ändrats och att Regeringskansliet inte längre ansvarar för att ta fram instruktioner inför Coreper. Istället framgår av e-postmeddelandet att råtsråden i Bryssel har ansvaret för att ta fram s.k. fredagsnoter för II-punkterna³⁵.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 7 juli 2009 och antogs formellt den 13 juli 2009.

Förordningen om bilaterala avtal [II]

Förslaget till förordningen, KOM(2008) 894, antogs av kommissionen den 19 december 2008. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt den 12 februari 2009. Promemorian har gemensamberetts med Statsrådsberedningens EU-kansli, Justitiedepartementets enhet för processrätt och domstolsfrågor, enhet för fastighetsrätt och associationsrätt, enhet för immaterialrätt och transporträtt och EU-enhet, UD:s enhet för konsulära och civilrättsliga ären-

³⁵ De s.k. II-punkterna är förslag kring vilka enighet inte kunnat uppnås inom rådsarbetsgruppernas förhandlingar och som ska behandlas på Coreper nivå.

den och enhet för folkrätt, mänskliga rättigheter och traktaträtt och Brysselrepresentationen.

Vidare framgår att kommissionens förslag syftar att möjliggöra, genom kommissionens tillstånd, bilaterala avtal mellan enskilda medlemsstater och stater utanför EU i särskilda frågor om behörig domstol, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet inom familjerättens område. Av promemorian framgår dels att regeringen är positiv till förslaget, dels att behandlingen av förslaget i en rådsarbetsgrupp inleddes i slutet av januari 2009, dels att en remissomgång på nationell nivå ännu inte har inletts.

Vad gäller instruktioner och andra handlingar överensstämmer dessa med de handlingar som finns redovisade ovan vad gäller *förordningen om bilaterala avtal* [I] eftersom dessa förslag behandlades gemensamt.

Förordningsförslaget godkändes genom en politisk överenskommelse i rådet den 4 juni 2009 och antogs formellt den 7 juli 2009.

Rambeslutet om jurisdiktionskonflikter

Förslaget till rambeslutet, JAI (2009) 1, initierades av Tjeckien, Polen, Slovenien, Slovakien och Sverige den 20 januari 2009. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets BIRS-enhet den 16 februari 2009. Uppgifter om promemorians gemensamma beredning saknas.

Av promemorians bakgrund framgår att förslaget syftar till att skapa ett ramverk för hur brottsutredande myndigheter inom EU ska samarbeta framför allt i syfte att undvika att det bedrivs parallella förundersökningar i flera stater avseende samma person(er) och gärning. Av promemorians ståndpunkt framgår att Sverige är positivt till initiativet. Därtill anges att bl.a. Åklagarmyndigheten är för rambeslutet och att förhandlingarna inleddes i januari 2009.

Av handlingar i akten framgår att Justitiedepartementet upprättade två instruktioner inför Coreper-möten samt tre underlagspromemorior inför artikel 36-kommittémöten. Instruktionerna upprättades den 17 februari och 31 mars 2009 och underlagspromemoriorna den 5 februari, 23 mars och 12 maj 2009. Av handlingarna framgår att instruktionen från den 17 februari gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli och samordningskansli, Justitiedepartementets EU-enhet, polisenhet, åklagarenhet, enhet för processrätt och domstolsfrågor, straffrättsenhet och grundlagsenhet, Finansdepartementets budgetavdelning och Brysselrepresentationen. Instruktionen från den 31 mars gemensambereddes med samma RK-enheter som den första instruktionen *undantaget* Justitiedepartementets EU-enhet, Finansdepartementets budgetavdelning, och Brysselrepresentationen *men däremot* med Justitiedepartementets internationella chefsförhandlare. Avseende gemensam beredning av underlagspromemoriorna framgår av handlingarna dels att den första underlagspromemorian (daterad 5 februari 2009) gemensambereddes med "berörda" [sic], dels att den andra underlagspromemorian (23 mars 2009) gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli, Justitiedepartementets EU-enhet, polisenhet, åklagarenhet, enhet för processrätt och domstolsfrågor, straffrättsenhet och grundlagsenhet, Finansdepartementets budgetavdelning och Brysselrepresentationen, dels att den tredje underlagspromemorian (12

maj 2009) gemensambereddes med samma RK-enheter som den andra underlagspromemorian *undantaget* Justitiedepartementets grundlagsenhet.

Därutöver framgår att samtliga instruktioner och underlagspromemorior hade som angelägenhetsgrad *Normal*. Vissa av handlingarna innehöll ytterligare anvisningar om behovet av inlägg i förhandlingarna, t.ex. att inlägg skulle anses vara påkallat om ordföranden i gruppen/kommittén behövde stöd eller om en svensk nationell ståndpunkt hotas.

Rambeslutet antogs formellt den 30 november 2009.

Rambeslutet om utbyte av information ur kriminalregister

Förslaget till rambeslutet, KOM(2005) 690, antogs av kommissionen den 22 december 2005. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets BIRS-enhet den 15 juni 2006. Av promemorian framgår att gemensam beredning enligt sändlista skett, dock framgår inte sändlistan av handlingen.

Av promemorian framgår att förslagets övergripande syfte är att förbättra utbytet av information ur medlemsstaternas kriminalregister. Av promemorians ståndpunkt framgår dels att Sverige är positivt till förslaget, dels ett antal ståndpunkter som rör bl.a. förslagets syfte och definitioner, dömande medlemsstaters informationsskyldighet, skyldigheter för medlemsstaten där den dömda är medborgare och bestämmelser kring begäran om information och svar på denna begäran.

Av promemorian framgår därtill att förslaget inte remissbehandlats vid den aktuella tidpunkten samt att inhämtande av synpunkter från berörda aktörer kommer att ske under förhandlingarna av rambeslutet. En reviderad ståndpunkt upprättades den 27 april 2007. I den reviderade promemorian anges att de myndigheter som enligt förordningen (1999:1134) om belastningsregister får ha direktåtkomst till uppgifter ur belastningsregistret, dvs. Rikspolisstyrelsen, Skatteverket, Tullverket, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården, Migrationsverket och Domstolsverket, har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget.

Av handlingar i akten framgår att Justitiedepartementets BIRS-enhet upprättade dels sju instruktioner inför rådsarbetsgruppsmöten, dels tre underlagspromemorior inför artikel 36-kommittémöten, dels två instruktioner inför Coreper-möten.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades den 21 juni 2006, den 6 och 28 mars, 30 april, 10 och 15 maj och 20 september 2007. Underlagspromemoriorna upprättades den 19 mars, 23 april och 21 maj 2007. Coreper-instruktionerna upprättades den 28 maj och 4 juni 2007. Av handlingarna i akten framgår inte några uppgifter om gemensam beredning vad gäller instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena. Samtliga underlagspromemorior och Coreper-instruktioner har gemensambereetts med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning, Justitiedepartementets EU-enhet, polisenhet, kriminalpolitiska enhet, åklagarenhet, nådeenhet, enhet för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete, enhet för processrätt och domstolsfrågor, straffrättsenhet, grundlagsenhet samt enhet för migrationsrätt, Näringsdepartementets rättssekretariat samt N/ARM, Utbildningsdepartementets skolenhet och internationella sekretariat, Socialdeparte-

mentets samordningskansli och Brysselrepresentationen. *Därutöver* har första underlagspromemorian (daterad 19 mars 2007) även gemensamberetts med Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö samt rättssekreteriat.

I rådsarbetsgruppsinstruktionerna från den 10 och 15 maj 2007 anges att angelägenhetsgraden är *Hög* med tillägget att ordförandeskapet önskar en politisk överenskommelse på rådet för rättsliga och inrikes frågor i juni. I den sista instruktionen för rådsarbetsgruppen (daterad 20 september 2007) anges *Medel/Hög* som angelägenhetsgrad. Den första underlagspromemorian (19 mars 2007) hade som angelägenhetsgrad *Normal*. Resterande underlagspromemior och den första Coreper-instruktion (daterad 28 maj 2007) hade som angelägenhetsgrad *Normal/Hög*, den sista Coreper-instruktionen (4 juni 2007) hade som angelägenhetsgrad *Medel/Hög*.

Rambeslutet antogs formellt den 26 februari 2009.

Rambeslutet om en europeisk övervakningsorder

Förslaget till rambeslutet, KOM(2006) 468, antogs av kommissionen den 29 augusti 2006. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets BIRS-enhet den 1 augusti 2008. Promemorian har gemensamberetts med Statsrådsberedningens EU-kansli, Justitiedepartementets kriminalpolitiska enhet, EU-enhet, enhet för processrätt och domstolsfrågor, polisenhet, nådeenhet, åklagarenhet, straffrättsenhet, grundlagsenhet, enhet för migrationsrätt, Finansdepartementets budgetavdelning, Socialdepartementets enhet för sociala tjänster, Integrations- och jämställdhetsdepartementets ungdomsenhet³⁶ och Brysselrepresentationen.

Av promemorian framgår att förslaget syftar att främja användandet av icke frihetsberövande straffprocessuella tvångsmedel utan att möjligheterna till lagföring försvåras. Av promemorians omfattande ståndpunkt (4 sidor) framgår bl.a. att Sverige är positivt till förslaget. Av ståndpunkten framgår därtill Sveriges inställning till enskilda paragrafer i förslaget rörande t.ex. dubbel straffbarhet, vägransgrunder och tidsbegränsning av verkställighet. Vidare framgår av promemorian att förslaget inte remissbehandlats.

Av handlingar i akten framgår dels att Justitiedepartementets BIRS-enhet upprättade två instruktioner inför rådsarbetsgruppsmöten, dels att Justitiedepartementet upprättade tre underlagspromemior inför artikel 36-kommittémöten samt fyra instruktioner inför Coreper-möten.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena upprättades den 10 och 25 september 2008. Underlagspromemorierna upprättades den 4 september och 19 november 2007 samt 29 oktober 2008. Coreper-instruktionerna upprättades den 11 september 2007 samt den 11 och 18 november och 17 december 2008.

Av handlingarna framgår att gemensam beredning med samma RK-enheter vilka tillfrågades under beredningen av ståndpunktspromemorian vad gäller instruktionerna till rådsarbetsgruppsmötena ej var avslutad. Av underlagspromemorierna framgår dels att gemensam beredning med samma RK-enheter som ovan hade genomförts i två av de tre underlagspromemorierna (daterade

³⁶ Nuvarande ungdoms- och folkrörelseenheter, IJ/UF.

den 4 september 2007 och 29 oktober 2008), dels att underlagspromemorian från den 19 november 2007 endast hade delats till samma RK-enheter för kännedom (troligen mot bakgrund av att syftet med behandlingen i artikel 36-kommittén endast gällde information). De tre första Coreper-instruktionerna (11 september 2007 samt den 11 och 18 november 2008) gemensambereddes med samma RK-enheter vilka som tillfrågades vid beredningen av underlagspromemorierna och *däruöver* även med Statsrådsberedningens samordningskansli. Av den fjärde Coreper-instruktionen (17 december 2008), som även utgjorde ett s.k. A-punktsunderlag, framgår inga uppgifter om gemensam beredning.

Av samtliga rådsarbetsgruppsinstruktionerna framgår att Sveriges angelägenhetsgrad var *Medel/Hög*. Underlagspromemorian från den 4 september 2007 hade som angelägenhetsgrad *Normal/Hög*. Övriga underlagspromemior hade *Normal* som angelägenhetsgrad. Den första Coreper-instruktionen hade *Normal/Hög* som angelägenhetsgrad. Andra och tredje Coreper-instruktionerna hade *Hög* som angelägenhetsgrad. Fjärde Coreper-instruktionen saknar uppgift om angelägenhetsgrad.

Rambslutet antogs formellt den 23 oktober 2009.

Direktivet om EU-blåkort för högkvalificerad anställning

Förslaget till direktivet, KOM(2007) 637, antogs av kommissionen den 23 oktober 2007. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets enhet för migration och asylpolitik den 25 januari 2008. Enligt handlingarna i akten (Ju2007/9381/EMA) gäller att ytterligare två ståndpunktspromemior upprättades av samma enhet den 6 mars respektive 2 april 2008. Båda dessa är identiska med undantaget att den andra promemorian (daterad den 2 april 2008) även har titeln "Instruktion". Enligt uppgift från samtliga tre upprättade ståndpunktspromemior pågick gemensam beredning med Justitiedepartementets enhet för migrationsrätt, Finansdepartementets budgetavdelning samt internationella avdelning, UD:s enhet för utvecklingspolitik, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö, rättssekretariat, samt arbetsmarknadsenhet, Integrations- och jämställdhetsdepartementets enhet för integration och mångfald¹⁷, Utbildningsdepartementets rättssekretariat, internationella sekretariat, enhet för studiefinansiering och vuxenutbildning samt universitets- och högskoleenhet, Socialdepartementets socialförsäkringsenhet samt enhet för sociala tjänster och Migrationsverket.

Av promemorian daterad från den 25 januari 2008 framgår att kommissionens förslag syftar till att förbättra EU:s förmåga att attrahera, och i vissa fall behålla, högkvalificerad arbetskraft från tredje land genom att utfärda ett s.k. EU-blåkort (*EU Blue Card*). I promemorians mycket omfattande ståndpunkt (19 sidor) återges synpunkter från dels olika enheter inom Regeringskansliet (Finansdepartementets budgetavdelning, UD:s enhet för utvecklingspolitik, Utbildningsdepartementets universitets- och högskoleenhet, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö samt arbetsmarknadsenhet, Socialdepartementets enhet för sociala tjänster), dels olika myndigheter

¹⁷ Nuvarande enhet för integration och urban utveckling, IJ/IU.

och remissinstanser (Migrationsverket, Högskoleverket, Socialstyrelsen, Diskrimineringsombudsmannen, ILO-kommittén, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, TCO, LO och SACO) angående förslaget i sin helhet samt enskilda paragrafer i direktivförslaget.

Av handlingarna i akten framgår att Justitiedepartementets enhet för migration och asylpolitik upprättade totalt åtta instruktioner, varav fyra inför rådsarbetsgruppen om migration, två inför s.k. SCIFA-möten samt två inför Coreper-möten.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppen upprättades den 12 och 13-14 maj, 1 och 23 juli 2008. SCIFA-instruktionerna upprättades den 7 juli och 4 september 2008. Coreper-instruktionerna upprättades den 15 och 21 oktober 2008.

Den första respektive tredje och fjärde instruktionen (daterade 12 maj samt 1 och 23 juli 2008) till rådsarbetsgrupper gemensambereddes med samma RK-enheter och myndigheter vilka tillfrågats vid gemensambereidningen av ståndpunktspromemorian i ärendet och *därutöver* med UD:s enhet för internationell handelspolitik. Den andra rådsarbetsgruppsinstruktionen (13-14 maj) gemensambereddes med samma RK-enheter och myndigheter vilka tillfrågats vid gemensambereidningen av ståndpunktspromemorian i ärendet.

Av den första s.k. SCIFA-instruktionen (daterad 7 juli 2008) framgår inga uppgifter om gemensam beredning. Av den andra (daterad 4 september 2008) framgår att gemensam beredning med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö, internationella sekretariat, samt arbetsmarknadsenhet och Brysselrepresentationen pågick.

Coreper-instruktionerna gemensambereddes med samma enheter i Regeringskansliet och myndigheter vilka tillfrågats vid gemensambereidningen av instruktioner till ståndpunktspromemorian i ärendet och *därutöver* med Statsrådsberedningens samordningskansli, Justitiedepartementets enhet för processrätt och domstolsfrågor samt EU-enhet och UD:s enhet för internationell handelspolitik.

Den andra SCIFA-instruktionen (4 september 2008) hade som angelägenhetsgrad *Hög*. Samtliga Coreper-instruktionerna hade som angelägenhetsgrad *Medel*.

Direktivförslaget antogs formellt av rådet den 25 maj 2009.

Direktivet om sanktioner mot arbetsgivare

Förslaget till direktivet, KOM(2007) 249, antogs av kommissionen den 16 maj 2007. Förslagets syfte är att medlemsstaterna ska införa ett förbud (inkl. straffrättsliga åtgärder vid överträdelse) för arbetsgivare att anställa tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU. Av handlingarna i akten (Ju2007/5434/EMA) framgår att någon ståndpunktspromemoria inte upprättades. Vidare framgår att Justitiedepartementets enhet för migration och asylpolitik upprättade totalt 23 instruktioner, varav 12 inför rådsarbetsgruppsmöten, 5 inför s.k. SCIFA-möten samt 6 inför Coreper möten.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppen upprättades den 5 juli, 10 september 1 november 2007, den 30 januari, 26 februari, 17 mars, 14 april, 27 juni, 29 augusti, 19 september, 15 oktober samt 21 november 2008. Av handlingarna

framgår att fem av dessa instruktioner förts till akten den 10 augusti 2010. SCIFA-instruktionerna upprättades den 7 juli, 29 augusti, 2 och 22 oktober samt 11 november 2008. Coreper-instruktionerna upprättades den 15 juli, 24 november, den 3, 17 och 22 december 2008 samt den 9 februari 2009.

Den första instruktionen (daterad 5 juli) inför rådsarbetsgruppsmöten gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning och enhet för skatteadministration, skatteavtal och tullfrågor, Justitiedepartementets EU-enhet, polisenhet, åklagarenhet, straffrättsenhet samt enhet för migrationsrätt, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö och Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet. Den andra instruktionen (daterad 10 september) gemensambereddes med samma RK-enheter som den första instruktionen och *därutöver* med Justitiedepartementets enhet för fastighetsrätt och associationsrätt samt enhet för processrätt och domstolsfrågor, Näringsdepartementets entreprenörskapsenhet, Jordbruksdepartementets skogs- och lantbruksenhet och Integrations- och jämställdhetsdepartementets enhet för integration och mångfald. Den tredje instruktionen (daterad 1 november) gemensambereddes med samma RK-enheter som den andra instruktionen och *därutöver* med Finansdepartementets rättssekretariat, Justitiedepartementets grundlagsenhet, Näringsdepartementets rättssekretariat och Arbetsmarknadsdepartementets rättssekretariat. Den fjärde instruktionen (daterad 30 januari) gemensambereddes med samma RK-enheter som den tredje instruktionen och *därutöver* med Finansdepartementets enhet för upphandlingsrätt och Arbetsmarknadsdepartementets arbetsmarknadsenhet. Samtliga övriga rådsarbetsgruppsinstruktioner utom den sista (daterad 21 november 2008) gemensambereddes med samma RK-enheter som den fjärde instruktionen och *därutöver* med Justitiedepartementets enhet för familj rätt och allmän förmögenhetsrätt. Den sista rådsarbetsgruppsinstruktionen gemensambereddes med samma RK-enheter som den fjärde instruktionen med *undantag* för Finansdepartementets rättssekretariat, Näringsdepartementets rättssekretariat och Integrations- och jämställdhetsdepartementets enhet för integration och mångfald men *däremot* med Integrations- och jämställdhetsdepartementets enhet för diskrimineringsfrågor och Jordbruksdepartementets rättssekretariat.

Samtliga s.k. SCIFA-instruktionerna utom den femte och sista (daterad 11 november 2008 och som saknar uppgifter om gemensam beredning) gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning, Justitiedepartementets EU-enhet, polisenhet, straffrättsenhet samt enhet för migrationsrätt och Brysselrepresentationen. Därtill framgår av handlingarna att SCIFA-instruktionerna *därutöver* gemensambereddes med följande enheter: Den första instruktionen (daterad 7 juli 2008) med Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö, rättssekretariat och Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet; den tredje instruktionen (daterad 2 oktober 2008) gemensambereddes med samma RK-enheter som den första instruktionen och *därutöver* med Justitiedepartementets grundlagsenhet; den fjärde instruktionen (daterad 22 oktober 2008) gemensambereddes med samma RK-enheter som den tredje instruktionen och *därutöver* med Justitiedepartementets enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt.

Samtliga Coreper-instruktioner gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli, Finansdepartementets budgetavdelning, Justitiedepartementets EU-enhet, straffrättsenhet samt enhet för migrationsrätt och Brysselrepresentationen. *Däruöver* gemensambereddes Coreper-instruktionerna med följande RK-enheter: Den första instruktionen (daterad den 15 juli 2008) med Justitiedepartementets polisenhet; den andra instruktionen (24 november 2008) med Justitiedepartementets polisenhet, enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, enhet för processrätt och domstolsfrågor samt grundlagsenhet, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö, Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet och Finansdepartementets enhet för skatteadministration, skatteavtal och tullfrågor samt enhet för upphandlingsrätt; de tredje och fjärde instruktionerna (3 och 17 december 2008) med Justitiedepartementets polisenhet, enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, enhet för processrätt och domstolsfrågor samt grundlagsenhet, Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö och Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet; den femte instruktionen (22 december 2008) med Justitiedepartementets polisenhet, enhet för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, enhet för processrätt och domstolsfrågor samt grundlagsenhet och Arbetsmarknadsdepartementets enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö; den sjätte instruktionen (9 februari 2009) med Statsrådsberedningens samordningskansli, Justitiedepartementets grundlagsenhet, Arbetsmarknadsdepartementets rättssekretariat samt enhet för arbetsrätt och arbetsmiljö och Näringsdepartementets marknads- och konkurrensenhet.

Den första instruktionen till rådsarbetsgruppsmöte hade som angelägenhetsgrad *Hög* samt en anteckning om att det inför det fortsatta arbetet med direktivförslaget var angeläget om att få vetskap om hur övriga medlemsstater ställer sig till harmoniserande åtgärder på bl.a. arbetsrättsens område. Övriga instruktioner inför rådsarbetsgruppsmöten saknade uppgifter om angelägenhetsgrad.

De två första SCIFA-instruktionerna (7 juli och 29 augusti 2008) hade som angelägenhetsgrad *Normal/Hög*, övriga SCIFA-instruktioner hade som angelägenhetsgrad *Hög*. Samtliga Coreper-instruktioner hade som angelägenhetsgrad *Medel*.

Direktivförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 25 maj 2009 och antogs formellt den 18 juni 2009.

Förordningen om en gemensam viseringskodex

Förslaget till förordningen, KOM(2006) 403, antogs av kommissionen den 19 juli 2006. En ståndpunktspromemoria upprättades vid Justitiedepartementets enhet för migration och asylpolitik den 22 augusti 2007. Promemorian har gemensamberegets med Justitiedepartementets enhet för processrätt och domstolsfrågor, polisenhet, enhet för styrning inom migrationsområdet, enhet för migrationsrätt samt enhet för migration och asylpolitik och Finansdepartementets budgetavdelning.

Av promemorians bakgrund framgår att förslaget innehåller bestämmelser om handläggning av viseringsansökningar samt upptagande av biometrisk

uppgifter. I promemorian lämnas en utförlig svensk ståndpunkt avseende respektive artikel i kommissionens förslag till förordning.

Av handlingarna i akten framgår att Justitiedepartementets enhet för migration och asylpolitik upprättade totalt 20 instruktioner, varav 17 inför rådsarbetsgruppsmöten, 1 inför s.k. SCIFA-möten samt 2 inför Coreper-möten.

Instruktionerna till rådsarbetsgruppen upprättades den 29 augusti, 21 september, 29 oktober 2007, den 15 februari, 17 mars, 11 och 25 april, 21 maj, 16 juni, 1 juli, 17 september, 16 och 20 oktober, 5 november 1 december 2008, den 20 januari och 6 mars 2009. SCIFA-instruktionen upprättades den 6 februari 2009. Coreper-instruktionerna upprättades den 17 december 2008 och 11 mars 2009.

De två första instruktionerna (daterade 29 augusti och 21 september 2007) inför rådsarbetsgruppsmöten gemensambereddes med Justitiedepartementets polisenhet, enhet för styrning inom migrationsområdet, enhet för migrationsrätt samt enhet för migration och asylpolitik, Finansdepartementets budgetavdelning och Brysselrepresentationen. Den tredje, fjärde respektive femte instruktionen (daterade 29 oktober 2007, 15 februari och 17 mars 2008) gemensambereddes med samma RK-enheter som de två första instruktionerna och *därutöver* med UD:s planeringsstab. Samtliga övriga instruktioner inför rådsarbetsgruppsmöten gemensambereddes med samma RK-enheter som den tredje, fjärde respektive femte instruktionen och *därutöver* med Migrationsverket.

Övriga instruktioner, dvs. samtliga instruktioner inför SCIFA- och Coreper-möten gemensambereddes med samma RK-enheter som den tredje, fjärde respektive femte rådsarbetsgruppsinstruktionen och *därutöver* med Statsrådsberedningens EU-kansli.

Den första Coreper-instruktionen (17 december 2008) hade som angelägenhetsgrad *Medel*. Den andra Coreper-instruktionen samt den enda SCIFA-instruktionen hade dels båda som angelägenhetsgrad *Medel/Hög*, dels bifogades angelägenhetsgraden av en notering om att eventuella förseningar av antagandet av kodexen skulle beröra det svenska ordförandeskapet.

Förordningsförslaget godkändes av rådet vid medbeslutandeförfarandets första behandling den 25 juni 2009 och antogs formellt den 13 juli 2009.

Bilaga 9.2

KONSTITUTIONSUTSKOTTET
Thomas Larus
föredragande
Tfn: 08-786 66 67

Bilaga 2010-10-12 Framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU

Tabellen utgör en sammanfattning av innehållet i kanslipromemorior daterad den 12 oktober 2010 (kolumnernas rubriker och innehåll förklaras i en tabellnot på nästa sida).

EU-förelägg	Stånd-PM	RK-enh	Mynd	Remiss	Förämte	Antal-sid	Instrux	iAntal-sid	IRK-enh	iMynd	Fakta-PM	Tid 1	Tid 2
[D] Kreditföring*	28	10	0	5*	x	5	4	22	0	0	13	364	283
[F] Kreditvärdingsinstut	29	10	0	6*	x	7	9	35	6	2	59	255	152
[D] Biocid*	50	14	0		x	7	2	6	8	0		290	154
[F] Enus	109	7	0	26		7	5	43	11	0	-54	460	242
[D] Sanktion*	19	18	0			6					49	543	
[D] UCTIS	63	8	0	2*	x	5	8	33	9	0	35	336	227
[F] Handel med silprodukter							10	87	6	0		364	93
[F] Miljömärke	95	11	0	*		11	10	53	10	0	-42	460	211
[D] Solvens II	47	9	1	2*	x	23	38	354	12	2	8	840	244
[D] Mervärdesskattesat*	105	13	0	27	x	28	8	22	17	0	-14	298	95
[D] Monnedrägeri*	101	6	0	8*	x	6					-46	188	26
[D] Monn för el och gas*	75	7	0	16	x	8					15	765	415
[D] Insättningsgaranti*				4**			4	17	12	0		131	98
[F] Gränsöverskridande betalning	35	11	0	5*	x	8	4	29	10	0	-4	284	167
[D] Elektroniska pengar*							4	74				288	138
[D] Kapitalräkning*	19	9	2	3*		29	9	79	14	2	34	296	111
[F] Växskyddsmedel	114	4	0		x	8	15	50	8	0		1055	240
[F] Behållningsbalansstid*												27	
[F] Biometrisk pass*							7	20	8	0		588	191
[R] Ackreditering av laboratorier	72					3						164	
[F] Bilateral avtal (I)	49	8	0		x	5	2	7	12	0	31	194	68
[F] Bilateral avtal (II)	53	8	0		x	5	2	7	12	0	31	165	35
[R] Juridiskonskonflikter	-4	0	0	1*	x	6	5	12	10	0		310	198
[R] Info utbyte ur kriminalregister	173			7*	x	9	12	96	19	0	-64	1144	510
[R] Europeisk övervakningsorder	722	14	0		x	8	9	43	15	0	-571	1134	382
[D] EU-blikort för högkval. anst.	92	14	1	10		29	8	85	15	1	-7	572	220
[D] Sanktioner mot arbetsgivare							23	230	22	0		729	104

KONSTITUTIONSUTSKOTTET
Thomas Larue
föredragande
Tfn: 08-786 66 67

[F] Gemensam viteringskodex	393	6	0			22	20	181	7	1	-158	1056	103
Total (fgenomsnitt)	111†	9†	4	9†	15	11†	9†	67†	11†	8	-38†	470†	188†

[†] UCITS-direktivet utgör en konsolidering och omarbetning av ett äldre direktiv.
* I dessa fall har antalet remissinstanser hämtats från ständpunktspromemorian (eller instruktionsnernas) text och de remisspunkter som återges där. Därmed kan siffran avvika från det totala antalet remissinstanser som tillfrågas. I fyra fall fanns i ständpunktspromemorian en fullständig förteckning över remissinstanser, dessa är [E] markerade med *.
^{**} I detta fall (omställningsgarantidirektivet) baserar sig uppskattningen av antalet remissinstanser på uppgifter från instruktionerna.
* I detta fall (miljömärkningsförfordningen) återges i ständpunktspromemorian synpunkter från remissinstanser men hänvisningar till enskilda instanser saknas varför en uppskattning av antalet remissinstanser omöjliggörs.

- EU-föreskrift:** Anger dels ämnet för föreskriften (se promemorians text) samt förkortningen för de granskade direktiven [D], förordningarna [F] och rambesluten [R]. S.k. ändringsdirektiv och ändringsförordning är markerade med ★.
- Stånd-PM:** Anger skillnaden i dagar mellan antagandet av förslaget till föreskrift och upprättandet av ständpunktspromemorian.
- RK-enh:** Här anges hur många enheter i Regeringskansliet (inkl. Brysselrepresentationen) som ständpunktspromemorian gemensambereddes med.
- Mynd:** Här anges hur många myndigheter som ständpunktspromemorian gemensambereddes med.
- Förmöte:** Här anges (genom ett kryss) att ett (eller flera) möte(n) i en rådsarbetsgrupp e.d. skedde innan ständpunktspromemorian upprättades.
- Antal.sid:** Ständpunktspromemorians antal sidor.
- Instrux:** Antalet instruktioner i varje lagstiftningsärende (såväl rådsarbetsgrupp-, attaché- som Coreper-miv)
- iAntal.sid:** Samtliga instruktioners antal sidor.
- iRK-enh:** Här anges hur många enheter i Regeringskansliet (inkl. Brysselrepresentationen) som instruktionerna gemensambereddes med.
- iMynd:** Här anges hur många enheter i Regeringskansliet (inkl. Brysselrepresentationen) som instruktionerna gemensambereddes med.
- Fakta-PM:** Här anges skillnaden i dagar mellan datumet då en till riksdagen överlämnad fakapromemoria upprättades och upprättandet av ständpunktspromemorian (negativa tal indikerar att fakupromemorian färdigställdes innan ständpunktspromemorian).
- Tid 1:** Anger skillnaden i dagar mellan antagandet av förslaget till föreskrift och godkännandebeslutet i rådet, dvs. längden på lagstiftningsarbetet i rådet.
- Tid 2:** Anger skillnaden i dagar mellan den sista dagen för förhandlingar inom rådet (dvs. sista rådsarbetsgrupp/attaché/Coreper mötet) och rådets godkännandebeslut.

Bilaga 9.3

 REGERINGSKANSLIE Statsrådsberedningen Rättschefen	Konstitutionsutskottet 2010-11-11 Dnr 050-291-2010/11	2010-11-11 SB2010/8106 Konstitutionsutskottet Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Jenny Forkman.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-11

Statsrådsberedningen

*Kansliet för samordning av EU-frågor***Konstitutionsutskottets granskningsärende Framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU**

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet den 14 oktober 2010. Promemorian avser frågorna i utskottets promemoria Framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU (2010/11:KU10), och bygger på underlag från Justitiedepartementet, Socialdepartementet, Finansdepartementet, Jordbruksdepartementet, Miljödepartementet, Näringsdepartementet och Integrations- och jämställdhetsdepartementet. Samtliga departement har beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till svar.

Fråga 1

Granskningen visar dels att ståndpunktspromemorior upprättats i genomsnitt ca 7 veckor efter att ett förslag till lagstiftningsakt publicerats, dels att ett flertal ståndpunktspromemorior upprättats efter det att ett eller flera rådsarbetsgruppsmöten hållits. Mot bakgrund av cirkulär 3:s riktlinje om att en ståndpunkt ska finnas senast fem veckor efter det att ett förslag till lagstiftningsakt publicerats, dock allra senast när arbetet inleds i en rådsarbetsgrupp, vilka kommentarer föranleder det ovannämnda?

Huvudregeln enligt cirkulär 3 är att en ståndpunkt bör finnas senast fem veckor efter det att ett förslag till lagstiftningsakt publicerats, dock senast när arbetet inleds i rådsarbetsgrupp.

Det är inte alltid möjligt att ha en ståndpunktspromemoria färdig redan när förhandlingsarbetet påbörjas.

Skälet till det kan vara att lagstiftningsförslagen är komplexa och omfattande samt att synpunkter och bedömningar från berörda myndigheter och andra intressenter behöver hämtas in.

Det förekommer att arbetsgruppsmöten sätts ut med mycket kort varsel och att tiden inte medger att få fram en ståndpunktspromemoria innan

rådsarbetsgruppsmötet har hållits. Ofta är de inledande mötena med rådsarbetsgruppen också ett tillfälle att ställa frågor och begära förtydliganden.

Fråga 2

Granskningen visar att "gemensam beredning" av ståndpunktspromemorior och instruktioner med myndigheter har skett i några fall. Hur överensstämmer detta med de riktlinjer som finns i Regeringskansliet och när anses sådan beredning vara behövlig?

EU-ärenden som berör flera statsråd bereds gemensamt i Regeringskansliet. Detta gäller bland annat ståndpunktspromemorior och instruktioner. Ett departement kan välja att samtidigt samråda med en myndighet under departementet när det gäller områden där myndighetens specifika kompetens behövs. Detta innebär inte att myndigheten ingår i den gemensamma beredningen.

Fråga 3

Granskningen visar att remittering av förslagen till myndigheter och organisationer sker i drygt hälften av de här granskade fallen. Mot bakgrund av bl.a. regeringsformens bestämmelse om beredningskrav, vilka kommentarer föranleder det ovannämnda?

Förslagen remitteras ofta till berörda myndigheter och organisationer. Sådan remittering sker regelmässigt när det gäller förslag till nya unionsrättsakter inom finansmarknads- och skatteområdena. Vanligt är också, t.ex. på Justitiedepartementets område, att synpunkter hämtas in under hand från myndigheterna genom beredning via de enheter som ansvarar för dessa myndigheter. I andra fall kan formell remittering vara behövlig, t.ex. när det är nödvändigt att inhämta synpunkter även från privaträttsliga subjekt. I vissa fall bedöms remissbehandling inte vara nödvändig. Exempelvis remitterades inte biociddirektivet eftersom förslaget endast avsåg en ändring av direktivet avseende vissa tidsperioder.

Fråga 4

I granskningen framkommer vissa skillnader mellan departementen vad avser förekomsten av synpunkter från remissbehandling och referensgrupper i ståndpunktspromemorior. Vilka kommentarer föranleder dessa skillnader?

Behovet av att ta in synpunkter och att redovisa dem är olika stort i olika ärenden.

Fråga 5

I granskningen framkommer vissa skillnader mellan departementen vad avser förekomsten av användningen av s.k. angelägenhetsgrader i instruktionerna. Vilka kommentarer föranleder dessa skillnader?

Fråga 6

Stämmer de i denna promemoria (jfr s. 29) omnämnda definitionerna av olika s.k. angelägenhetsgrader? Om nej, vilka definitioner är korrekta? Finns det för hela Regeringskansliet gemensamma kriterier för dessa angelägenhetsgrader eller har varje departement egna kriterier? Hur och av vem fastställs instruktioners angelägenhetsgrad?

Det finns inga gemensamma kriterier för hela Regeringskansliet för s.k. angelägenhetsgrader. Angelägenhetsgraden fastställs inom ramen för den gemensamma beredningen av instruktionen. Definitionerna på sidan 29 i promemorian motsvarar de kriterier för angelägenhetsgrader som används för Coreperinstruktioner och som tjänar till att Coreperambassadören ska få Regeringskansliets bedömning av vilka frågor som är viktigast vid respektive möte.

Fråga 7

Mot bakgrund av uppgiften att särskilda förhållanden rådde under Sveriges ordförandeskap i EU hösten 2009, bl.a. i så måtto att det skrevs s.k. 09-blad för frågor som skulle förhandlas samt att dessa 09-blad lade fast förhandlingsutrymmet för arbetsgruppsordförandena och ersatte ordinarie rutin med instruktioner, vilka erfarenheter finns av systemet med 09-blad i förhållande till det ordinarie arbetet med framtagande av ståndpunkter och instruktionsgivningen innan ordförandeskapet hösten 2009?

Systemet med 09-blad upplevdes som funktionellt under de speciella förhållanden som råder inför och under ett EU-ordförandeskap, med åtföljande återhållsamhet när det gäller att driva nationella ståndpunkter.

Fördelen med systemet var vidare att sakfrågorna kartlades i ett tidigt skede med fokus på grundläggande svenska intressen, målsättning under ordförandeskapet samt förhandlingsprocessen och att alla berörda aktörer i Regeringskansliet då involverades. Med denna information samlat fanns goda möjligheter för alla aktörer att agera effektivt i EU-arbetet.

Efter ordförandeskapet har diskussioner inletts i Regeringskansliet om behov av att se över arbetsmetoderna i EU-arbetet. Bakgrunden är framför allt Lissabonfördragets ikraftträdande. I dessa diskussioner utgör även erfarenheter av samordningssystem och rutiner inför och under ordförandeskapet en viktig del.

Fråga 8

Vilka rutiner fanns vid framtagande av s.k. 09-blad? Fanns det för Regeringskansliet övergripande riktlinjer vid framtagande av dessa eller hade varje departement egna riktlinjer och rutiner?

SB EU-kansliet utarbetade i samråd med en arbetsgrupp bestående av företrädare från samtliga departement i Regeringskansliet följande rutiner för framtagande av 09-bladen. 09-bladen ersatte ståndpunktspromemorior och separata instruktioner från och med den 1 maj till och med den 31 december 2009.

Det skulle finnas ett 09-blad för varje aktuell fråga som kunde komma att behandlas under svenskt ordförandeskap. Det var departementens uppgift att definiera vad som var en aktuell fråga. Bladen utarbetades enligt en särskild gemensam mall och bereddes gemensamt med berörda i Regeringskansliet. De uppdaterades löpande då det fanns behov av det.

Fråga 9

Av granskningen framgår att 09-blad inte upprättades i alla de sexton här granskade ärenden som antogs av rådet under Sveriges ordförandeskap 2009, alternativt upprättades men inte har tillförts akten. Varför har 09-blad inte upprättats, alternativt inte tillförts akten, i dessa fall?

En orsak till att 09-blad inte upprättats i vissa av de granskade ärendena kan, som på Finansdepartementets område, bero på att förhandlingarna avslutats före det svenska ordförandeskapet och endast det formella antagandet (beslutet) återstod.

Fråga 10

Hur väl motsvarar cirkulär 3:s riktlinjer för framtagande av ståndpunkter och instruktionsgivning i samband med arbetet inom rådet de behov som Regeringskansliet och regeringen numera har avseende förhandlingarna i rådet inför rådsbeslut?

Som framgått ovan i svaret på fråga 7 har diskussioner inletts om behovet av att se över arbetsmetoderna i EU-arbetet. Även cirkulär 3 kan behöva revideras.

Fråga 11

Nedan följer vissa iakttagelser och frågor som framkommit under granskningen. Utskottet önskar en kommentar till dessa:

a) Vad gäller kreditfordringsdirektivet anges i ståndpunktspromemorian dels att en referensgrupp med svenska aktörer inbjudits att inkomma med skriftliga synpunkter samt delta i ett möte den 16 maj 2008, dels att promemorian kan behöva kompletteras med anledning av vad som framkommer i denna process. Ståndpunktspromemorian är emellertid daterad den 21 maj 2008.

I ståndpunktspromemorian angavs att det skulle kunna uppstå ett behov av att komplettera dokumentet i anledning av kontakterna med referensgruppen. Varken vid referensgruppsmötet eller senare

framfördes dock några synpunkter som gav anledning att ompröva innehållet i promemorian.

b) Avseende kreditfordringsdirektivet: Förekom det fler behandlingar av ärendet i den ansvariga rådsarbetsgruppen e.d. mellan den 15 juli 2008 och den 26 april 2009? Om ja, upprättades ytterligare instruktioner i ärendet?

Det sista mötet med experter i rådsarbetsgruppen för finansiella tjänster hölls den 14 juli 2008. Därefter framförde medlemsstaterna sina synpunkter framför allt skriftligen, med syftet att förbereda behandlingen i Coreper och i rådet. Även från svenskt håll framfördes vissa skriftliga synpunkter och dessa låg till grund för den svenska delegatens agerande vid påföljande möten i attachékretsen. Något behov av ytterligare instruktioner inför dessa möten förelåg inte.

c) Avseende rambeslutet om utbyte av information ur kriminalregister: Förekom det fler behandlingar av ärendet i den ansvariga rådsarbetsgruppen e.d. mellan den 26 september 2007 och den 26 februari 2009? Om ja, upprättades ytterligare instruktioner i ärendet?

Det förekom inte fler behandlingar av ärendet i rådsarbetsgruppen under angiven tidsperiod.

d) Avseende rambeslutet om europeisk övervakningsorder: Förekom det fler behandlingar av ärendet i den ansvariga rådsarbetsgruppen e.d. mellan den 1 oktober 2008 och den 23 oktober 2009? Om ja, upprättades ytterligare instruktioner i ärendet?

Ytterligare ett möte i rådsarbetsgruppen ägde rum den 10 oktober 2008. Någon särskild instruktion togs inte fram inför detta möte. Vid det tillfället användes i stället den senaste instruktionen, som är daterad 25 september 2008.

e) Avseende biociddirektivet: I instruktionen upprättad den 14 januari 2009 vid Miljödepartementets enhet för kretslopp och kemikalier anges att gemensam beredning genomförts med bl.a. Jordbruksdepartementets naturresurs- och sameenhet (Jo/NS). Fanns denna enhet vid tidpunkt för den påstådda gemensamma beredningen? Om nej, vilken/vilka av Jordbruksdepartementets enhet(er) genomfördes gemensam beredning med?

Jordbruksdepartementets naturresurs- och sameenhet (Jo/NS) fanns inte den 14 januari 2009 då instruktion avseende biociddirektivet upprättades. Gemensam beredning genomfördes med följande enheter på Jordbruksdepartementet: Djur- och livsmedelsenheten (JO/DL), Enheten för landsbygdens tillväxt (JO/ELT), Skogs- och lantbruksenheten (JO/LB) samt EUI-sekretariatet (JO/EUI).

f) Avseende mervärdesskattesatsdirektivet: Av ärendebladet i akten (Fi2010/3691) anges som registreringsdatum först den 14 juli 2010. Förslaget till direktivet antogs formellt den 5 maj 2009.

Handlingarna har, felaktigt, inte registrerats när så skulle ha skett.

g) Avseende momsbedrägeridirektivet: Av handlingarna i akten (Fi2010/3700) framgår att mötesrapporter från Brysselrepresentationen upprättades under våren 2009 men registrerats som inkomna till Finansdepartementet först den 15 juli 2010.

Handlingarna har, felaktigt, inte registrerats när så skulle ha skett.

h) Avseende momsbedrägeridirektivet: Av handlingarna i akten (Fi2010/3700) framgår att vissa mötesrapporter från Brysselrepresentationen upprättades först efter de i cirkulär 3 stipulerade 24 timmarna.

Konstaterandet är riktigt. Rapporterna har inte upprättats inom 24 timmar.

i) Mot bakgrund av uppgifter i handlingarna i akten om förordningen om gränsöverskridande betalningar: Av den upprättade ståndpunktspromemorian framgår att kommissionens förslag inte har föregåtts av någon konsekvensanalys. Hur påverkar avsaknaden av en konsekvensanalys förutsättningarna för att utforma en ståndpunkt?

Konsekvensanalyser förmodas ge värdefull information om vilka konsekvenser ett förslag i olika avseenden för med sig, vilket i sin tur kan vara en hjälp vid utformningen av den svenska regeringens inställning till förslaget. Som framgår av svaret på fråga 11 j) saknades en konsekvensanalys endast avseende delar av det förslag som kom att förhandlas i rådet. I avsaknad av en konsekvensanalys från kommissionen får liknande underlag som kan ligga till grund för regeringens ståndpunkt tas fram inom Regeringskansliet eller av berörd myndighet. Synpunkter och material som intresseorganisationer bidrar med vid remitteringen av förslaget kan också vara av värde.

j) Mot bakgrund av uppgifter i handlingarna till akten om förordningen om gränsöverskridande betalningar: I ståndpunktspromemorian för ärendet, upprättad den 18 november 2008, anges att en konsekvensanalys saknas. Av den första instruktionen upprättad den 21 januari 2009 framgår bl.a. att kommissionen har genomfört en konsekvensanalys (SEC[2008] 2598) i

ärendet. (Av uppgifter från databasen Pre-Lex framgår att kommissionens konsekvensanalys upprättades den 13 oktober 2008)

Såvitt framgår av databasen Pre-Lex ska en konsekvensanalys avseende förslaget till förordning om gränsöverskridande betalningar ha upprättats den 13 oktober 2008. I promemorian den 18 november 2008 uppges att en konsekvensanalys saknas. Detta uttalande avser dock endast delar av de förslag som förhandlades i ärendet, närmare bestämt förslag avseende bestämmelser om autogiro som tillkommit efter det att Europeiska kommissionen lämnat sitt förslag till förordning (s. 2 i promemorian). Det noteras också i samma promemoria (liksom i instruktionen den 21 januari 2009) att det finns en konsekvensanalys avseende kommissionens förslag, och hänvisning görs till det dokument som anges i Pre-Lex (s. 7 i promemorian).

k) Mot bakgrund av uppgifter i handlingarna i akten om direktivet om EU-blåkort för högkvalificerad anställning: Vad är anledningen till att varken ståndpunktspromemorian eller instruktioner till den aktuella rådsarbetsgruppen gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli?

Ståndpunktspromemorian och instruktioner till berörd rådsarbetsgrupp har av ett förbiseende inte gemensamberetts med Statsrådsberedningens EU-kansli. Handlingslinjen i instruktionerna till rådsarbetsgruppen överensstämmer med vad som togs fram inför varje möte på högre nivå, dvs. Scifa och Coreper. Ståndpunkter och handlingslinjer inför Scifa och Coreper har gemensamberetts med Statsrådsberedningens EU-kansli.

l) Mot bakgrund av uppgifter i handlingarna i akten om förordningen om en gemensam viseringskodex: Vad är anledningen till att instruktioner till den aktuella rådsarbetsgruppen inte gemensambereddes med Statsrådsberedningens EU-kansli?

Muntlig beredning med SB:s EU-kansli avseende förhandlingsarbetet på rådsarbetsgruppsnivå har skett. Det saknas dock anteckning om denna beredning på instruktionsdokumenten. Handlingslinjen i instruktionerna till rådsarbetsgruppen överensstämmer med vad som togs fram inför varje möte på högre nivå, dvs. Scifa och Coreper. Ståndpunkter och handlingslinjer inför Scifa och Coreper har gemensamberetts med Statsrådsberedningens EU-kansli.

m) Mot bakgrund av uppgifter i handlingarna i akten om Emas-förordningen: Vad är anledningen till att ståndpunktspromemorian inte gemensambereddes med Statsrådsberedningen?

Vid gemensamberedning av ståndpunktspromemoria för Emas-förordningen inkluderades inte Statsrådsberedningen. Detta upptäcktes, därefter bereddes promemorian med Statsrådsberedningen, men den uppgiften skrevs aldrig in i ståndpunktspromemorian.

n) Mot bakgrund av uppgifter i handlingarna i akten om direktivet om sanktioner mot arbetsgivare: Ett antal handlingar upprättade under sensvåren och sommaren 2008 registrerades i akten först den 10 augusti 2010. Förslaget till direktivet antogs formellt den 18 juni 2009.

När ärendet skulle avslutas uppmärksammades att några handlingar inte hade registrerats, varför detta då åtgärdades.

Fråga 12

Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Kreditfordringsdirektivet

Inför det första mötet i rådsarbetsgruppen den 30 april 2008, som ägde rum bara en vecka efter kommissionens förslag, upprättades ett kortare underlag. (Även detta dokument har diarieförts och kan överlämnas till konstitutionsutskottet.)

Instruktioner/annoteringar upprättades inför behandling i Coreper och ministerrådet (allmän inriktning den 7 oktober 2008, överenskommelse med Europaparlamentet 17 december 2008, antagande den 27 april 2009). I kolumnen "Instrux" i bilagan bör det därför rätteligen stå "7" och inte "4".

Gemensam beredning av instruktioner skedde med tio enheter inom Regeringskansliet, vilket inte framgår av bilagan (kolumnen "iRK-enh"). Instruktioner bereddes även med Finansinspektionen (förmodligen är det detta som avses under kolumnen "iMynd", där det alltså bör stå "1").

UCITS-direktivet

I konstitutionsutskottets promemoria (s. 17 näst sista stycket) nämns instruktionen den 3 november 2008 till ett rådsarbetsgruppsmöte och att det i den hänvisas till en bilaga. Denna bilaga kom dock inte att följa med de handlingar i ärendet som lämnades till konstitutionsutskottet. (Även denna handling kan överlämnas till utskottet.)

Förordningen om handel med sälprodukter

I utskottets sammanställning omnämns inte följande handlingar.

- Ståndpunktspromemoria den 3 februari 2009 som gemensamberetts med fyra enheter i Regeringskansliet.
- Faktapromemoria 2008/09:FPM40, daterad den 2 december 2008.

Miljömärkesförordningen

Integrations- och jämställdhetsdepartementets konsumentenhet har gemensamberett ståndpunktspromemorian om miljömärkesförordningen med Statsrådsberedningen, UD:s enhet för främjande och EU:s inre marknad och enheten för internationell handelspolitik, Finansdepartementets budgetavdelning och enheten för upphandlingsrätt, Jordbruksdepartementets enhet för djur och livsmedel och enheten för landsbygdens tillväxt, Miljödepartementets enhet för hållbar utveckling, Näringsdepartementets enhet för marknad och konkurrens, enheten för energi och sekretariatet för strategisk samordning samt Brysselrepresentationen. I bilagan till konstitutionsutskottets promemoria saknas uppgift om antalet remissinstanser när det gäller miljömärkesförordningen. Antalet remissinstanser var 38, vilket framgår av den faktapromemoria som lämnats till riksdagen.

Solvens II-direktivet

I konstitutionsutskottets promemoria anges att det saknas uppgift om gemensam beredning beträffande elva av totalt 38 instruktioner. Samtliga instruktioner har dock gemensamberetts. Detta saknas emellertid uppgift i akten om den gemensamma beredningen beträffande elva instruktioner.

Mervärdesskattesatsdirektivet

På s. 22 i konstitutionsutskottets promemoria anges att det av ståndpunktspromemorian framgår att kommissionens förslag ditills behandlats vid två tillfällen i rådsarbetsgruppen. Detta stämde vid den tidpunkt då ståndpunktspromemorian skickades på gemensam beredning (den 16 september 2008). När ståndpunktspromemorian var klar (den 22 oktober 2008) hade ytterligare två arbetsgruppsmöten hunnit hållas. Av förbiseende har detta inte ändrats i ståndpunktspromemorian.

På s. 22 i utskottets promemoria anges de instruktioner och mötesrapporter som upprättats under 2009. Antalet är korrekt. Instruktionerna och rapporterna avser möten i Coreper. Vid arbetsgruppsmöten i detta ärende har särskilt upprättad instruktion ansetts obehövlig mot bakgrund av den utförliga ståndpunktspromemorian (jfr cirkulär 3 sid 9). Under hösten 2008

upprättades två Coreper-instruktioner (möten den 29 oktober och 26 november) och två mötespromemorior inför ministerrådsmöten den 4 november och 2 december. Dessa kom dock inte att följa med de handlingar i ärendet som lämnades till konstitutionsutskottet. (Även dessa handlingar kan överlämnas till utskottet.)

På s. 23 anges att det inte framgår några uppgifter om att gemensam beredning skett. Uppgiften torde avse de mötespromemorior som upprättats inför Ekofin-mötena. Sådana promemorior gemensambereads alltid även om det inte framgår av dokumentet.

Momsbedrägeridirektivet

Som anges i konstitutionsutskottet promemoria har inte några särskilda instruktioner upprättats. Sådana har ansetts obehövliga med hänsyn till att ståndpunktspromemorian bedömts ha omfattat de aktuella frågeställningarna i rådsarbetsgruppen (jfr cirkulär 3 s. 9). Instruktion inför Coreper har inte heller upprättats, eftersom förslaget togs upp som en I-punkt på Coreper och sedan som en A-punkt på Ekofin den 9 juni 2009.

Vad beträffar mötesrapporter har sådan även upprättats den 16 januari 2009 avseende ett möte den 13 januari 2009. Denna rapport kom dock inte att följa med de handlingar i ärendet som lämnades till konstitutionsutskottet. (Även denna handling kan överlämnas till utskottet.)

En del av förslaget, rörande importmoms, antogs formellt den 25 juni 2009. Den andra delen av förslaget, rörande solidariskt betalningsansvar, har ännu inte antagits.

Direktivet om moms för gas och el

Som anges i promemorian har inte några särskilda instruktioner inför rådsarbetsgruppsmöten upprättats. Sådana har ansetts obehövliga eftersom innehållet i ståndpunktspromemorian bedömts räcka som instruktion (jfr cirkulär 3 s. 9). En politisk överenskommelse om förslaget träffades vid Ekofin-rådets möte den 9 juni 2009. Något arbete i rådsarbetsgrupp bedrevs inte under hösten 2009. Förslaget antogs formellt som en A-punkt vid ett ministerrådsmöte den 22 december 2009.

Ändring av kapitaltäckningsdirektivet

Beskrivningen av arbetsprocessen avseende ståndpunktsunderlag och instruktioner stämmer överens med akten, med undantag av att en attachéinstruktion den 11 november 2008 inte omnämns.

Underlag i akten som berör ståndpunkter som inte omnämns i sammanställningen är:

- Faktapromemoria den 24 november 2008
- Information till och samråd med EU-nämnden den 28 november 2008
- Mötes-PM den 24 november 2008 inför Ekofin den 2 december 2008.

”Växtskyddsmedelsförordningen”

För att undvika sammanblandning med andra rättsakter bör framhållas att förordningen normalt förkortas *Förordningen om statistik om växtskyddsmedel*. I andra styckets andra mening (promemorian s. 27) torde en förväxling ha skett. Vad som anges om värdepapperisering, likviditetsrisk, stora exponeringar och hybridkapital avser rätteligen en annan rättsakt.

Bilaga 9.4

REGERINGSKANSLIET

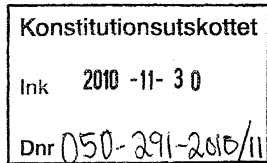
2010-11-30

SB2010/8106

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Framtagande av ståndpunkter
och instruktioner inför möten i EU

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Jenny
Forkman.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-729 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2010-11-26

Statsrådsberedningen

*Kansliet för samordning av EU-frågor***Konstitutionsutskottets granskningsärende Framtagande av ståndpunkter och instruktioner inför möten i EU**

Med anledning av Statsrådsberedningens svarspromemoria av den 11 november 2010 har konstitutionsutskottet begärt svar på ytterligare frågor genom en skrivelse överlämnad till Regeringskansliet den 16 november 2010.

Denna promemoria avser att besvara konstitutionsutskottets kompletterande frågor. Svaret på fråga 2 bygger på underlag från Finansdepartementet. Samtliga departement har beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till svar.

Fråga 1

Av svaret på fråga 7 framgår i svarspromemorian bl.a. att en fördel med systemet med 09-blad var att sakfrågorna kartlades i ett tidigt skede med fokus på grundläggande svenska intressen samt förhandlingsprocessen och att alla berörda aktörer i Regeringskansliet då involverades. På vilket sätt skiljer sig det nuvarande systemet utan 09-blad härvidlag från systemet med 09-blad?

Det nuvarande systemet med ståndpunktspromemorior innebär att fokus framför allt ligger på att ta fram svenska ståndpunkter på och konsekvensanalys av ett förslag efter att detta har presenterats av kommissionen. I ståndpunktspromemorior anges vilka ståndpunkter Sverige har på förslaget. Promemoriorna innehåller inte någon förhandlingsanalys. Förhandlingsanalysen sker i stället i samband med framtagande av instruktioner inför enskilda förhandlingstillfällen i rådet.

Inom ramen för 09-bladen skulle både svenska intressen och analys av förhandlingsprocessen göras parallellt samt finnas i ett dokument. Sakfrågorna kartlades i sin helhet, inklusive svensk målsättning och förhandlingsram för svenskt agerande. Systemet med 09-blad förutsatte också att svenska intressen och förhandlingsprocessen analyserades i ett tidigare skede än vad som är fallet med nuvarande ordinarie samordningssystem. 09-blad togs fram redan då Regeringskansliet fått

kännedom om att en fråga var aktuell för hantering inför och under det svenska ordförandeskapet. Vad gäller berörda aktörer är skillnaden endast tidpunkten för när samtliga berörda aktörer engageras, kretsen av aktörer i båda fallen är densamma.

Som nämndes i den svarspromemoria som lämnades till utskottet den 11 november pågår ett arbete i Regeringskansliet med att se över nuvarande arbetsmetoder i EU-frågorna mot bakgrund av framför allt Lissabonfördragets ikraftträdande men också lärdomar av arbetet inför och under det svenska ordförandeskapet. Syftet med pågående översyn är att revidera ordinarie samordningssystem så att detta bättre motsvarar de krav som de nya institutionella förutsättningarna med Lissabonfördraget ställer. Utgångspunkten är att skapa ett mer långsiktigt och målinriktat förhandlingsunderlag.

Fråga 2

Som svar på fråga 11 a) anges i svarspromemorian bl.a. att det varken vid referensgruppmötet eller senare framfördes några synpunkter som gav anledning att ompröva innehållet i promemorian. Med anledning av detta svar, vad gäller i fråga om dokumentation av referensgruppers och remissinstansers synpunkter utöver de som arbetas in i eventuella ståndpunktspromemior?

I samband med EU-förhandlingar inrättas regelmässigt s.k. referensgrupper med företrädare för inhemska intressenter, exempelvis branschföretag, myndigheter och lärosäten. Denna samrådsform möjliggör på ett effektivt sätt att den aktuella gruppen informeras om förhandlingarna och att gruppens synpunkter och erfarenheter kan inhämtas i olika frågor. En öppen dialog eftersträvas. Generella kommentarer, såväl som detaljsynpunkter, välkomnas. Det övergripande syftet är att bidra till en väl underbyggd svensk position i förhandlingarna. Kontakterna kan, som redan nämnts, ibland föranleda en förändring av den position som kommer till uttryck i ståndpunktspromemorian.

Det finns en flexibilitet när det gäller formerna för samråd. Ofta hålls ett eller flera referensgruppsmöten. Ibland tas kontakter med enskilda personer i referensgruppen. Givetvis kan kontakter tas även med personer som inte ingår i referensgruppen. Det förekommer att viss information skickas ut till de berörda, t.ex. via e-post, vilket i så fall diarieförs enligt gängse rutiner. Referensgrupperna uppmanas ofta även att inkomma med skriftliga synpunkter i olika skeden av förhandlingarna.

Sakregister 2000/01–2009/10

§ 5-förordnande	2005/06:20 s. 143
3G	2004/05:20 s. 116
AB Svenska Spel	2003/04:10 s. 29
Affärsmässighet	2008/09:20 s. 121
Afrikanska utvecklingsbankgruppen	2005/06:20 s. 192
Aktiebolagslagen	2003/04:10 s. 31
Aktier, försäljning	2009/10:20 s. 175
Allmänna arvsfonden	2005/06:10 s. 22
Allmänna handlingar	2006/07:10 s. 51
utlämnande av	2009/10:10 s. 18
A-lotteriet	2001/02:20 s. 92
Ambassadör, uttalande från	2009/10:20 s. 326
Anhörigkommittén	2001/02:20 s. 197
Anslaget 24:2 i 2007 års budgetproposition	2007/08:20 s. 77
Ansvarsfördelning regeringen – Regeringskansliet vid kris	2005/06:8 s. 52
Antiterrorismsamarbete	2005/06:20 s. 61
AP-fonder	2009/10:20 s. 79
Apoteket AB, styrning av	2007/08:20 s. 226
.....	2009/10:20 s. 207
Apoteket Omstrukturering AB (OAB)	2009/10:20 s. 207
Arbetslivsinstitutet, avveckling av	2006/07:20 s. 162
Arbetslöshetsförsäkring	2006/07:20 s. 162
.....	2009/10:20 s. 139
Arbetsmiljön, överklagningsärenden avseende	2003/04:10 s. 34
Arvsfondsdelegationen	2005/06:10 s. 22
Assi Domän	2001/02:20 s. 104
Asylprocedurdirektiv	2004/05:20 s. 142
Asylprocessen, barn i	2006/07:20 s. 73
Asylärenden, handläggningstid i	2004/05:20 s. 89
Avidentifierade ansökningshandlingar	2005/06:10 s. 16
Avtal	
med tjeckiska staten om flygplan	2005/06:20 s. 23
mellan myndigheter	2005/06:10 s. 21
om militärt samarbete, Saudiarabien	2005/06:20 s. 59
Avveckling av avdelning vid Skolverket	2005/06:20 s. 120
Avvisning till Egypten	2001/02:20 s. 128
.....	2005/06:2 s. 7
.....	2008/09:20 s. 283
Avvisning till Marocko	2008/09:20 s. 263
Bankkrisen 1990–1994	2009/10:10 s. 53
Barnomsorg, riksdagens beslut om	2005/06:20 s. 36
Behandling av framställningar och beslut från riksdagens ombudsmän	2006/07:10 s. 63
Behandlingen av Östersjömiljarden	2000/01:20 s. 45
Beredning av	
anslag	2004/05:20 s. 29
EG-direktiv	2004/05:10 s. 74
.....	2008/09:10 s. 65

EU-samarbetet, vissa frågor	2008/09:10 s. 65
Försvarsmaktens grundorganisation	2004/05:20 s. 122
kommissionens förslag	2004/05:20 s. 142
lagförslag	2003/04:10 s. 36
.....	2005/06:20 s. 99
lagändringar	2009/10:20 s. 139
omlokaliseringsbeslut	2005/06:20 s. 93
proposition om krediter till Island	2009/10:20 s. 13
rambeslut	2002/03:10 s. 64
.....	2008/09:10 s. 79
regeringsärenden	2006/07:20 s. 162
.....	2008/09:10 s. 46
.....	2008/09:20 s. 69, 86
statens skolor för vuxna	2001/02:20 s. 66
styrelsevalen vid Systembolaget AB	2003/04:20 s. 114
svenska ståndpunkter	2004/05:10 s. 74
Beredningskravet	
bidrag	2009/10:10 s. 32
dispenser	2009/10:10 s. 32
ex gratia	2009/10:10 s. 32
för regeringsärenden	2008/09:10 s. 46
.....	2009/10:10 s. 32, 45, 78
förrordningar	2009/10:10 s. 32
genomförande av EG-direktiv	2009/10:10 s. 78
under kristid	2008/09:20 s. 51
.....	2009/10:10 s. 45
Beslut i regeringsärenden "utom listan"	2002/03:10 s. 24
Beslut på tredje pelarens område inom EU-samarbetet	2002/03:10 s. 58
Beslutsfattande på utrikespolitikens område	2004/05:10 s. 89
Bidrag till organisationer	2006/07:10 s. 20
beredningen av ärenden angående bidragsgivning	2009/10:10 s. 21
dokumentation	2009/10:10 s. 31
spårbarhet och öppenhet	2009/10:10 s. 31
Bistånd	2005/06:10 s. 21
multilateralt	2005/06:20 s. 192
utformning av biståndsramen	2006/07:20 s. 122
Bisysslor	
anställdas	2001/02:10 s. 18
statsråds	2006/07:20 s. 37, 69
Blogginlägg, statsråds	2009/10:20 s. 328
Bonusar	2009/10:20 s. 68
Brev, statsråds utskick av	2007/08:20 s. 241
Budgetlagen	2003/04:10 s. 30
.....	2003/04:20 s. 91
.....	2009/10:20 s. 107
Budgetpropositionen, distribuering av broschyr	2005/06:20 s. 201
Carnegie Investment Bank AB	2009/10:20 s. 175
Censurförbud	2006/07:20 s. 13
Centrala studiestödsnämnden, utbildningsministerns ansvar	2001/02:20 s. 182
CIA-plan	2009/10:20 s. 296

Diplomatiska garantier	2005/06:2 s. 19
Direktiv till en myndighet	2005/06:20 s. 120
DIS-fartyg, skattevillkor för svenska sjömän på	2006/07:20 s. 220
Djurskyddsmyndigheten, avveckling av	2006/07:20 s. 162
Dokumentation	
aktbildning	2005/06:10 s. 26
av annonser och intresseanmälningar	2009/10:10 s. 145
av externt rekryteringsstöd	2009/10:10 s. 144
av kommunikation med EU-kommissionen	2006/07:20 s. 203
av kravprofiler	2009/10:10 s. 142
av muntliga uppgifter	2007/08:10 s. 44
utnämningsärenden	2008/09:20 s. 127
.....	2009/10:10 s. 135
Domare, ordinarie	2006/07:20 s. 147
förflyttningsskyldighet	2006/07:20 s. 148
oavsätlighet	2006/07:20 s. 148
Domartjänst, jämställd	2006/07:20 s. 147
Domstolarnas oberoende ställning	2009/10:20 s. 345
Dröjsmålsränta på tullavgift till EU	2009/10:20 s. 104
 Ekonomisk styrning	2005/06:10 s. 21
Ekonomiska värpropositionen	2002/03:10 s. 65
En bok för alla AB	2007/08:20 s. 49
Engagemang i organisationer, statsråds	2007/08:20 s. 194
Ersättning ex gratia	2002/03:10 s. 56
Ersättning till statsråd utöver statsrådsarvodet	2002/03:30 s. 136
Estonia, M/S	2001/02:20 s. 147
.....	2006/07:20 s. 80
videoupptagningar från vraket av	2004/05:20 s. 258
Etiopien, fängslade svenskar	2008/09:20 s. 250
EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik	2004/05:10 s. 91
EU:s uppförandekod för vapenexport	2008/09:20 s. 16
EU-avgiften, senareläggning av	2003/04:20 s. 105
EU-frågor	2003/04:10 s. 78
asylprocedurdirektivet	2004/05:20 s. 142
beredning av kommissionsförslag	2004/05:20 s. 142
samråd	2006/07:20 s. 105
.....	2007/08:20 s. 14
EU-nämnden	2006/07:20 s. 107
bristande samråd från stats- och utrikesministrarnas sida	2002/03:30 s. 29
information angående ny kommissionsordförande	2004/05:20 s. 163
information till	2009/10:20 s. 54
samråd inför bl.a. inlämnande av brev och non-papers	2003/04:20 s. 54
samråd	2001/02:20 s. 58
.....	2008/09:20 s. 16
.....	2009/10:20 s. 25
statsråds närvaro	2005/06:20 s. 86
Europeiska rådet	2006/07:20 s. 105
Europeiska utvecklingsfonden, avgiften till	2004/05:10 s. 17
Exklusivitetsgrundsatsen	2004/05:20 s. 108
Expeditionsministärs befogenheter	2007/08:10 s. 17

Faktapromemorior.....	2003/04:10 s. 78
Fastighetsskatt, avsaknad av	2004/05:20 s. 259
Fideikommissärenden.....	2004/05:10 s. 54
Fildelning	2007/08:6 s. 42
Finansiella intressen, statsråds	2006/07:20 s. 36, 69
Finansiella krisen 2008–2009.....	2009/10:10 s. 56
Finansinspektionens sponsoravtal med affärsbankerna	2001/02:20 s. 214
Finansmakten	2005/06:10 s. 20
Fiskeförhandlingar, jordbruksministerns agerande i samband med	2007/08:20 s. 87
information om	2008/09:20 s. 25
Flicka-projektets mediekampanj	2004/05:20 s. 108
Flodvågskatastrofen 2004	2005/06:8
fortsatt granskning	2007/08:6 s. 7
Flygbolag, statlig garanti till	2001/02:20 s. 69
Flygutbildningar, lokalisering av	2001/02:20 s. 18
FN:s olja-för-mat-program	2009/10:20 s. 308
FN-sanktioner.....	2001/02:20 s. 115
.....	2005/06:20 s. 71
Fordonsindustrin, stöd till	2008/09:20 s. 51
.....	2009/10:20 s. 261
Formerna för utrikespolitiska beslut	2000/01:10 s. 32
.....	2001/02:20 s. 229
Forska och väx, anslaget till.....	2007/08:20 s. 82
Forskningens frihet.....	2005/06:20 s. 133
Forskningsmedel, hantering av	2008/09:20 s. 94
Forum för levande historia	2007/08:20 s. 159
Fristående myndigheter	2006/07:10 s. 53
Fryshuset, hantering av ärende om bidrag till	2001/02:20 s. 96
Frågeinstitutet.....	2009/10:10 s. 148
Fångtransporter, hemliga.....	2009/10:20 s. 296
Fängslad svensk medborgare på Guantánamobasen	2002/03:30 s. 99
Fängslade svenska medborgare i Etiopien	2008/09:20 s. 250
Författningsreglering	2003/04:10 s. 23
.....	2005/06:10 s. 22
Författningsutgivningen	2004/05:10 s. 39
.....	2009/10:10 s. 17
Förflyttning av generaldirektör för Arbetsförmedlingen.....	2008/09:20 s. 149
för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	2009/10:20 s. 58
Förhandsgranskning, förbud mot	2006/07:20 s. 13
Förkortad motionstid, ordning vid	2009/10:10 s. 47
Förmögenhetsinnehav, statsråds.....	2006/07:20 s. 36
Förordnande av statsråd	2006/07:20 s. 30
Förordningsmakten.....	2006/07:20 s. 128
Försvarsmakten försvarsministerns ansvar för agerande inom.....	2003/04:20 s. 162
grundorganisation, remissberedning av.....	2004/05:20 s. 122
lokalisering av samlade flygutbildningar inom.....	2001/02:20 s. 18
organisationsförändring inom	2000/01:20 s. 16
personalförsörjningssystem inom.....	2009/10:20 s. 39

Försäkringskassan	
omorganisering 2005, beredningen av	2008/09:20 s. 205
statsrådets ansvar	2008/09:20 s. 221
Försäljning av aktier i Telia Sonera	2008/09:20 s. 121
Förvaltningsbeslut eller författningsreglering	2003/04:10 s. 23
Förvaltningsmyndigheternas internationella överenskommelser	2004/05:10 s. 67
Förvaltningsärenden	
befrielse från energiskatt och koldioxidskatt	2006/07:10 s. 15
beredningskravet	2008/09:10 s. 46
brevsvar	2001/02:10 s. 33
dispens från arvs- och gåvoskatt	2000/01:10 s. 30
dispens från stämpelskatt	2000/01:10 s. 30
fideikommissärenden	2004/05:10 s. 54
friköp av s.k. fjällägenheter	2009/10:10 s. 19
försäljning av mark ovan odlingsgränsen	2009/10:10 s. 19
permutationsärenden	2004/05:10 s. 51
undantag enligt 6 kap. 17 § lagen om offentlig upphandling	2000/01:10 s. 30
överklaganden i vissa miljöärenden	2007/08:10 s. 16
överklagandeärenden i Näringsdepartementet	2001/02:10 s. 35
överklagandeärenden om arbetsmiljön	2003/04:10 s. 34
Föräldraledighet och förvärvsarbete	2004/05:10 s. 27
Gemensam myndighet för statens skolor för vuxna	2001/02:20 s. 66
Guantánamobasen, fängslad svensk	2005/06:2 s. 58
Göteborg, EU-toppmötet i	2001/02:20 s. 152
Handlande i regeringens eller utrikesministerns namn	2007/08:10 s. 45
Handlingsplanen för etnisk och kulturell mångfald	2005/06:10 s. 15
Handläggning av ett tillsättningsärende	2001/02:20 s. 102
Handläggningstid, asylärenden	2004/05:20 s. 89
Hantering av ett ärende om bidrag till Fryshusets verksamhet	2001/02:20 s. 96
Heby kommun, kommun- och landstingstillhörighet	2001/02:20 s. 54
Hedersdoktorat	2005/06:20 s. 206
Helikopter NH90, upphandling av	2001/02:20 s. 80
Hindrande åtgärder	2006/07:20 s. 13
Hiv/aids	2005/06:10 s. 20
Hyresråd	2006/07:20 s. 147
Hållbarhetskommision	2006/07:20 s. 85
Hälsoforum	2005/06:10 s. 20
Hävande av ett vapenembargo	2001/02:20 s. 88
A-punkter	2001/02:20 s. 89
samråd med EU-nämnden	2001/02:20 s. 89
Högskolor och universitet, utseende av styrelseledamöter	2004/05:20 s. 135
Identitetshandling för i Sverige bosatta utländska medborgare	2008/09:20 s. 77
Illojal maktutövning	2006/07:20 s. 232
Indelningsärenden	2001/02:10 s. 39
handläggning av	2004/05:20 s. 57
Individuellt kompetenssparande	2004/05:20 s. 76
Indragningen av transportstödet från årsskiftet 2000	2000/01:20 s. 68
Industriella utvecklingscentrum	2004/05:20 s. 34

Information till	
EU-nämnden angående ny kommissionsordförande	2004/05:20 s. 163
EU-nämnden	2009/10:20 s. 54
riksdagen i EU-frågor, regeringens	2008/09:10 s. 89
riksdagen om fiskeförhandlingar	2008/09:20 s. 25
Informationsbroschyr till hushållen i samband med Sveriges	
EU-medlemskap	2000/01:20 s. 76
Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS)	2005/06:20 s. 189
Integrationsfrågor, Regeringskansliet m.m.	2001/02:10 s. 13
Integrationsverkets utbetalning av schablonersättning, statsrådets ansvar	2007/08:20 s. 55
Internationella överenskommelser, förvaltningsmyndigheternas	2004/05:10 s. 67
Internet, tillståndsgivning till spel på	2001/02:20 s. 92
Interpellationer	
besvarande av	2001/02:10 s. 30
.....	2001/02:20 s. 29
debatt, uppgifter i (statsrådet Freivalds)	2004/05:20 s. 45
debatt, uppgifter i (statsrådet Pagrotsky)	2004/05:20 s. 50
debatt, uppträdande (statsrådet Bodström)	2005/06:20 s. 43
debatt, uppträdande (statsrådet Littorin)	2008/09:20 s. 35
frågeinstitutet	2009/10:10 s. 148
hinder att besvara	2003/04:20 s. 87
interpellationssvar, sena	2005/06:20 s. 40
till statsministern	2002/03:30 s. 14
Interregnum på skolministerposten	2001/02:20 s. 29
Intressekonflikter för statsråd	2006/07:20 s. 42
.....	2006/07:20 s. 69
Irakkriget och vapenexport m.m.	2003/04:20 s. 204
Israel, militärt samarbete med	2006/07:20 s. 93
Jas 39 Gripen-plan	
avtal om leasing	2005/06:20 s. 23
bemyndigande avseende offert till Norge	2008/09:20 s. 117
Jämställhetsfrågor, Regeringskansliet m.m.	2001/02:10 s. 9
.....	2003/04:10 s. 16
Jäv	2006/07:20 s. 36
.....	2006/07:20 s. 69
.....	2009/10:20 s. 117
Jävssituation på	
Försvarsdepartementet	2004/05:20 s. 118
Kulturdepartementet	2008/09:20 s. 298
Karantän för f.d. statsråd	2002/03:30 s. 119
Klustervapen, internationellt förbud	2008/09:20 s. 12
Koldioxidutsläpp, EU-mål för	2006/07:20 s. 121
Kommandomål	2002/03:10 s. 52
Kommittéordförande, utseende av	2004/05:20 s. 128
Kommittéväsendet	2005/06:10 s. 13
Anhörigkommittén	2001/02:20 s. 197
Kommunala indelningen, ändringar i	2001/02:10 s. 39
Kommundelning avseende stadsdelen Torslanda	2001/02:20 s. 49
Kommunikation mellan Regeringskansliet och EU-kommissionen	2006/07:20 s. 195

Konsultavtal, Regeringskansliets	2001/02:10 s. 14
Kravprofiler, arkivering av	2005/06:20 s. 184
Kretsloppsmiljarden	2000/01:10 s. 22
Krigsmateriel till Natoländerna, fråga om	2000/01:20 s. 118
Krigsmaterielsamarbete	2004/05:20 s. 105
Krisberedskap och krishantering, flodvågskatastrofen 2004	2005/06:8
Krishantering i Statsrådsberedningen, statsministerns ansvar	2007/08:20 s. 169
Kulturministerns agerande, SF:s "Smultronstället"	2007/08:20 s. 202
Kunskapslyftet	2000/01:10 s. 24
Kvinnliga chefer	
i Regeringskansliet	2003/04:10 s. 16
.....	2004/05:10 s. 28
.....	2005/06:10 s. 14
vid utlandsmyndigheterna	2005/06:10 s. 14
Könsmaktperspektiv, universitets och högskolors anammande av	2005/06:20 s. 123
Könsneutral lagstiftning, utredning om	2004/05:20 s. 72
Lagen om offentlig upphandling, sekretess enligt	2004/05:20 s. 201
Lagrådets granskning	2003/04:10 s. 36
Ledamöter i	
statliga styrelser, nominering av	2005/06:20 s. 143
styrelser för högskolor och universitet, utseende av	2004/05:20 s. 135
Levande historia	2000/01:10 s. 25
Lokalisering av Försvarsmaktens flygutbildningar	2001/02:20 s. 18
Lotterier på Internet	2001/02:20 s. 92
Lågprisavtal	2006/07:20 s. 239
Meddelarskydd, beaktande av	2007/08:6 s. 34
Medel från Europeiska socialfonden	2002/03:30 s. 91
Mediekampanj	2004/05:20 s. 108
Merkostnadsersättning plusjobb, avtal om	2008/09:20 s. 40
Militära övningar, rutiner för beslut om (Snowflake)	2005/06:20 s. 48
Miljöbalken, notifiering av	2001/02:20 s. 110
Miljökonsekvensutredning, regeringens ansvar för utebliven	2004/05:20 s. 116
Ministerrådet	2006/07:20 s. 107
statsråds närvaro	2005/06:20 s. 86
Museichef	2005/06:20 s. 140
Myndigheter och organ	
hos Regeringskansliet	2006/07:10 s. 51
inom kommittéväsendet	2006/07:10 s. 53
Myndigheternas självständighet	2005/06:20 s. 113
.....	2007/08:6 s. 42
Myndighetsförordning	2006/07:10 s. 55
Nationell samordnare	2005/06:20 s. 103
för barn i asylprocessen, utnämning av	2006/07:20 s. 73
Nominering av styrelseledamot	2005/06:20 s. 151
Non-papers	2002/03:30 s. 29
.....	2003/04:10 s. 90
Normgivning	2006/07:20 s. 131

Notifiering	2007/08:10 s. 24
miljöbalken	2001/02:20 s. 110
presstödet	2006/07:20 s. 195, 202
återkallande av	2006/07:20 s. 202
.....	2007/08:10 s. 24
Nyckeltal	2004/05:10 s. 38
Nystartsjobb, upphandling av informationstjänster om	2006/07:20 s. 204
Nådeärenden, regeringens handläggning av	2002/03:10 s. 39
Nämndmyndigheter	2006/07:10 s. 55
Näringsdepartementet	
förvaltningsärenden (överklagningsärenden)	2001/02:10 s. 35
som beredningsorgan	2000/01:20 s. 112
OAB, Apoteket Omstrukturerings AB	2009/10:20 s. 207
Obemannat stridsflygplan (Neuron)	2005/06:20 s. 30
Offentliggörande av aktieförsäljning	2001/02:20 s. 261
Offentlighetsprincipen	2006/07:10 s. 51
Officiellt besök utomlands av statsråd	2004/05:20 s. 42
Omlokalisering av Riksantikvarieämbetet	2007/08:20 s. 44
Organisationsformer	2006/07:10 s. 55
Osmo Vallo-fallet	2006/07:20 s. 138
Pandemikrisen	2009/10:10 s. 66
Parlamentarisk utredning, socialförsäkringar	2004/05:20 s. 66
Penninglotteriet	2003/04:10 s. 31
Permutationsärenden	2004/05:10 s. 51
Pirate Bay	2007/08:6 s. 42
uttalande av statsråd	2009/10:20 s. 345
Politisk överenskommelse	2002/03:10 s. 62
Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet	2000/01:10 s. 6
.....	2001/02:10 s. 7
.....	2002/03:10 s. 14
.....	2003/04:10 s. 16
.....	2004/05:10 s. 25
.....	2005/06:10 s. 11
.....	2006/07:10 s. 11
.....	2007/08:10 s. 8
.....	2008/09:10 s. 10
.....	2009/10:10 s. 10
Posten AB	2006/07:20 s. 225
Presskonferens	2006/07:20 s. 238
Presstödet	
handläggningen av frågan	2007/08:20 s. 30
regeringens handlande efter riksdagens beslut om ändringar	2006/07:20 s. 183
Prissättningen av Telias aktie vid börsintroduktionen	2000/01:20 s. 104
Propositioner avlämnade under kristid	2009/10:10 s. 45
Propositionsavlämnandet	2001/02:10 s. 26
.....	2008/09:10 s. 28
anhopning	2005/06:20 s. 13
Propositionsförteckning	2005/06:20 s. 14

Radio- och tv-lagsutredningens uppdrag om skydd för barn mot olämpligt programinnehåll	2001/02:20 s. 204
Radiokommunikationssystem baserat på Tetrastandard	2001/02:20 s. 34
Radiotjänst, polisanmälningar av statsråd	2006/07:20 s. 217
Rambeslut och beslut	2002/03:10 s. 59
Regelförenkling, regelförbättring	2005/06:10 s. 37
Regeringens ansvar för myndigheters genomförandeåtgärder	2009/10:10 s. 104
Regeringens behandling av riksdagens skrivelser	2000/01:10 s. 42
Regeringens roll och ansvar vid kris	2005/06:8 s. 35
Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation	2000/01:10 s. 3
.....	2001/02:10 s. 6
.....	2002/03:10 s. 8
.....	2003/04:10 s. 9
.....	2004/05:10 s. 8
.....	2005/06:10 s. 7
.....	2006/07:10 s. 9
.....	2007/08:10 s. 5
.....	2008/09:10 s. 8
.....	2009/10:10 s. 8
Regeringens styrning	
av Apoteket AB	2009/10:20 s. 207
av Vattenfall AB	2009/10:20 s. 228
Regeringskanslibeslut	2006/07:10 s. 25
Regeringskansliet som myndighet	2000/01:10 s. 8
.....	2001/02:10 s. 21
.....	2002/03:10 s. 19
.....	2003/04:10 s. 18
.....	2004/05:10 s. 31
Regeringskansliet	2000/01:10 s. 4
.....	2005/06:10 s. 7
anställningsvillkor för politiskt sakkunniga	2002/03:30 s. 128
integrationsfrågor m.m.	2001/02:10 s. 13
.....	2005/06:10 s. 15
jämställdhetsfrågor	2003/04:10 s. 16
.....	2004/05:10 s. 27
konsultavtal	2001/02:10 s. 14
kvinnliga chefer	2003/04:10 s. 16
.....	2004/05:10 s. 29
organisering för särskilda projekt	2000/01:10 s. 16
.....	2004/05:10 s. 38
personalutvecklingen	2003/04:10 s. 14
.....	2004/05:10 s. 24
.....	2009/10:10 s. 8
Riksrevisionens tillgång till handlingar	2004/05:20 s. 244
utrustning och material, statsråds bruk av	2007/08:20 s. 241
Regeringskansliärenden, beslut i	2006/07:10 s. 25
Regeringskonferensen	2006/07:20 s. 105
Regeringsombildning	2004/05:10 s. 9
Regeringsprotokollen	2000/01:10 s. 28
.....	2001/02:10 s. 24
.....	2002/03:10 s. 21

.....	2003/04:10 s. 20
.....	2004/05:10 s. 16
.....	2005/06:10 s. 18
.....	2006/07:10 s. 13
.....	2007/08:10 s. 9
.....	2008/09:10 s. 14
.....	2009/10:10 s. 14
utfärdande av vissa lagar	2007/08:10 s. 11
Regeringsskiftet 2006.....	2006/07:10 s. 6
Register, inrättande av.....	2008/09:20 s. 69
Regleringsbrev	
för AMS och Arbetsförmedlingen.....	2009/10:20 s. 95
för Vägverket.....	2000/01:20 s. 20
villkor i	2003/04:10 s. 27
Rehabilitering av långtidssjukskrivna	2006/07:20 s. 88
Rekryteringsföretag, avtal med	2007/08:20 s. 188
Remissförfarande	2002/03:10 s. 64
Resultatredovisning.....	2004/05:10 s. 31
Riksbankens självständighet	2009/10:20 s. 280
Riksdagens ombudsmän, behandlingen av framställningar och beslut från	2006/07:10 s. 63
Riksdagsledamots utövande av kontroll- och granskningsfunktionen	2002/03:30 s. 17
Riksförsäkringsverket, uppdrag om beräkningsgrunder	2004/05:20 s. 208
Riksgäldskontoret.....	2004/05:20 s. 21
Riksrevisionen	
tillgång till handlingar i Regeringskansliet	2004/05:20 s. 244
åtgärder med anledning av iakttagelser.....	2006/07:10 s. 63
Riksrevisionens granskningar	2008/09:10 s. 34
Rikstrafiken	2009/10:20 s. 52
Riksutställningar, omlokalisering av	2005/06:20 s. 93
Riktlinjer för anställningsvillkor	
i AP-fonderna m.m.....	2009/10:20 s. 79
i företag med statligt ägande	2009/10:20 s. 68
Rådsrekommendation om rökfria miljöer	2009/10:20 s. 26
Ränta för lån till hemutrustning	2003/04:10 s. 23
Rättsinformationssystemet	2004/05:10 s. 46
Saklighetskravet	2007/08:6 s. 14
Samordnare.....	2006/07:10 s. 59
SAS kartellsamarbete med Maersk	2001/02:20 s. 160
SF:s ”Smultronstället”, kulturministerns agerande	2007/08:20 s. 202
Sida.....	2005/06:10 s. 20
Sidarapport	2004/05:20 s. 248
Signalspaning, beredning av lagförslag om	2008/09:20 s. 86
Sjukförsäkring	2009/10:20 s. 139
Skattelagstiftningen	2006/07:20 s. 162
Skolministerposten, interregnum på.....	2001/02:20 s. 29
Skolverket	
målöversyn	2005/06:20 s. 113
organisation av	2005/06:20 s. 120
rapport om konfessionella friskolor	2004/05:20 s. 200
styrning av	2008/09:20 s. 295

tillbakadragande av en rapport från.....	2004/05:20 s. 204
Skolverkets rapport om konfessionella friskolor	2004/05:20 s. 200
Skriftlig fråga om utvecklingen av brottsligheten, svar på	2004/05:20 s. 52
Skuldavskrivningar.....	2006/07:20 s. 122
Smittskyddsinstitutet, styrning av	2008/09:20 s. 290
Sotningsmonopolet.....	2001/02:20 s. 32
Statens	
kulturråd, regleringsbrev för	2007/08:20 s. 73
maritima museer	2005/06:20 s. 140
skolor för vuxna, gemensam myndighet för.....	2001/02:20 s. 66
Statens ansvar	
för vissa betalningstjänster, beredning av	2008/09:20 s. 76
vid kris.....	2005/06:8 s. 39
Statens åtagande enligt världsarvskonventionen.....	2003/04:20 s. 153
Statlig garanti till flygbolag.....	2001/02:20 s. 69
Statliga bidrag till infrastrukturinvesteringar i Stockholm.....	2001/02:20 s. 251
Statliga bolag	
bolagsförvaltning.....	2005/06:20 s. 145
dokumentation och aktbildning vid styrning.....	2005/06:10 s. 26
försäljning.....	2007/08:20 s. 94
.....	2008/09:20 s. 121
medlemskap i arbetsgivarorganisation	2005/06:20 s. 161
medlemskap i Svenskt Näringsliv	2005/06:20 s. 161
regeringens roll som ägare och förvaltare av	2003/04:20 s. 117
regeringens ägarstyrning	2006/07:20 s. 231
styrning av	2003/04:10 s. 66
.....	2009/10:20 s. 207
ägarförvaltning	2005/06:10 s. 26
.....	2005/06:20 s. 145
Statligt tandvårdsstöd, beredning av proposition och förordning	2008/09:20 s. 69
Statligt ägande.....	2009/10:20 s. 175
Statsbesök (Brunei)	2004/05:20 s. 84
Statsflygplan, nyttjande av	2004/05:20 s. 253
Statsministerns agerande	
i fråga om en vald ordförande i Europeiska rådet	2003/04:20 s. 41
i förhållande till ett medieföretag	2003/04:20 s. 169
i samband med SVT:s intervjuprojekt.....	2002/03:30 s. 103
Statsministerns ansvar för krishanteringen i Statsrådsberedningen	2007/08:20 s. 169
Statsministerns utlandsresa till partikonferens	2003/04:20 s. 182
Statsråds	
agerande vid tillsättning av en parlamentarisk utredning.....	2003/04:20 s. 24
ansvar för brister i kommuners skolverksamhet	2002/03:30 s. 68
ansvar för styrningen av Sida	2008/09:20 s. 164
ansvar generellt	2005/06:8 s. 55
blogginlägg.....	2009/10:20 s. 328
Statsrådshjälpsinnehåll	2005/06:8 s. 55
Statsrådsärenden, notifiering och avnotifiering av	2007/08:10 s. 24
Stattum	2004/05:20 s. 22
Strålfors	2006/07:20 s. 225
Styrelsefrågor	2005/06:20 s. 144
Styrelseledamot	2005/06:20 s. 151

Styrelser för högskolor och universitet, utseende av ledamöter.....	2004/05:20 s. 135
Styrning av Försäkringskassan genom uttalanden	2009/10:20 s. 139
Styrning av polis och åklagare	2007/08:6 s. 42
Stängning av hemsida.....	2006/07:20 s. 11
.....	2008/09:20 s. 305
Stöd till lokala investeringsprogram	2000/01:20 s. 24
Subarktisk förmåga hos Försvarsmakten	2005/06:20 s. 17
Svensk EU-kommissionär, utseende av kandidat till	2004/05:20 s. 155
Svensk författningssamling (SFS).....	2004/05:10 s. 39
Svenska ambassaden i Israel	
pressmeddelande från.....	2009/10:20 s. 328
uttalande från.....	2009/10:20 s. 326
Svenska ståndpunkter, remissberedning av.....	2004/05:10 s. 71
Svenskt agerande vid Internationella valfångstkommissionens möte.....	2002/03:30 s. 72
Svenskt Näringsliv	2005/06:20 s. 156
SWIFT	2009/10:20 s. 26
Sydafrika	2005/06:10 s. 21
Säkerheten på fängelser.....	2004/05:20 s. 96
Säkerhetspolisens avlyssning av ett ungdomsparti	2002/03:30 s. 86
Särskild utlänningskontroll, handläggning av ärenden	2005/06:20 s. 81
Telias aktie, prissättning av	2000/01:20 s. 104
Telia-Telenor-affären, vissa frågor i samband med	2000/01:20 s. 79
Teracom AB	2001/02:20 s. 171
Terroristbrott	2005/06:20 s. 66
Tetra, radiokommunikationssystem baserat på	2001/02:20 s. 34
Thailand, tsunamin	2005/06:8
Tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting.....	2002/03:30 s. 61
Tillkännagivanden	2001/02:20 s. 52
.....	2005/06:20 s. 36
.....	2009/10:20 s. 54
om barnomsorg.....	2005/06:20 s. 36
om en hållbarhetskommission.....	2006/07:20 s. 85
om en parlamentarisk utredning om socialförsäkringar	2004/05:20 s. 66
om en utredning om könsneutral lagstiftning.....	2004/05:30 s. 72
om lokala folkinitiativ	2003/04:20 s. 36
om propositionsavlämnande kring de s.k. 3:12-reglerna	2002/03:30 s. 20
om Utlänningsnämnden.....	2003/04:20 s. 29
om Östersjöns status som särskilt känsligt havsområde.....	2003/04:20 s. 11
Tillstånd till vapenexport	2001/02:20 s. 142
Tillståndsgivning till spel på Internet.....	2001/02:20 s. 92
Torslanda, kommunindelning avseende stadsdelen	2001/02:20 s. 49
Tortyrförbudet	2005/06:2 s. 31
Trafikuppgifter (trafikdata)	2006/07:20 s. 108
Transportöransvar.....	2001/02:20 s. 197
Tribunallagen	2009/10:20 s. 129
Tryck- och yttrandefrihet	2004/05:20 s. 108
.....	2006/07:20 s. 12
Tvångsavvisningar	2009/10:20 s. 347
Ubåtskränkningar i svenska vatten.....	2001/02:20 s. 219

Underrättelseskyldighet i utrikespolitiska frågor	2009/10:10 s. 107
Uppdrag till Skolverket	2008/09:20 s. 295
Uppgifter i proposition	2005/06:20 s. 81
Upphandling	
av helikopter NH90	2001/02:20 s. 80
.....	2002/03:30 s. 44
av informationstjänster rörande nystartsjobb	2006/07:20 s. 204
av konsulter i Regeringskansliet	2001/02:10 s. 14
av konsulttjänster i samband med Telia-Telenor	2000/01:20 s. 79
av konsulttjänster i stärkandet av SJ AB:s finansiella ställning	2003/04:20 s. 135
av trafiken på Väst kustbanan	2000/01:20 s. 52
från Hundskolan i Sollefteå av Försvarsmakten	2002/03:30 s. 37
Upptredande i kammaren	2005/06:20 s. 43
USA:s aktioner i Irak, regeringens ansvar	2005/06:20 s. 66
Utdelning från statliga bolag	2004/05:20 s. 21
Utfärdande och kungörande av författningar	2009/10:20 s. 139
Utnämningar	
av ambassadörer	2005/06:20 s. 178
av chef för Östasiatiska museet	2001/02:20 s. 102
av generaldirektör för Svenska kraftnät och rikspolischef	2008/09:20 s. 127
av generaldirektörer	2005/06:20 s. 178
enskilt ärende	2005/06:20 s. 189
handläggning av ett tillsättningsärende	2001/02:20 s. 102
hänsyn till politisk bakgrund	2003/04:20 s. 146
kön vid tillsättning	2003/04:10 s. 58
.....	2005/06:10 s. 51
.....	2007/08:10 s. 55
politisk bakgrund vid tillsättning	2003/04:10 s. 58
.....	2005/06:10 s. 50
.....	2007/08:10 s. 55
Utnämningmakten	2001/02:20 s. 167
.....	2003/04:10 s. 58
.....	2005/06:10 s. 49
.....	2006/07:20 s. 134
.....	2007/08:10 s. 55
.....	2009/10:10 s. 117
”Utom listan”, beslut i regeringsärenden	2002/03:10 s. 24
Utrikesförvaltningen, ansvarsförhållanden inom	2005/06:8 s. 77
Utrikespolitik, beslutsfattande inom	2004/05:10 s. 89
Utskottsinitiativ	2004/05:20 s. 31
Uttalanden av statsråd	2000/01:20 s. 135
angående räntenivån	2003/04:20 s. 189
byggkonflikten i Vaxholm	2004/05:20 s. 196
de avvisade egyptierna	2005/06:20 s. 61
finansministerns om skattevillkor för svenska sjömän	2006/07:20 s. 220
Forum för levande historia	2007/08:20 s. 159
friheten för statsråd att yttra sig	2006/07:20 s. 210
hantering av sändningstillstånden för digital-tv	2007/08:20 s. 163
i ett asylärende	2003/04:20 s. 200
inhysning av asylsökande	2002/03:30 s. 150
med anledning av Irakkriget	2003/04:20 s. 214

motstridiga uttalanden	2009/10:20 s. 78
offentliggörande av aktieförsäljning	2001/02:20 s. 261
om Pirate Bay-målet	2009/10:20 s. 345
Post- och telestyrelsens allmänna råd	2007/08:20 s. 154
Riksbankens räntehöjning	2005/06:20 s. 166
socialministerns om Regeringskansliets arbetsuppgifter	2007/08:20 s. 246
statliga bolags tillhörighet till arbetsgivarorganisation	2005/06:20 s. 156
statligt ägande	2002/03:30 s. 145
statsministerns om Radiotjänsts polisanmälningar av statsråd	2006/07:20 s. 217
statsministerns om en ny flygplats i Stockholmsregionen	2000/01:20 s. 137
statsministerns om socialbidrag	2000/01:20 s. 140
nedladdning av musik från Internet	2000/01:20 s. 146
tvist i arbetsrättsfrågor	2004/05:20 s. 196
tv-program i SVT	2004/05:20 s. 190
Vaxholmsmålet i EG-domstolen	2005/06:20 s. 170
Vapenembargo	
A-punkter	2001/02:20 s. 89
hävande av	2001/02:20 s. 88
mot Kina, regeringens hantering av	2004/05:20 s. 168
samråd med riksdagens EU-nämnd	2001/02:20 s. 89
Vattenfall	
regeringens styrning av	2004/05:20 s. 216
.....	2006/07:20 s. 230
.....	2009/10:20 s. 228
statens roll som ägare	2002/03:30 s. 54
Vaxholmstvisten	2007/08:20 s. 213
Verksförordning	2006/07:10 s. 55
Vindkraftsanläggning	2009/10:20 s. 132
Vissa anslag i tilläggsbudget	2008/09:20 s. 109
Vägverket	2005/06:10 s. 20
Värdepappersinnehav, statsråd	2006/07:20 s. 36
Världmyndigheter	2006/07:10 s. 55
Yttrandefrihet	2006/07:20 s. 12
Återtagandeavtal med Irak	2009/10:20 s. 347
Östersjömiljard 2	2004/05:20 s. 14
Östersjömiljarden	2000/01:10 s. 23
.....	2000/01:20 s. 45
Överföringen av en fånge till svenskt fängelse	2009/10:20 s. 92
Överlämnande av förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning	2009/10:20 s. 95